0

7

[illegible]

ΔΗΜ. ΛΑΜΠΙΚΗ

ΑΘΗΝΑΪΚΕΣ ΑΓΑΠΕΣ

263

Β΄ ΕΚΔΟΣΙΣ
ΒΙΒΛΙΟΠΩΛ. Α. ΠΑΠΑΖΟΓΛΟΥ
ΑΘΗΝΑΙ
1932

Παρεμπέτο από "Αναγνωστήριο"

3-2-37

ΣΗΜΕΙΩΣΙΣ ΤΟΥ ΕΚΔΟΤΟΥ

"Εχοντες ὡς βάσιν τὸ πολυμερὲς εὐθυμογραφικὸν ἔργον τοῦ κ. Δ. Λαμπίκη «Ἀπ' ὅσα βλέπομε στὴν Ἀθήνα» προβαίνομεν εἰς τὴν παροῦσαν ἔκδοσιν, ἀποτελουμένην ἀπὸ σειρὰν ὁμοίων Ἀθηναϊκῶν περιγραφῶν τοῦ ἰδίου συγγραφέως, μὲ τὴν πεποίθησιν ὅτι προσφέρομεν εἰς τὸ κοινὸν μίαν πληρεστέραν ἠθογραφικὴν εἰκόνα τῆς Ἀθηναϊκῆς ζωῆς. Διὰ τὸ περιγραφικὸν καὶ ἐλαφρῶς σατυρικὸν αὐτὸ ἔργον τοῦ κ. Λαμπίκη ὁ διαπρεπὴς κριτικὸς καὶ ἐμβριθέστατος νεοελληνιστὴς κ. Λ. Ρουσσὲλ γράφων ἐκτενεστάτην ἀναλυτικὴν κριτικὴν εἰς τὸ «Libre» ἔλεγε πρὸ μικροῦ, μεταξὺ ἄλλων πολλῶν καὶ τὰ ἑξῆς: «Ἡ ἐργασία αὐτὴ τοῦ κ. Δ. Λαμπίκη ἀποτελουμένη ἀπὸ χρονογραφικὰς περιγραφάς του τῶν ὁποίων τινὲς ἐδημοσιεύθησαν εἰς Ἀθηναϊκὰς ἐφημερίδας, ἐδιαβάσθη ἁπλήστως, διότι οἱ Ἀθηναῖοι, οἱ ὁποῖοι ἀγαποῦν τὴν πόλιν των, μὲ πολλὴν εὐχαρίστησιν διαβάζουν κάτι δι' αὐτὴν καὶ μάλιστα γραμμένο ἀπὸ δόκιμον συγγραφέα, ὅπως ὁ κ. Λαμπίκης ὁ ὁποῖος—τηρουμένων τῶν χρονικῶν ἀναλογιῶν—εἶναι ὁ Σουρῆς τῆς νεωτέρας Ἑλλάδος, μὲ τὴν διαφορὰν ὅτι ὁ μὲν μεγάλος Σουρῆς ἔγραψε τὴν σάτυράν του εἰς στίχους, ὁ δὲ κ. Λαμπίκης εἰς πεζόν. Ἀλλ' ὁ κ. Λαμπίκης γράφει καὶ κατὰ τοῦτο διαφορετικὰ—ἐνῷ στὴν οὐσία ὁμοιάζει—ὅτι ἀποφεύγει νὰ θίξῃ μὲ τὴν περιγραφικήν του σάτυραν—ἡ ὁποία ἀποτελεῖ συνάμα καὶ λαογραφικὴν ἐργασίαν πολλοῦ λόγου ἀξίαν. Ἡ γλῶσσα τοῦ κ. Λαμπίκη—εἰς τὴν σειρὰν αὐτὴν τῆς ἐργασίας του—εἶναι μᾶλλον δημοσιογραφική, ἀλλὰ πλουσία εἰς λεξιλόγιον καὶ εἰς χαρακτηριστικὰς ἐκφράσεις, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον ἀποδεικνύει τὴν πολυγνωσίαν καὶ παρατηρητικότητα τοῦ συγγραφέως.

Ὁ κ. Λαμπίκης μᾶς παρουσιάζει μὲ πιστότητα καὶ μὲ δύναμιν σπανίαν τὰς εἰκόνας του ἀπὸ τὰς σκηνὰς τῆς Ἀθηναϊκῆς ζωῆς : τὸν τύπον τῶν κέντρων, τὸ κουλὲρ λοκὰλ τῆς γειτονιᾶς, τὰς Σεπτεμβριανὰς μετοικεσίας, τὰς διασκεδάσεις στὰ μπάνια καὶ πλῆθος ἄλλα. Ἂν ἡ γλῶσσα του εἶναι μᾶλλον καθαρεύουσα τοῦτο ὀφείλεται εἰς τὴν ἐπίδρασιν τὴν ὁποίαν ἔχει ὑποστῇ ὁ συγγραφεὺς ἀπὸ τὴν κλασσικὴν μόρφωσίν του. Εἰς κάθε στιγμὴν, κατὰ τὴν ἀνάγνωσιν τοῦ βιβλίου τούτου, ἀπὸ τὰ ἀνέκδοτα καὶ τοὺς ὑπαινιγμούς του φανερώνεται ὁ λογοτέχνης ποὺ ἔχει διαβάσῃ πολλά. Αὐτὸ εἶναι ἐν ὀλίγαις γραμμαῖς τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος ἔργον τοῦ κ. Δ. Λαμπίκη».

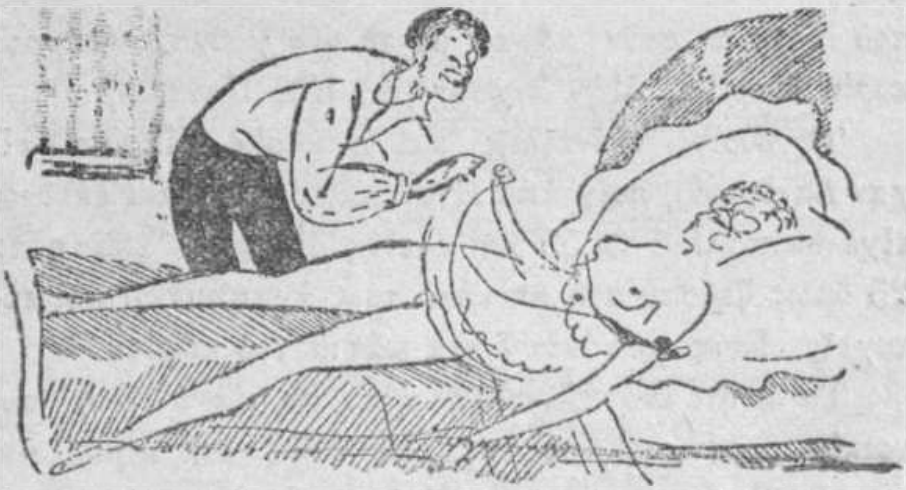
LOUIS ROUSSEL

«Libre»—Momtpellier—Janvier 1931

Μετὰ τὰ ἀνωτέρω λόγια τοῦ σοφοῦ κριτικοῦ κ. Ρουσσέλ, ἐλάχιστα θὰ εἴχομεν νὰ προσθέσωμεν ὡς ἀνάλυσιν τῆς ἀνὰ χεῖρας συμπληρωματικῆς ἐκδόσεως.

Ἀθῆναι, Μάρτιος 1932.

Ὁ Ἐκδότης

ΕΡΩΤΙΚΟΙ ΜΠΟΝΑΜΑΔΕΣ

Ὁ Ἀθηναϊκὸς δρόμος δουΐζει—ὅπως κάθε χρόνο—ἀπὸ τὴν ἀνθρωποπλημμύρα ποὺ ἐξεκίνησε ἀπὸ τὰ κέντρα καὶ τὶς γειτονιές. Τὸ ἐρωτευμένο ζευγάρι γίνεται «σάρκα μία» ἀπὸ τὸ στρίμωγμα τοῦ κόσμου. Ὁ μορτάκος χαζεύει, ψάλλει καὶ τώρα τὸ τρὸπάρι τῆς ἡμέρας καὶ δεκαρολογεῖ. Ὁ ὑπαίθριος ἔμπορος ρητορεύει ἐμπρὸς εἰς ἀνδρόγυνον προσεγγίσαν εἰς τὴν μόστραν του, ὅτε αἴφνης ἡ νεαρὰ κυρία κάνει ἕνα εἰρωνικὸν μορφασμὸν, τὸν ὁποῖον ὁ πωλητὴς θὰ ἐξελάμβανεν ὡς δυσφήμισιν τῶν εἰδῶν του, ἂν ἐκείνη δὲν συνεπλήρωνε τὴν ἀκουσίαν αὐτὴν ἐκδήλωσίν της καὶ μὲ ἕνα βαρὺ βογγυτὸ ὠδῖνος. Ὁ σύζυγος ἐνθαρρύνοντάς την μὲ τὰ λόγια τὴν στηρίζει στὴν ἀγκαλιά του...καὶ...Ἀλλ' ἂς τοὺς παρακολουθήσωμεν καλλίτερα.

Μετ' ὀλίγον ἕνα ταξὶ μεταφέρει τὸ ἀνδρόγυνον εἰς τὸ σπῆτι του, ὅπου ἡ γειτόνισσες ποὺ τοὺς εἶδαν γυρίζοντας ἔτσι γρήγορα κατάλαβαν τί συνέβαινε καὶ ἔτρεξαν νὰ εὐχηθοῦν.

—Καλὴ λευτεριά... Νὰ σᾶς ζήσῃ τὸ ἀγγελοῦδι

ποὺ ἔρχεται στὸν κόσμο μὲ τὸ νέο χρόνο... Θάρρος κυρία Μαρίκα..Μὴν ἀνησυχῆτε, Κὺρ Παντελῆ...

Ὁ κύριος Παντελῆς καὶ ἡ κυρία Μαρίκα εἶχαν πανδρευθῆ πρὶν ἀπὸ λίγον καιρό. Ἂν καὶ ἐκεῖνος εἶχε περασμένα τὰ 55 καὶ ἐκείνη δὲν εἶχε φθάση τὰ 25 ὅμως ζοῦσαν στὸ σπιτάκι τους ἀγαπημένοι καὶ εὐτυχεῖς, ὅπως φαινόνταν στὰ μάτια τοῦ κόσμου.

Τὸ σπῆτι τοῦ Παντελῆ ἦταν σὲ μιὰ ἀκρινὴ συνοικία, μοναχικό, ὥμορφο, μὲ αὐλὴ καὶ κῆπο καὶ κοντὰ σὲ γείτονας καλούς. Μονάχα ἕνας νοικάρης του στὸ ἀπὸ κάτω ἀπὸ τὴν κρεββατοκάμαρά τους δωμάτιο, κάποιος Κυρθανάσης μεσίτης σὲ δουλειὲς τοῦ ποδαριοῦ ἦταν σὰν λιγάκι ἐνοχλητικός, μὰ ὁ φρόνιμος νοικοκύρης ἔδινε τόπο στὴν ὀργή, γιατὶ δὲν ἦταν ἄνθρωπος τοῦ καυγᾶ. Ἦταν πάντα συμβιβαστικός.

Ὅσο καλὲς φαινόταν στὰ μάτια τῆς γειτοτιᾶς ἡ ἡμέρες τοῦ ἀνδρόγυνου τόσο δύσκολες καὶ κακὲς ἦταν ἡ νύχτες τους, ἀφοῦ ἐπερνοῦσε ὁ καιρὸς καὶ ἡ Μαρίκα, ἐκτὸς ἀπὸ τἄλλα, δὲν ἔνοιωθε στὰ σπλάχνα της κανένα προμήνυμα γιὰ τὴν ἐνσάρκωσιν τῶν ὀνείρων της. Τὸ πρῶτο ἑξάμηνο μετὰ τὸ γάμο πέρασε μὲ ἐλπίδες καὶ μὲ δικαιολογίες. Σὲ κάποια στιγμὴ παραπόνων τῆς Μαρίκας ὁ Παντελῆς θέλησε νὰ τὴν ἀποστομώσῃ καὶ νὰ τῆς κόψῃ τὴν φόρα ἀπὸ τὴν ἀρχὴ καὶ τῆς εἶπε μὲ ὕφος λιγάκι αὐστηρό·

— Καλὰ καὶ ἅγια αὐτὰ ποὺ λὲς Μαρίκα μου. Ἂς τὸ παραδεχτοῦμε, ἂν καὶ δὲν ἔχῃς δίκηο, γιατὶ ἐγὼ... εἶδες; Ἀλλὰ μπορεῖ νὰ εἶσαι στείρα. Μπορεῖ νὰ εἶναι οἰκογενειακό σου.

— Τί οἰκογενειακό μου;

— Νά, μπορεῖ *νὰ ἦταν στεῖρα καὶ ἡ μητέρα*

σου κ' ἐκληρονόμησες...

— Ἡ μητέρα ποὺ μὲ γέννησε ἦταν στεῖρα ; ;

Τοῦ εἶπε κυττάζοντάς τον μὲ ἕνα βλέμμα μίσους, οἴκτου καὶ περιφρονήσεως !

Τότε ὁ Παντελῆς ἔννοιωσε καλὰ τί εἶπε καὶ δὲν τὸ ξαναεῖπε...

*
* *

— Δὲν ὑπάρχει κανένα φάρμακο ; Διαβάζω σὲ ρεκλάμες, στὶς ἐφημερίδες, ὅτι κάτι...ὑπάρχουν...Ρώτησε μιὰ μέρα ἀπογοητευμένη ἡ νεαρὰ γυναῖκα, ἐνῶ τὰ μάτια της πετοῦσαν φωτιές.

—Ὑπάρχουν...Μαρίκα μου. Θὰ κυττάξω... Καλὰ λές.

Τῆς εἶπε καθησυχαστικὰ ὁ Παντελῆς μ' ἕνα σαρκαστικὸ χαμόγελο χαϊδεύοντάς της τὸ στῆθος.

Ἡ Μαρίκα ἐννοοῦσε κανένα φάρμοκο τονωτικὸ γιὰ κεῖνον.

Ὁ Παντελῆς ἀπὸ τὴ στιγμὴ ἐκείνη ἐσκέφθη γιὰ κανένα φάρμακο ναρκωτικὸ γιὰ κείνη. Λαμπρά.

Τὸ δεύτερο ἑξάμηνο, καὶ μετὰ ἀκόμη, ἐπέρασε μὲ ἀπογοητεύσεις καὶ δάκρυα τῆς Μαρίκας καὶ μὲ παρήγορα λόγια τοῦ Παντελῆ, ὁ ὁποῖος γιὰ νὰ τὴν ἡσυχάζῃ κάποτε στὶς νύχτες τῶν ἀγρυπνιῶν τους, τῆς ἔρριχνε κρυφὰ μέσα στὸ νερὸ κανένα ὑπνωτικὸ σκονάκι.

— Γιὰ σώπα Μαρίκα μου. Δὲν μᾶς πῆραν καὶ τὰ γεράματα. Ἔχουμε καιρὸ...Τῆς ἔλεγε συχνά.

— Μὰ,.. μὲ τὰ λόγια, Παντελῆ μου ; Ἔργα δὲν βλέπω. Ἀπαντοῦσε ἐκείνη.

— Σώπα βρὲ παιδί μου. Μὴν τὸ λὲς αὐτό. Δὲν εἶνε ἀνάγκη νὰ μᾶς πάρῃ χαμπάρι καὶ ὁ κόσμος, ὁ κακός...

— Οὐὐουύφ...Τὰ ἴδια, Παντελάκη μου, τὰ ἴδια, Παντελῆ μου...

— Ἔλα στὰ συγκαλά σου παιδί μου!

—....

*
* *

Μιὰ Ἀπριλιάτικη βραδυὰ ποὺ τὰ ἄνθη τοῦ κήπου γέμιζαν μὲ τὴ μεθυστικὴ μυρωδιά τους τὸ εὐτυχισμένο σπῆτι, ἅμα ἔπεσαν στὸ κρεββάτι τὸ ἀνδρόγυνο ἡ Μαρίκα ἄρχισε πάλι τὸ αἰώνιο τροπάρι τῶν παραπόνων της ἐναντίον τοῦ συζύγου...ὥς ποὺ ἐστέγνωσε τὸ στόμα της καὶ ἔκαμε νὰ σηκωθῇ γιὰ νὰ πιῇ λίγο νερὸ—μ' αὐτὸ τοὐλάχιστον νὰ σβύσῃ τὸ καῦμό της.

— Μὴ σηκώνεσαι ἐσὺ Μαρίκα μου. Σοῦ φέρνω ἐγὼ νεράκι...

Τῆς εἶπε μὲ τρυφερότητα ὁ Παντελῆς καὶ ἔτρεξε ἀμέσως καὶ τῆς ἔφερε ἕνα ποτῆρι νερό, μέσα στὸ ὁποῖον ἔρριξε κρυφὰ καὶ γρήγορα τρία σκονάκια βερονάλ, ποὺ πάντα τὸ εἶχε πρόχειρο....γιὰ τέτοιες περιστάσεις.

Καὶ τέτοιες περιστάσεις εἶνε συχνὲς σὲ ἔτσι ἀνάρμοστα ζεύγη! Τέτοιες ἀγάπες ἔχει πολλὲς ἡ συζυγικὴ ζωή.

Ἅμα σὲ λιγάκι ἐπῆρε ὁ ὕπνος τὴ Μαρίκα, σηκώνεται ὁ Παντελῆς, ντύνεται καὶ πάει στὸ πλαϊνὸ δωμάτιο του ποὺ τὸ εἶχε γιὰ γραφεῖο καὶ κύτταζε κάτι χαρτιά του γιὰ κάποια ὑπόθεσι του.

Ἡ βραδυὰ ἦταν ἥσυχη καὶ γλυκειὰ καὶ ἡ συνοικία βυθισμένη σὲ μιὰ ὑποβλητικὴ σιωπὴ καὶ σὰν ἀ-

πόκοσμος ἀνασκασμός της μονάχα ἀκουόταν ἕνας ἐλαφρὸς ψίθυρος ποὺ ἔκανε τὸ ἀπαλὸ ἀνοιξιάτικο ἀεράκι παίζοντας μὲ τὰ τρυφερὰ φυλλαράκια μέσα στὰ κλαδιά. Μονάχα ὁ Παντελῆς ἀγρυπνοῦσε—μακρυὰ ἀπὸ τὸ συζυγικὸ κρεβάτι—σκύβοντας τὸ γερασμένο του κεφάλι ἐπάνω στὸ τραπέζι του γεμᾶτο μὲ ἀνακατεμένα χαρτιά, ἐφημερίδες σημειώσεις, καὶ λογαριασμούς. Καὶ ἀγρυπνώντας συλλογιζόταν ὅλες τὶς δουλειές του καὶ ὅλα τὰ βάσανά του—τὸ δύστροπο νοικάρη του κάτω, τὰ ἔξοδα τοῦ σπητιοῦ καὶ πιὸ πολὺ ἀπ' ὅλα τὰ ἀτελείωτα παράπονα τῆς Μαρίκας. Αὐτὴ ἡ σκέψι ἦταν ἡ πιὸ βασανιστική. Ἐκείνη νὰ θέλῃ ἀγάπες, ἄχ κι' αὐτὸς νὰ τὴν κυττάζῃ κουρασμένος. Ἐκείνη νὰ ἀναστενάζῃ καὶ νὰ ἐλπίζῃ κι' ἐκεῖνος νὰ τὰ περιμένῃ ὅλα ἀπὸ τὸ Θεὸ καὶ ἀπὸ τὰ ὑπνωτικά. Ἡ σκέψις αὐτὴ—ὅπως καὶ πολλὲς ἄλλες βραδυὲς τὸ ἴδιο—τὸν ἐβασάνιζαν τώρα καὶ τὸν ἔκαναν νὰ θυμᾶται—καὶ νὰ ἐκτιμᾷ πόσο ἦταν σωστὴ καὶ ἀληθινὴ—τὴν παροιμία τὴν παληά.

Ἡ μικρὸς-μικρὸς παντρέψου
ἢ τρανὸς καλογερέψου

Εἶχε πανδρευθῇ μεγάλος, ἀλλὰ νὰ ἔπαιρνε τοὐλάχιστον καμμιὰ γυναῖκα ὅμοια του! Ἀλλ' αὐτὸ ἔπρεπε νὰ τὸ εἶχε σκεφθῇ ἀπὸ κεῖνον τὸν καιρό. Πρὶν πέσῃ στὴν παγίδα τῆς γοητευτικῆς νεανικῆς ἐμορφιᾶς καὶ γείνῃ μετὰ σκλάβος της καὶ τύραννός της μαζύ. Τώρα μονάχα νὰ τὸ σκέπτεται αὐτὸ μποροῦσε.

Τίποτε ἄλλο δὲν μποροῦσε νὰ κάμῃ. Καὶ φαινόταν πῶς μποροῦσε τόσο λιγώτερα, ὅσο ἀκριβῶς περισσότερα ἀπαιτοῦσε ἡ Μαρίκα.

Σὲ μιὰ στιγμὴ νόμισε πὼς ἄκουσε κάποιον

κρότο στὴν κρεββατοκάμαρα, σὰν κάποιο τρίξιμο τοῦ κρεββατιοῦ,.. Τέντωσε τὸ αὐτὶ καὶ ὕστερ' ἀπὸ λίγο πάλι ξανάκουσε τρίξιμο. Καὶ πάλι μετά...

Σηκώνεται καὶ πηγαίνει σιγὰ-σιγά, φοβισμένος μήπως ἔπαθε τίποτε ἡ Μαρίκα ἀπὸ τὸ ὑπνωτικὸ ποὺ τῆς ἔδωσε. Τὸ αἷμα του πάγωσε ἀπὸ τὸ φόβο καὶ τὰ πόδια του ἔτρεμαν. Ψιθυρίζοντας σιγανὰ «ὁ Θεὸς Βοηθὸς» ἄνοιξε ἀθόρυβα τὴν πόρτα, καὶ αἴφνης ἄκουσε ἕνα χαμηλόφωνο καὶ τραχὺ

— Ἄλτ...Βρέ...

— Ποιός...παρακαλῶ ; ; Ρωτᾶ τρέμων.

— Ἄλτ εἶπα! Τοῦ ξανάπε ψιθυριστὰ ἡ ἴδια φωνή ...Ἄλτ...

Ὁ Παντελῆς κύτταξε σαστισμένος.

Καὶ ἀμέσως μετὰ εἶδε στὸ φῶς τοῦ καντηλιοῦ μιὰ γυαλιστερὴ κάνη πιστολιοῦ κατὰ τὸ στῆθος του καὶ μιὰ γνωστή του μορφὴ ἀγριεμένη νὰ τὸν κυττάζῃ κατάμματα.

Ἦταν ὁ νοικάρης του ὁ Κυρθανάσης.

—...Συγγνώμην...Συγγνώμην. Τοῦ λέγει σιγανὰ ὁ Παντελῆς λαμβάνοντας αἴφνης ψύχραιμον ὕφος. Τί θέλεις ἐδῶ τέτοια ὥρα ; Αἴ ;

— Μὴ βγάλῃς μιλιὰ—τοῦ λέγει σιγανὰ ὁ ἐπισκέπτης τῆς συζυγικῆς κλίνης. Γιατὶ ἀλλοιῶς ἐχάθηκες Κυρπαντελῆ. Δὲν ἔχω ὄρεξι γιὰ φασαρίες...Ἄκουῦς. Κάνε μου τόπο νὰ περάσω καὶ τὸ μυστικὸ ἂς μένῃ γιὰ λογαριασμό σου. Ἐγὼ δὲ θὰ πῶ τίποτε.

— Πολὺ καλά. Πέρασε πήγαινε στὸ καλὸ καὶ αὔριο... ἔχει ὁ Θεός..

—Ἄντε νὰ χαθῇς ἐσὺ καὶ ὁ Θεός..

— Πολὺ καλά. Πολὺ καλά. Πήγαινε. Πήγαινε

τώρα στὸ καλὸ σιγὰ-σιγὰ μὴν ξυπνήσῃς τὴ Μαρίκα καὶ κλεῖσε ἔξω τὴν πόρτα καὶ αὔριο...

*
* *

Ἀφοῦ ἐτελείωσε ἔτσι ἡ σκηνὴ ὁ Παντελῆς διώρθωσε ἐλαφρὰ τὰ μαξιλάρια ποὺ ἦσαν ἀνακατεμένα, ἐσκέπασε μὲ νὸ σεντόνι τὴ γυναῖκα του ποὺ ἦταν ὁλόγυμνη καὶ μετὰ ἐγδύθη καὶ αὐτὸς κ' ἔπεσε κοντά της.

Ὅταν ἄρχισε νὰ γλυκοχαράζῃ, ἡ Μαρίκα ποὺ τὴν ἄφηνε σιγὰ-σιγὰ ἡ νάρκη ἀπὸ τὸ βερονάλ, χορτασμένη ἀπὸ ὕπνο καὶ ἀπὸ ὅλα, ξύπνησε σὰν ἀπὸ γλυκὸ γοητευτικὸ ὄνειρο, ἄνοιξε τὰ μάτια της καὶ εἶπε τρυφερὰ στὸν ἄνδρα της·

— Τί καλὸς ποὺ ἦσουν ἀπόψε Παντελῆ. Πόσο γλυκὰ ἔννοιωσα τὴν τρυφερότητά σου καὶ ἂς ἤμουν καὶ βαρυκοιμισμένη. Ἂχ σὰν σὲ ὄνειρο σ' ἔννοιωσα ἀπόψε... Ἔτσι νὰ εἶσαι πάντα.

— Ἔτσι. Ναὶ Μαρίκα μου. Τῆς εἶπε ἐκεῖνος τρυφερὰ, ἂν καὶ ἤξερε πόσο θὰ μποροῦσε νὰ τηρήσῃ τὴν ὑπόσχεσί του ὁ καϋμένος.

Πάντα ὅμως εἶχε τῆς ἐλπίδες του στὸ Θεὸ καὶ στὰ ὑπνωτικὰ σκονάκια ποὺ τῆς ἔδινε ὅταν ἡ αἰσθήσεις της τῆς ἔδιωχναν τὸν ὕπνο...καὶ τοὺς ἔκαναν νὰ περνοῦν φαρμακωμένες καὶ χωρὶς ἐλπίδες βραδυὲς— ὅσο εὐτυχισμένες φαινόνταν ἡ ἡμέρες τους στὰ μάτια τοῦ κόσμου.

*
* *

Εἶχαν περάσει ἀπὸ τὴ βραδυὰ—τὴν ἀλησμόνητη βραδυὰ ἐκείνη, ἡ 275 ἡμέρες—τῆς Φυσιολογίας, τῆς Μαιευτικῆς καὶ τοῦ Ρωμαϊκοῦ Δικαίου καὶ ἡ τελευταία

συμπληρωνόταν ὅταν τὸ εὐτυχισμένο ἀνδρόγυνο ἔκανε τὰ ψώνια του μέσα στὴν ἀνθρωποπλημμύρα τοῦ Ἀθηναϊκοῦ δρόμου τὴν παραμονὴν τῆς Πρωτοχρονιᾶς καὶ ἀναγκάσθη νὰ γυρίσῃ διαστικὰ στὸ σπῆτι, τότε...

Τὰ μεσάνυχτα μὲ τὸ ἔμπα τοῦ νέου χρόνου ἔφερε στὸν κόσμο ἡ Μαρίκα—πρωτοχρονιάτικο ἐρωτικὸ μπονταμᾶ—ἕνα χαριτωμένο ἀγοράκι.

Ὁ πρῶτος ποὺ συνεχάρη τὸν εὐτυχισμένον πατέρα πρωΐ-πρωΐ κάτω ἀπὸ τὴν αὐλὴ, βλέποντάς τον στὸ παράθυρο, ἦταν ὁ νοικάρης του ὁ...«λεγάμενος», ὁ Κυρθονάσης.

— Νὰ μᾶς ζήσῃ ὁ διάδοχος, Κυρπαντελῆ !!

— Εὐχαριστῶ... Καὶ στὰ δικά σας.

Τοῦ εἶπε σοβαρὰ καὶ περήφανα ὁ Παντελῆς.

*
* *

—Δὲν ξέρω γιατὶ Παντελῆ ἐὲν εἶσαι πάντα—ποτὲ ἤθελα νὰ πῶ—μαζύ μου εὐχάριστος ὅπως ἐκείνη τὴ βραδυά. Ἀλλὰ τέλος πάντων ὁ Θεὸς ἄκουσε τὶς παρακλήσεις μου.

Ἔλεγε τὴν ἄλλη μέρα ἡ Μαρίκα καμαρώνοντας τὸ μπεμπέ της.

—Ἂς εἶναι εὐλογημένο τὸ ὄνομά του—τῆς ἀπαντοῦσε ὁ Παντελῆς—Πρὸ παντὸς Μαρίκα μου «Πίστευε καὶ μὴ ἐρεύνα».

—«Πίστευε καὶ μὴ ἐρεύνα».....

. . . . . .

Δὲν ἐρευνᾶτε, ἴσως. Μὰ πάντα θὰ θυμᾶσθε—ἡ κάθε Μαρίκα—κάποιο γλυκὸ ὄνειρο καὶ κάποιον ἀόριστον καϋμό, ὅταν μάλιστα, ὅπως στὴ Μαρίκα τοῦ Παντελῆ, μιὰ σὰν γνώριμη φωνὴ σᾶς τραγουδεῖ τακτικὰ

κάτω ἀπὸ τὸ σπῆτί σας·

Θυμήσου ἐκείνη τὴ βραδυὰ...

Γιατὶ ὅλες θἄχετε κάποια βραδυά...Καὶ μιὰ θύμησι ἀξέχαστης στιγμῆς εἶναι σὰν νὰ κεντάῃ τὴν πονεμένη καρδιὰ μὲ τὰπικρὰ ἐκεῖνα λόγια τοῦ Ντάντε.

Non c é maggior dolore
che ricordarsi del tempo felice
nella miseria.

«ΝΥΦΗ ΚΑΙ ΓΑΜΠΡΟΣ»

Ἡ ὀρχουμένη ἀρκούδα ἐξάφνισε τὴν Ἀθηναϊκὴ γειτονία, ὕστερ' ἀπὸ τόσα χρόνια. Τὸ ντέφι τοῦ θιασάρχου της ἐσήμανε προσκλητήριον καὶ τὸ Κοινὸν τῆς «πρεμιέρας» προσῆλθε πρόθυμον καὶ περίεργον. Ἡ γρηοῦλα θυμήθηκε τὸν παληό της καιρὸ ποὺ ἦταν κοριτσάκι καὶ χαμήλωνε τὰ μάτια της ἀπὸ ντροπή, ὅταν ὁ ἀρκουδιάρης ἔλεγεν εἰς τὴν χορεύτριά του:

— Ἔλα μωρὲ, Μαριόλα μου κάμε «πῶς «***κοιμᾶται ἡ νύφη μὲ τὸ γαμπρό***».

Ἡ μπεμπέκα ποὺ εἶδε σήμερα γιὰ πρώτη φορὰ τὴν ἀρκοῦδα, ἐρώτησε μὲ περιέργεια

— Καλὲ τί εἶναι, γιαγιᾶ ;

— Εἶναι ἡ ἀρκοῦδα !

— Τσαὶ τί κάνει ;

— Τρώει τὰ ἄταχτα παιδιά.

— Καλὲ πές μου τί κάνει τσαὶ ἄσε τὶς σαχλαμάρες !..Ἐγὼ θὰ ἰδῶ μόνη μου τί κάνει...Ἐγὼ τσέρω...

Καὶ ὅταν ὁ ἀρκουδιάρης δίδει τὸ ἴδιο παράγγελμα καὶ ἡ μπεμπέκα βλέπει τὴν ἀρκοῦδα νὰ ἀγκαλιάζῃ μὲ ἡδονιστικὸν μηκυθμὸν τὸν κοντὸ—γιὰ νὰ κάμῃ τὴ νύφη μὲ τὸ γαμπρὸ στὸ κρεββάτι—γυρίζει καὶ λέει εἰς τὸν θαυμάζοντα τὸ θέαμα πλατὺν σνομήλικά της·

— Αὐτὸ δὲν εἶναι τίποτε βρὲ κουτέ...Ἐγὼ τσέρω καλλίτερα πῶς κάνει ἡ νύφη μὲ τὸ γαμπρό..Σκοῦψε νὰ σοῦ πῶ στ' αὐτί...

ΤΟ ΚΑΦΕΝΕΙΟ

Ἀντὶ μνημείων καὶ μαυσωλείων
ἐπὶ τοῦ τάφου μου καφενεῖον.

.. ..

Ὁ παλαιὸς ποιητὴς αὐτῶν τῶν στίχων, δὲν ἐξέφρασε τὴν ἀτομικήν του ἐπιθυμίαν μόνον. Συνέταξε καὶ τὸν ἔμμετρον κωδίκελλον τῆς διαθήκης καὶ ὅλων τῶν Ἑλλήνων, ὅλων τῶν ἐποχῶν. Ἀλλ' ἐπειδὴ δὲν εἶνε ἀκόμη ἐξηκριβωμένον, ἂν καὶ εἰς τὸν ἄλλον κόσμον μετὰ θάνατον εἶνε ἐξησφαλισμέναι αἱ ἀπολαύσεις τῶν ἐθνικῶν μας... συνηθειῶν, ὁ Ἕλλην ἐφρόντισε νὰ τὰς χορτάσῃ ἀπὸ τὴν παροῦσαν ζωήν, τοποθετήσας τὴν συνισταμένην ὅλων αὐτῶν εἰς τὸν καφενέ. Δι' ὅπερ καὶ ἡ ἱστορία τοῦ καφενείου εἶνε αὐτὴ ἡ κοινωνικὴ καὶ πολιτικὴ ἱστορία τῆς νεωτέρας Ἑλλάδος. Ἀπὸ τὸν καιρὸ τοῦ καφενείου τῆς «Ὡραίας Ἑλλάδος» καὶ τοῦ «Καφενείου τῶν Εὐφρονούντων», ὡς τὴν ἀκμὴν τοῦ καφενείου τῆς Δεξαμενῆς καὶ τοῦ Καρατζᾶ, ὡς τὰ θορυβώδη φιλολογικὰ ἡμερονύκτια τοῦ «Νέου Κέντρου», ὡς τὴν φοιτητικὴ πρέφα τοῦ «Σοφοῦ Κορᾶ», ὡς τὴν σημερινὴν ἀνακαίνισιν ...καὶ πάλιν καφενοποίησιν τοῦ «Γαμβέτα»...

Ἀπὸ τὴν ἐποχὴ ποὺ ὁ Σουρῆς μᾶς ἔκαμε τὸν ἔμ-

μετρον χαρακτηρισμὸν τοῦ καφενοβίου Ἕλληνος:

Στὸν καφενὲ ἀπ' ἔξω
σὰν μπέης ξαπλωμένος
τοῦ ἥλιου τὶς ἀκτῖνες
ἀχόρταγα ρουφῶ
καὶ στῶν ἐφημερίδων
τὰ νέα βυθισμένος
κανέναν δὲν κυττάζω,
κανέναν δὲν ψηφῶ

ἕως σήμερα, ποὺ ξαναγυρίζουμε ὁρμητικὰ στοὺς παληούς μας καφενειακοὺς ἔρωτας, τὰ πράγματα δὲν παρουσιάζουν καμμιὰ διαφορὰ—ἂν βγάλουμε ἀπὸ τὴ μέση ἕνα σύντομο ἀντρᾶκτ ποὺ περιστασιολογικῶς ἐμεσολάβησε.

Ὅταν ἔπεσε ἡ πρώτη κανονιὰ τοῦ Βαλκανικοῦ πολέμου, ὁ ἀντίκτυπός της ὑπῆρξε τρομερὸς μέσα εἰς τὸ ἀθηναϊκὸν καφενεῖον καὶ ἡ πελατεία του ἠραιώθη εἰς βαθμὸν ἀπελπιστικόν. Ὁ φοιτητής, τὸ μαστοπόπουλο, ὁ φούρναρης, ὁ κάλφας τοῦ τσαγγάρικου, ὁ μαθητευόμενος φαναρτζῆς, ὅλοι οἱ ἀντιπρόσωποι τῆς ἀλκίμου γενεᾶς, παραιτήσαντες στὴ μέση τὴν πρέφα τους, στὶς δυὸ πόρτες τὸ τάβλι, στὴν πρώτη χαρτωσιὰ τὴν κοντσίνα, στὴν τρίτη φαλτσοστέκα τὸ μπιλιάρδο, ἔσπευσαν εἰς τὴν φωνὴν τῆς πατρίδος. Καὶ ἄφισαν εἰς τὴν θέσιν τους τὸν συνταξιοῦχον, τὸν ἀπόμαχον τῆς ζωῆς, τὸν ἀδήλωτον, ὅλους τοὺς κατ' ἀπόλυτον δικαίωμα τύπους τοῦ καφενοβίου, ὁ ὁποῖος...

Σὲ μιὰ καρέκλα τόνα ποδάρι του τεντώνει,
τὸ ἄλλο σὲ μιὰν ἄλλη καὶ λίγο παρεκεῖ
ἀφήνει τὸ καπέλλο του καὶ ἀρχινᾷ μὲ τόνο
τοὺς ὑπουργοὺς νὰ βρίζῃ καὶ τὴν πολιτική.

Μετὰ ἔρχεται ὁ ὀρυμαγδὸς καὶ ὁ ἀνατρεπτικὸς ἄνεμος τοῦ παγκοσμίου πολέμου, ὁ ὁποῖος τὸ ἐρή-

μαξε κυριολεκτικῶς τὸ ἀθηναϊκὸν καφενεῖον. Δηλαδὴ τὸν «καφενὲ» ὡς πολιτικὸ σαλόνι, ὡς κοινοβουλευτικὸν βῆμα, ὡς κέντρον ραντεβοῦ γιὰ παντὸς εἴδους ὑποθέσεις, ὡς μεσιτικὸν γραφεῖον, ὡς ἀναγνωστήριον, ὡς φιλολογικὴν Ἀκαδημίαν, ὡς παράρτημα ξεθυμάσματος τῶν παραχουρδισμένων νεύρων, σύμφωνα μὲ τοὺς ἄλλους στίχους τοῦ ποιητοῦ :

Στὸν καφετζῆ ξεσπάνω,
φωτιὰ κ' ἐκεῖνος παίρνει
ἀμέσως ἄνω-κάτω
τοῦ κάνω τὸν μπουφέ,
τὸν βρίζω καὶ μὲ βρίζει
τὸν δέρνω καὶ μὲ δέρνει,
καὶ τέλος δὲν πληρώνω
δεκάρα στὸν καφέ.

Αὐτὸ τὸ καφενεῖον, τὸ πατροπαράδοτον καφενεῖον, τὸ ὁποῖον ἐγαλούχησε μὲ τὰς παραδόσεις του καὶ ἐπότισε μὲ τὰ νερά του τάς...ψυχὰς τῶν Ἑλλήνων, κατὰ διαδοχὴν γενεῶν, ὑπέστη τὸν τρομερὸν κλονισμόν. Περὶ αὐτοῦ πρόκειται. Διότι τὰ κατ' εὐφημισμὸν λεγόμενα καφενεδάκια ποὺ ἔχουν...αἴθουσαν μὲν καμμίαν σκοτεινὴν τρύπαν ὑπογείου ἢ μάνδρας, ἀποτελοῦνται δὲ ἀπό...ἕνα καμινέττο, ἕνα καράμπαμπα, δυὸ-τρία μπρίκια καὶ πέντε δέκα φλυτζάνια τὰ ἐπολλαπλασίασε ἡ καθαρῶς καφεποτικὴ καὶ φασκομηλοποτικὴ ἀνάγκη τῶν Ἀθηνῶν. Καὶ δὲν μπορεῖ φυσικὰ νὰ ἔχῃ κανεὶς παράπονα ἀπὸ τὰς ὑπηρεσίας τοῦ ἄνευ τραπεζῶν καφενείου. Ποῦ νὰ πᾶτε, εἰς ποῖον σημεῖον τῆς πόλεως, εἰς ποῖον ἀπόμακρον γραφεῖον πολυωρόφου μεγάρου, εἰς τὸ τσαγγάρικο τῆς μακρυνῆς συνοικίας, εἰς τὸ λαβυρινθῶδες ἐργοστάσιον, καὶ θὰ βρεθῆτε μακρὰν ἀπὸ τὴν ἀκτῖνα τῆς δράσεως

τοῦ τρωγλοδύτου καφετζῆ ;

Ἡ ὑπόγειος ὑπὸ τὴν σκάλαν κρύπτη, τὸ ἀπόμερον σημεῖον τοῦ κορριντόρ, ἡ ἀχρησιμοποίητη ἀποθήκη, δὲν ἔχουν φόβον εἰς τὰς Ἀθήνας νὰ κατοικηθοῦν μόνον ἀπὸ ποντίκια. Τὰ ἔχει καταλάβει ὁ καφετζῆς, ὁ ὁποῖος θὰ σᾶς φέρῃ ὅπου καὶ νὰ πᾶτε τὸν βαρὺ γλυκό σας καὶ τὸν μέτριον καὶ τὸν μὲ ὀλίγη καὶ μὲ καϊμάκι.

Τὸν ἀντίκτυπον τῶν...νέων ἰδεῶν καὶ τῶν νέων τάσεων ὑπέστησαν οἱ καφενέδες. Ὁ κόσμος ἄφησε τὴν καθιστικὴ ζωὴ καὶ παίρνει τὰ ὄρη καὶ τοὺς δρόμους διὰ τὴν ἀπόκτησιν τοῦ κέρδους, μὲ τὰ ἐπάνω, μὲ τὰ κάτω, μὲ τὰ μέσα, μὲ τὰ ἔξω καὶ ὡς μόνον κέντρον ἀναψυχῆς καὶ τονώσεως εὑρῆκε τὰ μπὰρ— καὶ τὸ μπὰρ μᾶς, μετεφύτευσαν εἰς τὸν τόπον μας αἱ λεγεῶνες τῶν ξένων ποὺ ἐπέρασαν κατὰ τὸν πόλεμον ἀπ' ἐδῶ καὶ μᾶς ἐπέβαλαν αἱ ἐκ Ρωσσίας ἐκπεπτωκυῖαι μεγαλειότητες. Μπάρ, λοιπόν, ντάνσιγκ— ἡ Ἐλευθέρα πόλις τοῦ Ντάνσιγκ προσέφερε τὸ ὄνομά της εἰς τὰ μοντέρνα ὀργιαστικὰ κέντρα, τὰ ὁποῖα ἐξετόπισαν τὸ καφὲ ἀμὰν καὶ τοὺς ὑπογείους παροδείσους τῆς Ὁμονοίας καὶ τῶν ὁδῶν Ἀθηνᾶς καὶ Ἁγίου Κωνσταντίνου. Ἀλλά...ἀλλά...

τοῦ Ἕλληνος ὁ τράχηλος
ζυγὸν δὲν ὑποφέρει.

Δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ ὑποφέρουμε ἐπὶ πολὺ τὰς εὐρωπαϊκὰς ἀναλάτους συνηθείας καὶ τὰς ἀμερικανικὰς νευρικότητας καὶ, φυσικά, ξαναγυρίσαμε πλησίστιοι εἰς τοὺς παλαιούς μας ἔρωτας. Ποῦ ἀλλοῦ; Στὸ καφενεῖον. Τὸ καφενεῖον, ποὺ ἐδόξασε ἡ πολιτική, ἀλλὰ καὶ ἡ δημοτικὴ ποίησις καὶ τὸ λαϊκὸ τραγοῦδι:

Ἀκούσατε τί ἔγινε στῆς Σπάρτης τὰ χωριά,
ποὺ ντύθηκε μιὰ νέα ἡ κακοῦργα στὰ εὐρωπαϊκά.
Παίρνει τὸν ἐργολάβο καὶ πάει στὸν καφενέ,
τὸν καφετζῆ διατάζει σουμάδα κι' ἀργιλέ.

Πάλι λοιπὸν στὸ καφενεῖον. Εἴδατε; Νά. Ἐκτὸς ἀπὸ τὸν μερακλῆ τοῦ ναργιλὲ, ὁ φοιτητής, ὁ ἔμπορος τῆς συνοικίας, ὁ τεχνίτης, ὁ ἀποτυχὼν ἐν τῷ μεταξὺ εἰς τὰς προσπαθείας του ἐν τῇ ὁδῷ Σοφοκλέους, τὸ μαστορόπουλο, ὁ ψιλικατζῆς, ὁ ἄνθρωπος τῶν ὑποθέσεων τοῦ ποδαριοῦ, ὁ μεσίτης, ὁ δικαστικὸς κλητήρας, ὁ μικροϋπάλληλος ἐξαναγύρισαν εἰς τὸ καφενεῖον καὶ ἔκρουσαν διαστικὰ τὸ μάρμαρο ἢ τὴ λαμαρίνα τοῦ τραπεζιοῦ.

—Χτύποοοος.. Ἔφθασε!

—Φέρε ἕνα γλυκὺ δραστὸ καί...

—Τοῦ λόγου του;

—Δὲν θυμᾶσαι πῶς τὸν ἔπινα; Βαρὺ μὲ ὀλίγη. Καὶ φέρε καὶ μιὰ κοντσίνα καθαρή.

Καὶ τὸ παιγνίδι ἀρχίζει... Ἀρχίζει ἀπ' ἐκεῖ ποὺ διεκόπη μὲ τὴν πρώτη κανονιὰ τότε...

—Ποῦ ἐμείναμε;

—Παῖζε ... Σοῦ εἶχα πάρει τὸ δυὸ καλό. Τώρα παίρνω, γιὰ νἄχουμε καλὸ ρώτημα...Τέσσερα καὶ τρία ἑφτὰ καὶ δυὸ ἐννιὰ κι' ὁ ἄσσος δέκα..!

Παρ' ἐκεῖ ξαναρχίζουν οἱ δυὸ φίλοι τὸ διακοπὲν σερὶ στὸ μπιλλιάρδο.

—Μὴ βαρᾶτε πικέδες γιατὶ θὰ σκίσετε τὴν τσόχα! συνιστᾷ ὁ καταστηματάρχης ἐντόνως.

Ὁ φοιτητὴς συνεχίζει τὰς διακοπείσας μελέτας του.

—Τί τὰ λές;

—Κοῦπες.

—Πάσο.

—Ἐγὼ μπαίνω μέσα.

—Πᾶμε ἀμόντε;

Ἐν τῷ μεταξὺ ἀπὸ τὸ πλαϊνὸ τραπέζι ἀντηχεῖ παγερὰ ὁμοβροντία πολυβόλου. Δὲν καταλαβαίνετε; Εἶναι τὸ τάβλι. Καὶ μήπως εἶνε ἕνα; Καὶ τὰ πούλια χτυποῦν μὲ μανία ἐπάνω στὸ ἀνοιχτὸ ταμπλώ. Κράπ, κρααραπκράπ, κρρρρ...Τσάφ, τσάφ...

—Κάμε τὴν πόρτα σου.

—Κράπ, κράπ, κρρρρρ...

Καὶ ἐν τῷ μέσῳ τῆς θορυβώδους μάχης, συνεχίζεται στὸ πάρα πέρα τραπέζι, ἡ ἐμπορικὴ συζήτησις, αἱ διαπραγματεύσεις διὰ τὴν ἀγοραπωλησίαν οἰκοπέδου ἢ αἱ διενέξεις μεταξὺ οἰκοπεδοφάγου καὶ μεσίτου. Καὶ παρ' ἐκεῖ, ὁ αἰώνιος καφενόβιος ρωμηός, ὁ ἴδιος ὅπως καὶ πρὸ 15 καὶ πρὸ 30 καὶ πρὸ 40 ἐτῶν, κατὰ λάθος δι' ἕνα βραχὺ διάστημα ἐκτραπεὶς ἀπὸ τὸν φυσικὸν καφενειακὸν προορισμόν του, ἀφοῦ κατέφαγε τὶς ἐφημερίδες.

Τὴ φίλη μας Εὐρώπη
μὲ πέντε φασκελώνει
κι' ἐπάνω στὸ τραπέζι
τὸ γρόθο του κτυπᾷ,
χύνεται ὁ καφές του,
τὰ ροῦχα του λερώνει
κι' ὅσες βλαστήμιες ξέρει
τὶς λέει καὶ γελᾷ.

Ἀλλ' αὐτὸ δὲν εἶναι τὸ κουλὲρ λοκὰλ τῆς ἀθηναϊκῆς συνοικίας μόνον. Δὲν λαμβάνει χώραν ἡ καφενειακὴ ἀναγέννησις εἰς τὰ ἀπόκεντρα μᾶλλον μέρη. Ἡ ἀναβίωσις τοῦ καφενείου ἐπέρχεται ραγδαία καὶ ὁρ-

μητική ἀπὸ τὰ κεντρικώτερα σημεῖα τῆς πόλεως, ὡς μία ἀνάγκη φυσικῆς ἀναπληρώσεως τοῦ ἀποτελεσθέντος καιροῦ μὲ τὰ μεσολαβήσαντα πολεμικὰ γεγονότα καὶ τοὺς ἀστάτους μεταπολεμικοὺς ἀνέμους τῆς ζωῆς μας.

Νὰ ὁ «Γαμβέττας». Ἀφοῦ τὸ παλαιὸ χαμηλὸ οἴκημα κατεδαφίσθη καὶ εἰς τὴν θέσιν του ἀνηγέρθη ἕνα ἀπὸ τὰ πιὸ μοντέρνα μέγαρα τῶν Ἀθηνῶν, τὸ παλαιὸν καφενεῖον, εἰς τὸ ὁποῖον τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ἐσύχναζαν φοιτηταί, κατὰ πλειονότητα Κύπριοι καὶ Μακεδόνες, μετετράπη εἰς κομψότατον...ζαχαροπλαστεῖον μὲ προκλητικὴν βιομηχανίαν γλυκισμάτων εὐρωπαϊκῆς καὶ ἀνατολικῆς τεχνοτροπίας, μὲ μπάρ λίαν ἐκμοντερνισμένον... Ἀλλὰ πόσον ἐβάσταξε ἡ μεταβολὴ αὐτὴ— τὴν ὁποίαν, μὰ τὴν ἀλήθεια, ὡς εἰρωνικὴν ἐδακτυλοδεικτοῦσεν ὁ Γλάδστων ἀπὸ τὸ κηπάριον τοῦ Πανεπιστημίου ἀπέναντι; Ἀπὸ τὰ σῦκα ὡς τὰ σταφύλια!

Ὁ «Γαμβέττας» ξανάγινε καφενεῖον. Καὶ μάλιστα ὀλίγον τι δημοσιογραφικοκαλλιτεχνικὸν καφενεῖον— ἐκ δευτέρας γενεᾶς διάδοχος τοῦ ἀειμνήστου «Νέου Κέντρου» καὶ πρόδρομος ἴσως κανενὸς ἀθηναϊκοπαριζιάνικου καφὲ ντὲ λὰ Παί!

Σιγὰ-σιγὰ εἰς τὸ μεταξὺ ἐνεκλιματίσθησαν εἰς τὸ περιβάλλον μας καὶ οἱ ἀδελφοὶ πρόσφυγες καὶ ἀφοῦ ἀποκατεστάθησαν, ἄρχισαν ἀποκαθιστῶντες καὶ τὸ καφενεῖον—τὸ τέμενος αὐτὸ τῆς ἀνατολικῆς μακαριότητός, τὸ τόσον ἐπικινδύνως... σεισθὲν ἐκ θεμελίων κατὰ τὴν περίοδον τῶν ἀνωμάλων καιρῶν. Καὶ εἰς αὐτὸ τὸ κεφάλαιον τῆς ζωῆς δὲν θὰ ἐπέλθῃ ποτέ, μὰ ποτέ, καμμία διαφωνία μεταξὺ γηγενῶν καὶ προσφύγων!

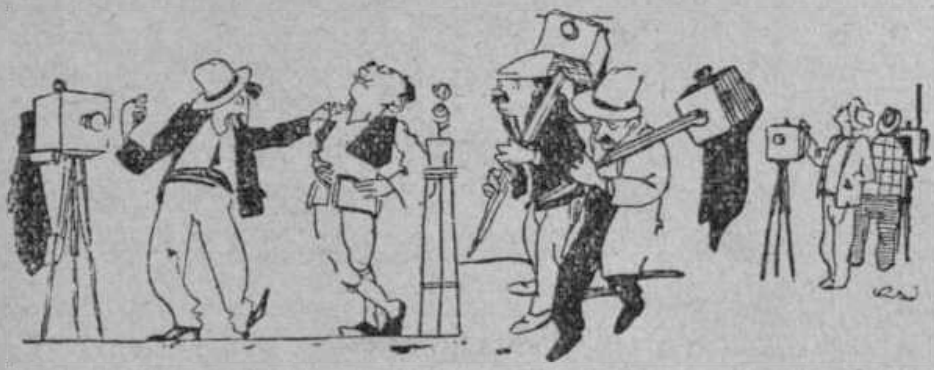
Θέλετε καὶ ἄλλο πιὸ χαρακτηριστικὸν φαινόμενον σχετικὸν μὲ τὴν ἀναβίωσιν τοῦ ἀθηναϊκοῦ καφενείου; Ρίξτε μιὰ ματιὰ στὸ ἱστορικὸν «Πανελλήνιον», τὸ πάλαι ποτὲ κοσμικὸν ἵδρυμα τοῦ Περιχάρου, ἀπὸ τὸ ὁποῖον ἐπέρασαν ὅλαι αἱ ἐξέχουσαι φυσιογνωμίαι τῶν Ἀθηνῶν, ὅλοι οἱ τύποι τῶν ξενύχτηδων, ἀπὸ τὸ Γουβέλη ὡς τὸ Ζερβό, ἀλλὰ καὶ ὡς τὸν Τσὶν-Τσών, ποὺ εἶχε στήσει ἐκεῖ μέσα τὸ ὁρμητήριόν του, ὅλες ἡ διεθνεῖς κι' ἐντόπιες κοκκότες καὶ προμηθεύτριες, ἀπὸ τὴν ἀθυρόστομη Ἑλενίτσα ὡς τὴ Φριαντᾶ καὶ ὡς τὴν ἀλήστου μνήμης Διαμαντίνα...

Ἀλλὰ πρὸς τί ἡ ἀναδρομή μας πρὸς τὶς παληές του δόξες; Τὸ «Πανελλήνιον» ἔγινε σήμερα καὶ αὐτὸ καφενεῖον κατ' οὐδὲν διαφέρον ἀπὸ τὸ καφενεῖόν Μπανίκα ἢ ἀπό τὴ «Λεύκα» τῆς Βάθης.

Ἀντὶ τῆς μουσικῆς τῆς ἀλησμόνητης ὀρχήστρας του ἀντηχοῦν τώρα εἰς τὸ «Πανελλήνιον» ἡ ὁμοβροντίες ἀπὸ τὰ τάβλια. Καὶ ἀντὶ ἀπὸ τὸ ἄρωμα τῆς κοκκότας, ποὺ ἐπερνοῦσε διὰ τὴν δέουσαν ἀνίχνευσιν, γεμίζει τὴν ἀτμόσφαιρα ἐκεῖ μέσα τὸ ἄρωμα τοῦ καϊμακλῆ καφέ.

Πόσο δίκηο εἶχε ὁ θρηνοπαθὴς ἐκεῖνος ποιητής, ὁ Δ. Παπαρρηγόπουλος, ποὺ μᾶς ἐκληροδότησε τὸ πανελληνίου εὐχῆς παράγγελμα:

Ἀντὶ μνημείων καὶ μαυσωλείων
ἐπὶ τοῦ τάφου μου καφενεῖον
ζητῶ, ὦ φίλοι, ν' ἀνεγερθῇ.
Ὅταν θὰ πίνουν καφὲ οἱ ἄλλοι
γυμνὸν κρανίον θὲ νὰ προβάλλῃ
τὸ ἄρωμά του νὰ ὀσφρανθῇ!

ΟΙ ΠΛΑΝΟΔΙΟΙ ΦΩΤΟΓΡΑΦΟΙ

Θυμᾶσθε τὸν πρῶτον ἱεραπόστολον τῆς τόσον γνωστῆς σήμερα φωτογραφικῆς αἱρέσεως ποὺ ἐνεφανίσθη εἰς τὰς Ἀθήνας ἐδῶ καὶ 25 περίπου χρόνια; Ἀνακαλέσατε οἱ παλαιότεροι εἰς τὴν μνήμην σας τὸν τύπον ἐκεῖνον, τὸν μεταξὺ ζητιάνου ἢ τρελλοῦ, ὁ ὁποῖος, μετὰ τὸν πλανόδιον ὀδοντοϊατρὸν καὶ τὸν ἐπίσης πλανόδιον πανοραματατζῆν, ἐνέσκηψε εἰς τὰς Ἀθήνας καλῶν μὲ κηρυγματικὸν σθένος τοὺς Ἀθηναίους νὰ λάβουν, ἕνας-ἕνας ἢ παρέες-παρέες, διὰ μίαν στιγμήν, στάσιν προσοχῆς ἐνώπιον αὐτοῦ καὶ τοῦ μυστηριώδους μηχανήματός του.

—Ἐδῶ, κύριοι, φωτογραφίαι τῆς στιγμῆς, μὲ δεκαπέντε λεπτὰ ἡ μία! Στὴ στιγμὴ ἐκτέλεσις καὶ πόζα... Ἔμπρός, ἐδῶ ὅλοι.

Ἐπέρασε ἀπὸ τὴν ὁδὸν Ἀθηνᾶς. Ἐσταμάτησε πρὸ τοῦ Ταχυδρομείου ὅπου ἡ μαρίδα τοῦ ἔκαμε τὴν τιμητικωτέραν διαδήλωσιν, ὅπως ἀργότερα πέριξ τοῦ Βδελλοπούλου. Ἔκαμε μιὰ βόλτα ὡς τὴν ὁδὸν Ἁγίου Κωνσταντίνου, ὅπου τὸ διάβα τῶν ἐπαρχιωτῶν ποὺ ἐπήγαιναν ἢ ἐρχόνταν ἀπὸ τοὺς σιδηροδρομικοὺς σταθμούς. Ἀλλά, νά σου, παρουσιάζεται καὶ δεύτερος καὶ τρίτος. Τὰ δεσποινίδια εἴτε τοῦ Ἀρσακείου, εἴτε ἀπὸ

τὰ μοδιστράδικα τὸν ἐκύτταζαν μέ περιέργεια καὶ μὲ τρόμο τότε τὸ φωτογραφικὸ φακὸ καί, μάλιστα, φακὸν περιτρέχοντα τοὺς δρόμους, ἀπειλοῦντα νά... ἀποκρυσταλλώσῃ εἰς πλάκα αἰωνιότητος πᾶσαν νεγκλιζὲ στάσιν, πᾶσαν... συνάντησιν, πάντα μορφασμόν. Τὰ παιδιὰ ποὺ ἐπήγαιναν στὸ σχολεῖο, οἱ λοῦστροι ἀπὸ τὰς γωνίας τοῦ δρόμου, τὸ μπακαλόπαιδο ἀπὸ τὴν πόρτα τοῦ μαγαζιοῦ, τὸ δουλικὸ ἀπὸ τὸ μπαλκόνι, ὅλοι τὸν παρακολουθοῦσαν βαδίζοντα μὲ τὸ κουτὶ ὑπὸ μάλης καὶ τὸν τρίποδα ἐπ' ὤμου, μὲ ἔκπληξιν ἀλλὰ καὶ θαυμασμόν.

—Βγάνει φωτογραφίες στὴ στιγμή... Πόσο παίρνεις μπάρμπα;

—Δυὸ δεκάρες τὴ μία. Ἐλᾶτε, μαζευθῆτε νὰ σᾶς βγάλω μία μάνι-μάνι...

Ἀφοῦ ἔκλεινε ἡ συμφωνία καὶ περνοῦσαν 5-10 λεπτὰ ἢ καὶ μισὴ ὥρα, ἢ καὶ ἂν δὲν ἐλαμβάνετο ἀνάγκη νὰ ἐπαναληφθῇ ἡ πόζα καὶ τὸ πείραμα λόγῳ ἀποτυχίας τοῦ πρώτου τραβήγματος, παρουσιάζετο εἰς τοὺς ἀνηλίκους πελάτας ἕνα κομματάκι τενεκὲ μὲ μερικὲς σκοῦρες σκιὲς ἐπάνω, τὸ ὁποῖον, τῇ ἐπιμόνῳ ἀξιώσει τοῦ φωτογράφου καὶ παρὰ τὰς ἀμφιβολίας τῶν πελατῶν, παρίστα φωτογραφίαν τοῦ ὁμίλου ποὺ εἶχε ποζάρει. Τὸ ἀντίτιμον εἶχε προκαταβληθῇ.

Στὴν ἐποχὴ τῆς παρελθούσης γενεᾶς, ὅταν ἀκόμη ἡ μυστηριώδης ἐφεύρεσις τοῦ Ντογκὲρ, δὲν εἶχεν ἐξελιχθῇ εἰς ἐπιδημικὸν νόσημα, τὰ φωτογραφεῖα εἰς τὰς Ἀθήνας ἦσαν ὀλίγα, ὑποβλητικῆς ἱεροτελεσπίας καταστήματα, τὴν κλίμακα τῶν ὁποίων ἀνέβαιναν μὲ πάλλουσαν καρδίαν καὶ οἱ τολμηρότεροι ἀπὸ τοὺς πελάτας.

Καὶ πολὺ φυσικά. Ἡ ἐπιτυχία τῆς φωτογραφίας ἐθεωρεῖτο εἶδος λαχείου...

Ἐποζάρατε μὲ μουστάκι καὶ ἐβγαίνατε σπανὸς σὰν τὸ Σεμιτέλο. Ἀπεφάσιζε μεμνηστευμένη δεσποινὶς μὲ τὴν κόμην τῆς Ἀβρακώμης νὰ λάβῃ δειλὴν στάσιν προσοχῆς ἐμπρὸς στὸ φακό, γιὰ νὰ στείλῃ τὴν εἰκόνα της εἰς τὸν καλόν της, καὶ ἔβγαινε μαδημένη σὰν καρακάξα τον Αὔγουστο ἢ σὰν μοντέρνα κυρία τοῦ 1929.

Μὲ τέτοια φωτογραφικὰ θαύματα... ἐδημοσιεύετο εἰς τὰς ἐφημερίδας ἡ φωτογραφία τοῦ Ζυγομαλᾶ καὶ ἔμοιαζε σὰν τοῦ...Μυστριώτη..."Η ἡ εἰκόνα τοῦ Δὸν Ζουὰν καὶ ἔμοιαζε σὰν τὸ...Μίκη τὸ Λάμπρο ὅπως τὸ ἐπιβεβαιώνει καὶ ὁ ποιητής:

Μὰ εἶχε τέτοια ὠμορφιὰ
καὶ εἶχε τέτοιο χάλι
ποὺ πιὸ πολὺ ὡμοίαζε
τοῦ Λάμπρου τοῦ Μιχάλη
Κι' ἐν τούτοις ἐσημείωναν κάτωθι τῆς εἰκόνος
Οὗτος ἐστὶν ὁ Δὸν Ζουὰν
ὁ ἀληθὴς καὶ μόνος.

Καὶ εἰς τὰ οἰκογενειακὰ Πάνθεα τὸ πρᾶγμα δὲν ἦταν πολὺ διαφορετικόν.

Ἀντίκρυ στὸ ζευγάρι
χαμογελᾷ μὲ χάρι
μιὰ πεθερὰ γκαβή.

Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ τὸ μηχάνημα τοῦ πλανοδίου—τί παραστατικὴ ὀνομασία ἐ ν σ τ α ν τ α ν έ!—ἔκανε τὰ θαύματά του ἐπάνω εἰς ἕνα κομματάκι τσίγγο ἢ τενεκὲ συνήθων διαστάσεων 4 ἐπὶ 8 μὲ ἐπίχρισμα ἀπὸ κολώδιον, ἐπὶ τοῦ ὁποίου, προσπίπτον διὰ τοῦ φωτογραφικοῦ φακοῦ τὸ φῶς...ἐχρωμάτιζε ἀποτυ-

πωτικῶς τὴν μορφὴν τοῦ φωτογραφουμένου ἀντικειμένου. Τὸ ἔργον καὶ ἡ τέχνη αὐτὴ ἦσαν πολὺ ἁπλᾶ. Τὸ κουτὶ τῆς μηχανῆς ἦτο συγχρόνως καὶ σκοτεινὸς θάλαμος καὶ ἐργαστήριον. Ὁ φωτογράφος, ἀφοῦ ξανακουκουλονόταν μὲ τὸ μαῦρο πανὶ ποὺ εἶχε τὸ μηχάνημα γιὰ οὐρά, ὅπως ἐσκεπαζόταν καὶ τὴ στιγμὴ ποὺ σᾶς ἔπαιρνε τὴν πόζα, ἀνακάτωνε μὲ τὰ χέρια του κάτι μέσα στὸ μηχάνημα καὶ μετὰ ἔβγαζε μὲ προσοχὴ τὸ κομμάτι τοῦ τενεκὲ ποὺ εἶχε τὸ εἰδωλό σας, τὸ περνοῦσε δυὸ-τρεῖς θωπεῖες μὲ τὴ γλῶσσα του, ἐφωδιασμένη μὲ ἄφθονο σάλιο—αὐτὴ ἦτο ἡ ἀρχέγονη ἱεροτελεστία τῆς ἐμφανίσεως—μετά, τὸ φυσοῦσε, μετὰ τὸ ἐσκούπιζε μὲ τὸ μαντῆλι του, τὸ ὁποῖον συνήθως ἦτο ὑγρὸ εἴτε ἀπὸ συνάχι τὸ χειμῶνα, εἴτε ἀπὸ ἱδρῶτα τὸ καλοκαίρι, τὸ κύτταζε μέ...μειδίαμα ὑπερτάτης ἱκανοποιήσεως καὶ ἐνθουσιασμοῦ καὶ σᾶς τὸ παρέδιδε :

— Ὁρίστε, κύριος...Τέλειο πρᾶμμα...

— Μὰ ἐγὼ εἶμαι ; ; ;

— Ἀμ' ποιὸς εἶνε...

— Μὰ ἐδῶ ἐπάνω στὸν τενεκὲ φαίνεται μιὰ γρατζουνιά...

— Ἄ, φίλε μου, Ἐδῶ πέρα καὶ πρωθυπουργὸς νὰ εἶσαι τενεκεδένιος θὰ βγῇς. Ἔτσι εἶνε, μὴ σοῦ φαίνεται παράξενο.

— Μὰ ναί, ἀλλὰ δὲν μποροῦσες νὰ τὴν προσέξῃς τὴ φωτογραφία γιὰ νὰ βγῇ πιὸ ὤμορφη ;

— Δὲ σὲ κάμαν ὤμορφο ἡ μάννα σου καὶ ὁ πατέρας σου καὶ θὰ σὲ κάμω ἐγώ ; Ἐπὶ τέλους σάματι δίνεις τὰ χίλια τάλλαρα. Δυὸ δεκάρες δίνεις...Ἄλλος, κύριοι, ἄλλος ἐδῶ, μὲ δυὸ δεκάρες φωτογραφία τῆς

στιγμῆς.

Μπορεῖ νὰ θυμόσαστε τὴν περιγραφὴ τοῦ Σουρῆ περὶ τῆς εἰκόνος του :

Σαγόνι μιὰ πῆχυ
μιὰ μύτη σὰν μελτζάνα,
μάτια σὰν σαλιγκάρια...

. . . . . .

Ἀλλὰ ποῦ ξεύρετε ; Μπορεῖ κι' ὁ ποιητὴς τοῦ «Ρωμηοῦ» νὰ ἔκαμε τήν ..ἔμμετρον προσωπογραφίαν ἀντικρύζων παρομοίαν εἰκόνα.

Μπορεῖ νὰ θυμόσαστε τὸ στίχο τοῦ Μαρτζώκη— γιὰ παρηγοριά σας :

Γυρεύω τὴν εἰκόνα μου
κ' ἐγὼ νὰ λησμονήσω.

Ὅλα μπορούσατε νὰ τὰ βάλετε στὸ νοῦ σας, ἀλλ' ὄχι νὰ φέρετε σοβαρὰς ἀντιρρήσεις εἰς τὸν καλλιτέχνην. Δὲν εἶχε κανένα σκοπὸν μιὰ τέτοια προσπάθεια, διότι σᾶς ἔστρεφε τὰ νῶτα, ἔπαιρνε ἐπ' ὤμου τὸ μηχάνημά του καὶ ἐπροχωροῦσε εἰς τὸν δρόμον του, διαλαλῶν τὰς ἀρετὰς τῆς τέχνης του.

Τότε οἱ πλανόδιοι φωτογράφοι ἦσαν πραγματικῶς πλανόδιοι.

Ἀπὸ τοῦ 1914 ἢ 15, ὅταν τὸν τενεκὲ μὲ τὸ κολλώδιον ἀντικατέστησε τὸ κὰρτ-ποστὰλ μὲ τὸ χρίσμα τῆς τζελατίνας, τὸ μηχάνημα τῆς στιγμιαίας φωτογραφήσεως καθὼς καὶ τὸ ἐπάγγελμα ἐβελτιώθη.

Ἀπὸ κεκτημένην ταχύτητα πλέον λέγονται σήμερα πλανόδιοι. Ναί, τρέχουν ἀκόμη καὶ θὰ τρέχουν μέχρι συντελείας τοῦ αἰῶνος, οἱ φωτογράφοι τῆς στιγμῆς εἰς τὰς ἑορτὰς καὶ τὰς πανηγύρεις μὲ ἐπ' ὤμου τὰ μηχανήματά τους, ντυμένα μὲ ὅλα τὰ δείγματα τῶν φωτογραφικῶν συμφορῶν ποὺ ἔχουν ὑποστῇ οἱ κατὰ

καιρούς πελάται των. Ναί, ἀρριβάρουν εἰς τὸ συνοικιακὸν καὶ ἐξοχικὸν ταβερνεῖον μαζὶ μὲ τὴν γοργονοφόρον λατέρνα. Ναί, τρέχουν εἰς τοὺς στρατῶνας καὶ συνεκστρατεύουν μαζὶ μὲ τὰ συντάγματα ποὺ ὁδεύουν διὰ τὰς ἀσκήσεις τῆς ψευδομάχης καὶ κανονίζουν καὶ αὐτοὶ τὸ βῆμα τους μὲ τὴ σάλπιγγα.

—Ἕν—δύο, ἕν, δυό.

Καὶ λαμβάνουν στάσιν προσοχῆς, ἀποθέτοντες τὸ μηχάνημα μὲ τὸ παράγγελμα :

—Ἀνδρεεεες, ἄλτ!..

Κι' αὐτὸ εἶναι τὸ περίσσευμα ἀπὸ τοὺς 400 τέτοιους φωτογράφους ποὺ ἔχουν κατακλύσει τὰς Ἀθήνας.

Οἱ ἄλλοι οἱ ἀποστέργοντες τὰς περιπλανήσεις ἔχουν μονιμοποιηθῇ εἰς τὰ διάφορα πόστα. Εἰς τὸν πολυπαθῆ Κῆπον τοῦ Κλαυθμῶνος, ἔξω ἀπὸ τὴν Ἀστυνομίαν, ἔξω ἀπὸ τὰ Προξενεῖα, ἔξω ἀπὸ τὴν Δημαρχίαν, ἔξω ἀπὸ τὴν Νομαρχίαν. Ἔξω ἀπὸ ὅλα τὰ Δημόσια Καταστήματα. Παντοῦ, ἐκεῖ, ὅπου ὁ κόσμος προσέρχεται διὰ τὰς ὑποθέσεις του καὶ τὰς σχετικὰς ἐκδόσεις πιστοποιητικῶν τὰ ὁποῖα, φυσικά, ἔχουν ἀνάγκην ἐπικολλήσεως μιᾶς φωτογραφίας, οἱ φωτογράφοι τῆς στιγμῆς ἐγκαθίστανται καὶ μὲ ἐδαφικὰ δικαιώματα ἀνάπτοντες καὶ μάχας μεταξύ των διὰ νά... κερδίσουν τὸν πελάτην. Τὸν χωρικὸν μὲ πολύχρωμο ταγάρι, τὸ γαλατᾶ ποὺ θέλει τὴ φωτογραφία γιὰ τὴν ἄδεια τῆς ἐξασκήσεως τοῦ ἐπαγγέλματός του, τὸν ὁποῖον τοποθετεῖ εἰς τόν... φακό του μέ ἀριστοτεχνικὴ σπρωξιά, τὸ δουλικὸ ποὺ θέλει νὰ ἀντικαταστήσῃ τὸ βιβλιάριό του, τὸν κομψὸν κύριον ὁ ὁποῖος θέλει νὰ ταξιδεύσῃ, τὴν κοκόττα ποὺ θέλει

νὰ τακτοποιήσῃ τὰ ἔγγραφα τῆς... ὑγιοῦς της ταὐτότητος—ὅλον τὸν κόσμον ποὺ ἔτσι ἢ ἀλλέως εἶναι ὑποχρεωμένος νὰ διέλθῃ τὰ Καυδιανὰ Δίκρανα τῆς φωτογραφικῆς ἀνάγκης—τὰὁποῖα παραστατικὰ συμβολίζει ὁ τρίπους τοῦ ὑπαιθρίου φωτογραφικοῦ μηχανήματος.

Ἐκτὸς τῶν ἐπικαίρων αὐτῶν σημείων, ἔχει καταπατηθεῖ ἀπὸ τὸν «πλανόδιον» φωτογράφον καὶ ὁ ἱερὸς βράχος τῆς Ἀκροπόλεως, ὅπου συλλαμβάνουν οἱ δραστήριοι καλλιτέχναι ξένους καὶ ἐντοπίους ἐπισκέπτας. Τὸν πρωτοετῆ φοιτητὴν ὁ ὁποῖος ὡδήγησε ὡς ἐκεῖ ἐπάνω τὴν νεοαπόκτητον γκόμινα. Τὸ νεόπανδρον ζευγάρι τὸ ὁποῖον ἦλθε εἰς τὰς Ἀθήνας γιὰ νὰ περάσῃ τὸν μῆνα τοῦ μέλιτος. Τὸν χαζὸν περιηγητὴν ὁ ὁποῖος ἐξέχασε τὸ δικό του κοντάκ, ἀλλὰ καὶ τοὺς ἀπογόνους τοῦ παλαιοῦ ἀνατολίτικου ἀνδρογύνου ποὺ ὁ κύριος πρὸ τοῦ ἀγάλματος τοῦ Ἀπόλλωνος... Ἂς ἀφήσωμεν ὅμως καλλίτερον τὴν ἀνάκλησιν τῆς ἀναμνήσεως εἰς τὸν ποιητήν.

Ἀνατολίτης δὲ ἁπλοῦς ἀπὸ τὴν Κερασσοῦντα
μὲ ἀντεριὰ τῆς πόλεως καὶ φέσι δίχως φοῦντα
στὴν ἀφελῆ κυρίαν του μὲ χέρια σηκωμένα
τὰ μέλη τοῦ Ἀπόλλωνος τῆς ἔδειχν' ἕνα—ἕνα.

Ἀλλὰ σκέπτομαι, μήπως, αἱ περισσότεραι αὐτοκτονίαι ἀπὸ τοῦ βράχου τῆς Ἀκροπόλεως, ἔχουν ἔμμεσον αἰτίαν τοὺς πλανοδίους φωτογράφους...Πόσοι καὶ πόσαι θὰ ἐφωτογραφήθησαν ἐκεῖ ἐπάνω τάχα κι' ὅταν εἶδαν τὴ φάτσα τους στὴ φωτογραφία δὲν θὰ κατελήφθησαν ὑπὸ ἀπελπισίας, ἀποφασίσαντες νὰ τερματίσουν ἐπὶ τόπου καὶ ἐν τῷ ἅμα τὸν μάταιον βίον τους ; ; !

ΕΡΕΙΠΙΑ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΩΝ ΒΩΜΩΝ

Κυριακὴ πρωΐ. Ξένος, ἀποβιβαζόμενος ἀπὸ τὸν ἠλεκτρικὸν εἰς τὸ Μοναστηράκι, προχωρεῖ διαστικὸς εἰς τὴν ὁδὸν Ἡφαίστου, ἀλλὰ μετ' ὀλίγα βήματα ὀπισθοχωρεῖ ἔκπληκτος, ἀπευθύνων τὸν λόγον, ἀρχαιοπρεπεῖ τῷ τρόπῳ, πρὸς Ἀθηναῖον, λαβόντα τὴν περιέργειαν νὰ τὸν ἐρωτήσῃ διὰ τὴν ἔκπληξίν του.

Εἶναι σπουδαῖος φιλέλλην,—ὁμιλῶν ἕνα παράδοξον εἶδος ἀρχαίας ... Ἑλληνικῆς, μετὰ φράσεων γαλλικῶν!,—ἐρχόμενος νὰ ἐπισκεφθῇ τό...ὑπὲρ τῶν ἀνασκαφῶν ἀπαλλοτριούμενον τμῆμα τῶν Ἀθηνῶν. Κατὰ σύμπτωσιν γίνομαι ὁ διερμηνεύς του.

* *
*

—Ἤρξαντο τοίνυν αἱ ἀνασκαφαὶ ἢ μήπως ἄγετε σήμερον ἐν Ἀθήναις τὰ Ἀπατούρια τῶν ὑποδημάτων ὑμῶν!;;

Καὶ λέγων ταῦτα ὁ ξένος σοφός, ἔρριψεν ἕνα βλέμμα στὰ παπούτσια μου καὶ κατόπιν ἤρχισε νὰ πα-

ρατηρῇ ὅλους τοὺς διαβάτες στὰ πόδια.

Κατάλαβα. Ὁ ἀνύποπτος ἐπισκέπτης μας, εἰσελθὼν εἰς τὴν ὁδὸν Ἡφαίστου καὶ ἰδὼν ἀμφότερα τὰ πεζοδρόμια τῆς ὁδοῦ, καθ' ὅλον τὸ μῆκος καὶ πλάτος, σκεπασμένα ἀπὸ μυριάδες ὑποδημάτων πάσης ἡλικίας καὶ μόδας—ἀπὸ τὸ στιβαλέττο μὲ τὰ λάστιχα ποὺ ἐσυνηθίζετο κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς προσαρτήσεως τῆς Θεσσαλίας, ἕως τὸ λαμὲ γοβάκι, ἀλλὰ καὶ ἕως τὸ Πελασγικὸ τσαροῦχι—δικαίως τὰ ἔχασε ὁ ἄνθρωπος καὶ ἐσάστισε.

Ἐνόμισεν ὅτι ὅλοι οἱ Ἀθηναῖοι εἶχαν ξυπολυθῇ καὶ εἶχαν παρατάξῃ τὰ παπούτσια τους, τὶς οἶδε διὰ τίνας θρησκευτικοὺς λόγους, εἰς τὰ κράσπεδα τοῦ δρόμου, ὅπως οἱ ἀρχαῖοι τὰ παιδιά τους πρὸ τῶν βωμῶν κατὰ τὴν ἑορτὴν τῶν Ἀπατουρίων! Πιθανὸν ὅμως νὰ ὑπέθεσε καὶ ὅτι θὰ ἤρχισαν, χωρὶς νὰ πάρῃ εἴδησιν, αἱ ἀνασκαφαὶ καὶ ἤλθαν εἰς φῶς ὅλα ἐκεῖνα τὰ σπουδαῖα ἀρχαιολογικὰ εὑρήματα.

Προχωρῶ καὶ ὁδηγῶ συνάμα τὸν ἐνδιαφερόμενον φιλέλληνα διὰ μέσου τῆς ὁδοῦ, διαγκωνίζων καὶ διαγκωνιζόμενος.

—Σίγα, λεπτὸν ἴχνος ἀρβύλης...

—Σιγὰ πηγαίνουμε, ἀλλὰ γιὰ νὰ μὴ χαθῇς μέσα εἰς τὸν κόσμον καὶ ἐκβρασθῇς εἰς τὸ πεζοδρόμιον, πιάσε με ἀπὸ τὸ σακκάκι.

—Σακκάκι; Πουλῶ ἐδῶ ἕνα, μεγαλεῖο πρᾶμμα! Μὲ διακόπτει μεσῆλιξ μουστακοφόρος Ἀθηναῖος, πηδῶν ἐμπρός μας μὲ ἕνα σάλτο ἀπὸ τὸ πεζοδρόμιον ὅπου ἡ ἔκθεσις τῶν ὑποδημάτων, καὶ κρατῶν εἰς τὴν προτεταμένην δεξιάν του πολυπαθὲς ἱμάτιον, τὸ ὁποῖον κάτι μοῦ ὑπενθύμισε ἀπὸ τὸ ταμπάρο τοῦ Τζαννῆ

τοῦ Κριλώφ :

Εἰς τὸν κάθε του ἀγκῶνα
εἶχε τρυπήσει τοῦ φτωχοῦ
Τζαννῆ τὸ πανωφόρι
ἀλλὰ τὸ πρᾶγμα τὸ Τζαννῆ
δὲν τὸν ἐστενοχώρει.

—Τί εἶνε ; μὲ ἐρωτᾷ ὁ ξένος φιλέλλην. Μήπως εἶνε ὁ χιτὼν τοῦ Σωκράτους, εὑρεθεὶς εἰς τὰς κατὰ τὸν Ἄρειον Πάγον ἀνασκαφάς ;

Δὲν προφθάνω νὰ τοῦ δώσω τὰς δεούσας πληροφορίας, ὅτε κομψευόμενος κύριος, βηματίζων μεγαλοπρεπῶς μὲ τὰ χέρια στὶς τσέπες τοῦ παλτοῦ, ἀνάμεσα εἰς τὸ μυρμηκιῶν πλῆθος, σταματᾷ ἐμπρός μας καὶ προβαίνει εἰς τὴν ἑξῆς δήλωσιν :

—Πουλιέται ἕνα καινούργιο κοστοῦμι, ἕνα παλτὸ καὶ ἕνα ζεύγάρι παπούτσια.

—Μήπως οὗτος—μ' ἐρωτᾷ πάλιν ὁ ξένος μου—ἀνεκάλυψε τὴν σπειρόπωλιν, κατὰ τὴν ἀρχαίαν ἀγοράν, ἣν ἀναφέρει ὁ λεξικογράφος Πολυδεύκης εἰς τὸ ἑβδομηκοστὸν κεφάλαιον τοῦ ἑβδόμου βιβλίου του καὶ ὁ Ξενοφῶν εἰς τὰ Ἀπομνημονεύματα ;

Προφθάνω μόνο νὰ τοῦ ἐξηγήσω ὅτι ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος εἶνε κατ' εὐθεῖαν γραμμὴν ἀπόγονος τῶν Πατριαρχῶν Ἀβραὰμ καὶ Ἰσαὰκ καὶ διαπρεπὲς μέλος τῆς πολυκλάδου ἀθηναϊκῆς οἰκογενείας τῶν Γιουσουρούμ, οἱ ὁποῖοι εἶνε οἱ μεγαλύτεροι ἰδιοκτῆται τῆς ὁδοῦ Ἀδριανοῦ ! Διότι, ἀμέσως κατόπιν, μᾶς προσελκύει ἀμφοτέρων τὴν ἀμέριστον προσοχὴν ἡ ἑξῆς μελοδραματικὴ σκηνή : Πλησιάζων τὸν περίεργον πωλητὴν ἐργατικὸς μὲ ἀσβεστωμένο λινὸ σακκάκι, τὸ ὁποῖον δυνατὸν νὰ ἐχρησίμευσε καὶ ὡς σφουγγαρόπανο, ἀρχίζει διαπραγματεύσεις, κλείνει τὴν συμφω-

νίαν καί.. Καὶ ἀμέσως ὁ ἱματιοπώλης ἐκδύεται τὰ ροῦχα ποὺ φοροῦσε—παλτό, κοστοῦμι, ὅλα αὐτὰ ποὺ διαλαλοῦσε πρὸς πώλησιν—μένων μὲ μιὰ ἀτόφια μπι τζάμα καὶ τὰ παραδίδει εἰς τὸν ἀγοραστήν...

Ἀλλὰ τί νὰ πρωτοΐδῃ κανεὶς εἰς τὴν πυκνὴν ἐκείνην Κυριακάτικην ἀνθρωποθάλασσαν, ποὺ ἀρχίζει ἀπὸ τὴν ὁδὸν Ἡφαίστου μὲ τὰ κρηπιδώματα τῶν παπουτσιῶν ποὺ συνελέγησαν ἀπὸ τὰ πέρατα τῆς ἀθηναϊκῆς συνοικίας καὶ καταλήγει εἰς τὸν παρὰ τὸν Ἅγιον Φίλιππον μυχὸν—ἂς τὸν ἀναφέρωμεν μὲ τὸ πεζόν, ἀλλὰ καὶ τόσον δημοφιλές, ὄνομά του «Πλατεῖα Δημοπρατηρίου»,—ὅπου ἐκβράζονται κάθε Κυριακὴ ὅλα τὰ ἐρείπια τῶν Ἐφεστίων ἀθηναϊκῶν δωμῶν!

Ὄπισθεν τῶν συντεταγμένων γραμμῶν τῶν ὑπὸ δημάτων σᾶς προσαγορεύουν μὲ δουλικώτερον ὕφος... Ποῖοι νομίζετε; Ὅλοι οἱ παληατζῆδες, ποὺ σᾶς ξεκουφαίνουν ὅλη τὴν ἑβδομάδα ἀπὸ τὰ παράθυρά σας, πρωΐ, μεσημέρι, ἀπόγευμα, δειλινό, χαράμματα;

—Παληὰ ροῦχα, παληαααααὰ παπούτσια ἀγοράζ!

Αὐτοὶ οἱ ἴδιοι, ποὺ γιὰ μιὰ φορεσιὰ ροῦχα σᾶς προσφέρουν τρία τάλληρα—σημερινά, ἐννοεῖται—καὶ μόλις καταδέχονται νὰ δώσουν ἀπάντησιν εἰς τὴν προσκαλοῦσαν τὴν ἐξοχότητά τους φτωχονοικοκυράν, ποὺ τρέχει στὴν πόρτα τῆς αὐλῆς γιὰ νὰ τοὺς προφθάσῃ, ὅταν περνοῦν.

Ὅλο γνώριμες φυσιογνωμίες—φυσιογνωμίες προσώπων καὶ πραγμάτων,—παραδόξως συμπαθεῖς, εἰς τὴν μοιραίαν ἐκείνην συνάντησιν.

Τὸ αἰώνιο, παληὸ παλτό, ποὺ ἀπηθανάτισε μὲ τοὺς στίχους του ὁ Γουζέλης:

...πῆγινε κρεμυδόφλουδα
κι' ἁλοῦθε μπάζει ἀέρα
Πουνέντε, Ὄστρια, Γαρμπῆ,
Κόρφο καὶ Λεβαντιέρα.

Φρεσκοσιδερωμένο τώρα καὶ κρεμασμένο στὸν τοῖχο τοῦ κλειστοῦ, λόγῳ τῆς Κυριακῆς ἀργίας, χαλκουργείου, ἀναμένει τὸν ἀγοραστήν. Ὅπως πλάϊ περιμένει τὸ ἴδιο κι' ὁ παληὸς καθρέφτης μὲ τὴν ὀβάλ γύψινη πλατειὰ κορνίζα, τὴ λουστραρισμένη μὲ τὴ χρυσαλοιφή. Ὅπως πάρα κάτω ἡ παληά, προαιώνια κονσόλα τῆς γιαγιᾶς μας μὲ τὰ δύο πόδια ποὺ καταλήγουν εἰς κεφαλὰς λεόντων. Ὅπως τὸ παληὸ κεχριμπαρένιο κομπολόϊ, ποὺ ἐγύρισε καφενεῖα καὶ τα βέρνες καὶ πολιτικὰ σαλόνια. Ὅπως τὸ μαρκοῦτσι τοῦ ναργιλέ, ποὺ ποιὸς ξέρει πόσα μεράκια ἐκατάπιε στοὺς καιροὺς τῆς δόξης του. Ὅπως τὸ φτερὸ τῆς χήνας, ποὺ κάποτε παρίστανε τὸν κονδυλοφόρο. Ὅπως πάρα πέρα, μέσα σὲ μιὰ κόφα, σὰν σάπια κηπουρικὰ εἴδη, περιμένουν τοὺς ἀγοραστὰς παληὰ κολλάρα 7 1)2 πόντους ὕψος, μύλοι τοῦ καφέ, φυλλάδια παλαιοῦ μυθιστορήματος, κουμπιὰ μανικετιῶν μὲ τὶς εἰκόνες τοῦ Ὄθωνος καὶ τῆς Ἀμαλίας, λάμες ξυραφιῶν, ποὺ ἀνεσύρθησαν ἀπὸ τὸν βυθὸν τῆς θαλάσσης, ἀπὸ ναυάγιον πλοίου, κλειδιά, ἁλυσσίδες, μαχαιροπήρουνα καὶ ἕνα ξυλοκάνατο ἀπ' ἐκεῖνα, μὲ τὰ ὁποῖα ἔπιναν μιὰ φορὰ κι' ἕναν καιρὸ τὸ ἁμίλητο νερὸ τὴν ἡμέρα τοῦ Κλείδωνα.

Κειμήλια οἰκογενειακὰ θυσιασθέντα γιὰ ἕνα κομμάτι μαῦρο ψωμὶ εἰς τὸν βωμὸν τῆς ἀνάγκης καὶ βρεγμένα μὲ τὸ ὕστατον δάκρυ τοῦ σκληροῦ ἀποχωρισμοῦ, παληοκαγκάγιες ποὺ ἐμούχλιαζαν ἐπὶ χρόνια σὲ κάποια ὑγρὴ γωνιὰ τοῦ ὑπογείου, παληὰ ρολόγια

τοῦ τοίχου ποὺ δὲν ἐπρόφθασε τὸ ἐλατήριό τους νὰ σημάνῃ τὴν ὥρα τοῦ δικοῦ τους θανάτου, κάδρα κάποιου πάτερ καὶ μάτερ φαμίλλιας, ὑπολείμματα κάποιας παληᾶς βιβλιοθήκης, μανδολίνα, κιθάρες, μπουζούκια, ποὺ μιὰ φορὰ θὰ σκόρπισαν τὴν παλμώδη... ἁρμονίαν τους πλάϊ στὸ βαρέλι τῆς παληᾶς ταβέρνας ἢ κάτω ἀπὸ κάποια συνοικιακὰ παράθυρα, δίσκοι φωνογράφων, ποὺ τώρα μένουν παρατεταγμένοι στὸ πεζοδρόμιον σὰν τους δίσκους τῶν ζητιάνων ποὺ ζητοῦν τὴν ἐλεημοσύνην τῶν διαβατῶν,— ὅλ' αὐτὰ, παρατεταγμένα ὡς σωρὸς λαφύρων ἀπερχομένης βανδαλικῆς στρατιᾶς ἢ δίκην ἀνδραπόδων εἰς τὴν ἀγορὰν τῶν δουλεμπόρων τῆς Τύρου— ἀναμνηστικὰ κειμήλια τοῦ παρελθόντος, διηγούμενα τὸ καθένα κι' ἀπὸ μιὰ δική του ἱστορία, ἐρείπια θλιβερὰ σήμερα, περιμένουν τὴ νέα τους τύχη. Ἐνῷ οἱ σημερινοί τους κάτοχοι, οἱ ἴδιοι ποὺ τὰ μαζεύουν ἀπὸ τὰ σπίτια τῆς ἀθηναϊκῆς συνοικίας, σὰν σκουπίδια, διαλαλοῦν τώρα τὰ προτερήματα καὶ τὴν τιμή τους....

— Διαλέγετε καὶ παίρνετε, μὲ τὴ σειρά σας ἕνας-ἕνας! Βλέπε, κόσμε... Πρᾶγμα μεγαλεῖο!

Καὶ ὁ κόσμος—ὁ κόσμος τῆς ἀνάγκης καὶ τῆς περιεργείας—πλημμυρίζει τὸ δρόμο καὶ ἀνακατεύει μὲ τὸ πόδι τοὺς σωροὺς, καὶ σκύβει μὲ ὑπομονὴ καὶ διαλέγει κι' ἀγοράζει καὶ περνᾷ καὶ ξαναγυρίζει καὶ παζαρεύει καὶ λογοφέρνει μὲ τοὺς πωλητάς.

Πιὸ πέρα, στὸ κέντρον τῆς πλατείας, τὸ παντοδαπὸν πλῆθος συνωθεῖται γύρω ἀπὸ ἄλλα ὀγκωδέστερα ἀντικείμενα. Κομμὰ, ἐλθόντα... εἰς τὴν Ἑλλάδα πρὸ τοῦ Καποδιστρίου, κρεββάτια, εἰς τὰ ὁποῖα,

μετὰ τὴν λῆξιν τοῦ Ἀγῶνος, ἐκοιμήθησαν οἱ ἡρωϊκοὶ ὁπλαρχηγοί, οἱ ὁποῖοι πρὶν

Εἶχαν τὸν οὐρανὸ σκεπή,
τοὺς βράχους γιὰ κρεββάτι.

Τροχοί, ἀπὸ τὰ πρῶτα αὐτοκίνητα ποὺ ἤλθαν εἰς τὰς Ἀθήνας. Πολυθρόνες, εἰς τὶς ὁποῖες ἐλικνίζοντο αἱ ρευματικαὶ μητέρες τῶν πρώτων αὐλικῶν τοῦ Βασιλέως Γεωργίου τοῦ Α΄. Τετζερέδες, εἰς τοὺς ὁποίους εἶχε φτιάσῃ τὸ χαλβᾶ της ἡ Κόρη τῶν Ἀθηνῶν ὅταν τὴν ἐπεσκέφθη ὁ Βύρων. Λίκνα, εἰς τὰ ὁποῖα ἐνανουρίσθησαν οἱ πατόρες τῶν πάππων μας.

Καὶ γύρω ἀπὸ τοὺς θησαυροὺς αὐτούς, γυαλισμένους τώρα ἀπὸ τὸ φρέσκο βερνίκι τοῦ πολύπειρου παληατζῆ, συνωθεῖται ἡ οἰκογένεια ἀπὸ τὰ Πετράλωνα, τὸ νεόπανδρο ζευγάρι ἀπὸ τὰ Σεισόλια· ὁ πατὴρ τῆς μνηστευμένης κόρης ἀπὸ τὸ Βατραχονῆσι, ἡ μητέρα τοῦ ἀρραβωνιασμένου ἀσπριτζῆ ἀπὸ τὰ Ἡυθαράδικα—διαπραγματευόμενοι καὶ συζητοῦντες—ἄλλος διὰ νὰ συμπληρώσῃ τὸ νοικοκυριό του, ἄλλος γιὰ νὰ συμπληρώσῃ τὴν προῖκα. Καὶ ὁ παλαιοντολόγος δι' ἀνάλογα εὑρήματα τῆς εἰδικότητός του. Ἐνῷ ὁ πλανόδιος λουκουματζῆς,—σύρων καὶ αὐτὸς παρὰ τὸν ταβλᾶν του μονότροχον ποδήλατον πρὸς πώλησιν—ὁ κουλουρᾶς, ὁ καραμελᾶς, ὁ στραγαλατζῆς, ὁ σαλεπιτζῆς, ἐπιδεικνύων τὸ ἀρχαιοπρεπῶς ἐπιβλητικὸν σαμοβάρι του, καὶ ὁ πωλητὴς χαλβᾶ-μελένιο, μὲ ἀνὰ χεῖρας τὸν ἀπαραίτητον κασμᾶν, προσφέρουν τὰ τερψιλαρύγγιά τους, εἰς τὰ κουρασμένα καὶ τσαλακωμένα πλήθη.

Ναί, ἀλλ' ἐν τῷ μεταξύ, σκυμμένος κ' ἐγὼ εἰς τὰς ἀνασκαφὰς σωροῦ βιβλίων, κάτωθεν ἑνὸς κάρρου

μὲ κομμοδίνα καὶ σομιέδες, λησμονῶ τὸν ὑπὸ τὴν ἡγεσίαν μου ξένον. Εὐτυχῶς, ἡ ἀνησυχία μου δὲν διήρκεσε πολύ! Μετὰ ἡμίωρον τὸν ἀνασύρω κάτωθεν παλαιοῦ ξυλίνου κρεββατιοῦ, κρατοῦντα ἀπὸ τὴν κούρασιν τὴ μέση του.

—Τί ἐζήτεις ἐδῶ, ὦ λῶστε;

—Μοὶ εἶπον ὅτι αὕτη ἐστὶν ἡ κλίνη τοῦ Προκρούστου... Ἀλλ' ὁ τάλας ἐγώ, οὐ δύναμαι βαδίσαι ἐκ τοῦ καμάτου...

Ἀλληλοβασταζόμενοι, προχωροῦμεν πρὸς τὴν ἔξοδον τῆς πλατείας, ὅτε πωλητής, κρατῶν ἀνὰ χεῖρας ἀναπεπταμένους παπύρους διαλαλεῖ παραμυθητικῶς:

—Μπλάστρια γιὰ τὴ μέση...

—Τί πωλεῖ οὗτος;

Ἄ, φίλτατέ μου. Πουλεῖ τὸ πολυτιμότερον γιὰ τὰ χάλια μας ἐμπόρευμα. Σοῦ συνιστῶ νὰ τὸ προτιμήσῃς κι' ἀπὸ τὴν κλίνην τοῦ Προκρούστου καὶ ἀπὸ τὰς ἐμβάδας τοῦ Ἀλκιβιάδου... Ἐκτὸς ἂν προτιμᾷς νὰ πάρουμε ἕνα ταξί.

—Ἂν ἀβάν, ντόγκ...

ΤΗΛΕΦΩΝΙΚΑΙ ΣΥΝΕΝΝΟΗΣΕΙΣ

Ἤμουν μόνος μου ἕνα πρωΐ στὰ γραφεῖα τῆς ἐφημερίδος μας· ἡ ὥρα δὲν ἦταν ὥρα ἐργασίας καὶ εἶχα ὅλον τὸν καιρὸν νὰ συνεννοηθῶ μ' ἕνα εὐγενέστατον ὑπάλληλον τῶν Τ. Τ. Τ. ποὺ μᾶς ἐπεσκέφθη γιὰ νὰ πληροφορηθῇ ἂν εἴχομεν παράπονα ἀπὸ τὴν τηλεφωνικὴν ὑπηρεσίαν: Καὶ συνεννοήθημεν θαυμάσια, διότι ἀμφότεροι εὑρισκόμεθα εἰς τὸ ἴδιο ἄκρον τοῦ τηλεφωνικοῦ σύρματος. Ἄλλως...

—Ἔχετε νὰ διατυπώσετε τίποτε παράπονα;

—Πρῶτα-πρῶτα θὰ σᾶς ὑπεδείκνυα κύριε ἐπιθεωρητὰ νὰ ἀλλάξητε τὴν ὀρθογραφίαν τοῦ τίτλου τῆς ὑπηρεσίας σας, ἡ ὁποία εἶναι τηλεφονικὴ καὶ ὄχι τηλεφωνική.

Πρὸς ἀπόδειξιν ἐλᾶτε νὰ πειραματισθῶμεν μαζύ! Παρακολουθεῖτε;

—Παρακολουθῶ:

—Γκρίγκ, γκρίγκ, γκρρρρ...

—.....

— Κτυπῆστε ἀκόμη μιὰ φορά, κύριε δημοσιογράφε.

— Κτυπῶ...

— Δὲν ἀπαντᾷ τὸ Κέντρον.

— Μμ... Ἀκούω κάποιον ὑπόκωφον ρόχθον, σὰν καταρράκτην ποταμοῦ, σὰν μακρυνὴν θύελλαν...

— Αἴ, ποιὸς ξεύρει, θὰ ἀπαντήσῃ. Ἴσως νά...

— Ἄ, σιωπή. Ἀπαντᾷ.

Μετὰ τὸν ρόχθον ξεχωρίζει μιὰ ὀξεῖα γυναικεία κραυγὴ γεμάτη ἀγανάκτησι. Ἀφοῦ παρέρχονται μερικὰ δευτερόλεπτα, ἀκούω εὐκρινῶς καὶ τὰ λόγια:—Μὰ τί ἔπαθες, κύριε καὶ κουδουνίζεις τόση ὥρα;

— Πλησιάσατε εἰς τὸ ἀκουστικὸν καὶ σεῖς, κύριε ἐπιθεωρητά, γιὰ νὰ παρακολουθήσετε...

— Μάλιστα. Ἔγινε.

—Συγγνώμην δεσποινὶς ἂν σᾶς ἀνησύχησα. Μήπως ξεύρετε τί ἀριθμὸν ἔχει τὸ Παρθεναγωγεῖον δεῖνα;

—Ἑξακόσια ἕξη.

—Δὲ ζητῶ Νοσοκομεῖον Συγγροῦ. Ζητῶ τὸ Σχολεῖον....

—Ναί, ναὶ· ἑξακόσια ἕξη εἶναι· πάρτε το.

—Νγκρίγκ, γκρίγκκκκρρρ.

—Γρριγκ, γκριγγ.

—Ἐμπρός, Δὲ μοῦ λέτε σᾶς παρακαλῶ ἐδώσατε ἀπολυτήριον εἰς τὴν Δεσπ..

—Δεν ξεύρουμε. Ρωτῆστε στὴ Στρατολογία. Ἐδῶ εἶναι Φρουραρχεῖον.

—Διακόπτομεν. Περνᾷ ὀλίγη ὥρα καὶ ζητοῦμεν τὴν γραμμὴν ἑνὸς ἰατροῦ.

—Ὁ γιατρὸς τί ὥρα ἔρχεται;

—Τὸν κακό σας τὸν καιρό... Δὲν μᾶς χρειάζεται ἰατρικὴ ἐπιθεώρησις. Εἴμεθα ἐν τάξει...

—Μὰ τί εἶνε αὐτοῦ;

—Ἐδῶ εἶνε ἡ πανσιὸν τάδε, καὶ μὴ μᾶς ἐνοχλῆτε..

—Ἂς πάρουμε τὴν Ἱερὰν Σύνοδον, κύριε ἐπ-

θεωρητά, διὰ νὰ ἐπικαλεσθῶμεν τὴν εὐλογίαν της.

—Γκρίγκ... γκρίγκ..

—Ἄλλό, ἀλλό...

—Μητρόπολιν, παρακαλῶ, ἀριθμὸς ἑξῆντα ἐννέα (69).

—Πάρετε.

—Γκρίγκ.. γκρίγκ.

—Ἔμπρός.

—Μητρόπολις; παρακαλῶ;

—Ὁ κύριος Μητρόπουλος ἀπουσιάζει..

—Μερσί..

—Τί λέτε, κύριε ἐπιθεωρητά ;

—Αἴ, λάθος !

—Ἂς ζητήσωμεν γραμμὴ Κηφισιᾶς. Νὰ ἰδοῦμε.

—Ἔμπρός.., Τί εἶναι ἐκεῖ ;

Ἡ ἀπάντησις ὅμως δὲν μᾶς δίδεται ἀμέσως. Στὴν ἀρχὴν ἀκούεται πάλιν ἕνας ὑπόκωφος ρόγχος. Ὁ ἐπιθεωρητὴς προσπαθεῖ νὰ μὲ πείσῃ ὅτι εἶνε ἡ βοὴ τοῦ μηχανήματος, τὸ ὁποῖον μπορεῖ νὰ ἔχῃ καὶ καμμιὰ βλάβη. Ἀλλ' ἐν τῷ μεταξὺ ξεχωρίζει κατακάθαρα τὸ τραγοῦδι φωνογράφου

Ἀμέσως ὅμως ἅμα τελειώνει ὁ δίσκος ἐρωτᾶμε :

—Κηφισιὰ ἐκεῖ ;

—Ἐδῶ, κύριε, εἶνε Γλυφάδα.

Καὶ ἂν δὲν ἠθέλαμε νὰ τὸ πιστέψουμε, μᾶς τὸ ἐπεβεβαίωσαν φαιδρὰ γυναικεῖα χάχανα καὶ γέλια σὰν προερχόμενα ἀπὸ γαργαλητό. Ἀσφαλῶς κάποιο γκρούπ κοριτσιῶν ἔτυχε νὰ εἶνε μαζεμένο στὴν ἄκρη τῆς σὰλ-ἀ-μαντζέ, ὅπου εἶνε τὸ τηλέφωνο τῶν λουτρῶν καὶ διεσκέδαζε μὲ τὸ γκραμμοφών.

—Δὲν εἶνε κατάστασις αὐτή, κύριε ἐπιθεωρητά. Μὲ ἔπιασαν τὰ νεῦρα μου. Θὰ ζητήσω τὸν κύριον Ὑπουργὸν τῆς Συγκοινωνίας. Νά, ζητῶ γραμμὴ ἀμέσως...

Νὰ—σκέπτομαι—τί θὰ πῇ ὅταν φοβοῦνται ἡ τηλεφωνήτριες. Ἅμα ἐζήτησα τὸν Ὑπουργόν, μοῦ ἔδωσαν γραμμὴ ἀμέσως.

—Κύριε Ὑπουργέ...

—Ποιός;

—Ἐδῶ ὁ δεῖνα, ἀριθμὸς τηλεφώνου τάδε. Παρακαλῶ νὰ σπεύσετε.

—Ποῦ;

—Σᾶς εἶπα. Καὶ... μόνον μὲ μιὰ πυρκαϊὰ θὰ μποροῦσε νὰ καταστραφῇ αὐτὸ τὸ κέντρον τῶν...

—Πυρκαϊά, εἴπατε; Σπεύδομεν.

—Μὰ τί εἶνε αὐτοῦ παρακαλῶ;

—Ἐδῶ εἶνε Πυροσβεστικὸς Λόχος. Ἡ ἀντλία φθάνει.

Παρατῶ τὸ ἀκουστικὸν καὶ στρεφόμενος πρὸς τὸν δυστυχῆ ἐπιθεωρητήν, δὲν ἔχω νὰ τοῦ πῶ ἄλλο τίποτε παρὰ νὰ τὸν προτρέψω νὰ φύγῃ.

—Φίλτατε, ἡ ἀποστολή σας ἔληξεν, ἂν δὲν ἀπατῶμαι. Τώρα τὸ καλὸ ποὺ σᾶς θέλω εἶνε νὰ τοῦ δῶστε δρόμο γιατί, καθὼς ἀκούσατε, καταφθάνει ἡ πυροσβεστικὴ ἀντλία καὶ δὲν ἀνακατεύομαι...

ΟΙ ΚΛΗΡΙΚΟΖΗΤΙΑΝΟΙ

Δὲν ἔχουν καὶ πολὺ σπουδαίαν διαφορὰν ἀπὸ τοὺς κοινοὺς ζητιάνους ποὺ γυρίζουν μὲ τὴ φυσαρμόνικα, μὲ τὴ λύρα, μὲ τοὺς ἀναστεναγμοὺς καὶ μὲ τὰ ἀθεραπεύτως δακρυρροοῦντα μάτια. Οἱ ὁσιώτεροι, μάλιστα, οἱ ἀσύδοτοι καὶ ἀπὸ τὸν Θεὸν καὶ ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους, δὲν διαφέρουν οὔτε κατὰ τὴν ἐξωτερικὴν παράστασιν. Δὲν μᾶς παρουσιάζουν μὲν γιὰ νὰ μᾶς συγκινήσουν τὸ πόδι τοῦ λεπροῦ τῆς Ἀόστης, ἀλλὰ μᾶς ἐπιδεικνύουν τὰ κόκκαλα ἀπὸ τὰ μέλη ἄλλων προκεκοιμημένων συνανθρώπων μας. Οὔτε ματαιοπονοῦν σὰν τὸν ἀρχαῖον κυνικὸν Διογένην, ὁ ὁποῖος ἔπαιρνε τὰ δίσκο καὶ τὸν ἔτεινε μὲ κλαψιάρικα λόγια ἐμπρὸς εἰς τὰ ἀγάλματα, ἔτσι γιὰ νὰ ἐξασκῆται εἰς τὰς ἀπογοητεύσεις τοῦ ἐπαγγέλματος τοῦ ζητιάνου. Προχωροῦν εἰς τὸν σκοπόν τους μὲ ἄλλο θάρρος καὶ ἔχοντες βοήθειαν τὸ ὅπλον τοῦ τιμίου καὶ ζωοποιοῦ σταυροῦ, ὡς καὶ τὴν ἀχειροποίητον εἰκόνα τῆς Θεομήτορος— ἀχειροποίητον, φυσικά, ἀφοῦ εἶναι προϊὸν λιθογραφικῆς βιομηχανίας.

Παρακολουθῆστε, χωρὶς καμμίαν θρησκευτικὴν προκατάληψιν, τὸν ταπεινὸν ἀντιπρόσωπον τοῦ Θεοῦ καὶ μιμητὴν τῆς μοναστικῆς ζωῆς τοῦ ὁσίου Παχωμίου, δραπετεύσαντα ἀπὸ τὸ μακρυνὸ μοναστῆρι καὶ καταφθάνοντα εἰς τὰς Ἀθήνας μὲ ἀποστολὴν νὰ ἐνισχύσῃ τὴν κλονιζομένην πίστιν μας !

Τὸ ράσο του, τὸ ἴδιο ράσο τῶν Βυζαντινῶν καλογήρων ἐπὶ ἐποχῆς τῆς αὐτοκρατείρας Θεοδώρας, ἀποτελεῖ ἕνα ρακώδη μανδύαν, ὡς νὰ τὸν ἐτραβοῦσαν ὅλα τὰ τσοπανόσκυλλα ποὺ συναντοῦσε στὸ δρόμο του περνῶντας λόγγους καὶ βουνά. Τὰ παπούτσια του θὰ εἶναι ἀσφαλῶς ἀποφόρια τοῦ Περιπλανωμένου Ἰουδαίου, ἀπὸ τὰ ὁποῖα προβάλλουν βερνικωμένα μὲ λάσπες καὶ μὲ ἄφθονο πένθος ὀνύχων οἱ ἅγιοι δάκτυλοί του,—οἱ ὁποῖοι ποιὸς ξεύρει ἂν μίαν ἡμέραν δὲν θαυματουργοῦν κι' αὐτοὶ σὰν τὰ ἅγια θαυματουργὰ λείψανα ποὺ περισώζονται εἰς τὰ κουτιά. Τὰ μαλλιά του καὶ τὰ γένειά του! πηχτὰ ἀπὸ τὴ λίγδα ποὺ ἀφθόνως παρέχει ἡ μέλλουσα... ἁγία κάρα του, ἀποτελοῦν παρθένον λόχμην εἰς τὴν ὁποίαν διαβιοῦν ἀνέτως ὅλα τὰ εἴδη τῶν αἱματοθρέπτων ζωϋφίων. Ἡ ὅλη ἐμφάνισίς του καὶ τὸ ὕφος του δίδουν τὸν τύπον τοῦ καταδιωκομένου ληστοφυγοδίκου. Ἡ ἀπαγγελία τοῦ εὐχολογίου του ὁμοιάζει πρὸς ἀπαρίθμησιν ἀπειλῶν.

Καὶ ὅμως τὸ ὂν αὐτὸ ποὺ περιάγει ἀνὰ τὰς συνοικίας κάποια θαυματουργὴ εἰκόνα καὶ τὰ κουτιὰ μὲ τὰ ὀστᾶ ἢ κάποιαν ἁγίαν κάραν, εἰσελαύνει μὲ ὅλον τὸ θράσος ποὺ τοῦ δίδει τὸ ἱερόν του σχῆμα μέσα εἰς τὴς μάνδρες καὶ τὴς αὐλές, εἰς τὰ ὑπόγεια καὶ τὰ μέγαρα τῶν πλουσίων.

Φθάνει μέχρι τοῦ κοιτῶνος τῆς κυρίας πρὸς τὴν

ὁποίαν δίδει μερικὰ δείγματα τῶν μελλουσῶν ἡδονῶν τοῦ Παραδείσου. Δεκαρολογεῖ ἀπὸ ὅλον τὸν γυναικόκοσμον καὶ συναγωνίζεται τὴν χαρτορρίχτρα, τὴν καφετζοῦ καὶ τὴν τσιγγάνα.

Ὁρίστε. Μπαίνει μὲ προφυλάξεις εἰς τὴν αὐλὴν καὶ πρὸ τοῦ ὁμίλου τῶν σταυροκοπουμένων γυναικῶν ἀνασηκώνει τὸ ράσο του καὶ παρουσιάζει, ὡς μῆλα τῶν Ἑσπερίδων,—ζεῦγος νεκροκεφαλῶν. Μίαν μεγάλην καὶ μίαν μικρὰν—προφανῶς κρανίον μικροῦ παιδιοῦ. Προτείνων τὴν μεγάλην νεκροκεφαλὴν, καλεῖ τοὺς πιστοὺς πρὸς ἀσπασμὸν καὶ δεκαρολογίαν.

—Ἐλᾶτε εὐλογημένες μου νὰ προσκυνήσετε τὴν κεφαλὴν τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Βαπτιστοῦ...

—Καὶ ἡ ἄλλη ἡ μικρὴ κεφαλὴ τίνος ἁγίου εἶναι;

—Τοῦ ἰδίου, τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου ὅταν ἦταν μικρός... Ἀλλὰ πίστευε ἁπλῶς εὐλογημένη μου καὶ μὴ ἐρεύνα, παρὰ μόνον μέσα στὸ κομπόδεμά σου...

Δὲν ἐκμεταλλεύεται, χάριν τῆς πίστεως, μόνον τὰς νεκροκεφαλὰς ἑνὸς καὶ τοῦ αὐτοῦ ἁγίου. Ἐμπορεύεται τὸ Τίμιον Ξύλον, τὸ ὁποῖον ἀφθονεῖ σ'ὅλα τὰ ἑλληνικὰ δάση, ἔστω καὶ καρβουνοποιημένα ἀπὸ τὰς πυρκαϊάς, ἀκόμα καὶ ξύλο ἀπὸ τὴν κλίμακα ποὺ εἶδε στὸν ὕπνον του ὁ Ἰακώβ. Ἐπίσης εἰκόνες ὅλων τῶν τεχνοτροπιῶν, κομβολόγια ἀπὸ κουκούτσια ἐλιᾶς, εὐχὰς καὶ κἄποτε-κἄποτε ἐξηγεῖ καὶ ὄνειρα. Καὶ κάνει κ'ἐξομολογήσεις. Ἀλλὰ γιατὶ νὰ μὴν κάμῃ; Εἶναι καλλίτερος ὁ κοσμικὸς παπᾶς τοῦ παλαιοῦ τραγουδιοῦ, ὁ Παπαμανώλης ποὺ διαλέγεται μὲ τὴν ἐξομολογουμένην του;

—Τὸ φιλὶ δὲν εἶναι κρῖμα. Εἶναι... ρόλος φυσικὸς
Ὡς κι' ἐγὼ θὰ σὲ φιλήσω ποὺμαι καὶ πνευματικός,

—Κι' ἂν τὸ μάθῃ ὁ Δεσπότης καὶ σοῦ κόψῃ τὰ μαλλιά;
—Πᾶμε σ' ἄλλη συνοικία κι' ἀρχινᾶμε τὰ φιλιά.

Εἶναι καλλίτεροι οἱ παπάδες τοῦ νεκροταφείου, ποὺ ὅταν πᾶτε νὰ ἐπισκεφθῆτε τοὺς τάφους τῶν προσφιλῶν σας, ἐξορμοῦν σὰν μανδρόσκυλλα γιὰ νὰ τοὺς ἀναθέσετε νὰ ἐκφωνήσουν κλαυθμηριστοὺς λόγους γιὰ λίγες γαζέττες ;

Ἡ παλαιὰ παράδοσις ποὺ ἤθελε τὸν κληρικὸν ὡς παρήγορον ἄγγελον, ἐνέπνευσεν ἀναλόγως καὶ τὸν συμπαθῆ ποιητὴν τοῦ γνωστοῦ τραγουδιοῦ :

. . . . . .

—Παπᾶ μιὰ κόρη ἀγάπησα·
παππᾶ τί συλλογᾶσαι;
—Ἂν τὴν ἀγάπησες πολὺ
συχωρεμένος νᾶσαι.

Ἡ σημερινὴ ἐποχὴ ὅμως τοὺς ρασοφόρους τοὺς βρίσκει ἀλλοιώτικους.

Καὶ τὴν παλαιὰν παράδοσιν τοῦ σχετικοῦ τραγουδιοῦ τὴν παρέλαβε ἡ ἐπιθεώρησις ποὺ τοὺς ἔδωσε καὶ κατάλαβαν...

—Παπᾶ μιὰ κόρη ἀγάπησα καὶ τῆς ἐπῆρα δανεικά·
Παπᾶ τί συλλογᾶσαι ;;
—Ἂν θὰ μοῦ δώσῃς τὰ μισὰ
συχωρεμένος νᾶσαι.

Καὶ μέσα σ' ὅλ' αὐτὰ τὸ ρασοφόρον ὂν τὸ πλανώμενον μὲ τὸ φορτίον τῶν νεκροκεφαλῶν καὶ τὰ εὐχολόγια, σᾶς λέγει σοβαρῶς :

Πίστευε καὶ μὴ ἐρεύνα...

ΦΟΙΤΗΤΙΚΑ ΡΕΣΤΩΡΑΝ

Κάμετε τὴ βόλτα σας εἰς τὰ ἀναγεννώμενα ἀθηναϊκὰ Καρτιὲ Λατὲν καὶ ἐπισκεφθῆτε τα μὲ τὴ σειρά τους. Δοκιμάσατε τὴν κουζίνα τους. Ὡτακουστήσατε εἰς τὰς συνομιλίας τῶν τροφίμων τους. Προσέξατε τὰ νέα ἀπὸ τὴν πατρίδα τοῦ καθενός. Ἀνεχθῆτε τὴν πλάϊ σας διεξαγομένην ἱεροτελεστίαν τοῦ θορυβώδους καὶ σιριστικοῦ γλυφίματος τοῦ κοκκάλου. Ἀπολαύσατε τὸ ντεμοντὲ ἄρωμα τῆς βιολέττας, τῆς πομπέϊας ποὺ χρησιμοποιεῖ ὁ πρωτόφερτος φοιτητής, ὁ ἀγνοῶν ἀκόμη τὸ ἐμερὸντ καὶ τὸ μίλλ-φλὲρ—ἐνῷ δὲν ἀγνοεῖ τὰ μίλλ-φλέρτ μὲ τὴν γειτονοπούλαν, διὰ τὴν ὁποίαν ὁμιλεῖ μὲ θαυμασμὸν εἰς τὴν παρέαν του. Ἀκούσατε ὅσας θέλετε πληροφορίας περὶ τῶν καθηγητῶν τοῦ Πανεπιστημίου, περὶ τῶν καπνῶν καὶ τῶν στραφιδαμπέλων... Θὰ ζήσετε μερικὲς εὐχάριστες ὧρες μέσα στὴν καρδιὰ τῆς ἑλληνικῆς ἐπαρχίας ποὺ ἔχει μεταφερθῇ εἰς τὴν πρωτεύουσαν, ἢ τὴν πρωτεύουσαν ποὺ εὑρίσκεται εἰς τὴν ἐπαρχίαν. Καὶ θὰ τὶς ζήσετε μὲ ἀρκετὴν ἄνεσιν, ἀφοῦ θὰ ἔχετε ὅλα τὰ κομφόρ. Τὰ φοιτητικὰ ρεστωράν, τὰ σημερινά, παρουσιάζονται συγχρονισμένα πρὸς τὸ πνεῦμα καὶ τὰς ἀπαιτήσεις τῆς ἐποχῆς. Τὰ τραπέζια τοποθετημένα λοξὰ καὶ μὲ ...σκέρτσο. Ντεκορασιὸν πανὼ ἢ τοιχογραφικές, εἰς ἀντικατάστασιν τῶν παλαιῶν λιθογραφιῶν μὲ τὶς κρισαρόπροκες ποὺ παρίστανον τὴν ἁρπαγὴν τῆς ὡραίας

Ἑλένης, τὴν ἀνακήρυξιν τοῦ Συντάγματος, τὸν Μαραθωνοδρόμον Λούην καὶ τοὺς ἄθλους τοῦ Κουταλιανοῦ. Εἰσαγωγὴ ὄὔζου. Κατάλογοι πλούσιοι εἰς φρασεολογίαν ὡς προγράμματα κινηματογράφων. Ὅλ' αὐτά, βέβαια, σᾶς κάμνουν νὰ ἀμφιβάλλετε ἂν εὑρίσκεσθε εἰς τὸ κέντρον τῆς πόλεως ἢ εἰς τὴν συνοικίαν. Μόνον τὸ ἔμψυχον περιβάλλον σᾶς ἐπαναφέρει εἰς τὸ ἱστορικὸν ξενοδοχεῖον Ξύδη ποῦ τὸ ἀπηθανάτισε καὶ ἡ Μοῦσα τοῦ Σουρῆ:

Τὸ ξενοδοχεῖο Ξύδη
δυὸ στὸ λάδι, τρεῖς στὸ ξύδι.

Καὶ σᾶς ἐπαναφέρει κατ' εὐθεῖαν χωρὶς κανένα διάμεσον νοερὸν σταθμόν.

Πλάϊ στὸ μοντέρνο φροῦτο, τὴν μπανάνα—τὴν ἄγνωστη ἕως τὰ χθὲς εἰς τὸ ἀθηναϊκὸ ἀστικὸ τραπέζι—εὑρίσκεται τὸ μικρὸ τεφτεράκι, τὸ γεμᾶτο λίγδα καὶ καβαλιστικοὺς ἀριθμούς, τὸ ὁποῖον ἔχει καὶ τώρα, ὅπως καὶ ἄλλοτε, ἀντικαταστήσῃ τὸ χαρτονόμισμα εἰς τὰς μεταξὺ φοιτητοῦ-πελάτου καὶ ξενοδόχου οἰκονομικὰς συναλλαγάς. Πλάϊ εἰς τὸν περαστικόν, τὸν ἔκτακτον πελάτην, ποὺ δίδει μιὰ παραγγελία στὸ μοντερνίζον κατὰ τὴν περιβολὴν γκαρσόνι, ἄλλο γκαρσόνι δίνει ἄλλη παραγγελία εἰς τὸν φοιτητὴν ποὺ ἐτοποθετήθη εἰς τὸ γειτονικὸ τραπέζι:

—Μὲ οἰκονομία, γιατὶ ὁ λογαριασμὸς ἔχει ἀνεβῇ πολὺ καὶ ἡ ἐξόφλησις ἀργεῖ.

—Αἴ, φέρε μου ἕνα ψαρόζουμο, μιὰ σαλάτα καὶ ὀλίγο ψωμί..

Καὶ ὅσο νὰ προσκομισθῇ τὸ παραγγελθὲν γεῦμα, ὁ φοιτητὴς πηγαίνει εἰς τὸν μπάγκο ὅπου εἶναι τὸ σύρμα μὲ τὴν ἀλληλογραφίαν καὶ ἐρευνᾷ μήπως ἔχει

καμμίαν ἐπιστολήν...Ἀλλ' ἐπιστρέφει καὶ χωρὶς ἐπιστολὴν ἀλλὰ καὶ χωρὶς ὄρεξιν καὶ κάθεται στὸ τραπέζι του, ἐνῶ το γκαρσόνι ἐξακολουθεῖ νὰ τοῦ ψιθυρίζῃ συστάσεις ἢ παράπονα ἢ ἀπειλάς...

Ἀλλὰ δὲν μπορεῖτε νὰ ἀκούσετε συνέχειαν τῆς περὶ διαίτης συνομιλίας, διότι τὸ γκαρσόνι καλεῖται ἐπιτακτικῶς εἰς τὸ ἄλλο γειτονικὸν τραπέζι καὶ δέχεται τὴν ἑξῆς παραγγελίαν :

—Γιάννη. Μὴ φέρῃς τὸ σημειωματάριο ἀπόψε Θὰ σὲ πληρώσω!!!

—Θὰ ἐξοφλήσῃς τὸ λογαριασμό ; Καὶ γιατὶ δὲ θέλεις τὸ τεφτέρι ;

—Βρὲ ἀδελφέ, τί ἔφαγα ἀπόψε ;

—Μμμμμ...Δεκαοχτὼ καὶ σαράντα.

—Ὡραῖα, φέρε μου τριανταέξη καὶ ἑξῆντα, τὰ ρέστα ἀπὸ ἕνα πενηντάρικο.

—Πάρε! Καὶ τὸ πενηντάρικο ποῦ εἶναι ;

—Θὰ στὸ χρωστάω, ἐσένα, προσωπικῶς !

Ἐν τῷ μεταξὺ εἰσβάλλει θορυβωδῶς ὅμιλος μοντερνιζόντων νέων καὶ κατευθύνεται εἰς ὡρισμένον τραπέζι.

—Καλησπέρα, καλῶς' τα παιδιά! προσφωνεῖ ὁ καταστηματάρχης ἐξερχόμενος πρὸς προϋπάντησιν ἀπὸ τὸ ὀχυρὸν τοῦ μπάγκου.

Καὶ ὁ χαιρετισμὸς ἀνταποδίδεται μὲ ἐγκαρδιότητα καὶ ἡ παρέα στρώνεται στὴ θέσι της, ὅπως ἡ ἄλλη πάρα πέρα στὴ δική της. Ἀλλ' ἐκεῖ εἶναι ὅλοι στὸ σπίτι τους. Τί ζητεῖ ὁ ξένος πελάτης ποῦ ἔπιασε ἀνερώτητα τὴν ξένη θέσι—καὶ τὸν κυττάζει μὲ παράξενο βλέμμα καὶ τὸ γκαρσόνι καὶ ἡ πελατεία.

Ὁ μπάγκος εἶναι καὶ ὀλίγον οἰκογενειακὸς μπου-

φές. Ἰδέστε. Ὁ ἕνας ἔχει ἀφήσῃ ἐκεῖ τὸ μπουκαλάκι μὲ τὸ κρασὶ ποὺ τοῦ ἔμεινε ἀπὸ τὸ μεσημέρι ἢ ἀπὸ τὴν προηγούμενη—ἀσφαλισμένο, σίγουρο, καλύτερα ἀπὸ τὸ σπίτι του. Ὁ ἄλλος ἔχει τὸ φιαλίδιον μὲ τὶς ὀρεκτικὲς σταγόνες, τὸ ὁποῖον προσκομίζει ὁ ὑπάλληλος εἰς τὸν ἰδιοκτήτην του, μαζὶ καὶ μὲ τὴν ἰδιαιτέρα πετσέτα του μέσα στὸ βοαχιόλι της. Ὁ ἄλλος ἔχει ἀφήσῃ τὰ βιβλία του. Ὁ ἄλλος ἔχει φυλαγμένους τοὺς γιακάδες του ποὺ ἐπῆρε ἀπὸ τὸ σιδηρωτήριον. Καὶ ὅλοι μαζί—ὅλοι οἱ ἀμπονὲ—ἔχουν καταθέσῃ ἐκεῖ τὰ βιβλιάρια τοῦ βερεσὲ—τὰ ὁποῖα κυκλοφοροῦν ἀντὶ χαρτονομισμάτων. Ὁ ξενοδόχος πιστώνει τὸν καθένα σύμφωνα μὲ τὶς πληροφορίες ποὺ ἔχει γιὰ τὴν οἰκονομική του κατάστασιν, ἀλλὰ καὶ τὴν ἀτομικήν του φερεγγυότητα. Καὶ ἔχει πελατεία κατὰ πλειονότητα ἀπὸ πατριῶτες του. Τὸ κάθε φοιτητικὸν ρεστωράν, τὸ ὁποῖον θὰ ἀναζητήσετε ἐντὸς ἢ εἰς τὸ χίντερλαν τοῦ ἀθηναϊκοῦ Καρτιὲ Λατέν, ἀποτελεῖ καὶ μίαν ἀποικίαν ἐπαρχίας. Ἡ Φθιῶτις, ἡ Κορινθία, αἱ Κυκλάδες, ἡ Κρήτη, ἡ Μεσσηνία, ἡ Ἠλεία, ἡ Εὔβοια, ἡ Θεσσαλία, ἡ Ἤπειρος, τὰ Ἑπτάνησα, τὰ Δωδεκάνησα, ἡ Μεγαρίς, ἡ Λακωνία, ἔχουν ἡ κάθε μία ἐπάνω-κάτω καὶ τὸ φοιτητικόν της ρεστωράν, εἰς τὸ ὁποῖον συχνάζουν κατὰ κανόνα ὅλοι οἱ μέλλοντες ἐπιστήμονες καὶ πολιτικοί τους. Ἀλλὰ λόγῳ συμφοιτητικῆς φιλίας, λόγῳ γειτνιάσεως μὲ τὰ δωμάτιά τους γίνονται πελάται καὶ ἄλλων μερῶν φοιτηταί.

—Ποῦθε εἶσαι, Κὺρ-Νίκο, ρωτᾷ ἅμα καλογνωρισθῇ ὁ Μεσσήνιος ξενοδόχος τὸν πελάτην του φοιτητήν.

—Ἀπὸ τὰ Καλάβρυτα!

Ἄ, ὥστε.. εἴμαστε λοιπὸν πατριῶτες. Κοντὰ εἶ-

μαστε. Ἀλλὰ κι' ἐμένα ὁ παπούλης μου ἦταν ἀπ' τὰ Καλάβρυτα. Καὶ τοῦ λόγου σου, Κυργιῶργο ;

—Ἀπὸ τὴν Κάρυστο.

—Μωρ' τί λές ! Ἀπὸ τὴν Κάρυστο ; Ἀπὸ κεῖ εἶναι μιὰ δεύτερη ξαδέλφη τῆς πρώτης γυναίκας μου. Ὡραῖο μέρος. Ἐγὼ μάλιστα γιὰ τὸ μαγαζὶ ψωνίζω ὅλο Καρυστινὰ ζαμαλάκια. Μιὰ φορὰ πατριῶτες εἴμαστε.

—Ἔτσι ἀνοίγεται ἡ καρδιὰ τοῦ ξενοδόχου καὶ ὁ λογαριασμὸς εἰς τὸ τεφτεράκι τοῦ φοιτητοῦ. Καὶ καμμιὰ φορὰ τὸ βράδυ, ἅμα περάσῃ ἡ ὥρα καὶ ἀπομείνουν οἱ οἰκειότεροι—μεταξύ τους ὅλοι—δὲν παραλείπεται τὸ σιγανὸ ἐπιδόρπιον τραγουδάκι, μὲ τὸ ὁποῖον ἀναπολοῦνται οἱ καϋμοὶ τῆς ἐπαρχίας.

Πιὸ ἐκεῖ, στὴν παράμερη γωνιὰ τοῦ καταστήματος, διακρίνετε κάποτε καὶ τὴν οἰκογενειακὴν ἑστίαν. Ὁ φοιτητὴς ἐδέχθη ἀπὸ τὴν ἐπαρχίαν τὴν ἐπίσκεψιν τῶν γονέων καὶ τοὺς ἔφερε νὰ γευματίσουν μαζί του εἰς τὸ ρεστωράν—καὶ γιὰ νὰ ἐξοφλήσουν καὶ τὸν λογαριασμόν, δι' ὅπερ καὶ ὁ ξενοδόχος εἶναι περιποιητικώτατος, διαχυτικώτατος, μελιστάλακτος.

Ὁ πάτερ φαμίλλιας, φορῶν καινουργὲς κοστοῦμι—ἀποτελοῦν τὴν τελευταίαν κρεασιὰν τοῦ φραγκορά-φτη τοῦ χωριοῦ του—ἔχει καταλάβῃ ἐνάμισυ κάθισμα καὶ ἀφοῦ κατέβασε διπλῆ μερίδα γιουβέτσι, ἤδη καταγίνεται εἰς τὸ καθάρισμα τῶν δοντιῶν του μὲ τὸ πηροῦνι καὶ κάθε τόσο φέρει σὰν θωπευτικὰ τὸ χέρι στὴν κοιλιακήν του χώραν.

—Τί ἔχει, καλὲ πατέρα ; Κόψιμο σ' ἔπιασε μήπως ἀπὸ τὸ φαΐ ;

—Ὄχι, παιδάκι μου ! Ἔχω τὸ συνήθειο ἀπὸ τὸ

βλοϊμένο τὸ σελάχι κ' ὅλο ἐκεῖ πηγαίνει τὸ χέρι μου.

Ἡ μητέρα μόλις ἀκουμπώντας στὴν ἄκρη τοῦ καθίσματος, ἔχει τὸ βλέμμα της καρφωμένο ἐπάνω στὸ πιάτο καὶ οὐδεμίαν φράσιν διακινδυνεύει εἰς τὸ κοσμικὸν ἐκεῖνο περιβάλλον καὶ οὐδεμίαν ἄλλην κίνησιν κάμνει παρὰ νὰ στρίβῃ μὲ τὰ δάχτυλά της τὶς φουντίτσες ἀπὸ τὸ πράσινο κλαδωτὸ τσεμπέρι της.

Ὁ δὲ υἱός, διὰ νὰ καταπλήξῃ τοὺς γονεῖς του καὶ νὰ κερδίσῃ ἀνεπιφυλάκτως τὴν ἐμπιστοσύνην καὶ τὸ χαρτζιλῆκι τους, εὑρίσκει κἄποιαν εὐκαιρίαν γιὰ νὰ ἐπιδείξῃ τὰς πανεπιστημιακάς του προόδους καὶ ἀνοίγει ὁμιλίαν μὲ κἄποιον συμφοιτητήν του καθήμενον μὲ τὴν παρέαν του εἰς τὸ ἄλλο ἄκρον τοῦ καταστήματος :

—Πῶς πῆγε σήμερα τὸ φροντιστήριο στὸν καθηγητὴ τοῦ Ἀστικοῦ ;

—Ρὲς νουλίους !

—Ἐγὼ ἐπῆγα μανιφεκμάν, μὲ τὰ ἰντερντίκτα. Ἰντερντίκτουμ Ρετσινέντε.

—Ρετσινέντε. Μιλεῖτε γιὰ τὸ ρετσινάτο στὸ Πανεπιστήμιο ; ψιθυρίζει ἡ μητέρα.

—Σώπα σύ, καλέ. Ρετσινέντε ποσσεσιόνις. Περὶ διατηρήσεως τῆς Νομῆς!

—Ἄμ' ἐφέτος δὲν ἔχουμε νομὴ γιὰ τὰ ζά, παιδάκι μου! Παρεμβαίνει μὲ παράπονο ὁ πατέρας ποὺ ἅρπαξε τὸ αὐτί του γνώριμή του λέξιν καὶ κατόπιν ρεύεται θορυβωδῶς.

Ὁ ξενοδόχος προβλέπων ἄμεσον τὴν ἐξόφλησιν τῶν ὀφειλομένων, σπεύδει πρὸς τὸν εὐτυχῆ πατέρα καὶ τοῦ ἀπευθύνει θερμὰ συγχαρητήρια διὰ τὸν υἱόν του.

— Φωστήρας εἶναι ὁ γυιός σου ὁ κυρ Νῖκος ἀπ' ἐδῶ, Μπαρμπαναστάση. Νὰ σοῦ ζήσῃ.

—Φκαριστοῦμε κι' ὅ,τι πιθυμεῖτε.

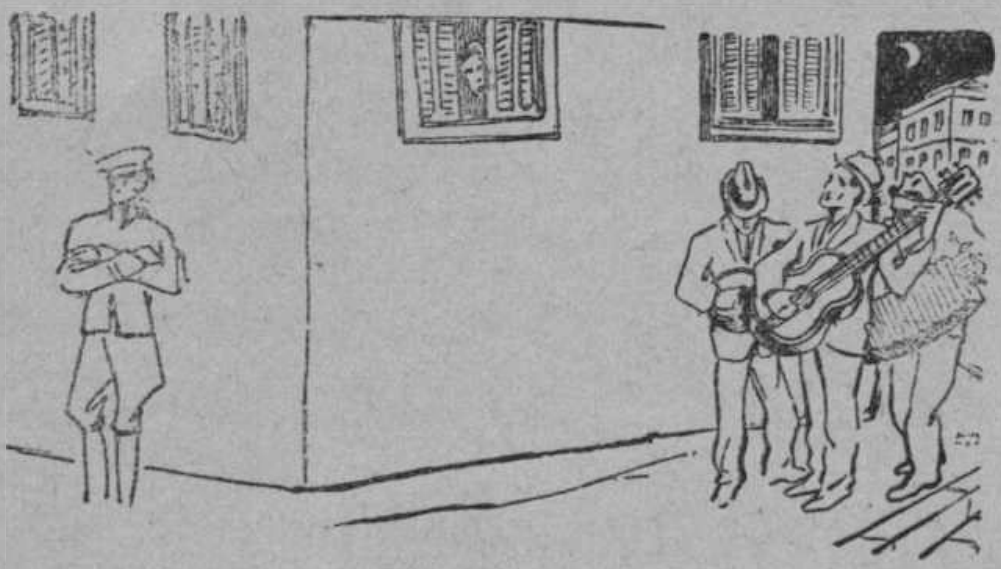
—Θὰ γίνῃ τρανὸς ἄνθρωπος καὶ χαλάλι τὰ ἔξοδά σου. Θὰ εἶνε ξεφτέρι μεθαύριο στὴν πολιτική.

—Ὁ Θιὸς νὰ δώσῃ, ψιθυρίζει δειλὰ ἡ μητέρα του, ἐνῷ ἀπὸ τὰ μάτια της κυλᾷ ἐπάνω εἰς τὸ πιάτο μὲ τὰ ἀποφάγια ἕνα χονδρὸ δάκρυ ἀπὸ συγκίνησιν καὶ χαράν.

Οἱ ἄλλοι φοιτηταὶ ἀδιαφοροῦντες πρὸς τὴν φκιδρὰν οἰκογενειακὴν σκηνὴν—ποὺ δὲν τοὺς εἶναι καὶ σπανία —συζητοῦν γιὰ τὰ δικά τους. Εἶναι τώρα καὶ τὸ Σῶμα τῶν φοιτητριῶν ποὺ δίνει κάποια μοντέρνα ἀτραξιὸν στὸ σύγχρονο φοιτητικὸν ρεοτωράν. Εἶναι φοιτήτριαι τῆς ὀδοντιατρικῆς ποὺ ἀντὶ νὰ θεραπεύουν δημιουργοῦν πονόδοντον στοὺς συντρώγοντας καὶ συντρωγομένους συμφοιτητάς των. Εἶναι φοιτήτριαι τῆς χημείας, τῆς ὁποίας τὰ παρασκευάσματα τὰ ἔχουν μέσα στὸ ἀνοιχτὸ τσαντάκι τους ἐπάνω στὸ τραπέζι γιὰ τὸ ἀπαραίτητον μακιγιάρισμα. Εἶναι θεραπαινίδες τοῦ Ἀσκληπιοῦ εἰδικευόμεναι εἰς τὴν καρδιολογίαν. Εἶναι καρρεδάκια ἀνοιχτά, εἶναι ματιὲς σκανδαλιάρες, εἶναι πείσματα καὶ ἀντιζηλίες, εἶναι ἐπιθέσεις καὶ ἄμυναι, εἶναι καὶ γι' αὐτὲς βερεσέδια καὶ στὶς ἐρωτικὲς ἐκδηλώσεις καὶ στὸ λογαριασμὸ τοῦ Καταστήματος, μέσα εἰς τὸ ὁποῖον ἔχουν στήσῃ κι' αὐτὲς τὸ παράρτημα, καὶ ποιὸς ξεύρει κανεὶς ἂν ὄχι εἰς τὸν προθάλαμον τῆς οἰκογενειακῆς των ἑστίας. Ἐκτὸς ἀπὸ τὰ σχόλια γιὰ τὴν οἰκογενειακὴν σκηνὴν θὰ συζητηθοῦν καὶ τὰ ἐρωτικὰ νέα τῆς Σχολῆς καὶ τῆς παρέας των. Θὰ γίνῃ λόγος γιὰ

τὰ χοροδιδασκαλεῖα, εἰς τὰ ὁποῖα φοιτᾷ ἡ ἄρρην καὶ θήλεια νεότης. Θὰ γίνῃ κριτικὴ γιὰ τὰ Σπόρ. Θὰ ἐξετασθοῦν τὰ ζητήματα τῆς ἡμέρας. Χωρὶς ὅμως ὅλ' αὐτὰ νὰ ἀλλάξουν καὶ πολὺ τὸν τύπο τοῦ συντηρητικοῦ ἢ ὀνειροπόλου Ἕλληνος σπουδαστοῦ. Νάτος ἐκεῖ ἀκόμη ὁ φοιτητὴς ὁ ἀνεπίδεκτος κοινωνικῆς ἐξελίξεως καὶ ὁ νοσταλγῶν τὸ χωριό του καὶ ὀνειροπολῶν νὰ δράσῃ ἐκεῖ ὡς ἰατρὸς ἢ φαρμακοποιός. Νὰ ὁ μέλλων τύπος τοῦ μικροπολιτικοῦ ποὺ ἐξασκεῖται ἀπὸ τώρα εἰς τὰς ψευδολογίας μετὰ τῶν συνομιλητῶν του. Νὰ ὁ προαλειφόμενος διὰ τὸ ὑπαλληλικὸν στάδιον καὶ ἀπὸ τώρα μελετῶν εἰς τὰς ἐφημερίδας τὰς προκηρύξεις τῶν διαγωνισμῶν. Νὰ ὁ τύπος τοῦ φοιτητοῦ ποὺ ἀπ' τὸ πρῶτο φεγγάρι ἀφωμοιώθη πρὸς τὸ περιβάλλον τῆς πρωτευούσης καὶ ἀπουσιάζει συχνὰ ἀπὸ τὸ φοιτητικὸν ρεστωρὰν γιὰ νὰ περάσῃ ὀλίγες ὧρες στὰ κοσμικὰ κέντρα. Εἶναι ὅλοι οἱ ἀντιπρόσωποι τῆς αὐριανῆς κοινωνίας «τῆς Ἑλλάδος ὅλης κλέος».

Ἐκεῖ μέσα εἰς τὸ φοιτητικὸν ρεστωρὰν ἐκτρέφεται ἡ γενεὰ τοῦ μέλλοντος. Ἐκεῖ μέσα εἰσέβαλε δειλὰ τὸ ἐπαρχιωτόπουλο τῆς καλῆς οἰκογενείας καὶ ἀπ' ἐκεῖ ὠνειροπόλησε ἔνδοξα στάδια φιλολογικῆς ἢ κοσμικῆς δράσεως, διὰ νὰ συντριβῇ μίαν ἡμέραν εἰς τὸν σκληρὸν ἀγῶνα τῆς ζωῆς. Ἐκεῖ μέσα ἄλλοι γλύφουν τὸ κόκκαλο τῆς λειψῆς μερίδος τοῦ φαγητοῦ καὶ ἴσως νὰ εἶναι αὐτοὶ ποὺ αὔριον θὰ γλύφουν τὸ κόκκαλο τῆς Ἐξουσίας.

ΑΘΗΝΑΪΚΗ ΚΑΝΤΑΔΑ

Ξαναγυρίζουμε στὰ παληά ; Ἢ νὰ ποῦμε καλλίτερα ὅτι δὲν ἐκάμαμε ἀπ' τὰ παληὰ οὔτε ἕνα βῆμα ;

Δὲν ἀκοῦτε ἕνα σοκάκι πάρα-πέρα, ποὺ ἡ «ρωμαντικὴ» παρέα τραγουδεῖ ὑπὸ τὸ γλυκὺ σελῆνόφως προχωρημένου φθινοπώρου τὸ τραγοῦδι, μὲ τὸ ὁποῖον ἐθρήνησε τὸν πόνον του ὁ ποιητὴς πρὸ 60 ἐτῶν ;

Χαρὰ τῆς πρώτης μου ζωῆς φεγγάρι ἀγαπημένο,
σὺ δὲν πονεῖς, ἐγὼ πονῶ γιατὶ φηλὰ στὸν οὐρανὸ
διαβαίνεις λυπημένο ;

Δὲν σᾶς σταματᾷ τὴν ἐνθύμησι, εἰς κάποιαν λησμονημένην σελίδα συλλογῆς παληῶν τραγουδιῶν ἡ ἄλλη παρέα, ποὺ ἐστάθη κάτω ἀπὸ ἕνα γειτονικό σας παράθυρο καὶ τραγουδεῖ παθητικὰ καὶ ἀκομπανιάρουν δυὸ κιθάρες ; Ποιὸ τραγοῦδι ; Μὰ ποῦ νὰ θυμηθῇ κανεὶς ὅλο τὸ παλαιὸν θλιβερὸν ἀποχαιρετιστήριον :

Φεύγω πηγαίνω ἔχε γειὰν
μὲ θρηνωδίαν τὸ πεπρωμένονἀκολουθῶ.

Εἶναι ἀπὸ τὰ τραγούδια, μὲ τὰ ὁποῖα ἔκαναν

τῆς ντεκλαρασιὸν ἀμουρὲζ στὴς προμάμμες μας οἱ νέοι οἱ συνομήλικες τοῦ Ραγκαβῆ.

Ἐλᾶτε ὅμως καλλίτερα νὰ περιπλανηθῶμεν λίγες ὥραδυὲς κατὰ τὰ μεσάνυχτα στὶς Ἀθηναϊκὲς γειτονιές. Ἐλᾶτε νὰ χωθοῦμε μέσα στὰ στενὰ σοκάκια τῆς Πλάκας καὶ τοῦ Ψυρρῆ ὅπου ἀκόμη κυκλοφορεῖ το καβουράκι τὸ ἀτόφιο καὶ τὸ τζογὲ καὶ ρεφραινάρεται μὲ ἄχ-βὰχ τὸ

Σὲ ἠγάπων σὲ εἶχον θεάν μου.

Ἐλᾶτε μὲ πιὸ ἐλευθερία στὴ συνοικία Νεαπόλεως ὅπου ὁ Μέγας Πὰν τῆς νυκτερινῆς καντάδας δὲν ἀπέθανε ἀκόμη, καὶ ἴσως δὲν θὰ πεθάνῃ ποτέ, ὅσο θὰ ὑπάρχουν καρδιὲς ποὺ θὰ πονοῦν. Δὲν ἀπέθανε. Ἁπλῶς εἶχε πτοηθῇ ἐδῶ καὶ λίγα χρόνια, πρὶν ἀπὸ τὴς πολεμικὲς καὶ μεταπολεμικὲς φασαρίες, ὅπως ἦταν πτοημένοι καὶ οἱ τροβαδοῦροι τῆς ἐποχῆς, ἄλλος γιατὶ εἶχε δοσοληψίες μὲ τὸ στρατό, καὶ ἄλλος γιατὶ εἶχε δοσοληψίες σὲ κερδοσκοπικὲς ἐπιχειρήσεις. Ὅταν ὅμως ὅλ' αὐτὰ «καπνὸς ἦσαν καὶ διελύθησαν», ἡ γενεά μας ἐσυνέχισε τὸν δρόμον ποὺ τῆς εἶχεν ἀνοίξῃ ἡ προηγουμένη, καὶ στὸν ὁποῖον εἶχε κάμῃ τὰ πρῶτα της βήματα καὶ ἡ ἴδια καὶ ἐψιθυρίσθη πρῶτα ὡς ὀρεκτικὸν γιὰ τὸ ξύπνημα τῶν παληῶν πόθων τὸ μελοδραματικὸν δίστιχον:

Σὺ ποὺ πέταξες στὰ ὕψη
ὦ ψυχή,—ὦ ψυχὴ ἐρωτευμένη.

Ὕστερα, ἐξεκρεμάσθη ἡ κιθάρα ἀπὸ τὸν τοῖχο τῆς ταβέρνας, τοῦ φοιτητικοῦ δωματίου, τοῦ μικρομάγαζου, ὅπου, ὑπὸ τὸν χιτῶνα τῆς ἀράχνης, ἀνεπαύετο ἀπὸ καιρὸ πάντοτε ἐν ἀναμονῇ Ἐξεσκονίσθη ἁπαλὰ μέσα καὶ ἔξω, καὶ πάντα, μὲ προσοχὴ μὴν ξεκολλήσῃ ἡ

ἀναμνηστικὴ ἐτικέτα τοῦ παλαιοῦ ὀργανοποιείου καὶ μὴ φύγουν ἀπὸ τὴ θέσή τους τὰ σκεβρωμένα κλειδιά της, ἐχορδίσθη μὲ συγκίνησιν, ἐδοκιμάσθη, μόνη στὴν ἀρχή, μὲ τὸ μανδολῖνο κατόπιν καὶ τὸ βράδυ.. Τὸ βράδυ μὲ τὴ σιγαλιά, ὅταν ἀραίωσαν οἱ διαβάτες τοῦ δρόμου ἀνασυνεκροτήθη ἡ διαλελυμένη παλαιὰ παρέα, καὶ δειλὰ στὴν ἀρχή, μὲ θάρρος μετά, μὲ κέφι κατόπιν ἐσυνέχισε τὸ τραγοῦδι της- ὅπως τὸ εἶχαν ἀρχίσῃ τότε, ἐκεῖνα τὰ χρόνια:

Τραγουδῆστε ὡραῖα μου πουλάκια τραγουδῆστε,
τραγουδῆστε κελαϊδῆστε τὸν ὡραῖο σας σκοπό.

Καὶ ἀφοῦ συνοδεύει τὰ πουλάκια νὰ τραγουδήσουν τὸν ὡραῖο τους σκοπό, τὸ ἴδιο ὅπως καὶ στοὺς παληοὺς ρωμαντικοὺς καιρούς, θυμᾶται ἡ παρέα γιὰ μιὰ στιγμὴ καὶ τὴν κανταδογεννήτρα Ἐπτάνησο καὶ εὔχεται μὲ μελωδικοὺς στεναγμούς;

Νὰ χαμηλώναν τὰ βουνά
Νὰβλεπε τὸ Λευκάντε
Νὰβλεπε τὴν Κεφαλλονιὰ
Καὶ τὸ χρυσὸ τὸ Τζάντε.

Ὅταν, μέσα σὲ μιὰ διακοπὴ τοῦ τραγουδιοῦ στὴ νυκτερινὴ γαλήνη, τὸ ὡρολόγιον τῆς Μητροπόλεως ἀκούεται ἀπὸ μακρυὰ σημαῖνον μεσάνυχτα, ἡ παρέα ἀναμέλπει τὸ ἐγερτήριον πρὸς τὴν λησμονηθεῖσαν εἰς τὰς ἀγκάλας τοῦ ἐραστοῦ νέαν.

Ξύπνα, ξύπνα διότι θὰ μᾶς ποῦνε
πῶς εἴμαστε ὅλη τὴ νύχτα μαζί.

Καὶ ὅταν σβύνει ἡ τελευταία κορῶνα μὲ τὸ ξεψύχισμα τοῦ σόλ, παίρνει κατόπιν ἡ παρέα τὴν «Πεταλοῦδα» τοῦ Κοκκίνου ποὺ ἀναστατώνει τὴ γειτονιά:

Μιὰ πεταλοῦδα νάμουνα
Νὰ πέταγα σιμά σου,
Στὰ χείλη σου π' ἀνθίζουνε
Στὰ δυὸ τριαντάφυλλά σου.

Καὶ βαδίζει ἀργὰ-ἀργά, σταματᾷ κάθε τόσο καὶ πάλι προχωρεῖ πρὸς τὰ ἀκραῖα κράσπεδα τῆς συνοικίας, γιὰ νὰ ἀφήσῃ ἐλεύθερη τὴ φωνὴ νὰ ψάλῃ τοὺς καϋμοὺς μέσα στὴν ἀπόμερη σιγαλιά, ἐν ᾧ κάπου ἐκεῖ στὸ διάβα της, κάποιο παράθυρο μισανοίγεται, κάποιο κεφάλι προβάλλει, κάποια σιλουέττα διαγράφεται στὴν μπαλκονόπορτα, κάποιος χειροκροτεῖ τὸ παθητικὸ ρεφραὶν ἐπάνω ἀπὸ κάποια ταράτσα, κάποιος κρυφὸς ἀναστεναγμὸς συνοδεύει τὸ ἀκομπανιαμέντο.

Καὶ σὰν ξαναχουρδισθῇ ἡ κιθάρα στὸ λὰ-μινόρε καὶ τὸ μὶ τοῦ μανδολίνου θὰ βοΐζῃ ἀπὸ τὸ τρέμουλο, καὶ τὰ δάχτυλα θὰ χτυποῦν νευρικὰ ἐπάνω στὰ τάστα, νά, τότε ξύπνημα παληῶν συμπαθῶν ἀναμνήσεων μὲ τό :

Εἶναι στιγμὲς ποὺ ὁ δύστυχος
τρελλαίνομαι γιὰ σένα
καὶ γέρνοντας στὸν ὦμο σου
αἰσθάνομαι πῶς ζῶ.
Εἶνε στιγμὲς ποὺ ἀκίνητος
μὲ μάτια δακρυσμένα
γιὰ μιὰ ματιά σου θἄδινα
καὶ κόσμο κ' οὐρανό.

Μὰ καὶ τί δὲν θάδιναν γιὰ νὰ τὸ ἀκοῦν κάτω ἀπὸ τὰ παράθυρά τους : καὶ ἡ κόρη ποὺ ἀγρυπνᾷ μὲ τοῦ ξυπνητοῦ τὰ ὄνειρα στὸ κρεββάτι, κεῖνος πού ξενυκτᾷ σκυμμένος στὰ χαρτιὰ καὶ τὰ βιβλία του καὶ ὁ ἄρρωστος ποὺ στριφογυρίζει τὸ κεφάλι μὲ ἀνησυχία ἐπάνω στὸ προσκέφαλο, κι' ὁ ἀπογοητευμένος ἐραστὴς κι' ὁ βαρυεστημένος σύζυγος, καὶ ὁ αἰώνιος αἰσθηματικὸς νοσταλγός, ἀκούοντας μόνον τοὺς κτύπους τῆς καρδιᾶς του στῆς νύχτας τὴ σιωπή;

Τὸ τραγοῦδι αὐτὸ τοῦ Μαρτζώκη ποὺ τὸ ἐτόνι-

σεν ὁ Πολυκράτης, εἶναι ἕνα ἀπὸ τὰ πιὸ συμπαθῆ τραγούδια τῶν νεωτέρων ἀγνώστων συνεχιστῶν τοῦ Στρουμπούλη καὶ τοῦ Πορφυροπούλου, κι' ἐκείνων ποὺ δὲν ἐννοοῦσαν ἀθηναϊκὴν καντάδα χωρὶς τραγούδια τοῦ Ξύντα, τοῦ Καρέρη, τοῦ Σαμάρα τοῦ Ξανθοπούλου καὶ τοῦ Ροδίου καὶ τοῦ Μακρῆ καὶ τοῦ Τσακασιάνου ὅπως καὶ ἄλλων παλαιοτέρων ποῦ ἐξυπνοῦσαν σὲ μακρυνότερους καιροὺς τὰς ἠχοὺς τῆς Ἀθηναϊκῆς συνοικίας μὲ τὸ... νεκροτράγουδο τοῦ Κατακουζηνοῦ

Εἶναι ὁ τάφος οἶκος εἰρήνης ἀταραξίας εἶναι σκηνή,
λῆξις τελεία πάσης ὀδύνης, παῦσις φροντίδων παντοτεινή.

Ἂν ὅλα τὰ τραγούδια αὐτὰ ἦσαν γνωστά, ὅμως δὲν ἦσαν γνωστὰ καὶ τῶν δημιουργῶν τους τὰ ὀνόματα, παρὰ λίγων ποῦ τὰ τραγουδοῦσαν καὶ μόνοι.

Ποιὸς ἦταν—καὶ τί τὸν ἔμελε τὸν τραγουδιστὴ τοῦ Ἀθηναϊκοῦ δρόμου;—ὁ ποιητὴς καὶ συνθέτης τοῦ ἄλλου, παθητικοῦ τραγουδιοῦ ποὺ συγκινοῦσε τὴν περασμένην γενεὰ μέρες καὶ νύχτες;

Κι' ἐλθὲ στὸν τάφο μου
ἐπάνω καὶ πές μου ἀκό-
καὶ πές μου ἀκόμη σ' ἀγαπῶ

Ἀλλὰ μήπως ἤξευραν καὶ τὸν ποιητὴν τοῦ «εἶναι στιγμὲς ποὺ ὁ δύστυχος»; Ὁ Μαρτζώκης ποὺ ἐδῶ κι' εἴκοσι χρόνια εἶχε στήσει τὴν πρώτη του φιλολογικὴ Ἀκαδημία εἰς τὸ περίφημον καφενεῖον Καρατζᾶ στὴ γωνιὰ τῶν ὁδῶνΣόλωνος καὶ Ἀνδρ. Λόντου, ἕνα βράδυ ποὺ ἄκουσε κάποια παρέα, ποὺ κατέβαινε σιγὰ-σιγὰ τὸ μεγάλο δρόμο, τραγουδῶντας τὸ τραγοῦδι του, ἐβγῆκε καὶ πλησίασε τοὺς τραγουδιστὰς καὶ τοὺς ἐρώτησε ἂν ἤξαιρεν τὸν ποιητὴν-γιὰ νὰ δοκιμάση σκληρὰν ἀπογοήτευσιν ὅταν ἐπληροφορήθη ἄλλα ἀντ' ἄλλων καὶ ὅτι ἡ δημοτικότης του, δὲν εἶχε βγῆ ἔξω ἀπὸ

τοὺς στενοὺς φιλολογικοὺς κύκλους.

Ὁ πιὸ εὐτυχὴς, ὑπερακοντίσας καὶ τὴν δόξαν τοῦ Παπαρρηγοπούλου μὲ τὸν Φανὸν τοῦ Κοιμητηρίου ὑπῆρξεν ὁ Πορφυρόπουλος ὁ ὁποῖος εἶχε κατακτήσῃ τὴν ψυχὴ τοῦ Κοινοῦ μὲ τὸ ἀκόμη τραγουδούμενον καὶ σήμερα στεναχτικόν του ἆσμα.

Πρὶν ἡ ψυχή μου ἀνεβῇ
στοὺς οὐρανοὺς ἐπάνω,
δστάτην χάριν σοῦ ζητῶ
ὦ, ἄφες ν' ἀποθάνω
στὴν τρυφερὴ ἀγκάλη σου

Ἦταν ὁ ποιητής, ὁ συνθέτης καὶ περιπαθὴς τραγουδιστής του ὁ ἴδιος. Καὶ κάτι ἄλλο ἀκόμη: Ὁ Ὀρφεὺς τῆς νυκτερινῆς καντάδας! Ἡ ἀνεκδοτολογία ἀναφέρει ὅτι κάποια φορά, ποὺ ὁ Πορφυρόπουλος ἀκκολουθούμενος ἀπὸ τὴν παρέα του τραγουδεῖ κι' ἀκομπανιάρει μὲ τὴν κιθάρα του αὐτὸ τὸ τραγοῦδι του, καὶ ἀφήνει τὸν ρωμαντικόν του πόνο νὰ ξεχυθῇ μὲ τὸ τραγουδιστὸ παράπονο καὶ τὸν καϋμό του τὸν ἐμπιστεύεται στὴν νυκτερικὴν ἡσυχίαν τῆς ἀθηναϊκῆς συνοικίας, ὁ χωροφύλαξ ὁ ἐπιφορτισμένος τὴν τήρησιν τῆς τάξεως ποὺ ἀκούει ἀπὸ τὴν γωνίαν τοῦ δρόμου, κινεῖται μὲ κάπως διαστικὰ στὴν ἀρχὴ μὲ διστακτικὰ κατόπιν βήματα πρὸς τὴν τραγουδοῦσαν παρέα διὰ νὰ ἐπιβάλῃ τὴν σιγὴν. Πλησιάζει, ὅταν τὸ τραγοῦδι τελειώνει. Συγκινημένος ἀπὸ τὴν γοητευτικὴν μελωδίαν τοῦ τραγουδιστοῦ καὶ ξεχνῶν ὅλες τὶς διαταγὲς τῶν ἀνωτέρων, ἀναφωνεῖ καὶ αὐτὸς μὲ παθητικὸν τόνον φωνῆς:

—Τραγουδῆστε το ἄλλη μιὰ φορά, βρὲ παιδιά, ἂς πᾶμε ὅλοι μέσα!!

Ὑπάρχει κι' ἄλλο ἀκόμη.

Ὅταν ἀπέθανε ωθισικὸς ὁ Πορφυρόπουλος εἰς τὰς Πάτρας καὶ ἡ κηδεία του ἐπερνοῦσε κάτω ἀπὸ τὸ σπίτι μιᾶς θχυμαστρίας του, ἐνῷ ἡ συνοδεύουσα μουσικὴ ἀνέκρουε τὸ «Πρὶν ἡ ψυχή μου ἀναβῇ στοὺς οὐρανοὺς ἐπάνω», ὅλων τὰ βλέμματα ἐστράφησαν εἰς τὸν ἐξώστην ὅπου μιὰ σπαρακτικὴ γυναικεία κραυγὴ ἀνεστάτωσε τὴν πένθιμον ὑποβλητικότητα τῆς πομπῆς. Μετὰ τὴν κραυγὴν ἐπηκολούθησε μιὰ λιποθυμία—καὶ μετ' ὀλίγον καιρὸν καὶ ἕνα διαζύγιον. Ἡ παλαιὰ φίλη τοῦ Πορφυροπούλου κατὰ τὴν συγκινητικὴν ἐκείνην στιγμήν, δὲν ἠμπόρεσε νὰ κρύψῃ τὸ αἴσθημά της πρὸς τὸν παθητικόν τραγουδιστήν, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον διὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην ἀπετέλει κοινωνικὸν σκάνδαλον, μὴ δυνάμενον νὰ γίνῃ ἀνεκτὸν ἀπὸ τὸν σύζυγόν της!

Ἂν δὲν ὑπάρχουν σήμερα Πορφυρόπουλοι καὶ Στρουμπούληδες. Ἂν δὲν λιποθυμοῦν γυναῖκες ἐρωτευμένες, ἂν ὁ χωροφύλαξ... Ἀλλὰ καὶ χωρὶς τὴν προτροπὴν τοῦ χωροφύλακος ἡ νυκτερινὴ κανταδα συνεχίζεται εἰς τὴν ἀθηναϊκὴν συνοικίαν, τὸ ἴδιο, ὅπως καὶ τότε, ἁπλῶς ἐπηρεασμένη εἰς τὴν ποικιλίαν ἀπὸ τὸ πνεῦμα τῆς ἐποχῆς.

Ἂν κοντὰ στὸ τραγοῦδι ἀπὸ τὸ μελόδραμα προσκαλοῦνται ἡ κυράδες νὰ πάρουν

ραζικιὰ σταφύλια
ἀπὸ τ' ἀμπέλι,
Ἂν ἀγάλια-ἀγάλια γίνεται
κι' ἡ ἀγουρίδα μέλι

Ἂν ζητοῦνται θορυβωδῶς

ἐξῆντα ὁμολογίες
γιὰ νὰ μὴ γίνουν φασαρίες

ὅμως, ἀκούονται, ἄλλοτε τετραφωνίες καὶ ἄλλοτε σὲ παθητικὲς μονωδίες οἱ στεναγμοὶ τοῦ «Τσοπανόπουλου» ποὺ

Θλιμμένο μέρα νύχτα στὸ βουνὸ

ἐκφράζει τὴν ἐλπίδα του πρὸς τὴ βοσκοπούλα Χρύσω λέγοντάς της:

Ἄχ τὸν πόνο τῆς καρδιᾶς
μόνο σὺ τὸν ἀγροικᾶς.

Δὲν ξαναζῇ θεωρητικά, λοιπόν, ἡ νυκτερινὴ καντάδα. Ἁπλῶς συνεχίζεται καὶ μὲ νέα μοτίβα καὶ καμμιὰ φορὰ ἀκομπανιάρεται ἀπ' τὰ ραντιοφῶν, τοὺς φωνογράφους ἢ τὰ κλάξον τῶν αὐτοκινήτων. Ἡ κιθάρα εἶναι ἡ ἴδια, οἱ καϋμοὶ οἱ ἴδιοι, τὰ χάλια τῶν συνοικιακῶν δρόμων τὰ ἴδια καὶ ὁ φωτισμὸς ὁ ἴδιος καὶ τώρα, ὅπως μὲ τὰ νυσταλέα παλαιὰ φαναράκια. Γι' αὐτὸ καὶ τραγουδεῖται παθητικὰ ἡ πάντοτε συνεχιζομένη ἐπίκλησις πρὸς τὴν φωτίζουσαν σελήνην:

Χαρὰ τῆς πρώτης μου ζωῆς,
φεγγάρι ἀγαπημένο...

ΣΤΟΝ ΕΘΝΙΚΟ ΚΗΠΟ

Ὁρίστε. Ἑφτὰ παρὰ τέταρτο τὸ πρωῒ καὶ τὸ φλύαρο τζιτζίκι ἔχει τελειώσῃ τὸ πρελούντιο τοῦ τραγουδιοῦ καὶ ἔχει μπῇ στὸ κύριον μέρος τῆς συναυλίας. Οἱ φίλοι τῆς μουσικῆς αὐτῆς, τῆς χλωρίδος, τοῦ ρεμβασμοῦ, τῆς ἐρωτικῆς περιπετείας ἀπὸ νωρὶς καὶ αὐτοὶ πιάνουν τὰ παγκάκια τοῦ πάρκου ἕνα-ἕνα μὲ τὴ σειρά, ὅσο γρήγορα δὲν πιάνονται τὰ καθίσματα τῶν θεάτρων οὔτε στὶς πιὸ εὐτυχεῖς...παραστάσεις. Πιένα πρώτης.

Τὸ ποίημα τοῦ Μιλδοὰ γιὰ τὸ πέσιμο τῶν φύλλων ὑφίσταται τὸ ὀϊκτρότερο τσαλάκωμα. Ὁ σχετικὸς στίχος τοῦ Ἀρνὼλ σβήνεται καὶ αὐτὸς ἀπὸ τὸ σάρωθρον τοῦ καθαριστοῦ. Τὰ φύλλα τῶν πυκνῶν δένδρων, τῶν θαμνων, ἀπὸ τὰ παρτέρια, τῶν κλῃματίδων καὶ τῶν κισσῶν ποὺ ἀγκαλιάζουν τὰ κλαδιὰ τοῦ πλατάνου καὶ τὸν πριονισμένον κορμὸ τῆς φοινικιᾶς, πέφτουν σὰν

ἀραιὰ καλοκαιρινὴ βροχὴ ἐπάνω στὰ δρομαλάκια τοῦ πάρκου καὶ τὰ στριφογυρίζει σὰν πληγωμένες πεταλοῦδες τὸ ἁπαλὸ ἀεράκι. Μαζεύονται μὲ τὴ σκοῦπα καὶ φορτώνονται στὸ κάρρο τῆς καθαριότητος γιὰ νὰ ἀφήσουν τὸ ἔδαφος καθαρὸ γιὰ τοὺς πρωϊνοὺς περιπατητὰς καὶ γιὰ τοὺς θρήνους τῶν ποιητῶν...Οἱ ἐργάται τοῦ κήπου μὲ τοὺς σωλῆνες ποὺ σκορπίζουν μακρυὰ τὸ νερὸ ἀπὸ τοὺς πίδακας καὶ ἀπὸ τὰ βυτία, ραντίζουν μὲ τεχνητὴ δροσιὰ τὴ σκονισμένη βλάστησι καὶ τοὺς δρομίσκους, ἐνῶ τὰ κοτσίφια, μόνιμοι κάτοικοι τοῦ πάρκου, πετοῦν μέσα στὰ πυκνὰ φυλλώματα, κόβοντας ἀπότομα μὲ τὶς πλαταγιστικὲς κραυγές τους τὴ μονότονη μουσικὴ τῶν τζιτζικιῶν.

Ἕνας μπέμπης μὲ μιὰ παιδοῦλα βουτοῦν τὰ χεράκια τους στὸ κρυστάλλινο νερὸ τοῦ μικροῦ χαλικόσπαρτου αὐλακιοῦ, ποὺ μουρμουρίζει σιγανὰ-σιγανὰ καὶ ἡ γρηὰ νταντᾶ τους, πάρα πέρα ἀπὸ τὸ παγκάκι, σιγοτραγουδεῖ τὸ παλαιὸ παιδικὸ τραγοῦδι ποὺ ἐμάθαινε στὸ σχολεῖο στὰ νειᾶτα της. Τὶ ἀκτυαλιτέ!

Τρέχα φίλεργο ρυάκι τρέχα, πήγαινε ταχύ.
Ὁ Θεὸς τὴν ἐργασία ὁ Θεὸς τὴν εὐλογεῖ.

Ὁ φλογερὸς Αὐγουστιάτικος ἥλιος, ὁ ὁποῖος ἐν μέσῳ ὁμιχλώδους θερμῆς ἀνταυγείας εἶχε προβάλῃ ἀπὸ τὴν ράχιν τοῦ Ὑμηττοῦ, ἔχει τώρα ἀνεβῇ ψηλά, ἔχει περάσῃ τὸ πυκνὸ παραπέτασμα ἀπὸ τὶς χαμηλὲς φυλλωσιὲς καὶ ρίχνει τὰ πυρά του λοξά, ἀνάμεσα ἀπὸ κάθε ἀραίωμα τῶν δένδρων.

Σὲ λίγη ὥρα ἀκόμη δὲν βρίσκεται πουθενὰ παγκάκι ἄδειο ἐντελῶς. Κάπου, βέβαια, θὰ εὕρετε μιὰ

ἐλεύθερη γωνιά. Θὰ σᾶς κάμῃ θέσι νὰ καθήστε στὴν ἄκρη τοῦ πάγκου του τὸ ἐρωτευμένο ζευγάρι. Ἀλλά, βέβαια, μὲ δυσφορία.

Προτιμῆστε λοιπὸν νὰ καθῆστε στὸ παγκάκι ποὺ κάθεται ὁ ἀπόμαχος τῆς ζωῆς καὶ διαβάζει ψιθυριστὰ τὴν τελευταία σελίδα τῆς ἐφημερίδος. Καθῆστε καὶ σχολιάστε τὰ νέα τῆς ἡμέρας καὶ παρατηρῆτε. Παρακολουθῆστε τὸν ἄλλον κόσμο ποὺ σπεύδει στὰ ραντεβού του ἢ στὸ ἐρωτικὸ κυνῆγι του στὰ παγκάκια, στοὺς δρομίσκους, στὶς ἀνοιχτὲς πλατεῖτσες μὲ τὸ καταπράσινο γκαζόν, κάτω ἀπὸ τὴν στυγνὴν προτομὴν τοῦ Βαλαωρίτη, εἰς τὴν μορφὴν τοῦ ὁποίου ὁ «καλλιτέχνης» εἶχε τὴν ἔμπνευσιν νὰ δώσῃ μελαγχολίαν ἀτυχήσαντος μικροαστοῦ, κοντὰ στὸν μικρὸν πίδακα μὲ τὴ χάλκινη...ἀμαζόνα. Ρίχνετε, ὅμως, ματιὲς διακριτικές, γρήγορες. Πρὸ παντὸς μὴνἐνοχλῆτε τὸν κόσμον τῶν πρωϊνῶν ἐπισκεπτῶν ποὺ λίγη ὥρα ἔχουν καιρὸ νὰ ἀπολαύσουν τὴν πρασινάδα ἐκεῖ μέσα.

Νὰ μιὰ νοικοκυρεμένη δεσποινὶς μὲ χρόνια ἐπάνω ἀπὸ τὰ 28 καὶ μὲ φόρεμα κάτω ἀπὸ τὸ γόνατο, καθισμένη στὸ παγκάκι καὶ κεντώντας κάποιο ἐργόχειρο. Τὸ βλέμμα της προσηλωμένο στὴ δουλειά. Δὲν τὸ ἀφήνει νὰ ξεκουραστῇ παρὰ ἐπάνω κατὰ τὶς κορφὲς τῶν δένδρων. Στὴν ὁριζόντιον διεύθυνσιν δὲν τὸ κατευθύνει καθόλου. Δὲν ὑπάρχει γι' αὐτὴν ἄλλος κόσμος ἐκεῖ πέρα. Ὑπάρχει μόνον στὴ σκέψι της καὶ στὴν ψυχή της ὁ ἰδανικὸς νυμφίος, διὰ τὸν ὁποῖον προορίζεται καὶ τὸ ἐργόχειρον! Στὸ ἀπέναντι παγκάκι ἔρχεται καὶ κάθεται μεσῆλιξ κύριος, ὁ ὁποῖος δυνατὸν νὰ εἶναι ὑπάλληλος, δυνατὸν ὅμως καὶ ὀλίγον μοντέρνος παντοπώλης. Πετάει μὲ κρότο στὸ κάθισμα

τὸ ψαθάκι του, ἀνοίγει μιὰ ἐφημερίδα ἀλλὰ...δὲν κατορθώνει νὰ προσελκύσῃ τὴν προσοχὴν τῆς χαμηλοβλεπούσης. Δι' ὅπερ καὶ μετ' ὀλίγον ἀρχίζει νὰ σιγοτραγουδῇ;

Βαρέθηκα καλὲ μάννα, μαντήλια νὰ κεντῶ
καὶ θὰ τὰ παρατήσω νὰ πάω νὰ παντρευτῶ.

Ἀλλὰ καὶ τότε εἰς μάτην. Διπλώνει τὴν ἐφημερίδα του βιαστικά, βήχει δυνατὰ—τόσο ποῦ τὰ τζιτζίκια τοῦ πλαϊνοῦ δένδρου διακόπτουν γιὰ μερικὰ δευτερόλεπτα τὸ τραγοῦδι τους—παίρνει τὸ ψαθάκι του στὸ χέρι καὶ ὁδεύει σιγὰ-σιγὰ πρὸς ἄλλον πάγκον ὅπου κάθεται μόνη μιὰ χαριτωμένη δεσποινὶς πεταλουδίτσα, ἡ ὁποία, μόλις ἔφθασε, ἐτοποθετήθη ἀπέναντι, στὸ δρομίσκο τῆς πρὸς τὸ Ζάππειον εἰσόδου, ἔβγαλε τὸ καπελάκι της, ἐσήκωσε τὴ φούστα της γιὰ νὰ παίρνῃ καλύτερα τὸν ἀέρα της καὶ κατόπιν ἤνοιξε τὸ τσαντάκι της καὶ ἄρχισε τὴ ζωγραφικὴ ρεστωρασιὸν τοῦ προσώπου της. Μόλις εἶχε πλησιάσῃ ὁ αὐτομετατιθέμενος κατακτητὴς καὶ ἡτοιμάζετο νὰ τοποθετήσῃ τὸν ἑαυτόν του πλάϊ στὸ δεσποινίδιον, νά σου ὁ ἀναμενόμενος φίλος της, ὁ ὁποῖος τρέχει κοντά της λαχανιασμένος γιατὶ θὰ εἶχε ἀργήσῃ στὸ ραντεβοῦ του. Τὴν ἀγκαλιάζει καὶ προσπαθεῖ νὰ τὴν φιλήσῃ στὰ χείλη. Ἀλλ' ἐκείνη ἀνθίσταται ἐκ φόβου μήπως τῆς χαλάσῃ τὴ ζωγραφικὴ τοῦ ροὺζ-Σιξ καὶ ἐπὶ τέλους τὴν φιλεῖ στὴ μασχάλη. Μεθ' ὅ...

—Τάκη, τί ὥρα εἶνε; ρωτᾷ ἡ δεσποινὶς κυττάζουσα καὶ τὸ δικό της μπρασελέ.

—Ἐννέα παρά...

—Καὶ καθόμαστε ἀκόμη; Εἶνε ὥρα γραφείου.

Καὶ οἱ δύο νέοι, ἀφήνοντες σύξυλον τὸν καρδιοκυ-

νηγὸν τοῦ Ἐθνικοῦ Κήπου, τρέχουν φλυαροῦντες πρὸς τὴν ἔξοδον. Ἀλλὰ τὸ ἴδιο κάνουν σιγὰ-σιγὰ καὶ ἄλλα ζευγάρια. Ἄλλοι νέοι, ἄλλες νέες, ποὺ θὰ ἐπῆγαν ἐκεῖ γιὰ τὸ ραντεβοῦ—τὸ ὁποῖον δὲν ἐπραγματοποιήθη. Ἐξεπληρώθη ἢ δὲν ἐξεπληρώθη τὸ ἐρωτικὸν καθῆκον, ἔμειναν ἢ δὲν ἔμειναν εὐχαριστημένοι ἀπὸ τὴν συνάντησιν, ἡ ὥρα τῆς ἐξόδου ἔφθασε, ἂν καὶ χωρὶς νὰ τὸ καταλάβουν. Καὶ φεύγουν γιὰ νὰ ἀφήσουν εἰς τὰ παγκάκια τοὺς χασομέρηδες καὶ τὰ μωρά. Ἕνα μικροῦλι μὲ μποῦκλες κατσαρὲς πλησιάζει στὴ μικρὴ λιμνίτσα, μέσα στὸ πρασινισμένο νερὸ τῆς ὁποίας γυαλοκοποῦν ἕνα μπουλοῦκι χρυσόψαρα, καὶ φωνάζει τρελλά:

—Φρόϋλαϊν φρόϋλαϊν... Ζέε, ζέε, φίς, Νίχτ φίς;

Καὶ πρὶν ἡ Γερμανὶς νταντᾶ του, ἡ καθισμένη σ' ἕναν πάγκο, πλάϊ μὲ μεσήλικα ξυρισμένον χαράσσοντα μὲ τὸ μπαστοῦνι σχήματα γεωμετρικὰ εἰς τὸ χῶμα, ἀποφασίσῃ νὰ σηκωθῇ, ὁ μικρὸς ἁρπάζει μία πέτρα καὶ τὴ ρίχνει ἐπάνω στὰ ψάρια. Τὸ νερὸ ἀναταράσσεται. Τὰ ψάρια κρύβονται στὸ βοῦρκο τοῦ βυθοῦ καὶ ἕνα μικρὸ σύννεφο κουνούπια σηκώνεται ἀπὸ τὴν ἐπιφάνεια καὶ ἀνακατεύεται μὲ τὸ σύννεφο τῆς σκόνης ποὺ σηκώνει ὁ σκουπιδιάρης μαζεύοντας στὸ κοφίνι τὰ πεσμένα φύλλα. Ἐνῷ, ἄλλα φύλλα, μικρά, μεγάλα, μαραμένα, ξερὰ ὅλο καὶ πέφτουν σιγὰ σιγὰ ἀπ' τὰ δένδρα—ἔτσι, λὲς ἐπίτηδες, γιὰ νὰ κάμουν τὸν καθυστερημένον μποέμ ποὺ κάθεται σ' ἕνα ἀπόμερο παγκάκι μόνος του, μὲ τὶς ὀνειροπολήσεις του καὶ τὴν τεμπελιά του, νὰ ἀπαγγείλῃ μὲ μιὰν ἐντελῶς περιττὴ μελαγχολία τοὺς μεταφρασμένους στίχους τοῦ Ἀρνώλ:

'Από τὸ κλαδὶ ἀρπαγμένο
φτωχὸ φύλλο μαραμένο
ποῦ τραβᾶς, ποῦ πᾶς, καϋμένο ;

Σὰν νὰ μὴ βλέπῃ ποὺ πηγαίνει κατ' εὐθεῖαν στὸ καλάθι τοῦ καθαριστοῦ, ὁ ὁποῖος τὸ τσαλακώνει χειρότερα ἀπὸ τὸν 'Αρνὼλ καὶ τὸν Μιλδοά...

Καὶ δὲν ἔφθασεν ἀκόμη τὸ φθινόπωρον γιὰ νὰ ἐπιστρατευθῇ καὶ ὁ Μυσσὲ καὶ ὁ Λαμαρτῖνος καὶ ὁ δικός μας ὁ Παπαρρηγόπουλος μὲ τοῦ Κοιμητηρίου τὸν «Φανόν», τὸν ὁποῖον θὰ κρατῇ ὁ μπὲμ ποιητὴς ἐμπρὸς εἰς τὰ κυκλοφορούντα εἰς τὸν 'Εθνικὸν Κῆπον ἐρωτευμένα ζευγάρια...

Η Σ Υ Χ Ι Α

Ἡ λέξις ἐχάθη καὶ ἀπὸ τὰ λεξικὰ σημασιακῶς καὶ ἀπὸ τὴν πραγματικότητα. Καὶ ἐκολλήθη ὡς ταμπέλλα τῶν Κλινικῶν μηδὲ τῶν φρενολογικῶν ἐξαιρουμένων.

Ποῦ θέλετε νὰ τὴν εὕρετε; Εἰς τὸ στόμιον τοῦ κλάξον τῶν αὐτοκινήτων, εἰς τὴν γειτονικήν σας μάνδραν ὅπου λειτουργεῖ βαρελοποιεῖον, ἢ στὴν σφυρίχτρα τοῦ γαλατὰ ὁ ὁποῖος, προηγούμενος τοῦ συναδέλφου του πωλητοῦ νεροῦ μὲ τὶς στάμνες καὶ μὲ τὸ βαρέλι, σᾶς παριστάνει τὸν κορυδαλλὸν πρὶν ἀπὸ τὸ γλυκοχάραμμα. Ἂν εἶναι καὶ καλοκαῖρι, μάλιστα, ὁπότε ἔχετε καὶ τὰ ἔντομα χάρις εἰς τὰ ὁποῖα ἐφευρέθησαν καὶ ἐντομοκτόνα, δὲν θὰ τὴν εὕρετε ἔστω καὶ ἂν χάσετε χάριν αὐτῆς τὴν ἀκοήν σας.

Πᾶτε τὸ μεσημέρι στὸ σπίτι σας καὶ οἱ τενεκέδες τῶν σκουπιδιῶν εἶναι ἀκόμη παρατεταγμένοι στὴ γραμμὴ ἐμπρὸς στὶς πόρτες. Τὰ σκυλλιὰ καὶ ἡ γάτες ποὺ προστατεύει ἡ Ζωόφιλος Ἑταιρεία καταγίνονται εἰς ἀνασκαφὰς ἐπ' αὐτῶν. Σκορπίζουν μερικὰ καὶ στὸ δρόμο διὰ νὰ μετάσχουν τῆς πανδαισίας καὶ ἡ μυῖγες, ἡ ὁποῖες, ὅταν πλησιάσετε, σηκώνονται μπουλοῦκι σὰν τὰ κοράκια στὸ ψοφίμι καὶ πετοῦν πάρα πέρα εἰς ἄλλην κυψέλην σκουπιδιῶν, ὅπου ἔχει συναφθῇ δεινὸς σκυλλοκαυγᾶς—ὁ ὁποῖος τερματίζεται διὰ προσωρινῆς

ἀνακωχῆς κατὰ τὰς 2 1)2, ὁπότε ἀποφασίζετε νὰ κοιμηθῆτε λιγάκι. Ἀλλὰ ποιὸς σᾶς εἶπε νὰ ἔχετε τόσον εὐαισθησίαν ὥστε νὰ σᾶς ἀνησυχῇ ὁ γείτονάς σας ὁ ὁποῖος κάνει δοκιμὲς στὸ νέο δίσκο τοῦ φωνογράφου ποὺ ἀγόρασε; Γιατὶ νὰ ἀκοῦτε τὴν ἐπανάστασιν ποὺ ἔχει κάμῃ τὸ γειτονόπουλό σας ζητῶντας τὸ ἡμερήσιον χαρτζιλίκι του ἀπὸ τὴ μάννα του; Ἀλλ' εἴπαμε εἶναι, καλοκαῖρι καὶ ἔχετε τὰ παράθυρά σας ἀνοιχτά. Σᾶς πειράζει λοιπὸν ὁ πλανόδιος παγωτατζῆς ποὺ διαλαλεῖ τὸ δροσερὸν ἐμπόρευμά του μὲ στίχους γεμάτους παθητικότητα;

Τί σᾶς φταίει ὁ ἄνθρωπος; Πότε θέλετε νὰ πουλάῃ τὸ προϊόν του; Τὸν Γεννάρη; Δὲν εἶναι σύμφωνος μαζύ σας ὁ ἄλλος κόσμος. Νά, ποὺ μόλις ἀκοῦνε τὴ μελωδικὴ φωνή του πῶς πετιοῦνται τὰ δουλικὰ ἀπὸ τὶς πόρτες καὶ τὰ παιδιὰ ἀπὸ τὶς αὐλὲς μὲ ἀλαλαγμοὺς χαρᾶς. Σᾶς ἐνοχλοῦν τὰ λουστράκια ποὺ παίζουν βώλους στὸ πεζοδρόμιο καὶ μαλώνουν σὰν χρηματομεσίτες καὶ φωνάζουν καὶ δέρνονται; Ἴσως θὰ μπορούσατε νὰ ἀπαλλαγῆτε ἀπ' αὐτὰ ἂν τοὺς ἐρρίχνατε ἕνα κανάτι νερό! Ἀλλὰ ποῦ νὰ βρεθῇ κι' αὐτό;

Ἐν τῷ μεταξὺ ὅμως τὸ μεσημέρι ἐπέρασε καὶ πρέπει νὰ πᾶτε στὴ δουλειά σας.

Τὸ βράδυ ἐγυρίσατε. Καὶ θέλετε νὰ κοιμηθῆτε; ;! Ἀλλὰ μόλις ἔχετε κλείσῃ τὰ μάτια σας καὶ νά:

Συναυλία τις σᾶς φθάνει
ἁρμονία γλυκυτάτη.

Ἐνομίσατε στὴν ἀρχὴ ὅτι εἶναι μακρυνὸ τραγοῦδι νυκτερινῶν τροβαδούρων συνοδείᾳ κιθάρας—μανδολίνου; Γράψετε λάθος. Εἶναι τὸ σμῆνος τῶν κουνουπιῶν

ποὺ περιΐπταται ὑπὲρ τὴν κεφαλήν σας καὶ σᾶς ψάλλει ἐν ἀτελειώτῳ συνεχείᾳ τὸ βομβῶδες χερουβικὸ τοῦ Δαγκείου.

Καταβάλλετε προσπάθειαν γιὰ νὰ πάρετε ἕναν ὕπνο, ἀλλὰ μόλις περάσῃ λίγη ὥρα τὰ κοκόρια ἄλλης γειτονικῆς αὐλῆς, καὶ τῆς παραπέρα ταράτσας, παίζοντας πάντοτε τὸν ρόλον τῶν πτερωτῶν ὡρολογίων τοῦ Μυρζέ, σημαίνουν ὁμαδικῶς ἐγερτήριον. Τὸ ἴδιο κάνει καὶ ὁ μπεμπέκος τοῦ κάτω πατώματος, τὸ ἴδιο καὶ ἡ πεθερὰ τοῦ ἀπὸ πάνω ἡ ὁποία θρηνολογεῖ διὰ τοὺς ρευματισμούς της. Πηγαίνετε καὶ ρίχνετε ἕνα στρῶμα καὶ ἕνα μαξιλάρι στὸ μπαλκόνι γιὰ νὰ κοιμηθῆτε κ' ἐσεῖς ὅπως καὶ ἡ ἀντικρυνή σας κυρία ποὺ ἔχει ἁπλώσῃ στὰ κάγκελα ἕνα διαφανὲς τοῦλι γιὰ νὰ μὴ βλέπουν, ἢ γιὰ νὰ βλέπουν πιὸ ποιητικὰ ρετουσαρισμένην τὴν γυμνότητά της.

Μόλις τὸν παίρνετε λιγάκι ὀνειρεύεσθε—τί ὡραῖα! —ὅτι εὑρίσκεσθε παρὰ τοὺς καταρράκτας τοῦ Νιαγάρα καὶ ἀκοῦτε τὰ νερὰ ποὺ τρέχουν ἐπάνω στὰ βράχια. Τὰ ἀκοῦτε τόσο ζωηρά, τόσο δυνατὰ ποὺ σᾶς ξυπνοῦν τρομαγμένους. Ὄνειρον! Δὲν ἦταν Νιαγάρας. Ἁπλῶς ἡ παρέα ποὺ ἐκουτσόπινε ἀπὸ νωρὶς στὴ γειτονικὴ ταβέρνα, ἐξῆλθε σύσσωμος ἀπὸ τὸ τέμενος τοῦ Βάκχου καὶ παραταχθεῖσα εἰς τὸ πεζοδρόμιον ἀνακουφίζεται κρουνηδὸν ἀπὸ τὰς ὑγρὰς ἐκκρίσεις ποὺ ἐπροκάλεσεν ἡ ἄφθονη ρετσίνα.

— Βρὲ παιδιὰ δὲν πᾶτε πάρα πέρα; Δὲν ὑπάρχει κανένας πόλισμαν;...

Ἕνας ὀξὺς ἦχος κατὰ πρῶτον καὶ ἕνας παρατεταμένος βαρύτονος κατόπιν, σᾶς δίδουν τὴν ἀποστομωτικὴν ἀπάντησιν...

Δὲν πρέπει νὰ κοιμηθῆτε κατόπιν ὅμως !! Διότι πρέπει νὰ παρακολουθήσετε τὴν ἔντονον συνομιλίαν δύο νυκτερινῶν διαβατῶν οἱ ὁποῖοι ἐσταμάτησαν ἐκεῖ κοντὰ καὶ ἄρχισαν τὴν φαγωμάρα γιὰ τὰ νιτερέσα τους, καὶ μιὰ κριτικὴ γιὰ τὸ ἔργον ποὺ εἶδαν στὸ θέατρο. Ἀφοῦ ἡ διαφορὰ ἐξωμαλύνθη καὶ ἡ παρέα ἀπεμακρύνθη, βαρύνει τὰ βλέφαρά σας ὁ ὕπνος... Ἀλλὰ νὰ πάρῃ ἡ ὀργή, κάποιος ἐπισκέπτης ἦλθε καὶ σᾶς κτυπᾷ τὴν πόρτα, δυνατά, ἐπιμόνως, ἐκνευριστικῶς.

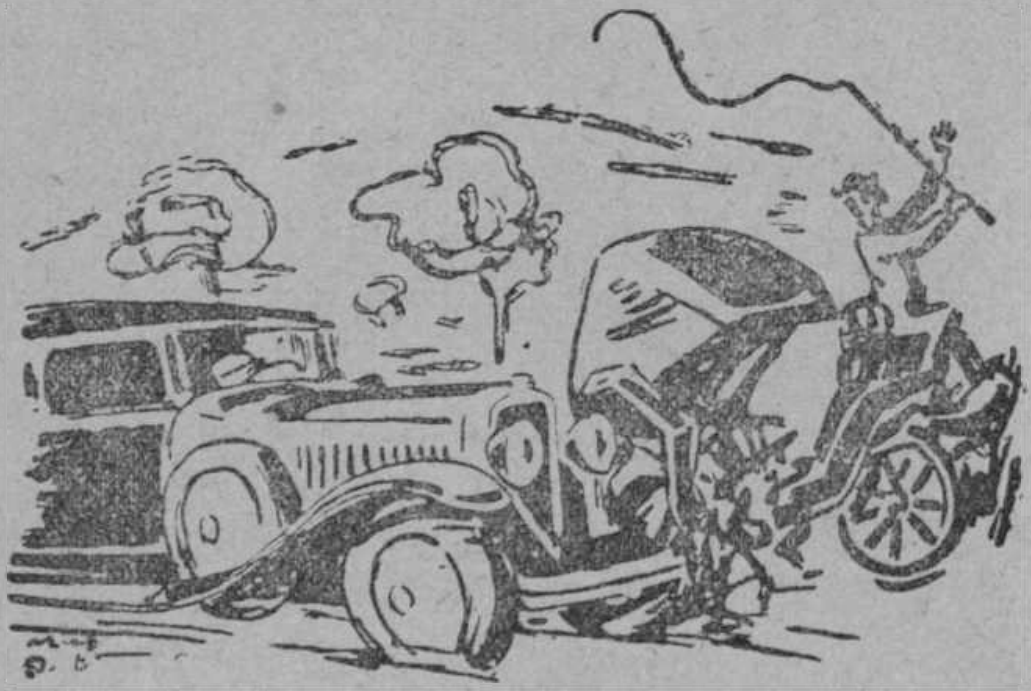
— Ποιὸς εἶνε ;

— Λάθος κύριε. Ἤθελα νὰ κτυπήσω τὴν πλαϊνὴ πόρτα γιατὶ ἐξέχασα τὸ κλειδί μου.

Ἐπὶ τέλους ἀποσύρεσθε πάλι μέσα, παίρνετε δύο βερονὰλ καί... Ἀλλ' ἀπὸ ὄρθρου βαθέος μὲ τοῦ γαλατᾶ τὸ λάλημα παριστάνοντος ἐν προκειμένῳ τὸν κορυδαλλόν, ἀρχίζουν αἱ μουσικαὶ τῆς ἡμέρας. Ὁ κουλουρᾶς, ὁ ἐφημεριδοπώλης, ὁ μάστορας τοῦ γειτονικοῦ σα, ξυλουργείου, ὁ σκουπιδιάρης μὲ τὶς κωδωνοκρουσίες του καὶ ἐπὶ τέλους ἡ ὀρχήστρα τοῦ μανάβη καὶ τοῦ γαϊδάρου του ὁ ὁποῖος

Βλέπει νὰ περνᾷ γαϊδοῦρι θηλυκὸ
καὶ γκάρισμ' ἀρχινᾷ κ' ἐκεῖνος ξαφνικά.

Φυλάξετε τὴν ὄρεξίν σας γιὰ νὰ κοιμηθῆτε τὸ μεσημέρι... Ὅπως καὶ χθές. Ὅπως κάθε μεσημέρι.

ΤΟ ΜΟΝΙΠΠΟ

Τῆς ἁμάξης σου τὸν δρόμον,
ἀγαθέ μου, φίλε κράτει.

Μπορεῖ νὰ θέλῃ νὰ συμμορφωθῇ ὁ ἁμαξᾶς πρὸς τὴν ἔμμετρον ἐπιθυμίαν τοῦ παλαιοῦ ποιητοῦ. Ἀλλὰ δὲν τὸν ἀφήνει ὁ ἄνεμος τῆς ἐποχῆς. Ὑπακούει εἰς ἄλλην παρακελευστικὴν προτροπήν :

Ἁμαξᾶ μου, τράβα
νὰ πᾶμε στὰ Ταταῦλα.

Σίγουρα μόνον γιὰ τὰ Ταταῦλα εἶναι πλέον ὁ ἁμαξᾶς, μετὰ τὴν ἔκπτωσίν του ἀπὸ τὴν ὑψηλήν του θέσιν. Καὶ ἴσως μόνον ἐκεῖ μπορεῖ νὰ ἔχῃ θέσιν τὸ μόνιππον μετὰ τὴν ἔξωσίν του ἀπὸ τὰς Ἀθήνας. Ἔξωσιν ὁριστικὴν καὶ ἀμετάκλητον. Ἀλήθεια. Δὲν ἐχάθη μόνον τὸ μόνιππον. Ἐχάθη καὶ ἡ σχετικὴ ποίησις—ἡ ποίησις τῶν συμπαθῶν παλαιῶν πραγμάτων. Ἐχάθη καὶ ἡ ἀλησμόνητη φράσις τοῦ ἀστυνομικοῦ δελτίου, ἡ ὁποία ἐκοσμοῦσε τὰς πλέον

ἐνδιαφερούσας ἐσωτερικὰς εἰδήσεις τῶν παλαιῶν ἀθηναϊκῶν ἐφημερίδων :

«Ἅμαξα, ἀπὸ ρυτῆρος ἐλαύνουσα, διεμέλισεν..... κτλ.» Ἀλλ' ἐπῆλθεν ὁ βενζινοκίνητος τροχὸς καὶ διεμέλισε καὶ τὴν εἴδησιν καὶ ἀπέστειλε καὶ τὸ ἁμάξι εἰς τὸ Μουσεῖον. Ἂν ἀκόμη βλέπετε κανένα μόνιππον μὲ ἐπιβάτην, μὴν ἐκπλαγῆτε καὶ πολύ. Εἶναι οἱ ὀλίγοι ἀκόμη Ἀθηναῖοι, οἱ ὁποῖοι οὐραγοῦν μὲ ἀπελπιστικὴν συντηρητικότητα τὸ παρελθόν, τὸ ἀπομακρυνόμενον μὲ τὸ μόνιππον... Σὲ λίγον καιρὸ ἀκόμη καὶ αὐτοὶ θὰ παύσουν νὰ μᾶς ἐμποδίζουν τὸ βιαστικὸν διάβα μέσα στοὺς ἀθηναϊκοὺς δρόμους. Ἂν τώρα ἡ σύγχρονη θεατρικὴ ἐπιθεώρησις ξαναθυμήθηκε τὸ ἁμάξι γιὰ νὰ τὸ εἰρωνευθῇ καὶ νὰ ὁμοιοκαταληκτήσῃ τὸ ἁμαξᾶ τ ρ ά β α μὲ τὰ ... Τ α τ α ῦ λ α καὶ αὐτὸ δὲν εἶναι παρὰ μία φαιδρῶς ἀποδοκιμαστικὴ ἰαχὴ πρὸς τὸν ἀπερχόμενον ἡττημένον.

Καὶ νά θυμᾶται κανεὶς ὅτι πρὸ ὀλίγων μόλις ἐτῶν ὁ τροχὸς τοῦ μονίππου ἦτο ὁ κινητήριος τροχὸς τῆς ζωῆς μας ! Γιὰ τὶς εὐκολίες, γιὰ τὴν ταχύτητα, γιὰ τὴν ἄνεσιν, γιὰ τὴν ἐπίδειξιν, γιὰ ὅλα ὁ τροχὸς τῆς ἁμάξης. Ἡ Ὁμόνοια ἦταν νύχτα καὶ ἡμέρα περιχαρακωμένη μὲ συρματοπλέγματα ἢ μὲ καφάσια. Οἱ διαβάται ἀλλοιῶς δὲν μποροῦσαν νὰ περάσουν παρὰ κάτω ἀπὸ τὶς κοιλιὲς τῶν ἀλόγων. Ἔξω ἀπὸ τὸ «Πανελλήνιον», εἰς τὴν ὁδὸν Ἀθηνᾶς, εἰς τὸ Μοναστηράκι, εἰς τὸ Σύνταγμα, εἰς τὴν ὁδὸν Ἀκαδημίας,— παντοῦ, εἰς ὅλα τὰ κεντρικὰ καὶ ἀπόκεντρα μέρη τῆς πόλεως, ὑπῆρχον οἱ ὑπαίθριοι σταθμοὶ τῶν ἁμαξῶν, ὁπόθεν ὁ ἁμαξᾶς, παρακολουθῶν μὲ τὸ βλέμμα τοὺς διαβάτες, τοὺς ἐκάλει διὰ νὰ τοὺς προσφέρῃ τὰς με-

ταφορικάς του ὑπηρεσίας :

—Ἁμάξι, κύριος ;...

Θυμᾶσθε τοὺς λασπωμένους τροχοὺς μὲ τὶς λασπωμένες ἀκτῖνες, μὲ τὸ ραγισμένο κεφαλάρι, μὲ τὸ ἐξωτερικὸ σιδεροστέφανο ξεκαρφωμένο ἢ μὲ τὸ καουτσοὺκ κομματιασμένο, μὲ τὶς μπαλωμένες ἀπὸ λινάτσα καπότες, τὶς σπασμένες σοῦστες τὶς δεμένες μὲ σύρματα ἢ μὲ σπάγγους. Θυμᾶσθε, τὰ κουτσὰ ἄλογα μὲ τοὺς ἐπιδέσμους στὰ πόδια ποὺ ἐκλωτσοῦσαν ξέψυχα τὸ χῶμα ἢ τὴν ἄσφαλτον τοῦ δρόμου. Τὰ θυμᾶσθε ; τὸ χειμῶνα μὲ τὴ βροχὴ ἢ μὲ τὸ ξεροβόρι τυλιγμένα μὲ μιὰ παληοκουβέρτα ἢ κανένα τσουβάλι, καὶ τὸ καλοκαῖρι μὲ τὴν κωνοειδῆ ψάθα τους στὸ κεφάλι τρέχοντα λαχανιαστὰ εἰς τοὺς ἀθηναϊκοὺς δρόμους μέσα στὸ τρομερὸ λιοπῦρι. Θυμᾶσθε τὸν ἁμαξᾶν μὲ τὸν ὑψηλόν του πῖλον καθήμενον σοβαροπρεπῶς ἐπὶ τοῦ ὑψηλοῦ θώκου του, καὶ—ὡς ἄλλον Ποσειδῶνα μὲ τὴν τρίαιναν !—κρατοῦντα ὄρθιον τὸ μακρὺ μαστίγιον, διὰ τοῦ ὁποίου ἐκτυποῦσε καὶ κἄποτε-κἄποτε μερικὲς στράκες εἰς τὸν ἀέρα, ἔτσι γιὰ νὰ κάνῃ τὴ ρεκλάμα του ἢ γιὰ νὰ ὑπενθυμίζῃ στοὺς διαβάτες τὴν παρουσία του.

—Ἁμάξι, κύριος ; ;

Ἡ ταρίφα ἦταν πενῆντα λεπτὰ γιὰ μιὰ κοῦρσα ἐντὸς τοῦ κέντρου τῆς πόλεως. Ὁμόνοια-ὁδὸς Φιλελλήνων, Σύνταγμα-Μοναστηράκι, Πλατεῖα Κάνιγγος Πλατεῖα Κυριακοῦ ,. Ἀλλὰ ἅμα ἦταν σὰν λίγο πάρα πέρα ἡ κοῦρσα, μιὰ πάροδος πιὸ λοξά, αἴ τότε θὰ ζητοῦσε ὁ ἁμαξᾶς κάτι πάρα πάνω.

—Πόσο θέλεις, ἁμαξᾶ, γιὰ νὰ μᾶς πᾷς στὴ Γαργαρέττα ;

—Βρὲ ἀδελφέ, ἔμπα μέσα νὰ πᾶμε τώρα κι' ὅ,τι θέλεις δῶσε... Ντέε...

Καὶ ὅταν ἐφθάνατε εἰς τὸ τέρμα τῆς διαδρομῆς σας ἐβγάζατε καὶ ἐδίνατε στὸν ἁμαξᾶ ἀρκετὰ πάρα πάνω ἀπὸ τὸ κανονισμένο ἀγώϊ...

—Τί εἶν' αὐτὰ ποὺ μοῦ δίνεις, ρὲ Χριστιανέ μου; Γιὰ ζητιάνο μὲ πῆρες; σᾶς ἐρωτοῦσε δῆθεν ἔκπληκτος πετώντας σας κατάμουτρα τὰ λεπτά.

Δὲν ἐπρόφθασαν νὰ τεθοῦν ἀκριβεῖς ταρίφες γιὰ ὅλες τὶς διαδρομὲς, διότι τότε ἄρχισε νὰ γίνεται λόγος γιὰ τὴν τοποθέτησιν ταξιμέτρων εἰς τὰ ἁμάξια πρὸς ἀποφυγὴν διαφωνιῶν περὶ τὰς ἀποστάσεις καὶ τὰς πληρωμάς! Ἀλλὰ κι' αὐτὰ δὲν ἐπρόφθασαν νὰ τοποθετηθοῦν εἰς τὰ ἁμάξια, διότι, κατὰ τὴν στιγμὴν τῆς ἐκπολιτιστικῆς αὐτῆς προσπαθείας ἠκούσθη ἀπὸ μακρὰν κατ' ἀρχὰς τὸ κλάξον τοῦ αὐτοκινήτου. Κατόπιν πλησιέστερα. Κατόπιν ἔφθασαν τὰ πρῶια Φίατ καὶ παρεμέρισαν τὸ μόνιππον καὶ ὁ σωφὲρ καθήρεσε τὸν ἁμαξᾶ ἀπὸ τὴν ὑψηλήν του θέσιν. Κατόπιν ἦλθον ἡ Μερσεντὲς, ἡ Ὄβερλαν, ἡ Μπερλιὲ, τὰ Σεβρολὲ, τὰ Ὄμπερν, ἡ Ντότσε, ἡ Καντιλλὰκ καὶ τέλος τὸ σμῆνος τῶν Φόρντ.

Ὁ ἁμαξᾶς τότε εὑρέθη εἰς δίλημμα: ἢ νὰ παρατήσῃ τὸ καμουτσὶ καὶ νὰ πιάσῃ τὸ τιμόνι ἢ, ἀντὶ ὅλων αὐτῶν τῶν,φασαριῶν νὰ προτιμήσῃ τὴν ἐφ' ἅπαξ ἀποζημίωσιν καὶ νὰ ἡσυχάσῃ καὶ αὐτὸς καὶ ἡ πιάτσα. Οἱ γεροντότεροι ἐπροτίμησαν τὸ τελευταῖον, τραπέντες κατόπιν εἰς ἄλλα ἐπαγγέλματα. Ἔγιναν ἀσπριτζῆδες, παλιατζῆδες, μανάβηδες ἢ παντοπῶλαι εἰς τὰς συνοικίας. Οἱ νεώτεροι ἐπροτίμησαν τὸ βολάν. Ἔγιναν σω-

φέρ. Ναί, ἔγιναν σωφὲρ, ἀλλὰ παρέμειναν ἁμαξάδες. Ὄχι διότι μᾶς τὸ λέει τὸ ἐπιθεωρησιακὸν τραγουδάκι καθ' ὅ ὁ νεότευκτος σωφὲρ παραπονεῖται ὅτι τὸ αὐτοκίνητο

.....Ἀφηνιάζει
καὶ σ' ἕνα γιαπὶ τὸν μπάζει,

ἀλλὰ διότι καθημερινῶς ἀκούομεν νὰ ἀπευθύνεται εἰς κάθε ἀδέξιον σωφὲρ ἡ τρομερὰ... προσαγόρευσις ἀπὸ τοὺς ὁμοτέχνους του:

—Τράβα δεξιώτερα, φρενάρησε, ρὲ ἁμαξᾶ!

Ἁμαξᾶς. Ἀλήθεια. Παρέμεινε αὐτὸς ἁμαξᾶς φέρων ὡς ὕβριν καὶ ὡς εἰρωνείαν τὸν τίτλον, ἀλλ' ἐν τῷ μεταξὺ ἡ παλαιὰ δόξα τοῦ μονίππου τοῦ φεύγοντος ὁλοταχῶς ἀπὸ τὴν πιάτσα, ἐτσαλακώθη κατὰ τὸν οἰκτρότερον τρόπον.

Τὸ κινούμενον αὐτὸ τροχοφόρον ἐρείπιον, τὸ ἄχρηστον διὰ τὴν κίνησιν τῶν συγχρόνων Ἀθηναίων, ὑπεβιβάσθη εἰς τὴν κατηγορίαν τῶν ἀχθοφορικῶν μεταφορικῶν μέσων. Ἡ Πλατεῖα Ἱεροῦ Λόχου ἀποτελεῖ τὸ μοναδικὸν ἤδη ὑπαίθριον... Μουσεῖον τῶν ἀπομεινάντων μονίππων. Ἡ παλαιὰ σκάφη γιὰ τὸ πότισμα τῶν ἀλόγων, ὑπάρχει ἀκόμη ἔξω ἀπὸ τὸ καφενεδάκι πρὸς τὴν ἀρχὴν τῆς ὁδοῦ Πραξιτέλους. Ἀλλὰ τὸ νερό της κοντεύει νὰ πιάσῃ πρασινάδες ἀπὸ τὴν... ἀκινησίαν. Ὁ κουβᾶς μένει καὶ αὐτὸς στεγνός. Τὸ σανοπωλεῖον ἔπαθε καὶ αὐτὸ φρικτὰ κεσάτια. Το μόνιππον ποὺ ἄλλοτε μετέφερε ἐπιδεικτικῶς τὸν μοντέρνον κύριον τῆς παλαιᾶς ἐποχῆς εἰς τοὺς κεντρικοὺς ἀθηναϊκοὺς δρόμους μὲ τὸ ρυθμικὸν κροτάλισμα τῶν πετάλων εἰς τὴν ἄσφαλτον. Τὸ μόνιππον ποὺ περιέφερε τὴν διασκεδάζουσαν παρέαν ἡμέρες καὶ νύχτες μὲ βιολιὰ καὶ μὲ σαντούρια ἀπὸ τὰ κέντρα εἰς τὰ ἔσχατα

κράσπεδα τῆς ἀθηναϊκῆς συνοικίας ὑπὸ τὰ ἀδιάκοπα κελεύσματα τῶν εὐθυμούντων ἐποχουμένων:

—Βάρα στράκες ἁμαξᾶ!

Τὸ μόνιππον ποὺ ἀπετέλει κινητὴ βιτρίνα γιὰ τὴς γάμπες τῶν παλαιῶν κοκοτῶν Τὸ μόνιππον ποὺ μετέφερε τοὺς συγγενεῖς καὶ φίλους τοῦ κάθε μακαρίτη, τὸν ὁποῖον συνώδευαν εἰς τὴν τελευταίαν του κατοικίαν. Τὸ μόνιππον, περὶ τὸν τροχὸν τοῦ ὁποίου ἐκινεῖτο ὅλη... ἡ ἀθηναϊκὴ ζωὴ τοῦ περασμένου καιροῦ, —σήμερα, χρησιμοποιεῖται μόνον γιὰ τὴν μεταφορὰν ἐπίπλων. Ἡ πιάτσα του εἶναι εἰς τὴν Πλατεῖαν Ἱεροῦ Λόχου—πιάτσα μὲ δύο-τρία μόνιππα μονάχα!— καὶ ἡ ἀκτὶς τῆς ἐξερευνητικῆς του δράσεως γιὰ ἀγώϊ εἰς τὴν ὁδὸν Ἁγίου Μάρκου, ὁδὸν Μιλτιάδου, ὁδὸν Εὐαγγελιστρίας καὶ τὰ τριγύρω, ὅπου πωλοῦνται κρεββάτια καὶ στρώματα. Οἱ μελλόνυμφοι, τὰ πεθερικά, ἡ νοικοκυροῦλες, οἱ φοιτηταί, ὁ ὑπάλληλος ποὺ μετατίθεται εἰς τὰς Ἀθήνας καὶ θέλει νὰ κάμῃ τὸ νοικοκυριό του: Νὰ οἱ πελαται τοῦ σημερινοῦ μονίππου.

Τὸ παίρνουν ἔξω ἀπὸ τὸ κρεββατάδικο, τὸ φορτώνουν μὲ τὸ κρεββάτι, τοποθετοῦν τὸ στρῶμα στὸ κάθισμα τοῦ ἁμαξᾶ, δένουν τὸ σωμιὲ πίσω ἀπὸ τὴν καπότα, παίρνουν στὰ χέρια τὸν καθρέπτη—τὸ μεταβάλλουν εἰς ἀποκρηάτικο ἅρμα—καὶ ὁδεύουν οἴκαδε ἐν θλιβερᾷ... πομπῇ καὶ παρατάξει.

—Βάρα, ἁμαξᾶ!

Καὶ ὁ ἁμαξᾶς βαράει μὲ τὸ ξεφτισμένο καμουτσὶ τὸ κουρασμένο ἄλογο καὶ τὸ μόνιππον ἀπομακρύνεται σιγὰ-σιγὰ μέσα ἀπὸ τὶς Συμπληγάδες τῶν αὐτοκινήτων ποὺ διασταυρώνονται ἀπειλητικῶς τριγύρω του...

ΟΙΚΟΠΕΔΟΦΑΓΟΙ

Ὀλίγην δημοσίαν γῆν κι' αὐτὸς νὰ κατακτήσῃ
κι' εὐθὺς πασσάλους εὐσεβεῖς τριγύρω της νὰ στήσῃ.

Καὶ τὸ διεννοήθη καὶ τὸ ἐξετέλεσεν αὐτὸ κατὰ τὴν συνταγὴν τοῦ παλαιοῦ ποιητοῦ μας ὁ πρῶτος οἰκοπεδοφάγος μας, χωρὶς νὰ διαβάσῃ τὰς σχετικὰς περὶ ἰδιοκτησίας θεωρίας τοῦ Ρουσσώ. Τὸ ἔκαμε ἁπλῶς διότι εὗρῆκε τὴν περίστασιν «ἀντιστάσεως μὴ οὔσης».

Τὸ ἐπάγγελμα τοῦ οἰκοπεδοφάγου εἰς τὴν νεωτέραν Ἑλλάδα ἤρχισεν ἀναπτυσσόμενον εὐθὺς ὡς ἔπνευσεν ἡ αὔρα τῆς ἐλευθερίας.

Ἦσαν τότε ἐν ἀφθονίᾳ αἱ ἐθνικαὶ γαῖαι εἰς πᾶν σημεῖον τῆς χώρας. Δι' αὐτῶν ἐπροικοδοτήθησαν αἱ οἰκογένειαι τῶν ἀγωνιστῶν, δι' αὐτῶν ἀπεζημιώθησαν οἱ ἐκβληθέντες ἀπὸ τὸν στρατὸν πολεμισταὶ τῆς Ἐπαναστάσεως, δι' αὐτῶν ἀποκατεστάθησαν καὶ οἱ Βαυαροί...Καὶ ὅσαι γαῖαι ἀπέμειναν ἔγιναν λεία τοῦ πρώτου καταλαβόντος—ἕνα εἶδος ρὲς νουλίους!

Σὺν τῷ χρόνῳ συνεπήχθησαν καὶ οἱ πρῶτοι ἀθέμιτοι συνεταιρισμοὶ τῶν οἰκοπεδοφάγων—χωρὶς ἐπίσημον καταστατικὸν βέβαια—τὰ μέλη τῶν ὁποίων θὰ ἔπρεπε νὰ ἀναζητήσῃ κανεὶς γύρω ἀπὸ τὸν ἐκτελεστὴν τῶν σχεδίων τοῦ μπράβου καὶ εἰς τὰς τάξεις τῶν πολιτευομένων καὶ εἰς τὰς τάξεις τῶν ὑπαλλήλων

ὅλων τῶν κλάδων καὶ μεταξὺ τῶν ἡγουμένων καὶ τῶν καλογήρων τῶν μοναστηριῶν.

Ὁ δικαστής, ὁ ἀστυνόμος ὁ συμβολαιογράφος... Ἀλλὰ μᾶς τὰ εἶπε καὶ ὁ ποιητὴς τοῦ «Ρωμηοῦ»:

...Τί δικαστὴς καλὸς
κρυφά, κρυφὰ ἐσφύριζε στ' αὐτί μου ἀφελῶς:
Ὀλίγην δημοσίαν γῆν κ' ἐγὼ νὰ κατακτήσω
κ' εὐθὺς πασσάλους εὐσεβεῖς τριγύρω της νὰ στήσω.
Κ' ἐκεῖνος διὰ τὰ λεπτὰ (ὁ δικαστὴς) θὰ λάβῃ
[τὴν φροντίδα,
ἀρκεῖ νὰ ἔχῃ καὶ αὐτὸς τὴν ἀγαθὴν μερίδα.

Ἰδοὺ λοιπὸν πῶς ἄρχιζαν τὰ κόλπα. Ὁ δικαστὴς ἦταν μιλημένος, «ἐξηγημένος» ὅπως λέμε παραστατικώτερα σήμερον. Εἰς τὸν καταπατούμενον χῶρον, δημόσιον ἢ μοναστηριακὸν ἢ ἰδιωτικόν, ἐγίνοντο προσωρινὰ μέτρα, πρὸς διατήρησιν τοῦ στάτους κβό. Νὰ τὸ πρῶτον βῆμα τῆς κατακτήσεως. Ἕτερον σπουδαῖον προστατευτικὸν μέσον τῆς οὕτω ἐπιμόχθως κτηθείσης ἰδιοκτησίας ἦτο καὶ εἶνε ἡ μαγκούρα. Τὸ κυριώτερον.

Ὁ οἰκοπεδοφάγος εἶνε κατὰ τύπους μεσίτης, ἔμπορος τοῦ ποδαριοῦ καὶ κτηματίας. Κατ' οὐσίαν ὅμως εἶνε ὀλίγον τι πολιτευόμενος—καὶ μάλιστα παράγων. Εἰς τὰς διαδηλώσεις τοῦ παλαιοῦ καιροῦ, ὀργανωτὴς καὶ ἐπὶ κεφαλῆς τοῦ ὄχλου. Ὀλίγον τραμπούκος τῶν παλαιῶν χαρτοπαιγνίων—αὐτὸς ἀτομικῶς ἢ δι' ἀντιπροσώπων του. Μὲ τοὺς ἀστυνόμους φίλος—ἀρκαντάσης, καθὼς καὶ μὲ τοὺς ἐξ ἐπαγγέλματος ψευδομάρτυρας, τοὺς ὁποίους στρατολογεῖ εἰς κάθε περίστασιν. Μὲ τοὺς δικηγόρους; Ἀλλ' εἶνε καὶ ὁ ἴδιος νομομαθής. Τοὺς τύπους τῆς διαδικασίας τοὺς ξεύρει σὰν τὸ Πάτερ ἡμῶν. Τὰς προθεσμίας καὶ τὰς περι-

πτώσεις τῶν ἐνδίκων μέσων ἐπίσης. Τὰ κενὰ τῆς νομοθεσίας μας, ἀνάμεσα ἀπὸ τὰ ὁποῖα περνᾷ ἡ κάθε «ματσαράγκα», τὰ ξεύρει καλύτερα ἀπὸ ὅ,τι τὰ ποντίκια τὶς τρύπες τῶν ντουλαπιῶν τῆς κουζίνας. Εἰς τὸ Ρωμαϊκὸν Δίκαιον; Εἶνε ζωντανὸν Ἐγχειρίδιον. Ἐξάβιβλος τοῦ Ἀρμενοπούλου, Τιποὺκειτος, Κόρπους Γιούρις Τσιβίλις, Ντιγκρέστα, παλαιὰ καὶ νέα ἔκδοσις τῶν Βασιλικῶν... Ντέρμπουργκ, Βιντσάϊντ, Κρασσᾶς, Μομφερρᾶτος, Καλλιγᾶς, Κῶλερ, Γούναρης, Δημητρακόπουλος, Μόμσεν, «Τὰ ἐπικείμενα τοῖ, ὑποκειμένοις», ὀρθῶς ἢ ἀντιστρόφως, τὰ πιπιλίζεισὰν καραμέλες Καὶτὰ ἐφαρμόζει. Διὰ νυκτὸς στρατολογῶν ὕποπτον συνεργεῖον ἐγείρει ἐπὶ τοῦ φαινομενικῶς ἀδεσπότου ἀγροῦ ἢ οἰκοπέδου πλινθόκτιστον οἰκίσκον, ὁπότε κοπιάστε νὰ τοῦ κάμετε ἔξωσιν!.,. Τὴν μαγγοῦρα τί τὴν ἔχει; Δὲν φθάνει ἡ μαγγοῦρα, εἰς τὴν ἰσχὺν τῆς ὁποίας στηριζόμενος στρίβει ἀπειλητικῶς τὸν ἀρειμάνιον μύστακα; Ἔχουμε καὶ τὴν κουμποῦρα, ἔχουμε καὶ τὴν παρέα τῶν συνεργατῶν, ἡ ὁποία δύναται νὰ προσέλθῃ εἰς τὸ Δικαστήριον καὶνὰ βεβαιώσῃ. Ἔβαλε ὁ οἰκοπεδοφάγος μας στὸ μάτι τὸ καλὸ χωράφι εἰς τὰς παρυφὰς τῶν Ἀθηνῶν τὸ ὁποῖον θὰ χωρίσῃ καὶ θὰ πουλήσῃ εἰς οἰκόπεδα: Τὸ καταλαμβάνει—ἐδῶ χρειάζεται μόνον τὸ ἄνιμους ντονάντι—καὶ διὰ συμβολαιογραφικῆς πράξεως τυπικωτάτης τὸ πωλεῖ εἰς τὸν φίλον του! Μεθ' ἡμέρας 15 ὁ φίλος τὸ πουλεῖ δι' ἄλλης συμβολαιογραφικῆς πράξεως; εἰς ἄλλον φίλον, πληρώνων καὶ τὸν φόρον ὑπερτιμήματος «παραιτούμενος τῆς «περὶ ὑπερόγκου βλάβης ἀγωγῆς». Νὰ οἱ τίτλοι του!

Ποῖος εἶναι ὁ πραγματικὸς καθ' ὅλους τοὺς τύπους

ἰδιοκτήτης; Ποῖος ἔχει τὴν νομὴν καὶ κυριότητα; Ποῖος τὸ ἰντερντίκτουμ ρετινέντε ποσσεσιόνις; Ποῖος ἔχει τὴν ρέϊ διντικάτσιο; Ποῖος ἔχει τὸ ἰμποσσιμπίλιουμ νούλα ἀμπλιγκάτσιο; Ποῖος ἔχει τὴν κβερέλα νουλιτάτις τεσταμέντι ἰνοφιτσιόζα;

Τὸν συγκεντροῦντα ὅλ' αὐτα τὰ δικαιώματα καὶ ὅλα τὰ παραγγέλματα τῶν ἰσχυουσῶν καὶ μὴ ἰσχυουσῶν διατάξεων τοῦ Ρωμαϊκοῦ Δικαίου, δὲν θὰ τὸν ζητήσετε παρὰ μόνον εἰς τὰς τάξεις τῶν ἐξ ἐπαγγέλματος οἰκοπεδοφάγων. Μόνον αὐτοὶ ἔχουν πάντοτε ἐν τάξει τοὺς τίτλους των. Μόνον αὐτοὶ δύνανται καὶ διὰ τῆς μαγγούρας καὶ διὰ τῶν κόλπων καὶ διὰ τῶν μέσων νὰ προστατεύσουν τὴν ἰδιοκτησίαν των. Ἰδιοκτησίαν των, μάλιστα, τὴν ὁποίαν ἀπέκτησαν δι' ἀλληλοδιαδόχων ἀγοραπωλησιῶν, διὰ διαθήκης, διὰ μεταβιβάσεως, δι' ἀγορᾶς καὶ πλειστηριασμοῦ, διὰ μισθώσεως καὶ ἐκμισθώσεως κατόπιν ἐγκυροτάτων συμβολαιογραφικῶν πράξεων. Καὶ ἰδιοκτησίαν σπουδαίαν: Οἰκόπεδα ὀρφανῶν καὶ χηρῶν ἀπροστατεύτων, γαίας μονῶν καταπατηθείσας καὶ μεταβιβασθείσας διὰ συμβολαίου, μάνδρες τῶν συνοικιῶν περὶ τῶν ὁποίων ὑπάρχει κἄποια κληρονομικὴ ἀμφισβήτησις μεταξὺ τῶν κληρονόμων τοῦ ἀληθοῦς ἰδιοκτήτου. Τί τὰ θέλετε, τὸ 1)4 τῶν ἐν Ἀθήναις ἰδιοκτησιῶν προέρχεται ἀπὸ κατακτήσεις οἰκοπεδοφαγίας. Καὶ ὅσον ἡ πόλις ἐπεκτείνεται καὶ πυκνοῦνται αἱ ἐξοχικαὶ συνοικίαι, τὸ σκρίπτουμ καὶ νὸν σκρίπτουμ δίκαιον τῶν οἰκοπεδοφάγων θὰ λαμβάνῃ τὴν πλέον πανηγυρικὴν κύρωσιν τοῦ ἐμπραγμάτου δικαίου, ὁπότε...Ὁπότε...ὁρίστε νὰ τοὺς ἐκτοπίσετε. Ὁρίστε νὰ τοὺς ἐξώσετε ἀπὸ τὴν «περιουσίαν» των, ὁρίστε νὰ τοὺς ἐγείρετε ἀγωγὴν περὶ

ἀποζημιώσεως, ὁρίστε νὰ ἐπικαλεσθῆτε τὸν Ἀκουΐλιον Νόμον, καὶ νὰ ζητήσετε τὴν κρατικὴν ἐπέμβασιν πρὸς παρεμπόδισιν τῆς δράσεώς των πρὸς ἵδρυσιν καὶ συλλόγων. Καὶ γιατί, ἀφοῦ ἔχουμε τόσους συλλόγους καὶ τόσα ἄχρηστα σωματεῖα, νὰ μὴ ἔχουμε καὶ τὸν σύλλογον τῶν Οἰκοπεδοφάγων, μὲ πλήρη καταστατικὸν καὶ μὲ σφραγίδα φέρουσαν ὡς σύμβολον τὸν Βριάρεω καὶ λάβαρον διὰ τὰς τελετὰς μὲ τὴν εἰκόνα ἴσως τῶν Παλαιῶν Ἀθηναϊκῶν **Ποδαράδων** καταλλήλων διὰ **καταπατήσεις**; Τί τὸ παράδοξον γιὰ ὅλ' αὐτά;

ΣΤΗΝ ΟΔΘΝ ΤΗΣ ΠΑΝΣΟΦΟΥ ΘΕΑΣ

Βέβαια. Καὶ χωρὶς νὰ ἔτυχε κανεὶς αὐτοπροσώπως εἰς τὰς μεγαλειώδεις Ἀγγλικὰς ἢ Ρωσσικὰς τελετὰς καὶ παρελάσεις μὲ τὰς πομπώδεις των ἐπισημότητας, θὰ ἔχῃ πάντα μιὰν κάποιαν ἰδέαν γι' αὐτὲς ἀπὸ τὰς σχετικὰς λιθογραφικὰς εἰκόνας. Αἴφνης διὰ τὴν ἀνάρρησιν εἰς τὸν Ἀγγλικὸν θρόνον τοῦ Ἐδουάρδου, τὴν μετάβασιν τοῦ Τσάρου εἰς τὴν Δούμαν, τὰς δεξιώσεις τοῦ Κρέμλιν, τὰς τελετὰς τοῦ Βούκιγχαμ—μὲ τὰς σειρὲς τῶν μεγαλοπρεπῶν Κοζάκων καὶ Σκωτσέζων μὲ τὴν ἄκαμπτον καὶ αὐστηρὰν παρουσίασιν ὅπλων καὶ ὑψηλῶν λογχῶν, ποὺ μπορεῖ νὰ παριστάνουν καὶ Μακεδονικὰς σαρίσσας... Ἂν θέλετε καὶ συμπλήρωμα, μπορεῖτε νὰ θυμηθῆτε τὰς μεσαιωνιζούσας λιτανείας τοῦ Ἁγίου Σπυρίδωνος στὴν Κέρκυρα μὲ τὸ κινούμενον δάσος ἀπὸ τὰς τόρτσες. Καὶ τότε, ἔτσι διατεθειμένοι, καὶ ποιούμενοι τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ εἰσέρχεσθε εἰς τὴν ὁδὸν τῆς

πανσόφου θεᾶς. Προχωρεῖτε σιγὰ καὶ σοβαροπρεπῶς χαιρετῶντες, ὅπως οἱ παλαιοὶ Τσάροι δεξιὰ καὶ ἀριστερά,ὑποκλινόμενοι καὶ λικνιζόμενοι ἑκόντες ἄκοντες.

Προσοχή! Εὑρίσκεσθε εἰς τὸ κέντρον τῆς ἰδίας ἐπισήμου παρατάξεως. Οἱ ἀσπριτζῆδες μὲ τὴς βοῦρτσες καὶ τὰ πινέλα ἐπὶ τοῦ πανυψήλου κονταριοῦ, παρατεταγμένοι δεξιὰ καὶ ἀριστερὰ εἰς τὰ ἀνεσκαμμένα πεζοδρόμια, σείουν τὰ ὑψηλὰ ταῦτα σύμβολα τοῦ ἐπαγγέλματός των, παίρνουν στάσιν προσοχῆς, κροτοῦν παρὰ πόδα τὸν κενὸ τενεκὲ τοῦ ἀσβέστη καὶ σᾶς προσαγορεύουν ὡς τελετάρχαι. Ἀλλὰ δὲν προφθάνετε νὰ κατατοπισθῆτε διότι σᾶς ξαφνίζει ἀποτόμως μία μεγαλόφωνος προσαγόρευσις. Τὰς φράσεις δὲν τὰς ξεχωρίζετε. Τὴν ἐκλαμβάνετε μέσα στὴν ὡραία σας ἰλλουζιόν, ὡς εὐλαβικὸν χαιρετισμόν, κάτι ἀνάλογον πρὸς τὸ Ἄβε Τσαῖζαρ ἢ τὸ «εἰς πολλὰ ἔτη Δέσποτα», ἀκολουθούμενον ἀπὸ διαδοχικοὺς καὶ ἰσοχρόνους ἤχους σαλπίγγων αἱ ὁποῖαι ὅλο καὶ πλησιάζουν.... ἐνῷ ἡ γῆ σείεται ὑπὸ τοὺς πόδας σας, τί μεγαλεῖον! Παρ' ὅλην τὴν ἁρμόζουσαν σοβαρότητα ποὺ εἰς τὴν περίστασιν σᾶς ἐπιβάλλει τὸ πρωτόκολλον τῆς ἐθιμοτυπίας, στρέφετε ὀλίγον δημοκρατικῷ τῷ τρόπῳ διὰ νὰ ἀνταποδώσετε τὸν χαιρετισμόν των... καὶ αἴφνης ἀντικρύζετε ἐμπρὸς εἰς τὰ μάτια σας τεντωμένα σὰν ἀνοιχτὴ βεντάλια τὰ πέντε δάκτυλα ὀζώδους χειρός! Τί συρπρίζ! Εἶναι ὁ σωφὲρ τοῦ αὐτοκινήτου τοῦ λεωφορείου ποὺ ἐκτελεῖ τὴν συγκοινωνίαν Ὁμονοίας-Πετραλώνων διὰ μέσου ὁδοφραγμάτων, ὀρυγμάτων καὶ ἀνασκαφῶν.

Τώρα ἀκοῦτε ἀπὸ κοντὰ τὰ λόγια τοῦ χαιρετισμοῦ:

—Ρὲ κούτσουρο, δὲν κάνεις στὴ μπάντα;

Σπεύδετε νὰ συμμορφωθῆτε πρὸς τὴν εὐγενεστά-

την αὐτὴν προσαγορευτικὴν ὑπόδειξιν, κάνετε ἀποτόμως ἀριστερά, ὅτε αἰσθάνεσθε εἰς τὸ πρόσωπόν σας τὴν ἐπαφὴν μαλακοῦ καταπλάσματος ἀναδίδοντος πολλὴν μυρωδιὰν κοκκινοπίπερου καὶ ὀλίγην τοιαύτην κρέατος, κανέλλας, σκόρδου καὶ καουτσούκ.

Μὴ μιλῆτε γιὰ τὸ πάθημά σας, ὅτι ἐξωκείλατε ἐπὶ ἡμιϋπαιθρίου προσφυγικοῦ καταστήματος τῆς ὁδοῦ: Κάμετε τάχα πῶς ἐπήγατε νὰ ψωνίσετε.. ὅπως ἔκαμα κ' ἐγὼ εὑρεθεὶς εἰς αὐτὴν τὴν περιπέτειαν.

Ὁ καταστηματάρχης ἐκ τῶν νέων συμπολιτῶν, τῶν ἀναφομοιώτων μὲ μᾶς ἀκόμη εἰς τὰ 1928, ἀλλ' ἀσφαλῶς προωρισμένος νὰ ἀποτελέσῃ αὔριον παράγοντα προόδου, διαλαλεῖ τὸ ἐμπόρευμά του μὲ τόνον γλυκὺν ὡς νὰ ἀπαγγέλλῃ τραγούδια ἀπὸ τὸ Γκιουλιστὰν τοῦ Σααδῆ.

—Εἳ παστουρμὰν βὰρ Χαλὶσ Καϊσερὶ Καπούργα σίρτ σεκὲρ πάρεμτβάρ...

—Πόσο ἔχει; Διακινδυνεύω μιὰν ἐρώτησιν ἔτσι γιὰ νὰ βγῶ εὐσχήμως ἀπὸ τὴν δύσκολον θέσιν τῆς πτώσεώς μου μέσα εἰς τὸ στενὸν συγκρότημα τῶν ξυλίνων προσφυγικῶν τειχῶν, ποὺ ἐδημιούργησεν ἡ δυστυχία τῶν συμπαθῶν συμπολιτῶν.

—Γιοὺς γκροὺς. Μοῦ ἀπαντᾷ.

—Γιοὺς γκρούς; Δὲν κατάλαβα!

— Ντὲν κατάλαβε μπρὲ τζάνουμ; Ξένο εἶσαι;

— Ἀπ' ἐδῶ ἀπ' τὴν Ἀθήνα!

— Μμμ...Δὲ σὲ λέω ἐγώ, ξένο εἶσαι;;

Ἐν τῷ μεταξὺ μ' ἀφήνει καὶ πιάνει κουβέντα μὲ ἕτερον συμπολίτην, μόλις φθάσαντα ἀπὸ τὸν πολυπαθῆ Συνοικισμόν.

— Καλημέρα χέμσερι.

— Νάσηλ σίν.

— Μπράκ ἀλαχὶν σεβέρσιν κεσὰτ βὰρ ἐκμὲκ παρασὶ τσικάμαγιορ

— Ντουσουμὲ μπὲν κατὺρ καντὲρ Ἀλλάχ !

Ὅσο νὰ περάσῃ ἡ οὐρὰ τῶν αὐτοκινήτων, ὅσο νὰ παραμερίσουν τὰ δόρατα τῶν ἀσπριτζήδων, στέκομαι μεταξὺ δύο παραγγῶν, τῶν ὁποίων ἡ μὲν μία ἔχει πρὸς πώλησιν παστουρμᾶν καὶ ξυριστικὲς μηχανὲς, ἡ δὲ ἄλλη βοῦρτσες, ἕτοιμα ἐσώρρουχα πλυμένα καὶ ἄπλυτα, μπανάνες, καρύδια, πλεκτὲς παντόφλες καὶ γυαλικά. Ἀπότομος τριγμὸς κυλιομένου βαρούλκου χρησιμοποιουμένου διὰ τὴν διάτρησιν τῶν σπλάγχνων τῆς γῆς τρομάζει καὶ ρίπτει εἰς τὸ καταφύγιόν μου ἕτερον συμπολίτην, ὁ ὁποῖος, χάρις εἰς τὴν Ἀνατολικὴν πολυγλωσσίαν του, προσφέρεται μετ' ὀλίγον νὰ μοῦ ἐξηγήσῃ ὅσα ἀκοῦμε—ὅσα μᾶς ἀφήνουν οἱ θόρυβοι νὰ ἀκοῦμε.

Ὁ καταστηματάρχης τοῦ ξυλίνου καταστήματος μὲ τὰ ἕτοιμα ἐνδύματα, τὸν παστουρμᾶν, τὸ μοσχολίβανο καὶ τὶς παντόφλες προσαγορεύει μὲ ἐπαγγελματικὴν ἀβρότητα προσερχομένους γνωρίμους του.

— Χὸς κελντὶν ἐϊ βαλὰ ἀλεῖ πασάμ !

— Τί λέει, φίλτατε ;

— Σσσστ...Νά ! Καλῶς ἤλθατε πασάδες μου κι' ὁ Θεὸς μαζί σας.

— Σὲ φὰ μπουλντοὺκ (καλῶς σὲ βρήκαμε).

—Νὲ χαμπέρ; Νὰσιλ γκετσινιόρσουνους Συνοικισμό; (Τὶ χαμπάρια; Πῶς περνᾶτε στὸ Συνοικισμό;)

—Φουκαραλίκ, μασκαραλίκ. Σιχτὶρ ἔτ τζάνουμ. Ρουζγκιὰρ πατζερεῦ ἀλτί. Ὑπουργεῖο μπάμπε ὀρντὰ μπασὶν κιτσιὰν χαμπερὶ γιὸκ μπὶν τοκοὺζ γιοὺζ γιρμὶ σεκίζ σενέ. (Ἂς τα. Συμφορὰ καὶ κακομοιριά. Μᾶς πῆρε ὁ ἀέρας τὰ παράθυρα. Μὰ τὸ Ὑπουρ-

γεῖο στὰ χίλια ἐννηακόσια εἴκοσι ὀχτὼ δὲν ἔχει χαμπάρι ὅπως λέει κι' ἡ παροιμία).

—Αἴ, Ὑπουργὸς τσὸκ γιασά! Ἀποζημίωσιν ἀλντίν;

—Τσὸκ σουκιοὺρ ἀλντὶν σὶζ μπὶρ σεῖ. Σοὺ μπὸκ κιατλὴ τσὸκ μὶ ὁλάρ. Μπὶρ ἐσκὶ παλτὸ σατίορουμ.

— Μποὺλ μεὸρ παρά!

Τὸ μέρος τοῦτο τῆς συνομιλίας, ὄχι δυσκολονόητον, μένει ἀνερμήνευτον διότι, δοθέντος καιροῦ, ἐξορμῶ ἐκεῖθεν πρὸς συνέχισιν τῆς ἐπικινδύνου πορείας μου.

Αἴφνης πάρα πέρα «συναυλία τις μὲ φθάνει ἁρμονία γλυκυτάτη κεφαλάς... κεφάλων βλέπω, βλέπω οἴκημα... θορύβου» τῇ βοηθείᾳ τῆς ἀναμνήσεως τοῦ παληοῦ ποιήματος.

Τὸ οἴκημα αὐτὸ τοῦ ἐπιουσίου θορύβου τὸ ὁποῖον εἰς τὴν πεζὴν γλῶσσαν λέγεται Ἀγορά, εἰς τὴν πραγματικότητα εἶναι τὸ πλέον ἐνδιαφέρον Ὠδεῖον φωνητικῆς καὶ ὀργανικῆς μουσικῆς. Παρελήφθη εἰς τὰς Ἀθήνας φορτίον μὲ Ρωσσικὰ λαυράκια ὑπενθυμίζοντα τὰς μικρὰς Φαλαίνας τῆς Ζωολογίας—ἐξεβράσθη Καρχαρίας, ἔφθασε δελφίνι μέσα στὶς κασσέλες μὲ τὸν πάγο: Γιατὶ νὰ βασανίζεσθε γιὰ εἰσιτήρια τῶν ἄλλων Ὠδείων ἢ τοῦ μελοδράματος ἢ τῶν ὀπερεττῶν καὶ τῶν Ἐπιθεωρήσεων; Γιατὶ νὰ ἀναζητήσετε διὰ τοῦ αἰθέρος μὲ τὸ ραντιοφὼν τὴν ὄπερα τῆς Βιέννης, τὴ Σκάλα τοῦ Μιλάνου ἢ τὸ Σὰν Κάρλο τῆς Νεαπόλεως! Εἰσπνεύσατε τὸν αἰθέρα ὡς προφυλακτικὸν κατὰ τῶν ὀδικῶν ἀρωμάτων καὶ μεταβῆτε δι' ὅλα αὐτὰ εἰς τὴν Ἀγοράν. Τρεῖς-τέσσαρες ὁμάδες Κορυβάντων χρησιμοποιούντων τοὺς μπάγους τῶν ψαράδων ὡς πάλκο μὲ μυθικὰς βυκάνας, μὲ ὄργανα ὀρχήστρας σαλτιμπάγγων, μὲ τύμπανα κατεστραμμένα ὅσον καὶ τὰ ἀκουστικὰ τύμπανα τοῦ ἐκεῖ συνωθουμένου κόσμου

ἐκ περάτων τῆς Ἀθηναϊκῆς συνοικίας, σᾶς ἀνακρούουν τὰ πιὸ μοντέρνα μουσικὰ κομμάτια καὶ τὰ ἐνθουσιωδέστερα ἐμβατήρια ἐμβατήρια... τῆς πελατείας εἰς τὸ Ταμεῖον τοῦ καταστήματος.

Τί καλλιτέραν ψυχαγωγίαν θέλετε ; Ἀλλ' ἐγὼ ὁ διαστικὸς διαβάτης, μὴ ἔχων καιρὸν γιὰ μουσικὰς ἀπολαύσεις, προχωρῶ. Προχωρῶ καὶ αἴφνης εὑρίσκομαι πρὸ τοῦ Κρατῆρος τοῦ Βεζουβίου, χωρὶς νὰ ἔχω ἐμπρός μου τὸν γραφικὸν Κόλπον τῆς Νεαπόλεως ὅπως ὅταν μιὰ φορὰ ἀνερριχήθην πράγματι ὡς ἐκεῖ ἐπάνω. Εἶχα ὅμως πλάϊ μου εἰς τὸ βάθος τῆς χαράδρας ἀντὶ τῆς φεροβίκ Βεζουβιάννα τὰ κάρρα τὰ μεταφέροντα τὰ χώματα χάριν τοῦ μέλλοντος Μετρὼ τῶν Ἀθηνῶν.

Μετὰ ἀγωνιώδη ἁλματοδρομίαν καὶ διαγκωνιστικὴν πάλην, φθάνω εἰς τὸν πρὸ τοῦ Βαρβακείου χῶρον ὅπου ἀπὸ τὸ ἕνα μέρος ὑψοῦνται οἱ χόρτινοι θησαυροὶ τῶν μανάβηδων κι' ἀπὸ τὸ ἄλλο ὁ συνοικισμὸς τῶν Βεσπεσιανῶν καὶ πλησίον τὸ χανδάκι μὲ τὰ ἀπορρίμματα ἀπὸ τὰ παρακείμενα κοτέτσια.

Πάρα πέρα ἐπὶ μόλις—ἀνάμεσα ἀπὸ τὸν κόσμον —διακρινομένου τροχοφόρου, σοβαρὸς ἀνήρ, μεσῆλιξ, μὲ τεραστίαν τανάλιαν παλλομένην εἰς τὸ χέρι, διαλέγεται κάπως ἐμβριθῶς πρὸς τὰ γύρω του συνωθούμενα πλήθη τῶν περιέργων.

— Θὰ εἶναι—σκέπτομαι καὶ λέγω μόνος μου— θὰ εἶναι ὁ κλασσικὸς ὀδοντοϊατρός, ὁ πολιοῦχος τῆς ὁδοῦ ταύτης...Νὰ ποὺ διατηρεῖ παρ' ὅλην τὴν νέαν ἀνθρωποπλήμμυραν ἐκεῖ τὴν θέσιν του ἀκλόνητος, ἀμετάβλητος. Ὡς πρὸς τὸ νέον σχῆμα τῆς τανάλιας του ; Αἴ, αὐτὸ φυσικὰ θὰ ἐτελειοποιήθη γιὰ νὰ μπορῇ νὰ συλλάβῃ τὸν κάθε τραπεζίτη !

Καὶ ἔτσι σκεπτόμενος πλησιάζω καὶ εὑρίσκομαι αἴφνης ἀπέναντι εἰς τὸν Μπόγια ὁ ὁποῖος πουλεῖ τὰ σκυλιὰ ποὺ εἶχε μαζέψῃ εἰς τὴν τροχοφόρον κλοῦβα του ἀπὸ τὴς γειτονιές...λάθος λοιπόν.

Πάρα κάτω ἡ μαρίδα τοῦ δρόμου ἔχει μαζευθῇ γύρω ἀπὸ ἕνα γυάλινο κλουβὶ ἐμπρὸς εἰς τὸ ὁποῖον ἵσταται σοβαρὸς σὰν τὸν ἀνδριάντα τοῦ Τρικούπη, ἕνας πόλισμαν—ὁ ἐντεταλμένος τὴν ρύθμισιν τῆς κινήσεως !

—Εἶναι κύριε πόλισμαν τὸ κλουβὶ μὲ τὰ ἐξημερωμένα παλαιὰ ποντίκια, ποὺ ἔβγαζαν τὰ χαρτιὰ μὲ τύχες;

—Τύχη ; Τύχη δὲν ὑπάρχει σήμερα. Εἶναι φορητὴ μόστοα μὲ τυρόπητες, μὲ μπουρὲκ χανούμ, τουλούμπα, γιαγλὶ Σεράϊ ἐκμέκ.

—Περιλαμβάνετε αὐτὴ ἡ ὁρολογία εἰς τοὺς κανονισμοὺς τῆς ὑπηρεσίας σας;

Ἀλλὰ δὲν κατορθώνω νὰ ἀκούσω τὴν ἀπάντησιν διότι ὀξεῖς κωδωνισμοὶ ἀπὸ χαμηλὴν θύραν τοῦ ἀνασκαπτομένου ἀντικρυνοῦ πεζοδρομίου μὲ πληροφοροῦν... ὅτι δὲν «ἔπεσε χαμαὶ δαίδαλος αὐλὰ» τοῦ ὑπογείου θεάτρου τῆς τρικεφάλου Γοργόνας καὶ τοῦ θεριοῦ τῆς Ἀμέρικας. Ὁ κόσμος συνωθεῖται, γιὰ ν' ἀγοράσῃ πιλιέττο. Ἀλλὰ κι' ἐδῶ λάθος; Εἶναι λοταρτζῆς ὁ ὁποῖος ἐβράχνιασε διακηρύττων «λίγα βάζετε πολλὰ παίρνετε..... Ἄλλος, κύριος, νὰ φύγῃ ὁ ξένος....»

Ὁ ξένος ; Ἀλ' ὄχι, φίλε μου, δὲν εἶσαι σὺ ὁ ξένος ἐδῶ πέρα. Εἶμαι ἐγὼ ὁ Ἀθηναῖος ποὺ φαίνεται ὅτι ἔχασα τὸν δρόμο !.. «Τίνας χώρας ἀφίγμεθα ἢ τίνων ἀνδρῶν πόλιν».

Πόλιν τὴν Πόλιν;
Εἰς τὴν πόλιν φασαρίες θὰ γενοῦν πολλὲς
Κωνσταντινόπλε

Μὲ διακόπτει φιλόμουσον χαμίνι.

Βλέπω ὅτι ὄχι μόνον εἰς τὴν Πόλιν ἀλλὰ καὶ ἐδῶ γίνονται φασαρίες καὶ ἀπομακρύνομαι.

Προχωρῶ ἀνάμεσα ἀπὸ παράγγες ψιλικῶν, ἱματισμοῦ, τυριῶν, κοκορέτσι, σωρῶν ἀπὸ πατάτες καὶ κάπου ἐκεῖ συναντῶ ὅμιλον βρακοφόρων χωρικῶν τῆς Ἀττικῆς. Διαπραγματεύονται τὴν ἀγορὰν προικῴου καθρέφτη ἀνηρτημένου ἔξω ἀπὸ ἕνα ξυλουργεῖον καὶ ὁ ὁποῖος παρουσιάζει θαυμασίως ἀνεστραμμένην ὅλην τὴν κίνησιν τοῦ δρόμου καὶ τὴν κεφαλὴν τῆς μανδηλοφορούσης χωρικῆς μὲ τὰ φλωριὰ στὸ μέτωπον ἡ ὁποία σὰν ψηλαφεῖ τὴν παρουσιάζει ὡς κεφαλὴν τῆς Μεδούσης. Πλησιάζω καὶ τοὺς ἀπευθύνω τὸν λόγον ζητῶν τοπογραφικὰς πληροφορίας.

—Δὲν εἶν' ἐδῶ νομίζω ἡ ὁδὸς Ἀθηνᾶς; Δὲν εἶναι τὸ Μοναστηράκι, αἴ;

—Τσὲ ντότο θούας ρέ; Μοῦ ἀπαντοῦν μὲ ἔκπληξι.

— Μὰ καὶ ἐδῶ θάλασσα στὶς πληροφορίες ;

Ἐπὶ τέλους φθάνω στὸ Μοναστηράκι ὅταν συ ναυλία ἀπὸ ὅλες τὶς καμπάνες τῶν Ἀθηνῶν μὲ πληροφορεῖ ὅτι ἡ ὥρα εἶναι δώδεκα μεσημέρι. Μεσημέρι ! Κ' ἐγὼ γιὰ νὰ περάσω διαστικὸς κατὰ μῆκος τὴν ὁδὸν Ἀθηνᾶς ἐξεκίνησα ἀπὸ τὴν Ὁμόνοιαν ἐν μέσῳ ἐπισήμου παρατάξεως εἰς τὰς 7 1)2 τὸ πρωΐ... Ἀθηναμὶς τσὸκ γιασά!

Ο ΔΙΣΚΟΣ ΓΥΡΙΖΕΙ

Καὶ γυρίζει τόσο ἐπικίνδυνα, ὅσο ὁ τροχὸς τοῦ αὐτοκινήτου. Μιὰ φορὰ κ' ἕναν καιρὸ ποὺ ὁ δίσκος τοῦ ζητιάνου κι' ὁ δίσκος τοῦ φωνογράφου ἦσαν τὸ ἴδιο μέσα δεκαρολογίας, ἡ κονσερβαρισμένη μουσικὴ δὲν ἦτο καὶ τόσον ἐπικίνδυνη. Σήμερα ὁ φωνογράφος εἶναι τελειοποιημένον πολυβόλον ποὺ βάλλει θεριστικῶς εἰς ἕνα ἀπέραντον τομέα.

Βαδίζετε ἀμέριμνος καὶ αἴφνης ἀπὸ ἕνα ἀμπρὶ κεντρικοῦ δρόμου τὸ στόμιον τῆς χοάνης σᾶς δίνει κατακέφαλα μὲ τὸ

"Οσο γυρίζ' ἡ σφαῖρα
καὶ στὶς ταβέρνες βρίσκεται κρασί...

Ἀλλὰ χωρὶς νὰ ἔχετε πιῇ κρασί, σᾶς φαίνεται πὼς γυρίζει ἡ σφαῖρα ἀπὸ τὴν... μουσικὴ ζαλάδα ποὺ σᾶς κατέλαβε.

Ταχύνετε τὸ βῆμα σας γιὰ νὰ περάσετε τὴν μουσικοπρόσβλητη ζώνη καὶ ἀπὸ μιὰ βιτρίνα Καταστήματος Κηλεπιδέσμων σᾶς τρομάζει κάποιος ὑποβλητικὸς βορβορισμός... Μπρρρρ... δὲν εἶναι δημόσιον ἀποχωρητήριον πλῆρες πελατείας. Εἶναι φωνογράφος

στὴν ἀρχὴ τοῦ δίσκου.

Λίγα βήματα πάρα πέρα, ἄλλη μουσικὴ ὁμοβροντία σᾶς πληροφορεῖ ὅτι :

—...Ὡραία πούνε ἡ Λειβαδιὰ
κοντὰ στὸ ρέμμα-ρέμμα,
πᾶν τὰ κορίτσια γιὰ νερὸ
κ' ἔρχονται φιλημένα.

Ὅπερ, σπουδαῖον μὲν γεγονὸς γιὰ τὴ Λειβαδιά, —κορίτσια φιλημένα—ἀλλ' ὄχι καὶ διὰ τὰς Ἀθήνας !

Καὶ σὰν ἀπομακρυνθῆτε γιὰ τὰ ἀπόκεντρα σημεῖα τῆς πόλεως, μήπως θὰ ξεφύγετε τοὺς μουσικοὺς μύδρους ποὺ ξεχύνονται κατ' ἐπάνω σας; Πῶς θὰ ξεσκάσῃ ἡ οἰκογένεια ἡ διαβιοῦσα εἰς τὸ ὑπόγειον της ; Πῶς θὰ ἐγίνετο κανονικὰ ἡ ἱεροτελεστία μέσα στὴ γκαρσονιέρα χωρὶς φωνογράφο. Ἐκεῖ μάλιστα εἰσῆλθεν ὁ φωνογράφος ὡπλισμένος μὲ τὸν ἀπαραίτητον δίσκο τοῦ Σύρτη, ὁ ὁποῖος μπαίνει μάνι-μάνι μέχρις ὅτου ξεχουρδίζεται τὸ ἐλατήριον καὶ τότε ἀρχίζει ὁ θρῆνος τῆς πολυτρόπως διαφθαρείσης κόρης τοῦ Ἰεφθάε κλαιούσης χάριν ψυχικῆς ὀδύνης—ἰδίως ψυχικῆς ὀδύνης τῶν ἀνυπόπτων διαβατῶν, τὴν ἀπολεσθεῖσαν παρθενίαν της :

Ἄχ μωρὲ τί μυστήριο
πούναι τὸ ἐλατήριο.

Τόσο μυστήριο ποὺ νὰ μὴ τολμᾶτε οὔτε στὸ Νεκροταφεῖο εὑρισκόμενοι νὰ θυμηθῆτε τὸ τετράστιχο τοῦ Σολωμοῦ.

—Μάννα μου σκιάζομαι πολὺ
μὴ πεθαμένοι βγοῦνε
—Σώπα παιδί μου κι' οἱ νεκροὶ
Τὴν πλάκα τους κρατοῦνε.

Ἀλλ' ἂν κρατοῦνε κι' ἐκεῖ—οἱ πενθοῦντες συγγενεῖς—**πλάκα** φωνογράφου μὲ τὸ σχετικὸ μοιρολόϊ, ποιὸς θὰ ἐμποδίσῃ αὐτὴ τὴν ἐξέλιξι ; Ἀφοῦ κα-

νεις δὲν ἐμπόδισε τὴν πλάκα τοῦ φωνογράφου τὴν περιστρεφομένην καὶ εἰς τὸ σαλόνι καὶ εἰς τὸ φερετροποιεῖον καὶ εἰς τὸ μανάβικο καὶ τὸ σεμνὸν Κουρεῖον νὰ ἀκολουθήσῃ καὶ τὰς χρηματιστηριακὰς διακυμάνσεις τῆς λίρας. Νὰ αἴφνης πλάκα τῆς Βαλέντσιας, ποὺ μᾶς ἀλάλιασε μὲ τὸ ξέρασμα τῆς μουσικῆς φθογγολογίας της ἀπὸ τὸ κάθε παράθυρον, σήμερα ποὺ κατήντησε ντεμοντέ, πουλιέται καὶ δὲν πουλιέται: 40 δραχμὲς ἔστω καὶ γιὰ τὸ Καπανδρίτι ἔστω καὶ γιὰ τοὺς Σοφάδες.

Μιὰ πλάκα τῆς:

Ντούρα ντούρα, ντούρα ντούρα
Στραβοκάνα καὶ καμπούρα

ποὺ εἶναι τῆς μόδας, μπορεῖ νὰ τὴν πληρώσετε ἐπάνω στὸ μεράκι σας καὶ δύο κατοστάρικα καὶ τρία. Καὶ νὰ πῆτε κι' εὐχαριστῶ.

Ἀνάλογα ἀνεβοκατεβάσματα γίνονται εἰς ὅλες τὶς ἄλλες πλάκες. Ἄνευ διακυμάνσεων μένουν ἡ τιμὲς γιὰ τὶς πλάκες τῶν «Καλάνδων», τοῦ «Ἐπιταφίου Θρήνου», τοῦ «Χριστὸς Ἀνέστη» καὶ τῶν λόγων τοῦ Βδελοπούλου. Ἡ νότες ποὺ μᾶς πλήττουν ὅμως ἀπ' ὅλες τῆς πλάκες ἔχουν τὸ ἴδιο βελληνεκές. Καὶ τὸ ἴδιο περίπου ἀποτέλεσμα γιὰ τὰ νεῦρα μας, γιὰ τὴν προδιάθεσιν τῆς κουφαμάρας μας καὶ τῆς παραφροσύνης μας. Καὶ τὸ φαινόμενον δὲν εἶναι δύσκολο νὰ τὸ διακρίνῃ κανεὶς εἰς τὸ διάστημα ποὺ ἐμεσολάβησε ἀπὸ τὴν ἐποχὴ ποὺ μᾶς ἦλθε ἡ ἐφεύρεσις αὐτὴ τοῦ Ἔδισσον, μὲ τὴν κονσερβαρισμένην μουσικὴν ποὺ ἀπελαμβάνομεν μὲ τὰ κοκκάλινα ἀκουστικὰ ὡς σήμερα ὁπότε ἐπάνω στὸ δίσκο της περιστρέφεται μὲ μανίαν ὁλόκληρος ἡ Οἰκουμένη.

ΡΟΜΒΙΑ

Ὅπως αὐτὴ διαστρεβλώνει τὰ τραγούδια ὥστε νὰ τὴν βαρεθοῦμε πιά, ἔτσι ἐμεῖς διαστρεβλώσαμε τὸ ὄνομά της. Τὴν ἐκάμαμε Ρομβία κατ' αὐθαιρέτως ἑλληνοποιημένην προφορὰν—ἀπὸ Πόμπια ποὺ εἶναι τὸ ὄνομα καὶ ὁ τίτλος τοῦ παρὰ τὸ Πιεμόντε ἐργοστασίου κατασκευῆς μουσικῶν ὀργάνων. Τὰ Ἰταλικὰ αὐτὰ ἐργοστάσια ἀφοῦ πρὸ χρόνων πολλῶν μᾶς ἔστειλαν τὰ πρῶτα παλαιὰ ἐπιτραπέζια ὀργανέττα μὲ τὴ χαρτονένια πλάκα τοῦ μουσικοῦ κομματιοῦ γιὰ τὰ σαλόνια τῆς ἐποχῆς ἐκείνης, κατόπιν μᾶς ἔστειλαν καὶ τὴ Ρομβία γιὰ νὰ... Ναπολιτανοποιήσῃ ὀλίγον τι τὸν Ἀθηναϊκὸν δρόμον—πρᾶγμα ποὺ ἐπέτυχεν ἀξιοθαυμάστως.

Ὅταν, πρὸ τριάντα ἐτῶν ἐπάνω-κάτω ἐνεφανίσθη ἡ πρώτη Ρομβία εἰς τοὺς Ἀθηναϊκοὺς δρόμους κι' ἀνέμιξε μὲ τὶς φωνὲς τοῦ καρβουνιάρη, μὲ τὸ σούσουρο τοῦ γυναικοκαυγᾶ καὶ μὲ τὸ τραγουδιστὸ λαχανολόγιον τοῦ μανάβη καὶ τοὺς στεναγμοὺς τῆς Τραβιάτας, τὰ πτερόεντα ἔπεα τοῦ Ριγολέττου καὶ τὰς συγκινήσεις τοῦ Μεφιστόφελε, οἱ ἀντιπρόσωποι τῆς συνοικίας τὴν ὑπεδέχθησαν μὲ ὅσην εὐλάβειαν θὰ ἐδέχοντο μὲ τὸ πιάνο του στὴν αὐλήν τους τὸν ἴδιον τὸ Βέρντι ἢ τὸ Μασσενέ. Αὐλόπορτες ἄνοιξαν διάπλατα. Πιτσιρίκια διέκοψαν τοὺς κλαυθμηρισμούς καὶ

ἐσ ήκωσαν τὰ πεσμένα πανταλόνιά τους, ἐρρούφηξαν τὴ μύξα τους καὶ ἔλαβον στάσιν χαύνου προσοχῆς. Γρίλλες ἔτριξαν σιγὰ-σιγά. Κεφάλαια νεανικά, γεροντικὰ ἀρσενικῶν καὶ θηλυκῶν, νεγκλιζὲ ἢ περιποιημένα ἐπρόβαλαν μὲ περιέργεια, μὲ εὐχάριστη ἔκπληξι.

—Τί εἶναι ;

—Τὸ νέο ὄργανο !

—Πῶς τὸ λένε ;

—Γράφει ἐπάνω. Καὶ ἔγραφε πράγματι ἰταλιστί : Ντίττα Πόμπια Νοβάρα...

—Μὰ γράφει ἰταλικά.

—....Ρομβία τὸ λένε πιστεύω...

—Ἄ, ναὶ Ρομβία ! Τὸ διαβάζω τώρα.

Καὶ ὅταν ἡ....θυμοειδὴς κραυγὴ τοῦ μελοδραματικοῦ ἥρωος ἐπανελάμβανε τὴν ἀπειλήν :

Θὰ ἐβγῶ νὰ ἐφορμήσω
τοὺς κακοὺς νὰ τιμωρήσω

ὁ δὲ Ριγολέτος ἐσονάριζε τὴν ἀντιφεμινιστικὴν διακήρυξιν.

Ντόνα ἔ μόμπιλε

τὸ πιατάκι τοῦ ὀργανοπαίκτου εἶχε γεμίσει ἀπὸ ὅλας τὰς ὑποδιαιρέσεις τῶν χαλκίνων καὶ τῶν νικελίνων κερμάτων.

Ἡ ἐνίσχυσις αὐτὴ πρὸς τὸ νεοφανὲς ὄργανον ἐνεθάρρυνε τοὺς ἐπιχειρηματίας αὐτοῦ τοῦ εἴδους—τῶν ὁποίων τὰ ὀνόματα διαιώνισε καὶ ἡ ἱστορία. Ἦσαν ὁ Γιάννης ὁ Τσιώνης ἀπὸ τοῦ Ψυρρῆ, ὁ Πέτρος ὁ Ἀντωνάκης ἀπὸ τὸ Βοτανικό, ὁ Κώστας ὁ Σκάρπας ἀπὸ τὴν Κολοκυθοῦ καὶ ὁ Βασίλης ὁ Σεγκούνης ἀπὸ ....τὸν Παληὸ Στρατῶνα. Χάρις εἰς τοὺς ἐπιχειρηματίας ἐκείνους—ἤδη μακαρίτας καὶ μετὰ συμπαθείας

μνημονευσμένους ἀπὸ τοὺς διαδόχους των—μέσα σ' ὀλίγα ἔτη ὅλη ἡ Ἀθήνα ἀντηχοῦσε ἀπὸ τοὺς στεναγμοὺς τῆς Ρομβίας.

Μετὰ τὴν Εὐρωπαϊκὴν μουσικὴν καὶ τὸ ντόπιο τραγοῦδι. Τὸ πρῶτο κομμάτι ποῦ ἀνέκρουσεν ἡ Ρομβία ἦταν τό :

Στὴ στεριὰ βὲ ζῇ τὸ ψάρι.

Καλὸ ὡς σκοπὸς—μὲ πατριωτικὴν ὑπόθεσιν μάλιστα—ἀλλὰ ὄχι καὶ πολὺ σύμφωνον πρὸς τὰ πράγματα. Διότι ἐν Ἀθήναις τὸ ψάρι ζῇ ἐπὶ δεκαπενθήμερον στὴ στεριὰ καὶ πουλιέται καὶ γιὰ φρέσκο τῆς ὥρας.

Κατόπιν ἐπῆρε τὰ τραγούδια τῶν Ἐπιθεωρήσεων καὶ πρῶτα-πρῶτα τῶν Παναθηναίων μὲ τοὺς πρώτους διδάξαντας.

Τὸ ἕνα βράδυ ἐχειροκροτοῦσεν ὁ κόσμος εἰς τὸ θέατρον τῆς Ν. Σκηνῆς τὴν Μελπομένην Κολυβᾶ ὡς Τυφλὴν Δικαιοσύνην.

Μὲ τὴν ζυγαριὰ σπασμένη
μὲ τὰ βάρη ἐλλιπῆ

καὶ τὴν μεθεπομένην τὸ τραγουδάκι περιεφέρετο... διὰ τῆς Ρομβίας ἕως τὰς ἀπωτέρας ἐσχατιὰς τῆς πόλεως.

Μετὰ τριήμερον ἀκόμη εἶχε γείνῃ μουσικὴ κοινοχτημοσύνη σύμπαντος τοῦ Κοινοῦ.

Ὅταν κατόπιν τὸ ἀνέκρουεν ἡ Ρομβία, ὅλοι οἱ ἀντιπρόσωποι τῆς γειτονιᾶς τὸ τραγουδοῦσαν σᾶν νὰ ἔκαναν πρόβα τζενεράλε: Καὶ ὁ ξυπόλυτος πιτσιρίκος καὶ ἡ γιαγιὰ ποὺ ἐκάθητο ἀκίνητη μὲ τὴν πολυθρόνα της στὸ μπαλκόνι, καὶ ἡ νοικοκυρὰ ποὺ ἔβαζε ξύλα στὴ φωτιὰ γιὰ τὴ μπουγάδα καὶ τὰ μάτια της

ἔκλαιγαν ἀπὸ τὸν καπνὸ κι' ἦταν κι' αὐτὴ τυφλὴ σὰν τὴν Δικαιοσύνην, κι' ὁ φούρναρης κρατῶντας προτεταμένο ἔξω τὸ φουρνόξυλο καὶ ὁ φαρμακοποιὸς ποὺ ἐκοπανοῦσε τὴν σιναμικὴν εἰς τὸ ἰγδίον του—ὅλοι. Καὶ ἀπὸ παντοῦ ἔπεφταν ἄφθονες ἡ δεκάρες εἰς τὸ πιατάκι τοῦ κουτσοῦ εἰσπράκτορος τοῦ ὀργανοπαίκτη. Τὸ παχουλὸ χέρι τῆς κυρίας ταρεμέριζε τὸ μπὲζ στὸρ τοῦ παραθύρου ἕνα τροφαντὸ κορμὶ ἔσκυβε μέχρι σκανδαλώδους ἐπιδείξεως τῶν στρογγυλοτήτων τοῦ στήθους, καὶ μὲ δεκάρα τοῦ Γεωργίου Α' ἐκροτοῦσε εἰς τὸ πεζοδρόμιον, καὶ ἐκυλοῦσε εἰς τὰ νερὰ τοῦ ρείθρου—ὑπὸ τὰς εὐχὰς καὶ τὰς εὐχαριστίας τοῦ εἰσπράκτορος!

—Ρομβία, Ρομβία! Ἠκούετο ἄλλη γυναικεία φωνὴ ἀπὸ τὸ ἀντικρινὸ παράθυρο. Παῖξε κανένα τραγοῦδι.

Καὶ ἀμέσως ἄρχιζαν ὅλες ἡ ἐπιθεωρησιακὲς νουβωτέ.

Ἀπὸ τὰ 1907 ἢ 1908 ἕως πρὸ ὀλίγων ἐτῶν μόλις ὑπῆρξεν ἡ ἐποχὴ ποὺ ἐμεσουρανοῦσεν ἡ Ρομβία, Ἐμπῆκε μέσα εἰς τὴν ψυχή μας, ηὐνόησε καὶ ηὐλόγησε τὸ συνοικιακὸν εἰδύλλιον, συνώδευσε μὲ τοὺς μουσικοὺς ἤχους της κρυφοὺς παλμοὺς νεανικῶν καρδιῶν καὶ συμμετέσχε κατόπιν καὶ τῶν πολιτικῶν περιπετειῶν, ἄλλοτε ὀργιάζουσα καὶ ἄλλοτε σιγῶσα καὶ ἐξαφανιζομένη.

Ἡ Ρομβία εἶναι ἐκείνη ποὺ ἔκαμε τὴν ζωηροτέραν προπαγάνδαν ὑπὲρ τοῦ Κωνσταντινισμοῦ, ἀνακρούουσα μὲ θορυβῶδες μπρίο

Τοῦ Ἀητοῦ τὸ Γυιὸ

ἐμπρὸς ἀπὸ κάθε πόρτα, μαγαζιοῦ, χαμοκέλλας,

μάνδρας, ἢ μεγάρου. Καὶ εἶναι ἡ ἴδια ποῦ ὠργίασε μέ :

Τὸ Γυιὸ τοῦ Ψηλορείτη

πάλι στὰ ἴδια μέρη.

Ἡ Ρομβία εἶναι ἐκείνη ποὺ ἐπλήρωσε τὰ σπασμένα γιὰ ὅλα τὰ ἀνωτέρω κι' ἐτιμωρήθη....«ἐπὶ δυσμενείᾳ κατὰ τοῦ καθεστῶτος»—εἴτε τοῦ ἑνὸς καθεστῶτος, εἴτε τοῦ ἄλλου—καὶ ἐσύρθη ὑπὸ τοὺς γιουχαϊσμοὺς ἢ τὸν θαυμασμὸν τοῦ πλήθους εἰς τὸ Ἀστυνομικὸν Τμῆμα, εἰς τὸ Φρουραρχεῖον, εἰς τὸ Σῶμα Στρατοῦ, εἰς τὴν Ἀναπληρωματικὴν Διοίκησιν —τῇ συνοδείᾳ χωροφύλακος ἢ στρατιωτικοῦ ἀποσπάσματος, μὲ ἐφ' ὅπλου λόγχην.

Ὁ Ρομβιατζῆς εἶνε ἐκεῖνος ποὺ ἐδέχθη τὸ κατάβρεγμα ἀπὸ τὸ παράθυρο ἢ ἀπὸ τὸ μπαλκόνι ὡς διαταράσσων τὴν ἡσυχίαν. Ἀλλ' εἶναι καὶ ὁ ἴδιος ποῦ ἐχειροκροτήθη εἰς ἄλλας στιγμάς, ἀπὸ τὸ ἴδιο παράθυρο, καὶ ἐμπιζαρίσθη τὸ γύρισμα τοῦ νωδοῦ κυλίνδρου τοῦ ὀργάνου του ἕως ὅτου....Ἕως ὅτου ἐνέσκηψεν ἡ ἐπιδημία τῶν φωνογράφων γιὰ νὰ κόψῃ στὴ μέση καὶ τῆς Ρομβίας τὸ τραγοῦδι καὶ τοῦ οἰκτροῦ ἐπιχειρηματίου της τὰ εἰσοδήματα.

ΤΑ ΚΟΡΙΤΣΙΑ

Νὰ τὰ πάρουμε ἀπὸ πίσω ; Ἀπὸ τὸ poste - restante κάνοντας ἀρχή; Μὰ αὐτὸ ἔχασε τὶς παληές του δόξες.

Θὰ τριφθῆτε βέβαια καὶ τώρα ἐπάνω στὴν ξεγουλιστὴ βλουζίτσα τῆς κατ' ἐξαίρεσιν δειλῆς μαθητρίας τοῦ Ὠδείου ἡ ὁποία ἔχει μείνει μετεξεταστέα τόσον εἰς τὰ μουσικὰ ὅσον καὶ εἰς τὰ ἐρωτικὰ μαθήματα καὶ μὲ τρέμουσαν καρδίαν προφέρει τὸ ὄνομά της εἰς ὑπάλληλον :

—Τί ὄνομα εἶπε ἡ δεσποινίς :

—Μμ. Μαραμμένος Ὑάκινθος, παρακαλῶ.

Ἀλλὰ θὰ σᾶς ξενυχιάσῃ μὲ τὸ σπιρούνι του ὁ νεοσύλλεκτος ἱππέας, καὶ θὰ σᾶς ραντίσῃ στὸ πρόσωπον μὲ ὀρόσον σιέλου νωδὴ ἡ διδασκάλισσα ξένων γλωσσῶν ἡ ὁποία χάρις εἰς τὴν ἔλλειψιν ὀδόντων ἔχει θαυμασίαν προφορὰν διὰ κάθε γλῶσσαν, ἐν τούτοις διὰ τὸν ἴδιον λόγον ἔχει καὶ ἔλλειψιν πελατείας καὶ τὴν κυνηγᾷ διὰ τοῦ poste - restante.

Ἀλλοῦ λοιπὸν τὰ σημερινὰ κορίτσια. Καλλίτερο

εἶναι: ἕνα μακροβοῦτι μέσα στὰ κοριτσοκύματα ποὺ ξεχύνονται τὸ μεσημέρι ἅμα χτυπήσουν δώδεκα καὶ τὸ βράδυ, πρῶτα—πρῶτα ἀπό τὰ Μοδιστράδικα κι' ἀπὸ τὰ Μαγαζιά. Κοριτσόπουλα πραγματικὰ ξεπεταρούδια, κοπέλλες μεστωμένες, νταρντάνες μὲ καμπυλότητες προκλητικές, χαμηλοβλεποῦσες, σεμνοπρεπεῖς καὶ λιγομίλητες, φλύαρα διαβολοθήλυκα μὲ μάτια παιγνιδιάρικα γεμάτα λαχτάρα καὶ σκάνδαλον, γκριζέττες, μιντινέττες, βασανάκια—ὅλα τὰ νούμερα γιὰ ὅλα τὰ γοῦστα μέσα στὸ μπουκλοῦκι τὰ ἔχετε ἐμπρός σας. Καὶ μπορεῖτε νὰ σπρώχνεσθε χαϊδευτικὰ ἐπάνω σὲ στήθια σφιχτὰ ποῦ ἀκόμη δὲν τὰ ἐταπείνωσε ἡ λάγνη θωπεία κα' τρέμουν στὸ ἀκούμπημά σας καὶ σᾶς μεταδίδουν τὴν τρεμοῦλα, καὶ σὲ κομπυλότητες ποὺ σᾶς ἀποκρούουν μὲ ἐλαστικότητα ὅταν πέσετε ἐπάνω τους πιεστικὰ ἐνῷ σᾶς γαργαλίζει τὴν ὄρεξι ἡ μυρωδιὰ κορμιοῦ καὶ παρφύμ.

Κάμετε γρήγορα γιατὶ σὲ λιγάκι χάνετε τὴν ἐπαφὴν μὲ τὸ γκροὺπ ποὺ ἀνακατευθήκατε καθὼς καὶ ἐκεῖνο ποὺ προηγεῖται μὲ χάχανα καὶ θορυβώδη λακριντί, καθὼς καὶ μ' ἐκεῖνο ποὺ ἐξεβράσθη ἀπὸ τὴν ἄλλη γωνιὰ τοῦ δρόμου, ἅμα ὁ πόλισμαν σταμάτησε τὸν ροῦν τῶν αὐτοκινήτων. Ὅσον προχωροῦν ὅλο καὶ ἀραιώνουν, ὅλο καὶ λιγοστεύουν. Ἄλλες ἀπὸ τὶς κοπέλλες ποὺ τὰ συγκροτοῦσαν τραβοῦν τώρα ἀποχαιρετῶντας τὴ συντροφιὰ καὶ παίρνουν μελαγχολικὰ τὸ δρόμο γιὰ τὸ τράμ ἢ τὸ αὐτοκίνητο τῆς μακρυνῆς της συνοικίας, ὅπου θὰ βροῦν πατέρα σκνίπα στὸ μεράκι, μητέρα γλωσσοκοπάνα, σκάφη μὲ μπουγαδόνερα, μοῦχλα ὑπογείου, ἀδελφὸ—ἄχ Παναγία φύλαγε—θερίο περὶ γιὰ τὴν

τιμὴ ἤ, εἰσπράκτορα ὅλων τῶν ψιλῶν μέχρι τελευταίας δεκάρας. Ἄλλες σιγοβαδίζουν γιὰ νὰ δώσουν καιρὸ νὰ τῆς πειράξῃ ὁ διαβάτης—διαβάτης ἄγνωστος σήμερα, φίλος αὔριο, ἐραστὴς μεθαύριο. Καὶ ἄλλες ἡ πιὸ συγχρονισμένες κόβουν πάρα πέρα μὲ τὸ φίλο ποὺ τῆς περιμένει, ἀναλόγως τοῦ χρόνου τῶν σχέσεών τους—μὲ λαχτάρα. μὲ χαρά, μὲ τρυφερότητα, μὲ θυμό. Μὲ τὸ φίλο! Εἶναι φοιτητὴς ποὺ κάνει τὸ κοσμικό του φροντηστήριο εἰς τὸ Πανεπιστήμιο τῆς Πιάτσας. Εἶναι βοηθὸς χοροδιδασκαλείου, ὑποστηρίζων ὅτι ὁ χορὸς τοῦ Ἡσαΐα καὶ ὁ χορὸς τοῦ Τσάρλεστον εἶναι ἕνα καὶ τὸ αὐτὸ πρᾶγμα. Εἶναι γεροντοπαλλήκαρα μὲ τὸ κουτὶ τῆς σατυρίνης στὴν τσέπη, Εἶναι ὁ ἑτοιμαζόμενος διὰ τὸ βάρεμα τῆς μπάζας ἐμπορεῦπάλληλος. Εἶνα ὁ ἀεριτζῆς τῆς ὁδοῦ Σοφοκλέους πηγαίνων στὸ ραντεβοῦ μὲ τὰ ἐπάνω καὶ φεύγων μὲ τὰ κάτω. Εἶναι πάντα ὁ αἰωνίως κσμψευόμενος ἄεργος, ὁ ἐκμεταλλευτὴς τῆς γυναικειας σαρκὸς ποὺ τὴν κατακτᾶ μὲ τὴν μυστικοπαθῆ σοβαρότητα, μὲ τὸ μεγαλοπρεπὲς ψέμμα μὲ τὸν ἀπίστευτον ὅρκον διὰ νὰ τὴν ἐνεχυριάσῃ κατόπιν εἰς τὴν πανσιὸν, ἢ γιὰ νὰ τὴν ἀφήσῃ μετὰ εἰς ἕνα γνώριμον δρόμο γιὰ πάρα πέρα. Αὐτὸς εἶναι ὁ φίλος.

Θέλετε νὰ παρακολουθήσετε καὶ πάρα πέρα τὸ ζευγάρι ποῦ πῆρε τὸ ταξὶ καὶ ἔφθασε στὸ ἀκραῖον Κέντρον ποῦ παρέχει «δωμάτια δι' οἰκογενείας;» Τὸ σεπαρέ τους ἔχει κλειδαρότρυπα τὴν ὁποία ἂν θέλετε τὴν μετατρέπεται εἰς φακὸν πανοράματος μὲ διεγερτικὰς εἰκόνας.

Ἰδέστε τὴν δεσποινίδα ποῦ τόσο σεμνὰ ἐβάδιζε στο δρόμο,ποῦ τόσο λιγομίλητη ἦταν μέσα στὴν παρέα

ὅταν ἐβγῆκε ἀπὸ τὸ κατάστημα! Μὲ πόση χάρι τώρα ἀνασηκώνει τὸ φόρεμά της! Μέσα σ' ὅλη τὴ λάγνη ἔξαψι τῆς ἐπικλινείου πάλης πῶς προσέχει μὴ χαλάσῃ τὸ χτένισμά της. μὴ ζαρώσῃ τὸ ταγιέρ της καὶ πρὸ παντὸς πόσα μέσα δέχεται νὰ μεταχειρισθῇ γιὰ νὰ σπαρῇ εἰς φύσει καὶ θέσει ἄγονον ἀγρὸν—καὶ νὰ μὴ δημιουργήσῃ συνεπείας—ὁ καρπὸς τοῦ ἔρωτος!

Καὶ στὸ ἄλλο πλαϊνὸ δωμάτιον δι' οἰκογενείας; Μπά; Νὰ ἡ σεμνὴ κυρία τῆς γειτονιᾶς τὸ ὑπόδειγμα τῆς ἀρετῆς.

Δὲν εἶναι βέβαια μὲ τὸν σύζυγόν της. Θὰ εἶχε μὲ αὐτὸν τόσον ἐρωτικὸν μένος ὥστε νὰ κυλισθῇ στὸν καναπὲ τοῦ σεπαρέ, νὰ ἀνατρέψῃ ἐξ ἀπροσεξίας τὰ ποτήρια μὲ τὸ λικὲρ ἀπὸ τὸ τραπέζι καὶ πρὸ παντὸς νὰ ξεχάσῃ ἀπὸ τὴ βία της ξεκλείδωτη τὴν πόρτα;

Μήπως παρακολουθώντας τὶς σκανδαλιστικὲς καὶ τὶς ἀποκαλυπτικὲς λεπτομέρειες στὴν τελευταία πρᾶξι τῆς ἐρωτικῆς σκηνῆς μέσα στὸ σεπαρὲ ἐχάσαμε τὰς ἐντυπώσεις ἀπὸ τὴν ὑπαίθριον παρακολούθησιν τῶν κοριτσιῶν; Ἀλλ' ἔχουμε καιρὸ ἀκόμη. Λίγη ὥρα μετὰ τὰ Μοδιστράδικα τὸ βράδυ σκολοῦν οἱ Τράπεζες καὶ τὰ Γραφεῖα καὶ ἄλλος κοριτσόκοσμος, ἀριστοκρατικώτερος, προκλητικώτερος, διαβολικώτερος ἐξορμᾷ ἀπὸ τὴν Γραφειακὴν φυλακήν του, εἰς τὴν ἐλευθερίαν τοῦ δρόμου, γιὰ νὰ ξεκινήσῃ γιὰ τὸ ἐρωτικὸ σπόρ, γιὰ τὸν περίπατο. Τὰ πλῆκτρα τῆς γραφομηχανῆς, ἡ ποδιὰ μὲ τὰς «μακρὰς χειρίδας», τὰ καρμπόν, τὰ τιμολόγια, τὰ «λαμβάνομεν τὴν τιμὴν» νὰ ἀναφέρωμεν εὐσεβάστως ἀφήνονται μέσα εἰς τὸ μυσα-

μαδένιο κάλυμμα, εἰς τὴν γκαρδαρόμπα, εἰς τὸν καναπὲ καὶ μετατρέπονται τώρα εἰς κρότους ταχουνιοῦ μὲ τοὺς ὁπυίους; ρυθμίζεται τὸ λικνιστικὸ βάδισμα τοῦ βεργολυγιστοῦ κορμιοῦ, εἰς ἐπίδειξιν στρογγυλοτήτων στήθους, λαιμοῦ, μπράτσων, εἰς κραγιὸν αὐτοπροσωπογραφιῶν, εἰς λογαριασμοὺς γιὰ τὰ ἡμερήσια ἔξοδα αἰσθηματικῶν ἀναγκῶν καὶ «ποὺ εἶναι τὸ παιδί μου», γιατὶ «δὲ φάνηκε τὸ κορίτσι μου.»

Τὰ πεζοδρόμια ἐκεῖ ἀπ' ἔξω αὐτὲς τὶς ὧρες ποὺ ξεχύνεται ὁ κοριτσόκοσμος δὲν παραλλάσσουν ἀπὸ πλὰτ-φόρμ σισηροδρομικοῦ σταθμοῦ τὴν ὥρα ποὺ ἔρχεται τὸ τραῖνο, καὶ τὰ πλήθη τοῦ κόσμου περιμένουν τοὺς δικούς τους. Περιμένει καὶ ὁ νεαρὸς τὸ κορίτσι του ποὺ βγαίνει ἀπὸ τὸ Γραφεῖο, καὶ μόλις τὸν διακρίνει μέσα στὸ πλῆθος τρέχει κατ' ἐπάνω του καὶ ζυγώνοντας τὸ κεφάλι στὸ στῆθος του ἀφήνει ἕνα παραπονιάρικον στεναγμόν. Ἀλλὰ καὶ τὸ κορίτσι ποὺ ἔφυγε διαστικὸ ἀπὸ τὸ δικό του Γραφεῖο καὶ τρέχει ἐκεῖ περιμένει τὸ παιδί της νὰ βγῇ ἀπὸ τὸ δικό τουγραφεῖο ξεφυτρώνοντας μέσα ἀπὸ γκρούπ ἄλλων κοριτσιῶν. Ἕνα δυνατὸ σφίξιμο τοῦ χεριοῦ, ἕνα εἰρωνικὸ βλέμμα, δύο λόγια κρυφὰ καὶ καμμιὰ φορὰ καὶ λίγη λογομαχία ἀπεσφραγίζουν τὴν σκηνὴν τῆς συναντήσεως.

—Κι' ἐγὼ ψεύταρε σὲ περίμενα τόση ὥρα ἐδῶ ἀπ' ἔξω. Ἐπέθανα στὴν ὀρθοστασία.

—Ἔλα δά. Δὲν θἄμεινες καὶ παραπονεμένη ἀπὸ τὰ κομπλιμέντα ποὺ θἄκουσες ἀπ' τοὺς διαβάτες. Εἶσαι μιὰ τρέλλα ἀπόψε. Καὶ τὸν Ἅγιον Ἀντώνιον τὸν στέλνης κατ' εὐθεῖαν εἰς τὴν κόλαση....

—»Ἔλα δῶ κοντὰ βρὲ μόρταρε νὰ σοῦ διορθώσω

τὴ γραβδάτα του ποῦ εἶναι σὰν κομποσχοῖνι. Μὴ στὴν τραβοῦσε καμμιά ; Αἴ ;

—Ταξί !

Καὶ τὸ πεζοδρόμιο ἀδειάζει σιγὰ—σιγά. Πρῶτες φεύγουν ἡ ἄσχημες ποὺ κατὰ κανόνα παρουσιάζουν μίαν ὑποδειγματικὴν σωφροσύνην καὶ ἡ δειλὲς ποὺ ἀκόμη ὀδεύουν μόνες γιὰ τὴν οἰκογενειακὴν στέγην. Θὰ φθάσουν ὅμως εἰς τὴν πόρτα τοῦ σπητιοῦ τους ἐντελῶς μόνες, ἐντελῶς ἤρεμες, ἥσυχες ; Καὶ ἂν φθάσουν μιὰ, δύο, τρεῖς φορὲς δὲ φθάνουν ἔτσι τάχα πάντοτε ; Δὲν θὰ τῆς ἀκολουθήσῃ ἕνα ὄῆμα ρυθμικὸ σύμφωνα μὲ τὸ δικό τους—κάνοντας στὸ ἐπάνω πεζοδρόμιον πρίμο-σιγόντο ;—ἕνα σφυριγματάκι, ἕνας ἀναστεναγμός, δύο λογια ἐξυμνητικὰ γιὰ τὶς γάμπες, γιὰ τὶς καμπυλότητες, γιὰ τὰ κουνήματα καὶ γιὰ ὅλες τὴς φανερὲς καὶ τὴς ἀπόκρυφες χάρες—ποῦ ὅλ᾽ αὐτὰ μπορεῖ νὰ μεταφρασθοῦν ὡς πανηγυρικὴ ἀναγνώρισις προσόντων καλλονῆς διὰ τὴν κατάκτησιν τοῦ τίτλου τῆς Μίς ; Κι᾽ ἂν μένουν ἀκόμη κάπως συντηρητικὲς θὰ ἀφήσουν—ἂν τὸ ἐπισκέπτονται ἀκόμη —τό poste restante γιὰ τοὺς μαραμμένους Ὑακίνθους, τοὺς φαντάρους καὶ τὰς νωδὰς διδασκαλίσσας ξένων γλωσσῶν. Θὰ εἶναι κι᾽ αὐτὲς αὔριο τρυφερά ἡμίση ζευγαριῶν σὰν αὐτὰ, τὰ παραπάνω, τὰ παρακάτω ποὺ ξεκινοῦν ἀπὸ τὴν πόρτα τοῦ Γραφείου, ἀπὸ τὴν γωνιὰ τοῦ πεζοδρομίου, γιὰ τὸν Κινηματογράφον, γιὰ τὸ Χοροδιδασκαλεῖον, γιὰ τὸ εἰδικὸν—ὑπάρχουν εἰδικά !—Ζαχαροπλαστεῖον τῶν ἐρωτικῶν ραντεβοῦ ὅπου διακανονίζονται καὶ αἱ ἐρωτικαὶ δοσολιψίαι καὶ τὰ σχέδια γιὰ τὴν ὀργάνωσιν τῆς ἐκδρομῆς καὶ γιὰ τὸ μὰτς τοῦ μοντέρνου σπὸρ καὶ—τὸ κα-

λοκαΐρι— γιὰ τὰ μπάνια ὅπου θὰ γίνουν φαντεζὶ νούμερα γυμνικῆς ἐπιδείξεως.

Νὰ ἀφήσουμε τὸ ἐρημωθὲν ἀπὸ τὸν κοριτσόκοσμον πεζοδρόμιον καὶ καιροῦ ἐπιτρέποντος νὰ περάσουμε ἀπ' τὸ ὑπαίθριον σεπαρὲ στὰ Πευκάκια ὅπου λογῆς-λογῆς ζευγάρια κάνουν τὸν περίπατό τους καὶ ... ἐπάνω στὰ λίγα χόρτα διαλέγουν τὸ ἐρωτικό τους κρεββάτι καὶ μετὰ διακρίνονται τὰ ἴχνη γονάτων καὶ βρίσκεται κανένα μανδύλι ἢ καμμιὰ ἐφημερίδα ποὺ ἔπαιξε τὸν ρολον σενδονιοῦ; Ἀλλὰ τὸν ἁπλῶς περίεργον, τὸν διακριτικὸν διαβάτην τὸν ἐπρόλαβαν οἱ ἐρωτικοὶ ἐκβιασταί, οἱ «ἀπαιτηταὶ» χασομέρηδες καμμιὰ φορὰ μάλιστα ὑπὸ ψεύτικη στολὴν χωροφύλακος, οἱ ὁποῖοι σπεύδουν κατ' εὐθεῖαν καὶ τοὺς χαλοῦν ὅλα τὰ γοῦστα εἰς τὴν μᾶλλον κρίσιμον στιγμήν.

— Ρὲ σεῖς ! Ποιὸ εἶναι τὸ κορίτσι ; Πῶς τὸ λένε ;

— Σᾶς παρακαλοῦμε...

— Τίποτε! Ἢ ψιλὰ ἢ κάτι...ἄλλο...Ἢ στὸ Τμῆμα!

Τὸ πάθημα ὅμως ἔγινε μάθημα ἀφοῦ ἐπληρώθη σὲ δίδακτρα ἀκριβά. Κι' ἔτσι τὰ ἐρωτικὰ ζευγάρια ποὺ κάνουν τὸν περίπατό τους ὀργανώνονται σὲ καραβάνια, ἕνα εἶδος νηοπομπῶν. Σκορπίζονται μέσα στο δασάκι καὶ ξαπλώνονται μὲ τὴν ἡσυχία τους. Ὅταν ἐμφανισθῇ ὁ ἐνοχλητικὸς ἄγνωστος μὲ τοὺς γνωστοὺς σκοπούς, ἕνα σφύριγμα, μιὰ συνθηματικὴ φωνὴ συναγείρῃ ἀπὸ τὰ γύρω κρησφύγετα τοὺς ἐρωτικοὺς συμμάχους καί...

— Τί τρέχει ρὲ φίλε ; Αἴ ;

— Τίποτε, τίποτε, λάθος. Κάναμε λάθος.

Νὰ τὰ παρακολουθήσωμε ἀκόμη τὰ κορίτσια ; Ἄλλα πάει πολύ.

ΕΙΡΗΝΟΔΙΚΕΙΟΝ

Δὲν εἶνε ἀπαραίτητος προϋπόθεσις νὰ ὑποπέσετε εἰς κανένα πταῖσμα γιὰ νὰ τιμωρηθῆτε μὲ ἡμερήσια δάσανα. Τὴν ποινὴν αὐτὴν καὶ τοὺς συναφεῖς προπηλακισμοὺς θὰ τοὺς ὑποστῆτε ὅπως δήποτε ὅταν ἡ τύχη τὸ φέρῃ νὰ φθάσετε εἰς τὴν Καζάρμα τοῦ Εἰρηνοδικείου ὑφ' οἱανδήποτε ἰδιότητα. Εἴτε ὡς διάδικος εἴτε ὡς μάρτυς, εἴτε καὶ ὡς ἐπισκέπτης ἀκόμη.

Πρὸ ἐτῶν ὅταν αἱ Ἀθῆναι εἶχον πληθυσμὸν 100 χιλ. κατοίκων ὑπῆρχον τὸ Εἰρηνοδικεῖον—Πταισματοδικεῖον Βορείου καὶ τὸ τῆς Νοτίου πλευρᾶς. Σήμερα ἔμεινε ἕνα: Τὸν χειμῶνα εἶναι πάντοτε βορείου —πλευρᾶς καὶ τὸ καλοκαίρι μεσημβρινῆς. Εἰς αὐτὸ θὰ κατευθυνθῆτε γιὰ ὅ,τι καὶ ἂν σᾶς συμβῇ. Πρὶν διασκελίσετε τὸ πεζοδρόμιον τῆς ὁδοῦ Εὐπόλιδος ἀρχίζουν οἱ χάριν τοῦ γοήτρου τῆς Δικαιοσύνης ἐντυπωσιακαὶ προδιαθέσεις. Ἀπὸ τὸ ἕνα μέρος παρὰ τὴν θύραν τῆς εἰσόδου μεγαλοπρεπὲς καὶ ἐπιβλητικὸν φερετροποιεῖον. Στέφανοι καὶ σταυροὶ καὶ μῶβ κορδέλλες καὶ μαῦρα τούλια εὑρίσκονται ἀνηρτημένα εἰς τὴν εὐρύχωρον πύλην τοῦ καταστήματος. Φέρετρα μὲ τὴν τιμήν των σὲ μιὰ ταμπελίτσα τὸ καθένα φιγουράρουν εἰς τὴν βιτρίνα. Λαμπάδες πάρα μέσα, κρέπια

βαρειὰ στὰ ράφια, καὶ ἀπ' ἔξω ἐπιβλητικὴ νεκροφόρος ἀταμένουσα, συμπληρώνει τὸν διάκοσμον. Ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος Γραφεῖον Ἐκκενώσεως Βόθρων. Τὰ βενζινοκίνητα βυτία του σταθμεύουν καὶ αὐτὰ ἐκεῖ καὶ ἡ ὑποβλητικὴ ἀπόπνοιά των σᾶς παρακολουθεῖ εἰσερχομένους.

Ἡ πολύβοος Κλῖμαξ του τὴν ὁποίαν κανεὶς Ἰακώβ δὲν ὠνειρεύθη καὶ κανεὶς Δάντης δὲν ἐφαντάσθη γιὰ νὰ περιγράψῃ καὶ κανεὶς Μπαῖκλεν γιὰ νὰ ζωγραφίσῃ φωτίζεται ἀπὸ τὰ πυκνῶς ἀραχνοσκέπαστα παράθυρα τοῦ φωταγωγοῦ ποὺ βλέπουν πρὸς τὰ γειτονεικὰ κεραμίδια, ἐπὶ τῶν ὁποίων δὲν εἶνε μόνον ἁπλωμένα λείψανα ἱματισμοῦ, πακέττα τσιγάρων, κάποτε καμμιὰ ψόφια γάτα καὶ φέϋβολὰν ἀπὸ δικόγραφα. Ἀπὸ ἐκεῖ ἀναθρώσκει, ὡς ἀπὸ κάποιον ἀόρατον ἡφαίστειον, καὶ ἀραιὸς καπνὸς ἀπὸ τὴν κουζίναν τοῦ κάτωθεν στεγαζομένου οἰνομαγειρείου.

Τὰ κάγκελα τριζοβολοῦν. Ἱδρωμένα χέρια ὑγραίνουν εἰς κάθε στιγμὴν τὴν γυαλιστερὴν «κουπαστή» των καὶ τὴν καθιστοῦν γλοιώδη... Ροχάλες ἐπὶ τῶν σκαλοπατιῶν κάμουν ὀλισθηρὰν τὴν ἀνάβασιν καὶ ἔπεα πτερόεντα, ὡς βόμβος «ἀδινάων μελισσάων» ἀπὸ δικόνομικὰς φράσεις καὶ ἀντεγκλήσεις καὶ κατάρες καὶ ἐπικλήσεις πρὸς τὸ παντοδύναμον θεῖον σᾶς προκαλοῦν τὴν πρώτην σκοτοδίνην καὶ σαστισμάραν..

Ἔτσι φθάνετε στὸ πρῶτον πάτωμα τοῦ μεγάρου τοῦ Πταισματοδικείου. Πρὶν συνέλθετε ἀπὸ τὴν συμφόρησιν τῶν πρώτων ἐντυπώσεων, ταξειδεύετε πρὸς στιγμὴν μὲ τὴν φαντασίαν σας εἰς τοὺς προϊστορικοὺς τῆς Ἑλλάδος χρόνους καὶ σκέπτεσθε ὅτι ὁ Δαίδαλος ποὺ ἐφιλοτέχνησε τὸν θρυλι-

κὸν Λαβύρινθον δὲν ἦτο καθόλου μυθικὸν πρόσωπον. Οἱ μηχανικοὶ ποὺ ἔκτισαν καὶ ἔκαμαν τὴν διαίρεσιν τοῦ οἰκήματος ὅπου ἐξακολουθεῖ εἰς τὰ 1929 νὰ στεγάζεται τὸ Πταισματοδικεῖον Ἀθηνῶν θὰ ἦσαν κατ' εὐθεῖαν γραμμὴν ἀπόγονοι τοῦ ἀειμνήστου ἐκείνου ἀρχιτέκτονος.

Μεθ' ὃ σᾶς πλήττει τὴν ἀκοὴν ἕνας ὀρυμαγδὸς διαλυομένου συλλαλητηρίου καὶ σᾶς προσελκύει τὴν προσοχὴν πρὸς τὴν χαώδη κεντρικὴν αἴθουσαν τῶν συνεδριάσεων Δὲν μπορεῖτε νὰ ξεχωρίσετε καλὰ καλὰ ἂν εἶνε ἐκεῖ μέσα κατάστρωμα παλαιοῦ ὑπερωκεανείου μὲ τὸν θλιβερὸν ὄχλον τῶν μεταναστῶν τῆς τρίτης θέσεως ἢ ἂν εἶνε προαύλιον στρατῶνος εἰς ἡμέρας γενικῆς ἐπιστρατεύσεως τῆς Χώρας! Διότι ὁ συρφετὸς εἶναι ὁ ἴδιος.

Τὰ πατώματα παρουσιάζουν καὶ νέας ἀνασκαφάς, παρομοίας πρὸς ἐκείνας τῶν ἀθηναικῶν δρόμων. Τὰ ταβάνια καὶ οἱ τοῖχοι ἔχουν τέτοια ξεφτίσματα ποὺ ἀποτελοῦν τὰ παραδοξότερα γεωγραφικὰ σχήματα. Τὸ μόνον καλὸν ποὺ προκύπτει ἀπ' αὐτὴ τὴ γεωγραφία, εἶνε ὅτι ἅμα μπῆτε ἐκεῖ μέσα γιὰ δεύτερη φορὰ προσανατολίζεσθε πρὸς τὰ γραφεῖα ποῦ ζητεῖτε ἀπὸ τὰ σχήματα... Νὰ ἐμπρὸς στὴν πόρτα τοῦ σκοτεινοῦ γραφείου τοῦ α' ἀνακριτοῦ τμήματος ὑπάρχει ἕνα ξέφτισμα τοῦ τοίχου ποὺ μοιάζει σὰν τὴν Ἀφρικὴ. Τὸ 4ον παρόμοιον γραφεῖον εὑρίσκεται εἰς τὸ ἄκρον τῆς Ἀσίας. Ὁ γραμματεὺς τοῦ ἐπ' αὐτοφόρῳ, ὁ ὁποῖος εἰσπράττει καὶ τὰ πρόστιμα, εὑρίσκεται παρὰ τὸ ἀκρωτήριον τῆς Καλῆς Ἐλπίδος.

Ἔτσι προχωρεῖτε καὶ οἱ ἔμπειροι τῆς σχετικῆς τοπογραφίας σᾶς ὁδηγοῦν.

Ἐδῶ καὶ λίγα χρόνια εἶχα ἰδῆ κι' ἐγὼ εἰς τὴν Νεάπολιν τοὺς τελευταίους θλιβεροὺς τύπους τοῦ scrivano publico ἐμπρὸς στό οἰκτρὸ τραπέζι μὲ το οἰκτρότερο καλαμάρι καὶ τὴν πέννα τὰ λίγα χαρτια προσφέροντας ὑπηρεσίας στὸν ἀγράμματο λαὸν ποὺ εἶχε ἀνάγκη γιὰ μιὰ ἀναφορὰ γιὰ ἕνα γράμμα γιὰ μιὰ ἀντρέοσα καὶ τοὺς θυμήθηκα τώρα μπαίνοντας στὸ Εἰρηνοδικεῖον. Ἀλλὰ τί χρειάζεται ἡ περιγραφὴ παλαιοῦ δημοσίου Γραφέως τῆς Νεαπόλεως ὅταν τὸν τύπον αὐτὸν τὸν ἔχει ὅλος ὁ κόσμος εἰς τὰ 1929 ἐμπρὸς εἰς τὸ Γραφεῖον τοῦ Εἰρηνοδικείου Ἀθηνῶν, τὸ ὁποῖον καὶ θαυμάζετε ἡρωικῶς ἀνθιστάμενον εἰς ἀμπώτιδας καὶ πλημμυρίδας ποῦ τὸ ἀπειλοῦν μὲ τὰ ἀνθρωποκύματα; Θαυμάσατε μὲ πόσην.... εὐλάβειαν συνωθεῖται πρὸ αὐτοῦ τὸ πλῆθος! Οἱ θαρραλεώτεροι, οἱ πεπειραμένοι, οἱ δικομανεῖς ὀρύονται! Κλαίουν οἱ ἀντιπρόσωποι τοῦ ὡραίου φύλου. Ἀντεγκαλοῦνται— ἐξωδίκως πάντοτε—οἱ ἀνυπόμονοι Ἀπειλοῦν νὰ ἀνατρέψουν τὸν Εἰρηνοδικειακον τρίπαδα ἄλλοι καὶ νὰ καταπατήσουν ὡς ἀδέσποτον οἰκόπεδον τὴν ἐπ' αὐτοῦ Καινὴν Διαθήκην τὴν τοσαῦτα ραπίσματα ὑφισταμένην ἀπὸ τὰς παλάμας τῶν ἐπ' αὐτῆς ὁρκιζομένων! Τὸ κοτὶ—τὸ θέλετε κοκοτί;—τῆς ἀπατωμένης δακτυλῶ συμίγνυται μὲ τὸ σλοὰνς τῆς συνοδευούσης αὐτὴν γιαγιᾶς σας. Τὸ κομψὸ τὸκ τῆς φρεσκοκουρεμμένης κυρίας προστρίβεται μὲ τὸ φακιόλι τῆς πλύστρας. Ἡ τεζαριστὴ μεταξωτὴ κάλτσα ὑφίσταται μαρτυρικῶς τὴν ἐπαφὴν μὲ τὸ ταγάρι τοῦ χωρικοῦ. Τὸ ὀριγκὰν τῆς μοδιστρούλας ἀνακατεύεται μὲ τὸ σκόρδο ποὺ ἐκολάτσισε πρωὶ-πρωὶ ὁ κτίστης. Τὰ μακιγιαρισμένα χείλη ἔρχονται διὰ μίαν στιγμὴν εἰς

ἀκούσιον συγχρωτισμὸν μὲ τὰ μουστάκια γηραιοῦ ἐργολάβου οἰκοδομῶν. Ἡ ξυνίλα τοῦ ἱδρωμένου καρραγωγέως καλύπτεται ἀπὸ τὴν κνίσσαν τῶν τηγανιζομένων ψαριῶν εἰς τὸ γειτονικὸν μαγειρεῖον. Καὶ ὑπεράνω πάντων καὶ πασῶν τῶν προσερχομένων ἐκεῖ ἵνα διατυπώσουν ἐνώπιον τοῦ ἀντιπροσώπου τοῦ Νόμου πᾶν ὅ,τι ἕκαστος κατὰ διάνοιαν ἔχει ἕνα συνεχές, ἀτελείωτο σύννεφο πυκνοῦ καπνοῦ ἀπ' τὰ τσιγάρα καὶ τοὺς ὑδρατμοὺς τῶν χνώτων, μεταβάλλει εἰς θαμπες σιλουέττες σκιῶν τοῦ Ἅδου τὸ παντοδαπὸν πλῆθος, διὰ νὰ ἀρχίσῃ ἀπ' αὐτὴν τὴν ὑποβλητικότητα ἡ συνεδρίασις. Ἐνῷ ἡ ὀχλοβοὴ ἐξακολουθεῖ νὰ μαίνεται ἀπεράνω τῆς σοφῆς κεφαλῆς τοῦ Εἰρηνοδίκου καὶ ἐνῷ ἀπὸ ἄλλας παρακειμένας αἰθούσας φθάνει βουερὸς ὁ ἀντίλαλος οἰμωγῆς καὶ εὐχωλῆς ὀλλύντων καὶ καὶ ὀλλυμένων. Ἀρχίζει κατόπιν ἡ ἐκφώνησις τῶν ὀνομάτων τῶν διαδίκων ὡς τελευταία πρᾶξις τῆς φάρσας.

—Ἰορδάνης Ἰορδανόγλου!

—Μπουρντάϊμ ἐφέντιμ!

Δὲν λὲς **παρὼν** ἀδελφέ;

—.....

—Εὐριδίκη Σαραβαλοπούλου.

—Παρών.

—Παροῦσα κυρά μου λέγε. Αἴ; Ἡ ἀγωγή σου παρεγράφη.

Ἡ διαγωγή μου; Εἴπατε κύριε Ἐρνοδίκη. Σᾶς περικαλῶ πολύ....

—Παρεγράφη κυρά μου. Συμπληρώνει ἐπεξηγηματικῶς ὁ δικηγόρος τοῦ ἀντιδίκου. Παρεγράφη. Εἰσθε γιὰ τὸ ράφι.

—Ἄλλος. Μμμμ... Ἄδωνις Ναρκισιάδης.

—Παρὼν κύριε Πρόεδρε!

—Ὄχι Πρόεδρε, Εἰρηνοδίκα.

Ἀλλ' ὁ ποιητὴς διὰ νὰ κολακεύσῃ τὴν φιλοδοξίαν τοῦ Εἰρηνοδίκου μένει ἀσυμμόρφωτος πρὸς τὴν σύστασιν.

—Μάλιστα Κύριε Πρόεδρε ...

—Λοιπὸν ἐγκαλεῖτε τὸν διευθυντὴν τῆς ἐφημερίδος Α διότι ἐδημοσίευσε ποιήματα σας χωρὶς νὰ σᾶς πληρώσῃ ;

—Ὄχι, κύριε Πρόεδρε. Μὲ ἐπλήρωσε χωρὶς νὰ τὰ δημοσιεύσῃ !

Ὁ Εἰρηνοδίκης ἐγειρόμενος τείνει τὴν χεῖρα πρὸς τὸν παριστάμενον ἀντίδικον τοῦ ποιητοῦ διὰ νὰ τὸν συγχαρῇ. Ἀλλὰ τὸ αἰφνιδίως ἐπιπεσὸν κῦμα τοῦ ἀδημονοῦντος ὄχλου διαλύει τὴν συνεδρίασιν καὶ οἱ λειτουργοὶ τῆς Θέμιδος εὑρίσκονται εἰς τὴν τρέμουσαν κλίμακα συμφυρόμενοι μὲ τὰ πλήθη τῶν διαδίκων, τῶν δικηγόρων, τῶν χωροφυλάκων καὶ τῶν ἐξ ἐπαγγέλματος ψευδομαρτύρων.

ἀκούσιον συγχρωτισμὸν μὲ τὰ μουστάκια γηραιοῦ ἐργολάβου οἰκοδομῶν. Ἡ ξυνίλα τοῦ ἱδρωμένου καραγωγέως καλύπτεται ἀπὸ τὴν κνίσσαν τῶν τηγανιζομένων ψαριῶν εἰς τὸ γειτονικὸν μαγειρεῖον. Καὶ ὑπεράνω πάντων καὶ πασῶν τῶν προσερχομένων ἐκεῖ ἵνα διατυπώσουν ἐνώπιον τοῦ ἀντιπροσώπου τοῦ Νόμου πᾶν ὅ,τι ἕκαστος κατὰ διάνοιαν ἔχει ἕνα συνεχές, ἀτελείωτο σύννεφο πυκνοῦ καπνοῦ ἀπ' τὰ τσιγάρα καὶ τοὺς ὑδρατμοὺς τῶν χυμάτων, μεταβάλλει εἰς θαμπες σιλουέττες σκιῶν τοῦ Ἅδου τὸ παντοδαπὸν πλῆθος, διὰ νὰ ἀρχίσῃ ἀπ' αὐτὴν τὴν ὑποβλητικότητα ἡ συνεδρίασις. Ἐνῷ ἡ ὀχλοβοὴ ἐξακολουθεῖ νὰ μαίνεται ἀπεράνω τῆς σοφῆς κεφαλῆς τοῦ Εἰρηνοδίκου καὶ ἐνῷ ἀπὸ ἄλλας παρακειμένας αἰθούσας φθάνει βουερὸς ὁ ἀντίλαλος οἰμωγῆς καὶ εὐχωλῆς ὀλλύντων καὶ καὶ ὀλλυμένων. Ἀρχίζει κατόπιν ἡ ἐκφώνησις τῶν ὀνομάτων τῶν διαδίκων ὡς τελευταία πρᾶξις τῆς φάρσας.

—Ἰορδάνης Ἰορδανόγλου!

—Μπουρντάϊμ ἐφέντιμ!

Δὲν λὲς **παρὼν** ἀδελφέ;

—.....

—Εὐριδίκη Σαραβαλοπούλου.

—Παριών.

—Παροῦσα κυρά μου λέγε. Αἰ; Ἡ ἀγωγή σου παρεγράφη.

Ἡ διαγωγή μου; Εἴπατε κύριε Ἐρνοδίκη. Σᾶς περικαλῶ πολύ....

—Παρεγράφη κυρά μου. Συμπληρώνει ἐπεξηγηματικῶς ὁ δικηγόρος τοῦ ἀντιδίκου. Παρεγράφη. Εἰσθε γιὰ τὸ ράφι.

—Ἄλλος. Μμμμ... Ἄδωνις Ναρκισιάδης.

—Παρὼν κύριε Πρόεδρε!

—Ὄχι Πρόεδρε, Εἰρηνοδίκα.

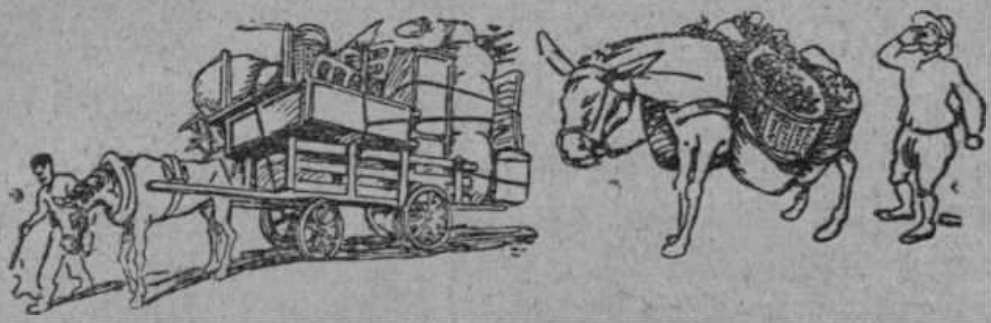
Ἀλλ' ὁ ποιητὴς διὰ νὰ κολακεύσῃ τὴν φιλοδοξίαν τοῦ Εἰρηνοδίκου μένει ἀσυμμόρφωτος πρὸς τὴν σύστασιν.

—Μάλιστα Κύριε Πρόεδρε ...

—Λοιπὸν ἐγκαλεῖτε τὸν διευθυντὴν τῆς ἐφημερίδος Α διότι ἐδημοσίευσε ποιήματα σας χωρὶς νὰ σᾶς πληρώσῃ ;

—Ὄχι, κύριε Πρόεδρε. Μὲ ἐπλήρωσε χωρὶς νὰ τὰ δημοσιεύσῃ !

Ὁ Εἰρηνοδίκης ἐγειρόμενος τείνει τὴν χεῖρα πρὸς τὸν παριστάμενον ἀντίδικον τοῦ ποιητοῦ διὰ νὰ τὸν συγχαρῇ. Ἀλλὰ τὸ αἰφνιδίως ἐπιπεσὸν κῦμα τοῦ ἀδημονοῦντος ὄχλου διαλύει τὴν συνεδρίασιν καὶ οἱ λειτουργοὶ τῆς Θέμιδος εὑρίσκονται εἰς τὴν τρέμουσαν κλίμακα συμφυρόμενοι μὲ τὰ πλήθη τῶν διαδίκων, τῶν δικηγόρων, τῶν χωροφυλάκων καὶ τῶν ἐξ ἐπαγγέλματος ψευδομαρτύρων.

1η ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ

Θὰ τὴν ἀναζητήσετε, μὰ δὲν θὰ τὴν εὕρετε παρὰ μόνον εἰς τοὺς Ἡμεροδείκτας. Καὶ μάλιστα ὄχι πολὺ σωστὴν μετὰ τὰς ἡμερολογιακὰς μεταβολάς Ἐχάθη καὶ ἡ πρώτη Σεπτεμβρίου, ὅπως ἐχάθησαν καὶ τὰ φανάρια τοῦ γκαζιοῦ καὶ τὰ βὶς-ἀ-βί. Ἡ σχετικὴ μὲ τὴν πρώτην Σεπτεμβρίου παλαιὰ φιλολογία, ἔμμετρος καὶ εἰς πρόζαν καὶ εἰς θεατρικὰ ἔργα, ἐλησμονήθη τελευταῖα, ἀντικατασταθεῖσα ἀπὸ τὴν φιλολογίαν τῶν διαταγμάτων τοῦ Ἐνοικιοστασίου καὶ τῶν σχετικῶν ἑρμηνευτικῶν Ἐγκυκλίων, τὰς ὁποίας διαβάζει τὸ Ἀθηναϊκὸν κοινὸν μὲ ὀσηνμανίαν δὲν ἐδιάβαζαν οὔτε οἱ Ἱσπανοὶ τοῦ 17ου αἰῶνος τὸν Δὸν Κιχώτη τοῦ Κερβάντες !

Κάποιος βασιλεὺς Ἱσπανίας—καθὼς ἀναφέρει ἡ ἀνεκδοτολογία—καθήμενος μίαν ἡμέραν εἰς τὸν ἐξώστην τοῦ ἀνακτόρου του, εἶδε κάτω εἰς τὸν δρόμον ἕνα πολίτην, ὁ ὁποῖος ἐδιάβαζε κάποιο βιβλίον καὶ ἐγελοῦσε. Γιὰ νὰ βεβαιωθῇ εἰς ἐκεῖνο ποῦ ὑπέθεσεν, ἐφώναξεν ἕνα αὐλικόν του καὶ τὸν διέταξε :

—Πήγαινε νὰ ἰδῇς τί βιβλίο διαβάζει αὐτὸς ποῦ εἶναι ξεκαρδισμένος στὰ γέλοια. Ὑποθέτω ὅτι θὰ διαβάζῃ τὸν Δὸν Κιχώτην.

Μετ' ὀλίγον ἐγύρισεν ὁ αὐλικὸς καὶ ἐβεβαίωσε τὸν βασιλέα ὅτι πράγματι ὁ Ἰσπανὸς ἐκεῖνος ἐδιάβαζε τὸ περιλάλητον ἔργον τοῦ Κερβάντες !

Ἐδῶ καὶ μερικὰ χρόνια εἰς τὰς Ἀθήνας, ἂν ἰδῆτε στὸ δρόμο, στὸ καφενεῖον, στὸ τράμ, στὸ λουστρατζίδικο, Ἀθηναῖον νὰ διαβάζῃ μὲ προσοχή, μὲ μορφασμούς, μὲ ἀνήσυχο βλέμμα κάποιο μέρος τσαλακωμένης ἐφημερίδος ἢ κάποιο φυλλάδιο, δὲν ἔχετε νὰ σκεφθῆτε παρὰ ὅ,τι καὶ ὁ παλαιὸς Ἰσπανὸς βασιλεύς : Θὰ διαβάζῃ κἄποιο μέρος, κἄποια παράγραφον ποῦ εἰδικῶς τὸν ἐνδιαφέρει ἀπὸ τὸ Διάταγμα τοῦ Ἐνοικιοστασίου—πάντα κατὰ νέαν βελτιωμένην ἔκδοσιν. Καὶ τὸ διαβάζουν ὅλοι μὲ τὴν ἰδίαν ἐμβρίθειαν: ὁ Πρόεδρος τοῦ Ἀρείου Πάγου, ὁ γενικὸς γραμματεὺς τοῦ Ὑπουργείου τῆς Δικαιοσύνης, ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης, ὁ καθηγητὴς τῆς Λατινικῆς φιλολογίας, ὁ παντοπώλης, ἡ ματρώνα, ὁ καφετζῆς, ὁ φοιτητής, ὁ γιατρός, ἡ πλύστρα, ὁ ἀπόστρατος ὑπαξιωματικός, ὁ μανάβης, ὁ δικηγόρος, ὁ χωροφύλαξ, ὁ μεσίτης καὶ ὁ καθένας βγάζει τὴ δική του ἑρμηνεία. Καὶ ὅλοι, ἕνας-ἕνας χωριστά, μένουν ἱκανοποιημένοι σὰν τοὺς ἀναγνώστας τοῦ Δὸν Κιχώτη. Ἀφότου οἱ Ἀθηναῖοι καθηλώθησαν εἰς τὴν κατοικίαν ποὺ εὑρέθη ὁ καθένας, σὰν τοὺς ἀπολιθωθέντας κατοίκους τῆς ἀρχαίας Πομπηΐας ὅταν τὴν ἐσκέπασεν ἡ λάβα τοῦ Βεζουβίου, δὲν ἠμποροῦσε παρὰ νὰ ἀναπτυχθῇ καὶ νέον φιλολογικὸν εἶδος σχετικὸν μὲ τὴν κατοικίαν καὶ τοὺς πατρώους θεούς, παραμερίσαν κάθε ἄλλο εἶδος λόγου καὶ κάθε συζήτησιν σχετικὴν μὲ τὴν... ἀναμνησεολογίαν...

Τὴν θυμᾶσθε οἱ παλαιότεροι, οἱ ὀλίγον ρωμαντι-

κίζοντες νοσταλγοὶ τοῦ παρελθόντος, τὴν μεγάλην ἀθηναϊκὴν ἡμέραν τῆς γενικῆς ἀναστατώσεως, ποῦ ἐξεθεμελιώνετο ἡ οἰκογενειακὴ Ἑστία καὶ οἱ Ἐφέστιοι θεοὶ μαζὶ μὲ τὰ ἔπιπλα καὶ τὶς σκάφες καὶ τὰ μπουροκόφινα ἐκαρροδρομοῦσαν ἀπὸ τὸ ἕνα ἄκρον τῆς πόλεως εἰς τὸ ἄλλο. Ἀπὸ τὴ Γαργαρέττα εἰς τὸ Κολωνάκι, ἀπ' τοῦ Λεβίδη εἰς τὰ Πετράλωνα, ἀπὸ τὸ Γεράνι εἰς τά Ἐξάρχεια, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τὴν πλατεῖαν Κάνιγγος πάλιν εἰς τὰ τριγύρω τῆς πλατείας Κάνιγγος—ἔτσι γιὰ τὸ καλὸ τοῦ χρόνου.

Θυμᾶσθε τὴν ἀλλόκοτον ἐκείνην Πομπὴν τῶν νεωτέρων Παναθηναίων—κατὰ τμήματα, ἄλλα ἐδῶ καὶ ἄλλα ἐκεῖ διασχίζοντα τοὺς ἀθηναϊκοὺς δρόμους μὲ τὰ πολύφορτα Ἅρματα—τὴν ὁποίαν μόνον διὰ τῆς μνήμης διασώζομεν, διότι ἡ ἀναπαραστατική της εἰκὼν δὲν διεσώθη εἰς καμμίαν ζωοφόρον καὶ δὲν ἐφιλοτεχνήθη ἀπὸ κανένα ζωγράφον καὶ δὲν κατετέθη εἰς κανένα Μουσεῖον.

Τὰ πρῶτα Αὐγουστιάτικα σύγνεφα ποὺ διέτρεχαν ἐδῶ-ἐκεῖ τὸν Ἀττικὸν οὐρανὸν ἅμα ἐπερνοῦσαν ἡ «Δρύμες», ἔδιναν τὸ πρῶτο σινιάλο τῆς ἀπάρσεως διὰ τὴν ἀθηναϊκὴν οἰκογένειαν. Μὰ ἦταν φτηνὸ τὸ σπίτι ποῦ κατοικοῦσε, ἦταν ἐλεεινὸ καὶ κακορρίζικο, ἦταν κεντρικὸ ἢ ἀπόκεντρο, εἶχε αὐλὴ μὲ ἀνηλίκους διαβόλους ἢ ἦταν ἥσυχο σὰν γωνιὰ τοῦ νεκροταφείου, ὅ,τι καὶ ἂν ἦταν ἔπρεπε νὰ ἀλλαγῇ σᾶν τὸ ροῦχο ποὺ ἐφορέθηκε πολύ. Ἔπρεπε να ἀλλαγῇ ἂν ὄχι ἀπὸ ἀνάγκη, τοὐλάχιστον ἀπὸ σνομπισμόν.

—Ὡραῖο εἶναι αὐτὸ τὸ σπίτι, κυρία Εὐτέρπη μου, ἥσυχο, καθαρὸ. φτηνό. Ἑξῆντα πέντε δραχμὲς τὸ μῆνα τέσσαρα δωμάτια, κουζίνα καὶ πλυσταριὸ ἰδιαί-

τερο. Ἀλλὰ τί νὰ γίνῃ; Τὴν πρώτη Σεπτεμβρίου πρέπει νὰ τὸ ἀλλάξωμε. Δὲν ξεύρουμε πῶς θὰ περάσουμε στὸ νέο ποῦ ἐπιάσαμε. Ἀλλ' ἂς εἴμαστε καλὰ τοῦ χρόνου.

—Αἴ, ἂς εἶναι ὑγεία, Ἑλένη μου. Ἐμεῖς εἴμαστε στενοχωρημένοι ποῦ θὰ μείνουμε στὰ ἴδια καὶ στὰ ἴδια. Ἄς τα ποῦ λές.

Τὰ.... χρηματιστήρια - σταθμοὶ τῶν κάρρων, ποῦ ἦσαν εἰς ὀκτὼ - δέκα σημεῖα τῆς πόλεως, κατὰ τὰς τελευταίας ἡμέρας τοῦ Αὐγούστου, ἐδέχοντο κατὰ διμοιρίας τοὺς... μεταναστεύοντας οἰκογενειάρχας. Αἱ συμφωνίαι διεξήγοντο ἐπὶ τῇ βάσει ὡρισμένης ταρίφας καὶ ἡ ὀργάνωσις τῆς πομπῆς ἤρχιζεν ἀπὸ τὴν ἑπομένην.

Κρεββάτια, στρώματα, ἐπὶ τῶν ὁποίων ἔκαναν τὴν ἀκουσίαν ἀεροθεραπείαν τους οἱ χορέοι, σκάφες, φανάρια, τραπέζια, πολλὰ τῶν ὁποίων ὑφίσταντο ἀκρωτηριασμὸν τῶν ποδιῶν τους κατὰ τὸ ταξείδιον, γραφεῖα μὲ ξεμασελιασμένα συρτάρια, ἀπὸ τὰ ὁποῖα ἐξεχύνοντο ἀπόρρητα ἐπιστολῶν, κλοῦβες μὲ τὰ πουλερικά, καρέκλες τρυπητὲς δεμένες μὲ σπάγγους καὶ μὲ σύρματα, κουρελοῦδες ριγμένες ἀπὸ πάνω—πλῆρες δειγματολόγιον Παληατζίδικου, κομψὰ καὶ ἄκομψα ἔπιπλα σαλονιοῦ, κάρυνοι μπουφέδες μὲ χάσκοντα ντουλάπια, κλουβιὰ μὲ καναρίνια συνεκρότουν μαζὺ ὅλα τὰ ἐντέρνα κόρπορις τῆς ἀποδημούσης πατρίδας... Καὶ ἐπάνω εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ σωροῦ ἐκάθητο σοβαρὸν σὰν τὸ ἄγαλμα τοῦ Βούδδα, τὸ δουλικὸ μὲ τὸν μπέμπη στὴν ἀγκαλιά. Κοντὰ στὸν καρροτσέρη καθισμένη ἡ πεθερὰ μὲ ὕφος σκυθρωπὸν ὡδήγοῦσε τὴν ἀραμπαδένιαν σχεδίαν, ἔπότε

βυθιζομένην εἰς τὶς λακοῦβες τοῦ δρόμου, πότε τρακάρουσαν μὲ τὰ γαϊδουράκια τῶν σταφυλάδων, τὰ ὁποῖα ἔκπληκτα καὶ τρομαγμένα ἐπροσφωνοῦσαν μὲ ἀναστεναγμοὺς τὴν μεταναστεύουσαν οἰκογενειακὴν ἑστίαν. Ἐνῷ ὁ παλαιὸς οἰκογενειακὸς καθρέφτης μὲ τὴν χρυσῆ κορνίζα ἐπερίμενε εἰς τὸ πεζοδρόμιο τὸν δεύτερον δρόμον τοῦ κάρρου, γιὰ νὰ γυαλίζωνται ἐν τῷ μεταξὺ τὰ ἄλλα ἀναμένοντα μέλη τῆς οἰκογενείας καὶ οἱ διαβάται καὶ νὰ τὸν ὑγραίνῃ πιτσιλιστὰ ὁ ἀδέσποτος σκύλος.

Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ κατὰ τὴν πρώτην Σεπτεμβρίου «κίνησις μεγίστη τοῖς Ἀθηναίοις ἐγένετο», ὅπως καὶ ἐπὶ Πελοποννησιακοῦ πολέμου, ὁμοιάζουσα τὴν βιβλικὴν ἔξοδον τῶν Ἰσραηλιτῶν. Καὶ χρονογραφήματα λυρικὰ ἐγράφοντο εἰς τὰς ἐφημερίδας καὶ στίχοι κατεσκευάζοντο καὶ ἔργα σχετικὰ ἐπαίζοντο εἰς τὰ θέατρα ὡς ποῦ ἦρθε τὸ Ἐνοικιοστάσιον καὶ ἀντικατέστησε τὴν πρωτοσεπτεμβριανὴν φιλολογίαν καὶ ἐκόλλησε τοὺς Ἀθηναίους ὅπου... ἕκαστος εὑρέθη σὰν τὰ στρείδια στὸ βράχο.

ΟΙ ΚΑΣΤΑΝΑΔΕΣ

Δὲν ἐπήρατε χαμπάρι ὅτι ἔφθασε τὸ φθινόπωρον; Πρὶν ἀκόμη ἡ φρέσκη μουστιὰ ἀρωματίσῃ τὸ πεζοδρόμιο τῶν Ἀθηναϊκοῦ μπακάλικου, μιὰ φωνὴ μελοδραματικῶς γλυκειὰ σᾶς εἰδοποιεῖ ὅτι εὑρίσκεσθε εἰς τὰς τροπὰς τοῦ χειμερινοῦ ἡλιοστασίου.

—Ζεεεσταααά καάσταναααααα!...

Ἀπὸ ποῦ ἐξώρμησε ὁ παραστρατημένος τσοπάνης, ὁ φορτωμένος μὲ τὸ καλάθι καὶ μὲ τὸ γιουρντὶ ἀναρριχτὰ στὸν ὦμο; Θέλετε νὰ μάθετε; Ὁρίστε νὰ τὸν παρακολουθήσωμε ἀπὸ τὸ ὁρμητήριόν του εἰς ὅλην τὴν σταδιοδρομίαν του.

Ἡ παρὰ τὰ Ἐξάρχεια, παρὰ τὰ Πετράλωνα, παρὰ τὸ Κολωνάκι, παρὰ τὸ Μεταξουργεῖον εὐρύχωρες τρῶγλες ἢ παληαποθῆκες ἀποτελοῦν ὁμοῦ κατοικίαν καὶ ἐργαστήριον τῶν Ἀθηναίων καστανάδων. Κοιμοῦνται, τρῶνε, πίνουν, γλεντοῦν καὶ παρασκευάζουν καὶ τὸ ἐδώδιμον ἐμπόρευμά τους ἐκεῖ μέσα! Γύρω-γύρω στρωμένες τράγινες κουβέρτες ἀποτελοῦν τὰ γιατάκια τους, στὴ σειρὰ κοντὰ ἡ μιὰ στὴν ἄλλη ὅπως στοὺς παληοὺς θαλάμους τῶν στρα-

τώνων εἰς καιροὺς ἐπιστρατεύσεως. Καὶ σὲ μιὰ ἄκρη κοντὰ σ' ἕνα παράθυρο ἢ σὲ πόρτα ποῦ νὰ χρησιμεύῃ καὶ ὡς καπνοδόχος εὑρίσκεται ἡ... κοινὴ ἑστία - τροφοδοτουμένη μὲ ξερὰ κούτσουρα καθ' ὅλην τὴν νύκτα - εἰς τὴν ὁποίαν βράζονται τὰ κάστανα ἢ καβουρδίζονται τὰ στραγάλια ἢ παρασκευάζεται τὸ σαλέπι πρὶν μπῇ στὸ σαμοβάρι διὰ νὰ περιαχθῇ εἰς τὰ κέντρα τῆς πόλεως. Καὶ ἐνῷ βράζει τὸ καζάνι μὲ τὰ κάστανα, μέσα εἰς τὸ κοχλάζον θολὸ νερὸ βουτιοῦνται μὲ τὴ σειρὰ ἕνα - ἕνα τὰ γιλέκα καὶ τὰ σακκάκια καὶ ἡ κάπες τῶν νοικοκυραίων γιὰ νὰ ζεματισθοῦν οἱ ψεῖρες. Οἱ ἄλλοι ξαπλωμένοι στὰ γιατάκια τους τραγουδοῦν ἢ μοιρολογοῦν τὰ σαρακατσαναίϊκα τραγούδια τους :

Σειοῦνται τὰ δέντρα
Σειοῦνται Ζαχαροῦλα μ'
Σειοῦνται καὶ τὰ κλαριὰ
Σειέται κ' ἡ Ζαχαροῦλα
Ζαχαροῦλα μ'
Μὲ τὰ ξανθὰ μαλλιά.

Παίρνουν τοὺς δύο στίχους οἱ μισοί. Μετὰ, πάρα κάτω συνεχίζουν οἱ ἄλλοι.

Ἔτσι περνοῦν ἡ νύχτες τοῦ φθινοπώρου καὶ τοῦ χειμῶνος. Καὶ πρὶν ἀκόμη ξημερώσῃ καλὰ-καλὰ ξεχύνονται στὴν πόλιν, ἄλλος μὲ τὸ καλάθι μὲ τὰ ζεστὰ κάστανα, ἄλλος μὲ τὸ μπρίκι μὲ τὸ σαλέπι, ἄλλος μὲ τὸ ἐκτυφλωτικῶς καπνίζον... βαποράκι μὲ τὰ στραγάλια, ἄλλος παίρνει τὴ φουφοῦ καὶ τὸ κασέλι καὶ πηγαίνει νὰ πιάσῃ τὰ πόστα στὶς γωνιὲς τῶν δρόμων γιὰ νὰ πουλήσῃ μέχρι νυκτὸς ψημένα κάστανα. Καὶ ἅμα γυρίσουν στὸ γρέκι ὅπου σταυλίζονται ὅπως τὰ γιδοπρόβατα ποῦ φύλαγαν στὸ χωριό τους, πέ-

φτουν ξεροὶ στὸν ὕπνο καὶ στὶς δύο ἀπὸ τὰ μεσάνυχτα ξυπνοῦν καὶ ἀρχίζουν :

Κι' ἄναψε τὴ φωτιὰ
καὶ σβῦσε τὸ λυχνάρι.
Σήκω Δημήτρω μ'
κι' ἄλλαξε
Καὶ βάλε τὰ καλά σου
Νὰ πᾶμε πέρα στ' Ἄγραφα
Ψηλὰ στὸ Καρπενῆσι.

Ἔτσι περνᾶ ὁ χειμῶνας. Τὸ καλοκαῖρι ποῦ εἶναι γιὰ τὸ εἶδος του σαιζὸν-μόρτ, τὸ περνᾷ ὁ καστανᾶς ἢ ἀποδημῶν ἢ μετερχόμενος τὸν πολυτεχνίτην. Καὶ ὅταν μυρίσῃ ἡ μουστιά, πρὶν ἀκόμη φανοῦν τὰ πρῶτα σύγνεφα στὸν Ἀττικὸν οὐρανό, ἐμφανίζεται εἰς τοὺς Ἀθηναϊκοὺς δρόμους ὁ καστανᾶς περιφέρων τὸ ἀχνίζον καλάθι του μὲ τά :

—Ζεσταααά, κάαστανάαααα.

Ο ΠΑΓΩΤΑΤΖΗΣ

Είναι ὁ ἀντίπους τοῦ Καστανᾶ καὶ ἀπὸ τὴν ἴδια ράτσα. Καὶ οἱ δυὸ ἀποτελοῦν τὰ ἀλάνθαστα ζωντανὰ ὡρολόγια τῶν φθινοπωρινῶν καὶ τῶν ἐαρινῶν Τροπῶν τοῦ Ἀττικοῦ ἡλίου. Μπορεῖ νὰ μαίνεται ὁ Μάρτης μὲ τὰ μπουρίνια του. Μπορεῖ τὸ Ἀστεροσκοπεῖον νὰ σᾶς πληροφορῇ περὶ ἐπικειμένων ἀντικυκλώνων. Θέλοντας καὶ μὴ ὅμως θὰ παραδεχθῆτε ὅτι ὁ χειμῶνας ἐπέρασεν ὁριστικῶς. Σᾶς τὸ διαλαλεῖ μὲ τὴν τραγουδιστὴ φωνή του ὁ παγωτατζῆς ποῦ ἐνεφανίσθη στοὺς Ἀθηναϊκοὺς δρόμους μὲ τὰ πρῶτα χελιδόνια.

Κρύο παγωτόοοο
Κρύο καὶ δροσιστικοοοοό

Τὰ λίγα συρτὰ αὐτὰ λόγια ἀποτελοῦν τὸ σύνθημα, εἰς τὸ ὁποῖον σκιρτᾷ ἡ ἀθηναϊκὴ συνοικία.

Τὰ δημοτικὰ καὶ τὰ ἑλληνικὰ σχολεῖα ἀμφοτέρων τῶν φύλων ἀναστατώνονται. Ἂν τὸ ἔρρινον αὐτό... ἀνθρωπολάλημα ἀκουσθῇ κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς διδασκαλίας, τὸ μάθημα ἐθαλάσσωσε. Οἱ ἐξεταζόμενοι μαθηταὶ ἐξησφάλισαν τὸ μηδέν. Ἕνας δομβώδης ψίθυρος ἀναστατώνει τὴν τάξιν καὶ αἱ ἀπαντήσεις δίδονται ἀνακατεμένες σὰν τὰ πούλια χαλασμένης παρτίδας στὸ τάβλι. Ἡ μαθητικὴ προσοχὴ εἶνε προση-

λωμένη πρὸς τὸν κρότον τῶν τροχῶν τῆς παγωτοφόρου ἁμάξης.

Ἂν εἶνε διάλειμμα, τότε ἀκωλύτως τὰ μικτὰ τάγματα τῆς ἀνηλίκου γενεᾶς ὁρμοῦν πρὸς τὸν δρόμον καὶ πολιορκοῦν μὲ θόρυβον καὶ χοροπηδήματα τὸν φιλόμουσον πωλητήν.

Τὰ ζυμαρένια χωνάκια, τὰ ὁποῖα εἶνε καὶ αὐτὰ ἐδώδιμα, γεμίζονται μὲ τὴ σπάτουλα ἀπὸ τὸ ψυχρὸν πηκτὸν κατασκεύασμα καὶ παραδίδονται εἰς τοὺς ἀγοραστάς, οἱ ὁποῖοι ἀφοῦ τὰ κυττάξουν καλὰ πρῶτα, ἀφοῦ τὰ καμαρώσουν, ἀφοῦ τὰ ὑψώσουν ὡς κύπελλον καμπανίτου δι' ἐκφώνησιν προπόσεως, μετὰ τὰ ἀρχίζουν εἰς τὸ γλύψιμο. Καὶ ὅσο τὸ περιεχόμενον ἐλαττοῦται, τόσο χώνουν πιὸ μέσα τὴ γλῶσσα, τόσο τὰ ρουφοῦν ὥς ποῦ στὸ τέλος ροκανίζουν καὶ τὸ περιέχον, τὸ ὁποῖον γκριτζανίζει στὰ δόντια τους ἀπὸ τὴ σκόνη ποῦ ἔχει μαζέψει.

Ἄλλοτε, σὲ καιροὺς πιὸ ρωμαντικούς, ὁ παγωταντζῆς τῶν Ἀθηνῶν, ὁ ἀκούραστος διαλαλητὴς τῆς ἀνοίξεως ἐτραγουδοῦσε παθητικὰ κάτω εἰς τὰ παράθυρα. Σήμερα ἀποστηθίζει στιχάκια ἀπὸ Ἐπιθεωρήσεις ἢ καλλίτερα κατασκευάζει τὰ δικά του ρεαλιστικώτατα ἄσματα.

Καὶ βάλε μαστοράκι
γέμισε τὸ χωνάκι
. . . . . .
Τῶφτιανε ἡ γκόμενά μου
μὲς στὴν κάμαρά μου
Ὥραῖο παγωτόοοοο
Κρῦο καὶ δροστικόοοο

Τὸ καρροτσάκι του, τρίτροχο ἢ τετράτροχο, φρεσκομπογιατισμένο πάντα, μὲ τὰ ἐθνικά μας χρώματα συνήθως, ἄλλοτε μὲ μιὰ μικρὴ τέντα ἀπὸ πάνω, ὑπευ-

θυμίζουσαν τὰ παλαιὰ ἀθηναϊκὰ βιζ-à-βί, ἄλλοτε εἰς σχῆμα καταδρομικοῦ—ὁ συνηθέστερος τύπος εἶνε τὸ θωρηκτὸν «Ἀβέρωφ»—ἄλλοτε εἰς σχῆμα τορπιλλικοῦ ἢ ὑποβρυχίου, εἶνε ἁρματωμένο ὡς τὰ μπούνια. Πρῶτα-πρῶτα μὲ τὰ λεβητοστάσια μὲ τὸ κίτρινο τενεκεδένιο καπάκι, μέσα εἰς τὰ ὁποῖα εὑρίσκεται τὸ παγωτό. Κατόπιν γύρω-γύρω κουταλάκια, ποτηράκια, χαρτάκια κόκκινα καὶ πράσινα, ἐπάνω εἰς τὰ ὁποῖα εἶνε ἐναποτεθειμένα εἰς ἄφθονον ποσότητα τὰ ζυμαρένια χωνάκια. Ὁ τροχὸς κυλίεται μὲ στριγγοὺς ἀπὸ τὴν ἀλαδωσιὰ κλαυθμηρισμοὺς ἀνὰ τοὺς ἀθηναϊκοὺς δρόμους καὶ ὁ ἀσπροφορεμένος ἐφοπλιστὴς μὲ τὴν ποδιὰ καὶ μὲ τὸ σκοῦφο ἀπαγγέλλει ὅλο τὸ ἐπιθεωρησιακὸ ρεπερτοὰρ γιὰ τὴν διαφήμισιν τοῦ εἴδους του.

Καὶ νὰ σᾶς πῶ τὴν ἀλήθεια, εἰς αὐτὸ τὸ κεφάλαιον ὁ πλανόδιος πωλητὴς τῶν ἀθηναϊκῶν δρόμων ἔχει πολὺ ἐξευρωπαϊσθῆ, ὑπερτερήσας καὶ τοὺς συναδέλφους του παγωτοπώλας τῆς Ἰταλίας. Εἰς τὰς ἀρχὰς τοῦ περυσινοῦ καλοκαιριοῦ εὑρισκόμενος εἰς τὸ Λίντο τῆς Βενετίας, ἐθαύμασα εἰς τὴν παραλίαν τῆς διεθνοῦς ἐκείνης λουτροπόλεως τὸν ἴδιον τύπον τοῦ πλανοδίου παγωτατζῆ μὲ τὸ ἴδιο καρροτσάκι του, μὲ τὸ ἴδιο περιεχόμενον, ἀλλὰ μὲ μόνην τὴν διαφορὰν ὅτι δὲν εὗρῆκα τὸν περιφερόμενον καταστηματάρχην τόσον ὠδικόν, ὅσον τοὺς δικούς μας. Ἤρκειτο εἰς μίαν ἁπλῆν εἰδοποίησιν:

—Τζελάταααα, τζελάταααα.

Ἐνῶ ἐδῶ μὲ τὸ μελωδικὸν ἀσματολόγιόν του σᾶς ξεσηκώνει ἀπὸ τὰ τρίσβαθα τῆς αὐλῆς. Τὸ δουλικὸ ἐξαποστέλλεται μὲ τὸ ποτῆρι καὶ μ' ἕνα τάλληρο γιὰ νὰ τὸ γεμίσῃ ἀπὸ τὴν παγερὰν ἀμ-

δροσίαν τοῦ τραγουδιστοῦ, ὁ ὁποῖος ἐκείνην τὴν στιγμὴν σοβαρεύεται, ἀπομακρύνει τὸν ξυπόλυτον παιδικόκοσμον ποῦ πολιορκεῖ τὸ ἅρμα του καὶ ξεροκαταπίνων ἐπὶ τῇ θέᾳ τοῦ ἀφράτου δουλικοῦ, τραγουδάει μὲ ἀναστεναγμούς:

Θέλω νὰ ξεπουλήσω
Μιὰ δούλα νὰ προικίσω.

Ἄλλος τύπος παγωτοπώλη, ὁ φέρων ἐπ' ὤμου τὸ ἐμπόρευμα! Εἶναι, νὰ εἰποῦμε, ἡ ὀρειβατικὴ μοῖρα αὐτός. Ἐπ' ὤμου ἕνα ξύλο μακρὺ σὰν ἀγκλίτσα λεβέντη τσέλιγκα εἰς ἀκριβῆ ὁριζόντιον, καὶ ἀπὸ τὸ ἕνα μέρος καὶ τὸ ἄλλο κρεμασμένοι δυὸ κουβάδες ρυθμικῶς κατὰ τὸ βάδισμά του ταλαντευόμενοι. Μέσα εἰς αὐτοὺς περιέχεται δύο εἰδῶν γιάτσο, ὅπερ καὶ διαλαλεῖ τραγουδιστά, πωλῶν μὲ μίαν δραχμὴν μόνον—ὅπως μὲ μιὰ πεντάρα ἄλλοτε—τραγούδια καὶ εἴδη ζαχαροπλαστικῆς ἀμφότερα δροσερώτατα.

Ἔτσι περνάει τὴν σαιζόν του ἀπὸ τὸ Μάρτη ὡς τὸν Ὀκτώβρη, ὁ φιλόμουσος παγωτατζῆς τῶν Ἀθηναϊκῶν δρόμων, σκορπίζων κατεσπιλωμένης λευκότητος χιονώδη ἀμβροσίαν καὶ πριονίζων μὲ τὴν κλαυθμηριστὴ φωνή του τὴν ἡσυχίαν τῆς πυρωμένης γειτονιᾶς, ὅπως κάνῃ τὸ τζιτζίκι ἐπάνω στὰ κλαδιά.

ΑΠΟΚΡΗΑΤΙΚΕΣ ΗΜΕΡΕΣ

Λοιπόν, ἄρχεται τὸ Κρυώδιον. Καὶ ἀμέσως ἐνέσκηψε καὶ ὁ ἀνεμοστρόβιλος μὲ τὰς πολυχρώμους ἑρμαφροδίτους φιγοῦρες ποῦ ἐντεμπουτάρισαν περιστρεφόμεναι ὀργιωδῶς εἰς τὰ σταυροδρόμια τῶν Ἀθηναϊκῶν συνοικιῶν. Ἕνα ὑπόβραχνο σφύριγμα κατ' ἀρχάς, κτύποι ταμπούρλου κατόπιν μᾶς ξαναειδοποίησαν περὶ τῆς ἐμφανίσεως τῶν ἀπογόνων τοῦ Θέσπιδος καὶ τοῦ Θεοδοσίου εἰς τὰ παράθυρά μας καὶ πάλιν. Ἔτσι ἡ γειτονιὰ ἐσηκώθη στὸ πόδι. Τὰ παράθυρα, τὰ μπαλκόνια, ἡ πόρτες, τὸ πεζοδρόμιον ἔγιναν ὅλα θεωρεῖα καὶ ἐγέμισαν θεατὰς καὶ ἀπὸ τὸ... ὑπερῶον τῆς ταράτσας ἀνεφώνησε μὲ χαρὰ τὸ φιλοθεάμον δεσποινίδιον.

—Τὸ Γαϊτανάκι, τὸ Γαϊτανάκι.

—Καὶ τοῦ χρόνου! Ἀντεφώνησε ὁ Κάπο ντὶ μπάντα καὶ ἀμέσως ἡ κλαπαδόρα... ἀνεστέναξε μὲ μανίαν κάποιον ἀσυνάρτητον σκοπόν.

Τὸ Γαϊτανάκι!

Ἂν ἀνατρέξωμεν εἰς τὴν ἱστορικήν του καταγωγὴν θὰ τὸ εὕρωμεν ὡς Βενετσιάνικη πηδηκτὴ κανδρίλλια ποῦ πλέκει καὶ ξεπλέκει γύρω ἀπὸ τὸ κοντάρι τὰ πολύχρωμα κορδόνια : τὰ γαϊτανάκια. Ἂν ἀναζητήσωμεν τὸ ὁρμητήριόν του εἰς τὴν Ἀθηναϊκὴν συνοικίαν...Μὰ γιατὶ νὰ ψάχνουμε κοντὰ στὶς μάνδρες τῶν καστανάδων ἢ στὰ γραφεῖα τοῦ Μικροῦ Ρωμηοῦ καὶ τοῦ Περιδρόμου; Ἔρχεται μόνο του καὶ μᾶς βρίσκει. Καὶ ἐνῷ οἱ ἀρλεκῖνοι καὶ οἱ πιερρότοι καὶ αἱ κυρίαι καὶ αἱ φύσει καὶ θέσει δεσποινίδες μὲ τὴν πολύχρωμον ρακοσυλλογὴν των περιστρέφονται γύρω ἀπὸ τὸν τὸν στύλον, ὁ Παλιάτσος ἀνταλλάσσων μοῦτζες καὶ καρπαζὲς μὲ τὴν...κινουμένην γαλαρίαν τοῦ κοινοῦ τείνει διὰ τὴν δεκαρολογίαν πρὸς πᾶσαν κατεύθυνσιν τὸ χαρτονένιο καπέλλο του καὶ τὸ ντέφι.

Κατόπιν λογχίζει τὴν ἁρμονίαν τῆς μουσικῆς μὲ τὰ ποδοβολητὰ ὀξὺς σφυριγμός. Ἡ παράστασις διακόπτεται, τὸ κοντάρι τίθεται ἐπ' ὤμου, τὰ θεωρεῖα τοῦ πεζοδρομίου ἀδειάζουν καὶ ὁ θίασος μεταφέρει σ' ἄλλο σταυροδρόμι τὴν δράσιν του. Καὶ καμμιὰ φορὰ καταλήγει καὶ εἰς κανένα προσφυγικὸν συνοικισμόν, ὅπου... τὰ ὅρια τῆς ὑποδοχῆς συγχέονται μὲ τὰ ὅρια τῆς πρόγκας.

—Ἰδὶ τσὶ κουδουνάτοι, τσὶ κρύοι. Ἰδὶ τσὶ γλύτσιδοι...

Ἀλλὰ καὶ ἂν ἄδειασε τὸ σταυροδρόμι σας ἀπὸ το Γαϊτανάκι πάλιν δὲν θὰ μείνετε παραπονεμένοι ἀπὸ θεάματα. Νὰ σὲ λίγο οἱ πομπὲς τῶν Προσκυνητῶν τῆς Μέκκας, τοὺς ὁποίους πάλιν ἡ γειτονιὰ ὑποδέχεται μὲ ἀναφωνήσεις θαυμασμοῦ καὶ ἀγάπης.

—Ὦ!, ὦ! ὦ! Ἡ Γκαμήλα... Χόρεψε μωρή...

Καὶ χορεύει καὶ χοροπηδᾶ μὲ τὸ λιγατσένιο σῶμά της καὶ καμμιὰ φορὰ ἀπὸ τὴν τρύπια κοιλιά της ποὺ παριστάνει ἐν προκειμένῳ τὸν Δούρειον—ἢ γαϊδούριον—ἵππον ξεπροβάλλει ἕνα χέρι καὶ εἰσπράττει λαθραίως κανένα πορτοκάλλι ἀπὸ τὸ μανάβικο πρὸ τοῦ ὁποίου περνᾷ ἡ πομπή.

Ἂν δὲν μένετε ἱκανοποιημένοι μὲ τὴν Γκαμήλα, ρίξτε τὸν ὀβολόν σας εἰς τὸ ὀρχούμενον Ἀλογάκι τὸ ἀκολουθούμενον ἀπὸ ζεῦγος νεονύμφων Σαρακατσαναίων. Ἤ, γιὰ νὰ μὴν κάνετε κόπο, δόστε ὅ,τι προαιρεῖσθε εἰς τὸν Ξυλοπόδαρον, ὁ ὁποῖος διασχελίζει τὸ πλάτος τοῦ δρόμου διὰ μιᾶς, ἀκουμπᾷ τὸν ὦμο του εἰς τὸ παραθύρι τοῦ δευτέρου πατώματος καὶ βάζει μέσα στὴν κάμαρά σας τὸ χέρι του... Ἀλλὰ καλὰ θὰ κάνετε νὰ τὸν προσέχετε, γιατὶ μπορεῖ νὰ σουφρώσῃ ὅ,τι εὕρει ἀδιαφορῶν πρὸς τὸ σμῆνος τῶν ἀλάνηδων ποῦ χοροπηδοῦν κάτω στὰ πόδια του καὶ τοῦ φωνάζουν :

—Ρὲ μπάρμπα. Τὶ καιρὸς φυσάει αὐτοῦ ἀπάνω ;

ΣΤΑ ΚΟΥΛΟΥΜΑ

Μασκαράδες καὶ πολῖται
στὶς κολώνες νὰ βρεθῆτε.

Στὶς Κολῶνες !

Πολὺ γρήγορα ὅμως ὁ χῶρος τῶν στύλων τοῦ Ὀλυμπίου Διὸς κατέστη ἀνεπαρκὴς διὰ νὰ περιλάβῃ σύμπαντα τὸν Ἀθηναϊκὸν λαὸν—τὸν ὁποῖον μία μυστυριώδης φυγόκεντρος δύναμις ἐκσφενδονίζει πρὸς τὰς ἐξοχὰς ὁμοῦ μὲ τὰ μουσικὰ ὄργανα, τὶς λαγάνες, τοὺς ταραμάδες καὶ τά μαρουλόφυλλα, ἅμα ξημερώσῃ ἡ Καθαροδευτέρα.

Ἀφῆστε λοιπὸν στὴ σημερινὴ ἐποχὴ τὴν πλατεῖαν τῶν Στύλων ὅπου οἱ περὶ τὸν Κρίτσαν Λιδωρικιῶτες κλωτσοπατοῦν χορευτὰ τὸν ἱερὸν χῶρον. Ἀφῆστε τὰ Φάληρα καὶ τὴν Κηφισσιὰ μὲ τὴν ἀριστοκρατία τους. Περᾶστε γρήγορα ἀπὸ τὰ Πατήσια. Παραλείψατε τὴν ἐπίσκεψίν σας εἰς τὸ Χαλάνδρι καὶ τραβῆξτε εἰς τοὺς γύρω ἀπὸ τὴν Ἀκρόπολιν λόφους ὅπου γλεντᾷ ἡ Ἑλληνικὴ Ἐπαρχία. Καὶ νά ἀμέσως πίσω ἀπὸ τὴς πλάστιγγες ποῦ ζυγίζουν τὸ κοιλιακόν τους βάρος οἱ Λούκουλοι τῆς Ἀποκρηᾶς, καὶ πάρα πέρα ἀπὸ τὸ «***Πανώραμα Ἀμαιρηκὲν***», ὅμιλος τέκνων τῆς εὐάνδρου Κρήτης πῶς διασκεδάζει

μὲ τὸν πηδηχτὸν τῆς πατρίδος του καὶ μὲ τὸ κλαυθμηριστὸ τραγοῦδι.

Ἐψὲς τὸ βράδυ σιόνιζε
πέρασ' ἀφ' τὸ σπίτι της
ἄκουά την ποὺ γόντζιζε
καὶ λάλουν μὴ κακόν της.

Ἰδοὺ δύο βήματα πάρα πέρα παρέα ἀπὸ Χιῶτες, οἱ ὁποῖοι ἀφ' οὗ τὴν ἐτυλώσασιν μὲ τὰ σαρακοστιανὰ πῶς ἔχουν ἐπιδοθῆ ὑπὸ τοὺς ἤχους κλαρίνου στὸν χορὸν καὶ στὸ τραγοῦδι.

Κάτω στὸ γιαλὸ κοντὴ
Νεραντζοῦλα φουντωτή.

Νὰ ἐκεῖ οἱ Σιφνοὶ ὑπὸ ὑπήνεμον βράχον χορεύοντες ἕνα εἶδος Πυρρίχιον, συνοδείᾳ στεναζούσης γκάϊδας.

Νά πάρα κάτω παρέα ἀπὸ Πηλιορεῖτες τραγουδοῦσα μὲ νοσταλγίαν τό :

Τρία παιδιά,
Τρία παιδιὰ Βολιώτικα
μᾶς κλέψαν τὴν Ἀνούλα
Ἀνούλα μας γλυκειά...

Νὰ στὴν ἄλλη πλαγιὰ ποὺ χορεύεται ὁ χασάπικος. Καὶ λόγῳ τοῦ ὅτι οἱ συγκροτοῦντες τὸν χορὸν Ἀθηναῖοι κρεοπῶλαι προμηθεύονται σφάγια ἐκ Σερβίας μᾶς πληροφοροῦν εἰς μελωδικοὺς ἰάμβους ἀκουομένους σὰν χτυπήματα στὸ μασάτι ὅτι :

Τὸ κορίτσι Σέρβικα
τὸ λένε ντουρνεράκι

Μεθ' ὃ ἡ γειτονική τους παρέα τῶν ψαράδων ἀπαντᾶ μὲ τὸ δικό της ἐπαγγελματικὸ τραγοῦδι :

Δυὸ ψαράκια μελανούρια...
Γειά σου ἀγάπη μου καινούργια

Καὶ τὸ νταούλι κρούεται ρυθμικῶς ὅπως εἰς τοὺς χοροὺς τῶν Δερβίσηδων καὶ ὁ ζουρνᾶς τοῦ Ἀκαρνᾶνος

κλαυθμηρίζει κάποιους ἀόριστους εἰδυλλιακοὺς καϋμοὺς καὶ τὸ κλαρῖνο θυμίζει παλαιὰ γλέντια τοῦ Καφὲ ἀμάν. «Κάθε τόπος καὶ ζακόνι κάθε μαχαλᾶς καὶ τάξη. Ἔθιμα, συνήθειες, τραγούδια, χορούς, ὅλα τὰ ἔχουν μεταφέρει ἐκεῖ οἱ ἐκ περάτων τῆς Χώρας Πανέλληνες, ἀδελφωμένοι εἰς τὸ ὑπαίθριον τῶν Κουλούμων ξεφάντωμα, ἐκεῖ παρὰ τὴν σκιὰν τῆς Ἀκροπόλεως καὶ τῶν ἄλλων ἀρχαίων μνημείων, ἐπάνω εἰς τοὺς γραφικοὺς λόφους μὲ θέαν πρὸς τὴν γαλανὴν ἀπεραντωσύνην τοῦ Σαρωνικοῦ. Ἔτσι ἔχουμε ἐμπρός μας ὅλη τὴν Ἑλλάδα: ἀπὸ τὴν Πόλι ὡς τὴν Κρήτη, ἀπὸ τὴ Σμύρνη ὡς τὸ Ἀργυρόκαστρο, ἀπὸ τὴ :

Ρόδο τή Ροδοπούλα
ποὺ Φράγκος ἀγάπησε
μιὰ Ρωμηοπούλα,

ὡς τὴν Κέρκυρα, ὡς τὴ Φλώρινα καὶ παρὰ πέρα ἀκόμη, ὅπου ἔχει παιδιά της ἡ Ἑλλάς.

Τί εἶναι τὰ Ἀθηναϊκὰ Κούλουμα ; Εἶναι ἀναβίωσις τῶν ἀρχαίων Ἀνθεστηρίων ; Εἶναι συνέχεια τῶν Παναθηναίων ; Εἶναι λείψανα τῆς ὀργιώδους Διονυσιακῆς λατρείας ; Ἀλλ' αὐτὰ ἂς τὰ ξεμπλέξουν οἱ ἀρχαιολόγοι. Σ' ἐμᾶς σήμερα ἀρκεῖ ἡ ἀπόλαυσις μὲ τὸ ὑπαίθριο ξεφάντωμα συσσώμου τῆς Ἑλληνικῆς ἐπαρχίας στὰ γραφικώτατα κράσπεδα τῶν Ἀθηνῶν.

ΣΑΒΒΑΤΟΚΥΡΙΑΚΟ

Τὸ σφυρὶ—ὄχι ὡς ἰδεολογικὸν σύμβολον—ὁ κασμᾶς, ὁ κονδυλοφόρος, ἡ πῆχυ, τὸ τσαγκαρόσουβλο, τὸ ροκάνι, ὅλα εἰς ἀνακωχὴν τὸ Σαββατόβραδο «ὄντας ὁ ἥλιος βυθίσῃ καὶ τὸ σούρουπο ἀκλουθήσῃ». Μόνον τὸ ψαλλίδι τοῦ κουρέως συνεχίζει τὴν φλύαρον δρᾶσιν του ὡς ἀκομπανιαμέντο εἰς τὴν ἀντάραν τῆς πόλεως.

Ἡ Ἀγορὰ ἄγει τὰ ἑβδομαδιαῖα της «Ἑκατόμβαια»: Στοὺς δρόμους ἄγονται Παλίλια καὶ ἁρματοδρομίαι. Τὸ χαρτζιλῖκι τῆς ἑβδομάδος μεταβάλλεται εἰς ἀγῶγι, ρετσίνα, μπύρα, φυστίκια, οὔζο καὶ νότες...

—Αἴ ρὲ Παναγιά μου, κι' ἂς φέξῃ. Ἀκούεται μιὰ ἀπεγνωσμένη φωνὴ ἀπὸ τὸ αὐτοκίνητο, τὸ φορτωμένο ἀνθρώπους καὶ μουσικὰ ὄργανα, ὅταν προχωρήσῃ ἡ νύχτα καὶ τὸ πιοτό.

Ἐπὶ τέλους κάποτε θὰ φέξῃ καὶ θὰ ξημερώσῃ ἡ Ἀθηναϊκὴ Κυριακὴ ἀργία. Αἱ χεῖρες τοῦ κτίστη, αἱ ἀργοῦσαι ἀπὸ τὸ μυστρὶ ἐργάζονται εἰς τὴν ράχιν τῆς συζύγου. Ἡ παρέα ἡ προσχεδιάσασα τὴν Κυριακάτικην ἐκδρομὴν θὰ φύγῃ πρωί-πρωὶ γιὰ τὴν ἐξοχὴ μὲ κεφτέδες, κοντὰκ καὶ γραμμόφωνα. Ἡ συντηρητικὴ πολυμελὴς οἰκογένεια θὰ γευματίσῃ οἶκοι καὶ τὸ

ἀπόγευμα θὰ ἐπιχειρήση στοιχιδὸν ἔξοδον πρὸς τὰ ἐγγὺς ἐξοχικὰ κέντρα. Ἡ νεολαία θὰ σπεύση κατὰ κύματα πρὸς τὰ γήπεδα τῶν Μάτς..,εἰς τὰ ὁποῖα...Ἀλλὰ διὰ τὴν περιγραφὴν τῆς ἀθλητικῆς κινήσεως ἔχετε νὰ διαβάσετε τὰ δέοντα στὴς εἰδικὲς στῆλες τῶν ἐφημερίδων καὶ τῶν περιοδικῶν—μηδὲ τῶν θεολογικῶν ἐξαιρουμένων— τὴς ὁποῖες γράφουν εἰδικοὶ συντάκται ἐπαγγελλόμενοι τοὺς φιλάθλους μὲν εἰς τὰ δημοσιογραφικὰ γραφεῖα τοὺς δημοσιογράφους δὲ εἰς τὰ ἀθλητικὰ γήπεδα.

Καὶ ὅταν βραδυάση, ἡ ἐπάνοδος τοῦ διασκορπισθέντος πλήθους εἰς τὰς οἰκίας του ἀρχίζει μὲ τὸν ἴδιο τρόπο ποῦ γίνεται ἡ ἐπάνοδος τῶν νεοσυλλέκτων εἰς τοὺς στρατῶνας κατὰ τὸ ἑσπερινόν προσκλητήριον... Τὰ τραὰμ τρέχουν μὲ ἀγκομαχητὸ καὶ τριζοβολοῦν... μὲ φωνὴν σφαζομένων χοίρων, εἰς τὴν κάθε στροφὴ, καθὼς προχωροῦν βαρειὰ, κατάφορτα κόσμο, προσκολλημένον ἀκόμη καὶ στὶς σκάλες καὶ στοὺς προφυλακτῆρες. Ἡ μερακωμένη παρέα ποῦ πεζοπορεῖ... Ἀλλ' ἐν τῷ μεταξὺ ἐπέρχεται διακοπὴ τοῦ ἠλεκτρικοῦ ρεύματος καὶ ἡ πόλις βυθίζεται εἰς τὸ σκότος. Τὰ τραὰμ ἀκινητοῦν, ἄγοντα καὶ αὐτὰ τὰς στιγμὰς τῆς ἱερᾶς ἀκινησίας, κατὰ τὰ καθιερωθέντα ἀγγλικὰ ἔθιμα εἰς ἀνάμνησιν τῶν πεσόντων πολεμιστῶν. Ὁ κόσμος ἐκσπᾷ εἰς ζωηρὰς φωνὰς καὶ κατόπιν εἰς ψιθύρους σὰν τὸ μπουλοῦκι τὴς μύγες τὸ καλοκαῖρι ἅμα κλείνετε τὰ παντζούρια καὶ μείνουν μέσα στὸ δωμάτιον.

Καὶ ὅταν ἐπὶ τέλους ἀργὰ τὸ βράδυ ἐπανέλθη ἡ δεινοπαθήσασα οἰκογένεια εἰς τὴν ἑστίαν της, ἐπαναλαμβάνονται ὀλίγον τι αἱ σκηναὶ τῆς πρωΐας. Ἀνα-

πόλησις τοῦ προγράμματος τῆς διασκεδάσεως, σχόλια, διαπληκτισμοί, τρυφερότητες.

--Καλὰ περάσαμε, βρὲ Θεώνη μου, μόνον ποῦ μὲ χάλασαν ἐκεῖνα τὰ μεζεδάκια—γκρρρ.

—Νὰ μὴ σώσω νὰ ξαναβγῶ μαζί σου, γρουσούζη.

Καὶ τὴ Δευτέρα τὸ πρωΐ, ποῦ λήγει ἡ ἀνακωχὴ τῆς πέννας, τῆς ράσπας, τῆς γραφομηχανῆς, ἕνα ἀκατανίκητο μαχμουρλίκι κυριαρχεῖ παντοῦ, πρὸς κύρωσιν τοῦ αἰωνίου φυσικοῦ νόμου «ἡ γαλήνη μετὰ τὴν τρικυμίαν».

ΤΑ "ΔΙΔΑΚΤΙΚΑ,,

Πᾶμε κι' ἐμεῖς νὰ πάρωμε
μὴ χάνουμε καιρό....

—Συγγνώμην, κύριε πόλισμαν. Ἐδῶ δὲν ἦταν βιβλιοπωλεῖον ὡς προχθές;

—Μὲ τὴ σειρά σας, κύριε. Μὲ τὴ σειρά σας.

—Μὰ ἐγὼ ρωτῶ, δὲν σᾶς ζητῶ νὰ μὲ βάλετε στὴ σειρά.

— Αἴ, δὲ βλέπετε;

—Δὲν βλέπω, κύριε πόλισμαν. Δὲν βλέπω ἄλλο τίποτε ἐμπρὸς εἰς τὴν πόρτα παρὰ ἕνα ἀπόρθητον παραβὰν ἀπὸ κιβώτια καὶ σανίδες... καὶ κόσμο.

—Ὤχ, ὤχ, ὠωωωώχ... Τὸ χέρι μου...

—Κύριε πόλισμαν...

—Δὲν εἶναι τίποτε, κύριε. Ἐστραγγουλήθη τὸ χέρι κἄποιου ποὺ μπῆκε μέσα εἰς τὸ πλῆθος. Ποιὸς τοῦ εἶπε νὰ βιάζεται;

Ἐν τῷ μεταξὺ μιὰ γρηοῦλα, σέρνοντας ἕνα φο-

φισμένο, καχεκτικὸ καὶ μελαγχολικὸ παιδάκι, μὲ πλησιάζει καὶ μοῦ δίδει πρὸς ἀνάγνωσιν ἕνα χαρτὶ ὁμοιάζον κατὰ τὸ τσαλάκωμα μὲ τὰ ἐντάλματα ποὺ ἔβγαζαν ἀπὸ τὴν ἐσωτερική τους τσέπη οἱ παλαιοὶ χωροφύλακες.

—Τὶ βιβλία γράφει, ἐδῶ κύριε; Διάβασέ μου.

— Τὰ βιβλία αὐτὰ εἶναι γιὰ τὸ παιδάκι ὅλα ;

—Ναὶ μαθές! Γιὰ τὸ παιδάκι. Μοῦ τἄγραψε ὁ δάσκαλος.

—Τὰ βιβλία ἔγραψε ὁ δάσκαλος, κυρά μου;

—Ἐδῶ αὐτὸ τὸ χαρτί, καλέ!

—Ἄ! Γιατὶ καὶ τὰ βιβλία καὶ τὶς σημειώσεις, ὅλα τὰ γράφουν οἱ δασκάλοι. Λοιπόν. Ἄκουε... Ἀλλὰ καλύτερα ἂς μποῦμε μέσα στὸ βιβλιοπωλεῖον. Εἶναι φίλος μου ὁ βιβλιοπώλης καὶ θὰ μᾶς δώσῃ προθύμως κάθε πληροφορίαν.

Διαλαθὼν τὴν προσοχὴν τοῦ πόλισμαν κατορθώνω νὰ διασπάσω τὸν πρὸ τῆς θύρας ἀνθρώπινον ὄγκον, νὰ ἀνατρέψω ἕνα κιβώτιον, νὰ ὑπερπηδήσω τὸ ὀδόφραγμα καὶ νὰ εἰσέλθω εἰς τὸ κατάστημα συνοδευόμενος ἀπὸ τὰς ἀρὰς τοῦ παραγκωνισθέντος πλήθους ποὺ περιμένει νὰ εἰσέλθῃ μὲ τὰ σημειώματα εἰς τὸ χέρι.

—Αἴ, κύριε. Ἄλλοι ἔχουν σειρά... Ὤ, ὤ....

—Μὴ βιάζεσθε..Δὲν εἶναι Δημοτικὲς Βεσπασιανές, ἀπὸ ὅσες ἀπέμειναν ἀπὸ τὸ γκρέμισμα, γιὰ νὰ ἐπείγεσθε τόσο πολύ...

—Βάστα, τζάνουμ, βάστα.

Μᾶς ξαφνίζει ὅλους μιὰ αἰφνιδία κραυγὴ καὶ ἀμέσως ἐπακολουθεῖ ἕνας ἐλαφρὸς κρότος τσουβαλιοῦ ἀδειάζοντος ἀπὸ παληόξυλα καὶ χαρτιά... Κάτι πα-

ρόμοιον συνέβαινε. Ραγιᾶς γονεὺς φέρων ζαλιὰ τὸ δεμάτι τῶν διδακτικῶν βιβλίων ποὺ ἐπρομηθεύθη διὰ τὴν ἀνατροφὴν τῶν ἀπογόνων του, ὑποστὰς σύγκρουσιν μὲ ἕτερον συνάνθρωπον ὑφιστάμενον καὶ αὐτὸν τὴν ἰδίαν καταδίκην, εὑρίσκεται πρηνὴς ἐπὶ τοῦ πεζοδρομίου, ἐνῷ τὸ δέμα μὲ τοὺς πνευματικοὺς θησαυροὺς σκορπίζεται ἐδῶ κι' ἐκεῖ μὲ ἀπελπιστικὸν θρόϊσμα καὶ τρίξιμο τῶν φύλλων του. Ἐξώφυλλα χρωματιστὰ σᾶν παληὲς ἀποκρηάτικες μάσκες μὲ χαλκομανίες ποὺ παρίσταναν σκηνὰς οἰκογενειακῆς εὐτυχίας—μὲ τὴν ἀπαραίτητη γιαγιὰ εἰς τὸ μέσον διηγουμένην τὰ περιεχόμενα τοῦ βιβλίου—σελίδες μὲ παιδικὰ ποιήματα εἰς τύπους χωλιάμβων, ἄλλες σελίδες μὲ σκίτσα παριστάνοντα προαύλιον σχολείου, ἄλλες μὲ κολοβωμένα κείμενα σπουδαίων συγγραφέων—γραμματικαί, ἀναγνωστικά, ἀλφαβητάρια, γεωμετρίαι, γεωγραφίαι, συντακτικά, φυσικαί, ζωολογίαι μὲ σιλουέττες τοῦ ζωϊκοῦ βασιλείου, τόμοι χαρτόδετοι καὶ τόμοι ὑπενθυμίζοντες—ἐξωτερικῶς—τὰ ἔργα τῆς ληστρικῆς φιλολογίας, ὅλα κατάκεινται ὑπὸ τοὺς πόδας τοῦ συνωθουμένου πλήθους, εἰς τὸν βόμβον τοῦ ὁποίου προστίθεντα, καὶ τοῦ ἀτυχοῦς οἰκογενειάρχου αἱ οἰμωγαί.

— Μὲ ἡσυχία κυρίαι καὶ κύριοι, μὲ ἡσυχ... ὤχ, ὤχ !

—Μέ τὴ σειρά σας, κύριοι ! Ἀναφωνεῖ ὁ πόλισμαν αὐστηρῶς.

Ὡς τόσο χάνω κατὰ τὴν εἴσοδον τὸ καπέλλο μου καὶ καθὼς εὑρίσκομαι ξεσκούφωτος μέσα εἰς τὸ κοσμοπλημμύριστον βιβλιοπωλεῖον ἐκλαμβάνομαι, φαίνεται, γιὰ ὑπάλληλος. Μιὰ ὡραία χήρα μὲ τὴν ἀνεμιζομένην πλερέζαν τῆς ὁποίας καλύπτονται δύο πελά-

ται ἱστάμενοι ὁ μὲν ἐκ δεξιῶν, ὁ δὲ ἐξ εὐωνύμων, μὲ πλησιάζει μὲ ἕνα γλυκύτατον μειδίαμα ἱκανὸν νὰ ἑρμηνευθῇ ὡς ὑπόσχεσις τῶν γοητευτικωτέρων γλυκασμῶν τοῦ Παραδείσου καὶ μοῦ ζητεῖ πληροφορίας ἐπὶ τῇ βάσει τῆς σημειώσεως ποὺ ἔχει ὑπ' ὄψει της. Πρὸς στιγμὴν μὲ παραμερίζει ἡ παρέμβασις τοῦ ὑπαλλήλου, μετὰ τοῦ ὁποίου ἡ ὡραία πελάτις ἀρχίζει τὰς ἐρωταποκρίσεις. Ὁ καταστηματάρχης ποῦ ἄλλοτε μὲ ἐτρέλλαινε στὴ λίμα, τώρα καταγίνεται εἰς τὸ νὰ ἀδειάσῃ τὸ συρτάρι τοῦ μπάγκου του ἀπὸ τὸν φόρτον τῶν χαρτονομισμάτων ποὺ ἐμαζεύθησαν μέσα εἰς τριῶν ὡρῶν πώλησιν. Τάλληρα, δεκάρικα, πενηντάρια, ἑβδομηνταπεντάρια, κατοστάρικα, τὰ μαζεύει ὅλα καὶ τὰ κάνει μπάλες μέσα στὴ φούχτα του καὶ τὰ στοιβάζει βιαστικὰ μέσα σὲ μιὰ σακοῦλα.

—Πῶς πάει τὸ νταραβέρι, Κυργιάννη ; Τὸν ἐρωτᾷ νεοεισελθὼν φίλος του τυπογράφος.

—Τίποτε, τίποτε ! Κεσσάτια φίλε μου. Κεσσάτια. Τοῦ ἀπαντᾷ μὲ γρήγορα-γρήγορα λόγια ὁ ἀτυχῶν κατὰ τὴν σαιζὸν τῶν Διδακτικῶν βιβλίων εἰδικὸς βιβλιοπώλης, ὁ ὁποῖος ἔσπευδε ἐκείνῃ τῇ στιγμῇ νὰ κρύψῃ τὸ γροῦπο μὲ τὲς μπαγγανότες μέσα σὲ ἕνα ντουλάπι τοῦ μπάγκου του.

Ἡ ἀνυπομονοῦσα καὶ πάντοτε βιαστικὴ χήρα ἔχει προχωρήσει εἰς τὰς μετὰ τοῦ ὑπαλλήλου συζητήσεις της, πρὸς μεγάλην δυσφορίαν τῶν ἀναμενόντων πληθείων.

—Παρακαλῶ ἔχετε ἀναγνωστικὸν διὰ τὴν δεκάτην τετάρτην τάξιν τοῦ Δημοτικοῦ ;

—Θὰ ἤθελα νὰ μᾶς πῆτε, κυρία μου, καὶ τὸν τίτλον του καὶ τὸ ὄνομα τοῦ συγγραφέως. Διότι ὑπάρ-

χουν πολλά. Ἐκτὸς ἀπὸ τὰ ἑβδομῆντα δύο ἀναγνωστικά, τὰς τριανταεπτὰ γραμματικάς, τὰς εἰκοσιέξη γεωμετρίας, τὰ σαράντα ἕφτὰ Νεοελληνικὰ καὶ τὴς ἄλλες τόσες ἱστορίες ποὺ ἐνεκρίθησαν ἐφέτος, ἰσχύουν ἀκόμη καὶ τὰ παλαιὰ ἐγκεκριμένα, ἄλλα τόσα κατὰ τὸν ἀριθμὸν καὶ περισσότερα.

—Λοιπὸν ὁ τίτλος «Τὰ πράσινα ἄλογα καὶ τὰ κίτρινα φύλλα», ἀναγνωστικὸν διὰ τὴν δεκάτην τετάρτην τάξιν τοῦ ἡμιπλήρους... δημοτικοῦ σχολείου ὑπὸ Ἀγραμματίδου, Ἀμελητάκη, Λοβιτουροπούλου, Ψαλλιδιστῆ καὶ Ρουσφετόγλου. Αὐτὰ εἶνε τὰ ὀνόματα τῶν συγγραφέων.

—Μάλιστα. Δραχμὰς τριανταοκτὼ καὶ ἑξῆντα πέντε. Ἄλλο ;

—«Τὰ Κόκκινα μῆλα καὶ ἡ ὥριμες μπουρνέλλες», ἀναγνωστικόν.

—Ποίου συγγραφέως ; Γιατὶ ἔχουν γράψει πολλοὶ γιὰ τὶς «ὥριμες μπουρνέλλες» καὶ ὅλα ἐνεκρίθησαν καὶ ἔχουν εἰσαχθῆ εἰς τὰ σχολεῖα.

—Εἶναι : Σχολαστικοπούλου, Κρεμανταλᾶ, Ἀναλφαβητίδη, Ἐκδοτικίδου, Τυπογραφοπούλου καὶ Ψαλλιδιστῆ.

—Μάλιστα. Ἀλλὰ δὲν τὸ ἔχουμε. Αὐτὸ τὸ βιβλίο τὸ ἔχει μονοπώλιον τὸ Βιβλιοπωλεῖον Τάδε. Ἐδῶ παραπάνω. Θὰ ἰδῆτε ἀπ' ἔξω εἰς τὴν μισοκλεισμένη πόρτα παρατεταγμένα ὅλα τὰ μέλη τοῦ Συλλόγου τῶν Πολυτέκνων καὶ μίαν διμοιρίαν πολυβόλων διὰ τὴν τήρησιν τῆς τάξεως. Ἐκεῖ μέσα θὰ τὸ ζητήσετε.

Ἀποφασίζω νὰ ἀκολουθήσω τὴν ὡραίαν πελάτιδα, μὲ τὴν ὁποίαν ἀρχίσαμε ἐν τῷ μεταξὺ μίαν καλὴν γνωριμίαν, καὶ εἰς τὸ ὑποδεικνυόμενον κατάστημα,

τὸ ὁποῖον ἕως πρὸ ὀλίγων ἡμερῶν τὸ ἤξευρα γιὰ Βιβλιοπωλεῖο καὶ σήμερα τὸ βλέπω μεταβεβλημένον εἰς ἀναστατωμένην ἀποθήκην, ὅπου διεξάγεται ἡ ἀγριωτέρα «πάλη τῶν τάξεων», τῆς κοινωνίας καὶ τοῦ σχολείου!

Ἡ νεολαία ἀσεβεῖ πρὸς τὸ γῆρας, ἡ μέση ἡλικία ἀποτελεῖ τὰ ζωηρότερα ἀνθρωποκύματα τῆς συγκεντρώσεως, τὸ ἀσθενὲς φῦλον χάνει καὶ τὸν στοιχειώδη ἱπποτισμὸν ἐκ μέρους τῶν ἀνδρῶν. Μετὰ τὴν ὑπέρβασιν τῶν θυροφραγμάτων ἀνοίγεται τὸ πορτοφόλι, τὸ τσαντάκι, τὸ κομπόδεμα καὶ βγαίνουν σημειώσεις καὶ χαρτονομίσματα, διὰ νὰ ἐξέλθῃ τσαλακωμένος ἀπὸ τὴν πάλην καὶ φορτωμένος μὲ τοὺς χαρτίνους θησαυροὺς ποῦ τοῦ ἐπιβάλλει ἡ φοβερὴ σαιζὸν τοῦ διδακτικοῦ βιβλίου, ὁ μοιραῖος ἀγοραστής.

Ὅταν κατορθώνουμε νὰ ξεμπλέξουμε ἀπὸ τὸν συμπιεζόμενον ὄχλον, παρακαλῶ τὸν ἄλλον ἐκεῖ πόλισμαν νὰ μᾶς ἐπιτρέψῃ νὰ περάσουμε. Ἀλλ' αὐτὸς ἀμείλικτος εἰς τὸ καθῆκον μᾶς ἐπαναφέρει εἰς τὴν τάξιν.

—Συγγνώμην, κύριε. Θὰ πᾶτε κάτω στὴν Ὁμόνοιαν γιὰ νὰ πάρετε σειρά. Ἔχουμε αὐστηρὰ διαταγή. Βλέπετε τὰ βιβλιοπωλεῖα εἶνε λίγα. Δὲν ἐπαρκοῦν.

ΝΥΚΤΕΡΙΝΕΣ ΑΤΤΡΑΞΙΟΝ

Ἡ πιατέλλα μὲ τὶς γαρίδες, το δισκάκι μὲ τὰ μύγδαλα, τὸ πανέρι μὲ τὰ θαλασσινά, ἡ μόστρα μὲ τὶς γραβάτες, τὸ καλαθάκι μὲ τὰ κοφτερά...φυστίκια, τὸ βιολὶ τοῦ Μαρίνου—ὁμοῦ μὲ τὸ Μπόνα σέρα του καὶ τὸ γράτσιε τάντε του—ἡ κιθάρα καὶ τὸ μανδολῖνο τῶν διεθνῶν ἀλητῶν, ὁ φωνογράφος, τὰ σπίρτα τοῦ κατ' ἐπάγγελμα ἀναπήρου μὲ τὰ δεκανίκια του, τὸ μαῦρο φακιόλι τῆς γρηᾶς Ἄρπυιας ποὺ ζητιανεύει τὴν ἐλεημοσύνη σας γρυλλίζουσα ἐπάνω ἀπὸ τὸ πιάτο τοῦ φαγητοῦ σας, ἡ ὕποπτες παραδεισιακὲς ὑποσχέσεις τῆς μυστηριώδους μεσήλικος ποὺ σᾶς πλησιάζει μὲ χαμόγελα καὶ μὲ προφυλάξεις, τὰ ἄνθη τῆς πρώην κοκκότας μεταβληθείσης εἰς ζητιάναν, εἰς πόσα ἔκτακτα ἔξοδα μεταφράζοντα παρακαλῶ; Εἶναι ἔξω ἀπὸ τὸ ποὺρ μπουὰρ τοῦ γκαρσονιοῦ τοῦ ρεστωρὰν ποῦ θὰ δειπνήσετε, ἔξω ἀπὸ τὸν φόρον πολυτελείας γιὰ τὸ λιγδίζον γραμμωτὸ τραπεζομάνδυλο τῆς μπύρας, ἔξω ἀπὸ τὸν φόρον Δημοσίων θεαμάτων. Αὐτὲς ἡ ἀττραξιὸν φορολογοῦνται ὄχι κρατικῶς ἀλλὰ ἰδιωτικῶς. Γι' αὐτὸ πολὺ καλὰ θὰ κάνετε νὰ τὰ λογαριάζετε ἐν τῶν προτέρων ὅλ' αὐτά. Γιατὶ ἀλλοιῶς κινδυνεύετε νὰ ξετιναχθῆτε μέχρι δεκάρας καὶ νὰ μὴν ἔχετε μετὰ τὸ δεῖπνο οὔτε γιὰ τὸ ταξὶ, οὔτε τὰ τραμβαγιάτικα γιὰ νὰ γυρίσετε στὸ σπῆτι σας. Καὶ τότεθὰ βγῆτε μὲ τὸ δίσκο σεῖς γιὰ νὰ τὰ μαζέψετε.

ΣΤΑ ΜΠΑΝΙΑ

Ἕναν περίπατο, παρακαλῶ, ἀπὸ τὸ Νέον Φάληρον ὡς τὴν Γλυφάδα ; Δὲν θὰ σᾶς κουράσῃ ὁ περίπατος, ἀφοῦ θὰ προηγηθῇ σ᾽ αὐτὸ, τὸ μέτρημα τῶν ἐντυπώσεων. Καὶ νά :

Ἀπὸ τὸ παληὸ κιόσκι πλησίον στὴν ἐξέδρα μιὰ κοσμικὴ παρέα ἀπὸ νέους χωρὶς καπέλλα καὶ ἀπὸ δεσποινίδες χωρὶς διόλου ἐσώρρουχα ὅπως προδίδει τὸ ἀεράκι ποὺ παίζει μὲ τὰ φορέματά τους καὶ ἀποκαλύπτει ὡς τὶς πιὸ μυστικὲς λεπτομέρειες τὰ θαύματα τῆς κρὲμ ντεπυλατουάρ, διασκεδάζει αἰσθητικῶς μὲ τὰ λουστράκια τοῦ σταθμοῦ, τὰ ὁποῖα παριστάνουν Γορτυνίους Τρίτωνας μέσα σὲ μιὰ πιθαμὴ νερὸ ἐμπρὸς στὴν ἀμμουδιά.

Τὰ μαλλάκια τους στάζουν. Τὰ χεράκια τους χρησιμοποιοῦνται ὡς φύλλα συκῆς γιὰ νὰ κρύψουν τὴν γυμνότητά τους. Μὲ τὰ χείλη τεντωμένα, σὰν τὸν «μικρὸν Πᾶνα» τοῦ Γύζη, φυσοῦν χλημητριστὰ γιὰ νὰ ἀποτινάξουν τὴν ὑγρὴ ἅλμύρα ποὺ εἶναι γεμᾶτα καί...

Ἕνα....ὦ ω ω ω ω ω... ἀκούεται ἀπὸ τὴν κοσμικὴ παρέα καὶ οἱ μικροὶ πέφτουν πρηνηδὸν γιὰ νὰ κρύψουν τὴ γύμια τους. Μὲ τὸ ἄλλο κῦμα σηκώνονται. Μὲ τὸ ἄλλο ξαναπέφτουν... Ἀλλ᾽ ἂς ἀφήσουμε τὸ θέαμα στὴν κοσμικὴ παρέα.

*
* *

—Σοῦ εἶπα μωρή,,. Πτρρρρρ.., Διάολος τὸν πατέρα σου, ἄτιμο ζωντανὸ θὰ σπάσῃς τὰ παρμάκια.. Σοῦ εἶπα γδύσου ὅπως σ' ἔκαμε ἡ μάννα σου καὶ πάρε τὸ παιδὶ στὴν ἀγκαλιά... Σκάσε ἀτιμοζώντανο... Σάματι δὲν ἐπεριδρόμιασες ἕναν ντουρβᾶ κριθάρι... Μωρὴ μὲ τὸ φουστάνι καὶ μὲ τὸ βρακὶ θὰ κάμῃς προκοπή..,

Ἡ μπαϊν - μίξτ αὐτὴ φρασεολογία ἀνήκει εἰς Ἀθηναῖον καρραγωγέα ἰδιοκτήτην τετρατρόχου ἁραμπᾶ χωλαίνοντος ἵππου, σεμνῆς συζύγου, πασχούσης ἀπὸ ἐκτικὴν ὑδροφοβίαν καὶ δύο τέκνων, ὁ ὁποῖος ὡδήγησε ὅλ' αὐτὰ μαζὶ εἰς τὴν Φαληρικὴν παραλίαν χάριν λουτρικῆς διασκεδάσεως.

*
* *

Μιὰ Γερμανίδα γκουβερνάντα μὲ μαγιὸ γεμᾶτο σχισμάς — σὰν σκασμένη φλοῦδα ρόδου γύρω ἀπο τὸ κορμί της ποὺ τὸ τσιτώνει—ἔχει γδύσει δυό-τρεῖς πιτσιρίκους καὶ τοὺς προτρέπει εἰς τὴν γλῶσσαν τοῦ Γκαῖτε, νὰ βουτήξουν μὲ θάρρος μέσα στὰ γαλανὰ νερὰ τῶν Τζιτζιφιῶν:

—Λὸς ἶνς Βάϊσερ...λός.

Εἰς τὸ βάθος πέρα τοῦ κόλπου μένει ἀγκυροβολημένον Ἀμερικανικὸν ὑπερωκεάνειον κομίσαν φορτίον ἀπὸ μερικοὺς τόννους ἀρχαιοφίλων περιηγητῶν. Ἡ Γερμανὶς γκουβερνάντα προχωρεῖ ὡς τὸ γόνατο στὴ θάλασσα, γυρίζει μὲ νωχελῆ κλίσιν τὰ εὐρύτατα νῶτα της πρὸς τὴν σημαίαν τοῦ πλοίου καὶ σκύβει μὲ ἀνοιχτὴ τὴν ἀγκαλιὰ πρὸς τὴν ἀμμουδιὰ γιὰ νὰ ὑποδεχθῇ τοὺς μικρούς της. Καὶ καθὼς γέρνει ἀφίνει νὰ κρε-

μασθοῦν ἔξω ἀπὸ τὸ ντεκολτὲ τοῦ μαγιό της δύο τρεμουλιαστὰ τόπια μὲ βαθυκόκκινες μιτίτσες ἐπὶ τῶν ὁποίων ἁπλώνει τὰ χεράκια του καὶ πιάνει δυνατὰ ὁ πιὸ τολμηρὸς γιὰ τὴ βουτιὰ μπεμπέκος.

—Ντὰν κὲρλς ντὰν χάρτ...

Διαμαρτύρεται ἡ ροδοκόκκινη Τευτωνὶς γιὰ τὶς τολμηρὲς χειρονομίες τοῦ μικροῦ.

*
* *

Κατὰ τὰς ἐκβολὰς τῆς Λεωφόρου Συγγροῦ ἐνῷ παραμερίζετε στὸ πέρασμα τοῦ τροχιοφόρου θωρηκτοῦ ποὺ ἐκτελεῖ τὴν συγκοινωνίαν Ἀκαδημίας—Ἔντεν, αἴφνης ἕνα ἁβρὸ γυναικεῖο χεράκι σᾶς ἀφήνει μίαν φευγαλέαν θωπείαν στὸ πρόσωπον καὶ στὴν ὄσφρησι τὴ μυρωδιὰ τσιγάρου, σαρκὸς καὶ ὀριγκάν. Μὴ ἐκπλήτεσθε ἀλλὰ φυλαχθεῖτε. Μαζὶ μὲ τὴ θωπεία τοῦ ἁβροῦ χεριοῦ μπορεῖ νὰ δεχθεῖτε καὶ τὴ θωπεία τοῦ τροχοῦ.

Εἶναι ἡ ἀριστοκράτιδες σωφερίνες, ποὺ πηγαίνουν μὲ τὰ αὐτοκίνητα καὶ τοὺς φίλους στὰ μπάνια γδυμένες πρὶν καθήσουν στὸ βολάν. Γδυμένες ἐντελῶς. Ἀνάμεσα ἀπὸ τὸ χυτό τους, τὸ ἡλιοψημένο χέρι ποὺ τὸ τεντώνουν ἔξω γιὰ νὰ εἰδοποιήσουν γιὰ τὴ στροφὴ ποὺθὰ κάμουν καὶ ἀφίνουν ἔτσι τὴν τρυφερὴ χλόη τῆς μασχάλης νὰ τὴν χαϊδεύῃ ὁ ἀέρας ποῦ σχίζει μὲ ὁρμὴ τὸ ὠτὸ καὶ τὸν ὁλόγυμνο τράχηλο δὲν μεσολαβεῖ ἄλλο ροῦχο παρὰ μιὰ λεπτὴ κορδελίτσα ποῦ κρατεῖ τὸ διαφανὲς σουτιὲν τοῦ ὁποίου τὸ περιεχόμενον χοροπηδᾶ στὴν κάθε λακοῦβα ποῦ χτυπᾶ ὁ τροχός, κι' ἔτσι κάνει νὰ ἀνακατώνωνται τὰ κοντοκομμένα μαλλάκια καὶ νὰ τρέμῃ τὸ τσιγάρο ποῦ μένει σφιγμένο μέσα στὰ δυὸ φρεσκοβαμμένα χείλη. Ἕνα ἀν-

δρικό, καμμιὰ φορὰ καὶ δμοφύλου... συντρόφου χέρι τοὺς κρατεῖ τὴ μέση ἁπαλά, ἕνα κεφάλι γέρνει γλυκὰ πάνω στὸν γυμνό τους ὦμο, κ' ἕνα φιλάκι τοὺς γαργαλᾶ πιπιλιστὰ τὸ λαιμό. Κι' ἂν μείνῃ καιρὸς ἀπὸ τὴ δωδὴ αὐτὴ αἰσθητικὴ συνεννόηση ἀνταλλάσσονται καὶ δυὸ τρυφερὰ λογάκια καὶ μετὰ ἀκομπανιάρονται μὲ ἕνα χαχανιστὸ γέλοιο πρίμο—σεγόντο. Καὶ ὁ τροχὸς γυρίζει. Πλὺ βιτ ἀνκὸρ μὸν ἀνζ τερρίμπλ, ποῦ τρέχεις καὶ πετᾷς μὲ ζευγαρωμένα τὰ φτερὰ τῆς... φαντασίας καὶ τὰ φτερὰ τοῦ αὐτοκινήτου. Πλὺ βίτ. Καὶ διαμέλισέ μας ὅλους!

*
* *

Στὴς μπανιέρες τοῦ Παλαιοῦ Φαλήρου τάγμα Γυμνοκρατῶν παρακολουθεῖ μὲ περίεργα βλέμματα στ' ἀνοιχτὰ ἕνα σμῆνος κινούμενες σημαδοῦρες. Ὁ ἐλαφρὸς μπάτης ὅλο τὴς κοντοζυγώνει στὴν παραλία κι' ὅσο ἡ ἀπόστασις συντομεύει τόσο πιὸ καθαρὰ διαγράφονται ἡ γραμμές τους, ὥς ποὺ μιὰ δμαδικὴ... προγκώδης ἀναφώνησις δίδει τὸ σημεῖον τῆς ἀναγνωρίσεως τοῦ... φαινομένου. Ἡ πρώτη σημαδοῦρα εἶναι γνωστὴ παρὰ τὴν Βάθην ματρώνα ἡ ὁποία ἐπιπλέει ὡς ναυαρχὶς τοῦ ἐλαφροῦ τριγύρω της στολίσκου ἀπὸ τὰ ἐκλεκτότερα κορίτσια τῆς Πανσιόν της... Ἀλλὰ σὰν πολλὴ ὥρα ἐμείναμε ἐδῶ. Μία βόλτα στὴ Γλυφάδα θὰ μᾶς δώσῃ τὴν καλλιτέραν περίληψιν ὅλων τῶν παρομοίων ἐντυπώσεων τῶν σκόρπιων ἐδῶ κ' ἐκεῖ.

*
* *

Γλυφάδα. Στὴν ἀρχαιότητα—δὲν ξεύρω ἀπὸ ποιὸ λόγο!—εἶχε τὴν ὀνομασίαν ποῦ θὰ τῆς ἐχρειάζετο, κυρίως σήμερα. ***Ἄλαι Αἰξωνίδες***. Δηλαδὴ πα-

ραλίαι ὅπου ἐπωλοῦντο γίδες. (Ἡ λέξις εἶναι σύνθετη ἀπὸ τὸ **αἶξ** καὶ **ὠνοῦμαι**). Βέβαια καὶ σήμερα τὸ ἔμψυχον καὶ μὴ κουλὲρ λοκὰλ τῆς τοποθεσίας δὲν εἶναι διαφορετικόν. Ἀλλὰ τὸ ὄνομα Γλυφαδα τὸ ἐπῆρε ἀπὸ εὔχρηστον ρῆμα δηλοῦν συνήθη χρησιμοποίησιν τῶν ὠνουμένων εἰς ἐνεργητικήν, μέσην καὶ παθητικὴν φωνήν! Αὐτὴ εἶναι ἡ αὐθεντικὴ ἑρμηνεία καὶ ὄχι ἡ ἄλλη ἡ αὐθαίρετος, ἐκ τοῦ ὅτι τάχα **γλύφονται** ἀπὸ ἐπιθυμίαν οἱ θεώμενοι τὰς ὀρεκτικὰς γυμνότητας ἕως ὅτου λάβουν τὸ βάπτισμα τῆς ψυχρολουσίας στὴ ζεστὴ ἀμμουδιὰ ἢ προχωρήσουν εἰς τὸ πραγματικὸ πέλαγος τῆς εὐτυχίας, ἡ ὁποία θὰ ἐπισφραγισθῇ μὲ τὸν ρωμαντικὰ τρυφερὸν διάλογον:

—Καλὲ πατώνεις;

—Καλὲ πιάνεις φύκια;

Κάθεσθε καθ' ὅλους τοὺς κανόνας τοῦ γυμνοκρατισμοῦ κάτω ἀπὸ τὴν ἀπέραντη τέντα, στὴν ἀμμουδιά, πλάϊ στὸν ὡραῖον συνοικισμὸν ἀπὸ τὴς καμπίνες καὶ παρακολουθεῖτε ὅλη τὴν κοσμικὴ Ἀθήνα στὴς παρελάσεις καὶ στὴς βουτιές της. Θὰ εἴχατε τὴν διάθεσιν νὰ σχολιάσετε τὴ μικρὴ παρέα ποῦ μὲ τὰ βραχύκανα μαγιὸ ἔχει προχωρήσει μέσα στὸ νερὸ λίγο ἐπάνω ἀπὸ τὸ στραγάλι καὶ ἐσταμάτησε καὶ συζητεῖ. Ἄλλοι διαβάζουν ἐφημερίδα, ἄλλοι μὲ τὴν φωτογραφικὴ μηχανὴ προσπαθοῦν νὰ ἀποθανατίσουν τὴν στάσιν τοῦ ζεύγους ποῦ ἐτράβηξε μὲ τὴ σχεδία στὰ ἀνοιχτά, ἀλλ' αἴφνης σᾶς τραβοῦν οἱ κοσμικὲς ἐνασχολήσεις. Τὸ γυμνό σας χέρι καθὼς κάθεσθε στὸ τραπεζάκι μὲ τὸ οὔζο σας καὶ τὸ κουνᾶτε ἀφηρημένα ἐφάπτεται ὅλο καὶ πιὸ αἰσθητὰ μὲ τὸ γυμνὸ ὡραῖο πόδι γειτονικῆς σας δεσποινίδος ἡ ὁποία ἔτσι, ὅλο

καὶ μὲ μεγαλωμένη νευρικότητα, σφίγγει στὰ χέρια της τὸν τελευταῖον τόμον τοῦ Ντεκομπρά. Ἡ ὠμοπλάτη τῆς γνωστῆς σας κυρίας μὲ τὴν.. μπρούτζινη ἀπὸ τὸν ἥλιο γυμνὴ ἐπιφάνειά της σᾶς μπαίνει ἐμπρὸς σὰν παραβάν, σὰν νὰ θέλῃ νὰ σᾶς κρύψῃ τὸ γλυκὺ μυστήριον τοῦ φλὲρτ ποῦ συντελεῖται στὸ ἄλλο τραπέζι μεταξὺ μιᾶς Ὠκεανίδος τῶν Δελφικῶν ἑορτῶν καὶ ἑνὸς πρωταθλητοῦ τοῦ πυρριχίου εἰς τὸ ἴδιον κοσμικοαρχαιολογικὸν δρᾶμα ποῦ ἄρχισε παρὰ τὴν Κασταλίαν πηγὴν (ἡ γραφὴ τῆς πρώτης συλλαβῆς τῆς τελευταίας λέξεως εἶναι διφορουμένη).

Μία, γηραιὰ τώρα πιά, κυρία, γνωστὸς τύπος τῆς παλαιοτέρας ἐποχῆς, ποῦ ἔδρασε εἰς ὅλας τὰς φιλανθρωπικὰς ἑορτάς, καθὼς καὶ εἰς τοὺς χοροὺς τῶν Ἀνακτόρων, ἔχει ἀναλάβει ὑπὸ τὴν προστασίαν της γυμνὸν ζεῦγος ποῦ παίζει βόλεϋ στὴν ἀμμουδιά. Παρακολουθεῖ μὲ τὸ φὰς-ἀ-μαὶν ὅλας τὰς κινήσεις τῶν προστατευομένων της καὶ ὅταν βρίσκῃ ὅτι τὸ πιγνίδι ἐπροχώρησε ἀρκετὰ τοὺς ἀνακαλεῖ εἰς τὴν τάξιν.

—Ἂν ἀβὰν ντόγκ! μέζ ἀνφάν...

Ἀλλ' ἔρχεται τὸ γκαρσόνι, ποὺ ἔχει δουλέψει εἰς ὅλα τὰ ἀριστοκρατικὰ κέντρα τῶν Ἀθηνῶν καὶ σᾶς προσφέρει τὴς καλλίτερες ἀττραξιὸν μὲ τὴς ἀζήτητες πληροφορίες.

—Αὐτὴ ἡ χονδρὴ μὲ τὴ ζαπωνὲ ὀμπρέλλα καὶ τὸ κυανόλευκο μαγιὸ ποὺ πηδάει μέσα στὸ νερὸ εἶχε τὸν Τραπεζίτη Τάδε ποὺ εἶχε πρὶν τὴν κόρη του Δεῖνα πού παίζει τώρα στὸ θέατρο. Τώρα συζῇ μ' ἕναν ὑπόλληλο τῆς Ἑταιρείας Λιπασμάτων... καὶ

—Καὶ βέβαια! μὲ τέτοιο πάχος ποῦ ἔχει φυσικὸν

εἶναι νὰ ἀνήκῃ στὴν Ἑταιρείαν Αἰπασμάτων!

— Αὐτὸς ἐκεῖ ὁ χαριτωμένος χαζὸς ποὺ τρέχει πίσω ἀπὸ κείνη τὴ στέκα ποὺ κάνει τὸ λουτρό της...

— Γιὰ δὲς πῶς πετιοῦνται τὰ σάλια του καθὼς μιλᾶ...

—Φυσικὰ πετιοῦνται. Ὕστερ' ἀπὸ τόσες ζεστὲς χυλόπητες ποῦ ἔχει φάει δὲν τοῦ ἔχει μείνει δόντι!

Σᾶς ξαφνίζει τὸ σταμάτημα ἑνὸς μικροῦ κομψοῦ αὐτοκινήτου ἐμπρὸς στὸ τραπέζι σας. Κατεβαίνει ἕνα χαριτωμένο θηλυκὸ ζευγάρι. Ἡ μιὰ ἦταν σωφερίνα καὶ ἡ ἄλλη ἐπιβάτις καθισμένη κοντά της καὶ ἀγκαλιάζοντάς την τρυφερά. Βγάζουν ἐκεῖ ἐπὶ τόπου τὰ φορέματά τους, τὰ τοποθετοῦν μέσα στὸ αὐτοκίνητό τους καὶ μένουν μὲ τὸ ὡραῖο τους μαγιὸ ποῦ τὸ φόρεσαν ἀπὸ πρίν, γιὰ ἐσώρρουχο.

—Καὶ τί πᾶνε νὰ κάμουν στὴν καμπίνα τους ποῦ τραβοῦν ἐκεῖ βιαστικά; Γιὰ νὰ φορέσουν ἴσως τὴ λαστιχένια σκούφια τους;

—Μμμμ. Αὐτὲς εἶνε ἡ Τάδε καὶ ἡ Τάδε. Μὲ παρᾶ καὶ μὲ βίλλες καὶ μ' ὅλα τὰ μεγαλεῖα! Ζοῦν ἡ μιὰ γιὰ τὴν ἄλλη. Ἄνδρες δὲν θέλουν νὰ ἰδοῦν. Μάλιστα αὐτὴ ποῦ ὡδήγοῦσε τὸ αὐτοκίνητο ἦταν πανδρεμένη. Χώρισε καὶ ζεῖ ἔτσι παντοῦ: στὰ κοσμικὰ κέντρα καὶ μὲ γενναία τύχη στὰ Καζίνα. Λέγουν ὅτι στὸ Καζίνο ἡ τάδε εἶναι κράχτρα... Ἐκεῖ πάλι στὸ τραπέζι ποῦ κάθεται ἐκείνη ἡ παρέα καὶ στὸ φόντο τσαλαβουτᾶ στὰ νερὰ ἐκείνη ἡ φάλαινα εἶναι ὁ ὑπουργὸς τάδε... Τὸν βλέπετε πῶς κάθεται μὲ τὴν παρέα του σοβαρὸς σὰν νὰ εἶναι στὸ Ὑπουργικὸ Συμβούλιο; Αὐτὸς ἅμα βραδυάσει ἔρχεται ἐδῶ μὲ τὴ διαλεκτὴ συντροφιά του... Ἀλλ' ἂν δὲν ἦταν κι' αὐ-

τὸς ὁ καλὸς κόσμος ἡ Γλυφάδα θὰ πέθαινε καὶ θὰ μαράζωνε ἀπ᾽ τὰ κεσσάτια.

Αὐτὴ ἡ χαριτωμένη μικροῦλα ποῦ στέλνει φιλάκια γιὰ χαιρετισμὸ σὲ κεῖνον μὲ τὰ γυαλιὰ ποῦ βγαίνει μὲ τὸ μαῦρο λουτρικὸ ἀπὸ τὴ θάλασσα εἶναι κόρη τοῦ χρηματιστή... κι᾽ ἀπὸ πέρσι ζωντοχήρα. Αὐτὸς ὁ κύριος μὲ τὴν κυρία ποῦ συνοδεύουν πάντα ἐδῶ στὰ μπάνια τὴς κόρες τους νὰ τὴς ἐπιβλέπουν γιὰ νὰ μὴν ἐξωκείλουν στὰ ρηχά.., εἶναι...

—Περιττὰ εἶνε φίλε μου. Τοὺς ξεύρω. Εἶμαι κι᾽ ἐγὼ Ἀθηναῖος. Ὅσο κι᾽ ἂν ἐμεγάλωσε ἡ Ἀθήνα πάντα οἱ τύποι της ξεχωρίζουν καὶ δὲν μποροῦν νὰ κρυφθοῦν οὔτε μέσα στὴ θάλασσα. Καὶ κεῖ μέσα κανένα μάτι θὰ μᾶς ἀναγνωρίσῃ καὶ κάποια γνώριμη φωνὴ θὰ μᾶς ξαφνίσῃ στὴν πιὸ ἀκατάλληλη στιγμή.

—Καλὲ πατώνεις ;

Ο ΕΦΗΜΕΡΙΔΟΠΩΛΗΣ

Ἡ φωνή του εἶναι πάντα τὸ ἀπαραίτητο ἀλάτι γιὰ τὴ ζωή μας. Ὅταν περάσουν τὰ μεσάνυχτα κι' ὁ **ρόλος** τοῦ χαρτιοῦ ἀρχίζει νὰ περιστρέφεται εἰς τὸ πιεστήριον, ἀπ' ἐκείνη τὴν ὥρα ἀρχίζει καὶ ὁ **ρόλος** τοῦ ἐφημεριδοπώλη ὁ ὁποῖος ξυπνᾶ εἰς τὸ μακρυνό του ἄδυτον μὲ τὸν κρότον τοῦ τυπογραφικοῦ μηχανήματος ποὺ τὸν ἀκούει μὲ τηλεπαθειακὴν ὑποβλητικότητα στὸ ὄνειρο του πετιέται καὶ τρέχει. Τρέχει γιὰ νὰ εἶναι μὲ τὸ χάραμμα παρὼν παντοῦ. Στοὺς σταθμούς, στὴς πιάτσες, στὰ μεγάλα πρωϊνὰ περάσματα τοῦ κόσμου. Τρέχει γιὰ νὰ σᾶς ρίξῃ τὴν ἐφημερίδα κάτω ἀπὸ τὴν πόρτα σας. Τρέχει νὰ διαλαλήσῃ τὰ μυστικὰ τῆς γειτονιᾶς, τοῦ ἀστυνομικοῦ δελτίου, τοῦ τηλεγράφου, τοῦ τηλεφώνου, τῶν ἐρτζιανῶν κυμάτων, ποὺ τὰ φιλολογοποιοῦμε βιομηχανικῶς ἢ [τὰ βιομηχανοποιοῦμε φιλολογικῶς ἐμεῖς— οἱ συνεργάται του! —οἱ δημοσιογράφοι, καὶ τοὺς κολλοῦμε καὶ τὸν πιὸ κτυπητὸ τίτλο, ἐπιστημονικὰ ὑπολογισμένο γιὰ τὴν ἀνάλογη φθογγολογικὴ εὐκολία τῆς διαλαλήσεως.

—Ἐφημερίεδεεεες. Ὅλα τὰ νέα. Ἡ ὑπουργικὴ μεταρρύθμισις, τὸ ἐνοικιοστάσιον, τὸ σκάνδαλον, ἡ αὐτοκτονίαααα...

Μαραθωνοδρομεῖ στοὺς συνοικιακοὺς τομεῖς καὶ κραυγάζει μὲ ἔρρινον βυζαντινίζουσαν μελωδικότητα, τὴν ὁποίαν ἀπολαμβάνει καὶ ὁ ἴδιος βάζοντας τὸ χέρι πλάι στὸ στόμα του γιὰ νὰ κανονίζῃ τὸν ἦχο. Μπαίνει στὸ καφενεῖο χαμηλώνοντας τὴ φωνὴ γιὰ νὰ μὴ ταράξῃ τὰ νεῦρα τῶν μαχμουρλήδων καὶ σὰν ξαναβγεῖ ἔξω τὸ ξαναπαίρνει πρίμο. Μπαίνει στὴ Σάλλα τῶν μπιλλιάρδων ὅπου ἡ φίλαθλος νεολαία ξεμουδιάζει μὲ τὴν πρωϊνὴν στεκομαχίαν. Σκαρφαλώνει στὸ τράμ. Ξαφνίζει τὸ δουλικὸ ποῦ σκουπίζει τὸ πεζοδρόμιο, μὲ τὴν κραυγαστικὴ ἀναγγελία τῆς σκαρωθείσης εἰδήσεως περὶ τραγικῆς αὐτοκτονίας... Παραδέρνει, λαχανιάζει κι ἔτσι περνᾶ τὸ πρωϊνό του.

Ξεκουράζεται λίγες ὧρες τὸ μεσημέρι γιὰ νὰ ἀρχίσῃ τὶς ἴδιες διαδρομές, τὶς ἴδιες προσφωνήσεις, διακηρύξεις καὶ δηλώσεις, μὲ τὴν ἔκδοσι τῶν ἀπογευματινῶν ἐφημερίδων ὡς τὸ βράδυ. Καὶ τότε νὰ κουρνιάζει ἕνωρὶς καὶ κοιμᾶται, μὲ τὸ καλλίτερο ναρκωτικὸ—τὴν κούραση γιὰ νὰ ξυπνήσῃ μετὰ τὰ μεσάνυχτα, μὲ τὸν κρότο τοῦ πιεστηρίου ποῦ ἀκούει στὸ ὄνειρό του γιὰ νὰ τρέξῃ πάλι ἀπ' τὸ Πρακτορεῖον ὡς τὶς γειτονειὲς καὶ τοὺς σταθμούς. Ἔτσι μὲ τὸ ἴδιο ὡράριον βλῆ του τὴ ζωή. Ἀπὸ παιδάκι μικρὸ καὶ ἀδιάπλαστο ἀκόμη ποῦ ἔρχεται ἀπὸ τὸ χωριό του —τὸ πιὸ πολὺ ἀπὸ τὰ χωριὰ τῆς Γορτυνίας — ὡς τὰ γεράματά του, ποὺ μόλις σέρνει τὰ βήματά του, στοὺς Ἀθηναϊκοὺς δρόμους καὶ μὲ φωνὴ ἀδύνατη πιά, τρεμάμενη, διαλαλεῖ τὰς....μερίδας τῆς πνευματικῆς μας

τροφῆς.

—Μμερίδεεεες...

Εἶν' ἀλήθεια ὅτι ἀπὸ μερικὰ χρόνια τώρα συναγωνίζεται τὸν ἐφημεριδοπώλη τὸ κιόσκι—καὶ τοῦ ἔχει κόψει μερικὰ φύλλα καὶ τὸν ἔχει προσπεράσει στὸ δρόμο—αὐτὸν τὸν τύπο τοῦ δρομέως—ὁ ἀνάπηρος περιπτεροῦχος. Βέβαια. Στὶς ἤρεμες περιστάσεις πιθανὸν νὰ σᾶς ἐνοχλῇ ὁ φωνακλᾶς, ὁ ἀναχρονιστικὸς τύπος τοῦ ἐφημεριδοπώλη. Πιθανὸν νὰ βολεύεσθε καλλίτερα μὲ τὸ κιόσκι διαβάζοντας ἐκεῖ τὶς πρῶτες σελίδες τῶν ἁπλωμένων ἐφημερίδων καὶ θαυμάζοντας τὶς εἰκόνες τῶν περιοδικῶν.

Ὅταν ὅμως ἡ ἀπὸ ἡμερῶν «σοβοῦσα» κυβερνητικὴ κρίσις ἐκραγῇ, ὅταν οἱ Κομιτατζῆδες εἰσβάλουν εἰς τὸ ἑλληνικὸν ἔδαφος, ὅταν δυθισθῇ τὸ ὑποβρύχιον κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν ἀσκήσεων ἐντὸς τοῦ λιμένος, ὅταν ἡ αὐτοκτονία, ἡ ληστεία, τὸ ἀριστοκρατικὸν σκάνδαλον συνταράξουν τὴν κοινωνικὴν ἀτμοσφαίραν καὶ χάριν ἢ ἐξ αἰτίας αὐτῶν ἐκδοθῇ τὸ παράρτημα, αἴ τότε δὲν θὰ πᾶτε στὸ κιόσκι νὰ ψωνίσετε τὴν ἐφημερίδα μὲ ὅσην ἠρεμίαν θὰ ἐψωνίζατε τὶς καραμέλλες. Θὰ κυνηγήσετε κατὰ πόδας τὸν ἐφημεριδοπώλην ὁ ὁποῖος κυριαρχεῖ μὲ τὴ φωνή του καὶ τὶς ἀντάρες μέσα σ' ὅλον τὸν ἄλλον θόρυβον τῆς πόλεως.

— Τὸ Παράρτημαααα.

Ἡ φωνή του ἡ τραγουδιστὴ καὶ ἡ λέξις ἡ ἴδια κλείνουν κάτι ἀπὸ τὰ βαθύτερα θέλγητρα τῆς ἀθηναϊκῆς ζωῆς ποὺ μᾶς ξυπνοῦν τοὺς ἀτταβιστικοὺς πόθους γιὰ τὴν φυλλοφαγίαν μας.

ΟΙ ΠΕΡΙΗΓΗΤΑΙ

Οἱ περιηγηταί. Ἄ, θέλετε τοὺς λέτε καὶ λόρδους. Τὸ ἴδιο κάνει. Ὅπως ὁ Ἔγγλέζος γράφει «γουταπέρκα» καὶ προφέρει «καουτσοὺκ» ἔτσι κ' ἐμεῖς: Λέμε: περιηγητὰς καὶ ἐννοοῦμε: «λόρδους» Καὶ χάρις εἰς τὴν τελευταίαν τους αὐτὴν ἰδιότητα τοὺς πέφτουμε στὰ κοντὰ μὲ ἐπικεφαλῆς τὰ ἐπαγγελματικὰ παράσιτα καὶ μὲ οὐραγοὺς τοὺς περιέργους.

Ὅταν τὸ ὑπερωκεάνειον ἢ ἡ θαλαμηγὸς ἢ τὸ ναυλωμένο ποστάλε ξεφορτώσουν εἰς τὴν φαληρικὴν παραλίαν τὸ μπουλοῦκι τῶν ἐκ περάτων τοῦ κόσμου θαυμαστῶν καὶ θαυμαστριῶν τοῦ ἀρχαίου ἑλληνικοῦ κάλλους—ὁρατοῦ μόνον διὰ τῶν χορταριασμένων καὶ ἄλλως πως γαρνιρισμένων ἐρειπίων, τὰ σμήνη τῶν περιηγητοσιτίστων ἐπαγγελματιῶν ἔχουν ἐν τῷ ἅμα κολλήσει ἐπάνω τους σὰν ἀλογόμυιγες εἰς τὰ βόσκοντα ὑποζύγια,

Τρέχουν κατὰ καραβάνια τὰ αὐτοκίνητα τοῦ τουριστικοῦ πρακτορείου, περνοῦν μέσα σὲ σύγνεφα σκόνης ἀπ' τὸ ἕνα σημεῖο τῆς πόλης εἰς τὸ ἄλλο, ἀλλὰ ὅπου κι' ἂν σταματήσουν πάλι ἐμπρὸς στοὺς λόρδους οἱ ἀφιλοκερδεῖς ἔμποροι καὶ οἱ πρόθυμοι ὁδηγοί — πανταχοῦ παρόντες.

—Μουσιοῦ, μουσιοῦ. Ρὲ μουσιοῦ.

—Σινιόρε, ἔ σινιόρε, τοῦ λόγου σου.

—Μίστερ, μίστερ, μιλόρδε, μαντάμ, σινιόρα, λαίδη...

Οἱ ὄμιλοι τῶν «λόρδων» κατέρχονται ἀπὸ τὰ αὐτοκίνητα, κατανέμονται εἰς μικροὺς σχηματισμοὺς σὰν ἀγύμναστοι νεοσύλλεκτοι καὶ προχωροῦν εἰς τὰ διάφορα σημεῖα τοῦ ἀξιοθεάτου ἀρχαίου χώρου ὑπὸ τὴν λάλον ὁδηγίαν τῶν τσιτσερόνε. Κοῦκοι, ρεπούμπλικες, ἐσάρπες, μύτες ὑπερήφανες καὶ μύτες νεύουσαι πρὸς τὰ κάτω, μάτια γαλανὰ ξεπλυμένου χρώματος καὶ μάτια λαμπυρίζοντα πίσω ἀπὸ τὰς διόπτρας, μαλλιὰ σὰν δειγματολόγιον πειραματισμοῦ τῶν ἐπ' αὐτῶν ἐπιδράσεων τοῦ ὀξυζενέ, ὑποδήματα ὑπενθυμίζοντα τὰ χαρτονένια ἐπὶ τῶν προθηκῶν μοντέλλα ὑποδηματοποιΐας, μεγέθους καὶ σχήματος μικρᾶς ἀτμομηχανῆς, γάμπες διὰ τὴν ἀτροφίαν τῶν ὁποίων ἔχει ὑποστῇ θλῖψιν... καὶ οἰκτρὰν ρίκνωσιν ἡ κάλτσα καὶ γάμπες παριστάνουσαι κοιλίας ἐγκυμονουσῶν, ἡλικία ποὺ λέγεται ἄνοιξις τῆς ζωῆς καὶ ἡλικία συμβολίζουσα τὸ θλιβερώτερον φθινόπωρον, λαιμοὶ γιὰ ἀτέλειωτα φιλήματα καὶ λαιμοὶ γιὰ τὴν ἀγχόνην, μπράτσα σὰν κονδυλοφόροι ἀπὸ καψαλισμένο μπαμπού καὶ μπράτσα-φρατζόλες καὶ μαζὶ καὶ ἀναμίξ ἱμάντες καὶ θῆκες φωτογραφικῶν μηχανῶν καὶ λορνιὸν καὶ τηλεσκόπια καὶ τόμοι ὁδηγῶν καὶ φύλλα γεωγραφικῶν χαρτῶν καὶ νωδὰ στόματα χάσκοντα. Ὅλα ὁμοῦ, ὡς σύνολον, ὡς ἄθροισμα λεπτομερειῶν καὶ ὡς ἔννοια ἐκφράζονται μὲ τὴν λέξιν ***Περιηγηταί*** ἢ ἰδιωνύμως παρ' ἡμῖν ***Δόρδοι***, γύρω ἀπὸ τοὺς ὁποίους τρέχει καὶ συνωθεῖται ὁ ἐσμὸς τῶν ἐμπόρων.

Τὴν πρώτην θέαν εἰς τὰ πωλούμενα ἀντικείμενα κατέχουν ζεύγη, παιδικῶν κατὰ τὸ πλεῖστον, τσαρου-

χιῶν, ἴσως γιὰ νὰ ὑπενθυμίζουν εἰς μικρογραφίαν, ζωὴν τοῦ ἑλληνικοῦ βουνοῦ καὶ συμβολικὰ ὀλίγην ληστείαν. Μετὰ ἔρχονται τὰ κεντητὰ ταγάρια, μέσα στὰ ὁποῖα φανταζόμεθα ὅτι περικλείεται ζηλοτύπως ὅλο τὸ ἁγνὸ κουλὲρ-λοκὰλ τῆς ἱστορικῆς πατρίδος μας. Τὰ ταγάρια αὐτὰ φτιασμένα ἀπὸ καραβόπανο καὶ μὲ ντεκορασιὸν κεντημένα φύλλα ἀγνώστων δένδρων καὶ ἀγκάθια κατ' ἐξοχὴν προσφιλῆ εἰς τὰ γνωστὰ ὑπομονητικὰ τετράποδα, μὲ κορδόνια φέροντα τὰ ἐθνικά μας χρώματα, μὲ φοῦντες κατάλληλες καὶ γιὰ φέσι καὶ γιὰ κομπολόϊ, τὰ ἔχουν ἀνηρτημένα στὸ λαιμό τους καὶ στὰ χέρια τους οἱ πωληταὶ καὶ τρέχουν μαινόμενοι πλησίον τῶν λόρδων, ἐκθέτοντες τὴν ἀξίαν τους εἰς ὅλας — καὶ εἰς καμμίαν — τὰς γλώσσας τοῦ κόσμου.

— Τσαντάκια ἐγχώρια, φίνο πρᾶμμα, Μιλόρδε.

Ἀκολουθοῦν καὶ οἱ ἄλλοι. Ὁ ἕνας πουλεῖ πράσινες γυάλινες χάνδρες ἀπ' ἐκεῖνες ἀκριβῶς ποὺ φοροῦν γιὰ γιορντάνια στὰ ἄλογά τους οἱ σουστιέρηδες τῆς Ἀγορᾶς. Ὁ ἄλλος γύψινα ἀγάλματα — ἄλλα παριστάνοντα τὸν Ἑρμῆ καὶ ἄλλα τὸν Βάγνερ, ἄλλα τὴν Ἀφροδίτη τῆς Μήλου καὶ ἄλλα τὸν Ναπολέοντα. Καὶ τὸ ἀρχαιόφιλον διεθνὲς πλῆθος, ἀπαθὲς ὡς νὰ μὴ συμβαίνῃ τριγύρω του τίποτε, προχωρεῖ. Ὁ φλεγματικὸς λόρδος παραμερίζει μὲ τὸ πόδι τὸν σκορδομύριστον πωλητὴν χώματος τῆς Ἀττικῆς μέσα σὲ χωνάκια. Ἡ λαίδη βάζει ἐμπρὸς στὰ μάτια της τὸ Μπέντεκαιρ γιὰ νὰ μὴ βλέπῃ τὸν ἔμπορον τουλούμπας, γλύφοντα τὰ δάχτυλά του—καὶ ὅμως πέφτει ἐπάνω εἰς τὸν ξυπόλυτον μικρὸν ποὺ κρατεῖ στὰ χέρια του ἕνα μάτσο ξερὰ χαμόκλαδα καὶ τὰ πουλεῖ

γιὰ μενεξέδες. Ὁ ἄλλος κλείνει τὴ μύτη του γιὰ νὰ σταθῇ καὶ παρατηρήσῃ μὲ προσοχὴ τοὺς πολυπιτσιλίστους σπονδύλους τοὺς κειμένους ἴν σίτου, ἐνῶ ὁ φλύαρος τσιτσερόνε τὸν πληροφορεῖ ὅτι σὲ τὰμ ἐταὶ λὲ πλοὺ γκρὰν ντὲ λ' ἀντικιτέ, ἐ λὲ πλοὺ μανιφίκ! Κι' ἐκεῖνοι ἀκούουν. Ἐπιδοκιμάζουν! Κινοῦν τὸ κεφάλι. Προτείνουν τὴ φωτογραφικὴ μηχανή. Ἤ καὶ κρώζουν ἀπροσδιορίστου ἐννοίας λέξεις καὶ φράσεις μασσημένες, ἢ μαναχός του ὁ καθένας ἢ στὸν σύντροφόν του, ἐπάνω κάτω σὰν τοὺς νυκτοκόρακας ποὺ ἔχουν χάσει τὸν ἐναέριο δρόμο τους καὶ σκορπίζονται ἀπ' τὸ μπουλοῦκι.

—Γιέεεςςς.

—Γκρρούρρ, γκρούρρρρ.

—Ντὲρ Παουζάνιας.

—Ἔνιθινγκ ἔλς;

—Ὅλ ράϊτ.

—Αὴ κέβμεν.

—Ὤ, ὦ, ὦ...

—Βετρούβιος...

—Γιεεεές.

—Δὴ βρίτζ Ἴλισσος.

—Ὅω. Δὴ ἐπήριεντ...

—Γρρρρ. Σήσικνες.

Προχωροῦν μετὰ καὶ σπουδάζουν μαζὺ μὲ τὰς κλασσικὰς ἀρχαιότητες καὶ τὰ σύγχρονα ἀξιοθέατα τῆς Ἑλληνικῆς πρωτευούσης.

Αἴφνης μετὰ μακρὰν περιπλάνησιν εἰς τὸ ἐσωτερικὸν τῆς πόλεως φθάνουν εἰς τὸν Κῆπον τοῦ Ἀρχαιολογικοῦ Μουσείου καὶ τρικλίζοντες ἀπὸ τὴ ζαλάδα, ἀποφασίζουν νὰ ἐρωτήσουν τὸν ὁδηγόν.

—Τί οὖν ὦνερ ; Αἴ τε λιπαραὶ καὶ λοστέφανοι Ἀθῆναι γέμουσιν παιάνων καὶ στεναγμῶν εἰς ὅλας τὰς συνοικίας ;

— Ἄ ὄχι ! Εἶναι οἱ μουσικοὶ ἦχοι ἀπὸ τὰ ᾠδεῖα μας. Κάθε ἀθηναϊκὴ συνοικία ὑπεχρεώθη τελευταῖα νὰ ... φιλοξενῇ καὶ νὰ ἀνέχεται δύο τοὐλάχιστον ᾠδεῖα.

—Ὦ, ὄ.

...Τῷδεῖον ἐπὶ κρανίον ἔχετε
ἐπειδὴ τοὔστρακον παροίχεται !

—Πῶς εἴπετε περικαλῶ;;

—Γρρρ.

Φθάνουν ἔξω ἀπὸ τὸ Ταχυδρομεῖον γιὰ τὴν ἀγορὰν κὰρτ ποστὰλ κ' αἴφνης μὲ τὴν ὄσφρησιν πληροφοροῦνται οἱ ἐμβριθεῖς ἐπισκέπται μας τὴν ἐκεῖ κοντὰ ὕπαρξιν ἀρχαιολογικοῦ χώρου.

—Δὲρ-ἀρ-χίαρ ἀντί...

—Νόου. Ντὶ Γκάϊτ ντὲς νὸτ σέη σώ.

Ναί, μπορεῖ νὰ μὴ τὸ ἔλεγε ὁ Ὁδηγός, ὅποια δήποτε ἔκδοσις τοῦ Μπέντεκαιρ ἀλλὰ τὸ ἔλεγεν ἡ μύτη. Βρῶμα ἴσον ἀρχαιολογικὸς χῶρος. Ἔτσι τὸ ξέρουν οἱ ξένοι μας.

Ἐπὶ τέλους παρὰ τὰς διαφωνίας Μπέντεκαιρ καὶ μύτης φθάνουν εἰς τὴν Ἀγοράν,—ὁπόθεν προήρχετο τὸ ἀρχαιολογικὸν... ἄρωμα !

—Ἀντίκιτας... Νόου.

—Ἄμ τὶ κυττᾶς, ἐδῶ ἀπ' τὴν ἄκρη ; Παρεμβαίνει πωλητὴς ταγαριῶν. Νὰ μπῇς μέσα νὰ ἰδῇς...

—Χάλ... Χὰλ-Σαντράλ.

—Χάλι, χάλι... Τὸ Σαντρὰλ εἶναι πάρα πέρα.

Εἰς ἄλλα σημεῖα τῆς πόλεως σπουδάζουν οἱ φι-

λοπερίεργοι ξένοι τὴν νεωτέραν ἐπιγραφικὴν τὴν καλλιεργουμένην εἰς τὰ μάρμαρα καὶ στὶς λαμαρίνες τῶν προχείρων ἀνακουφιστηρίων. Κάτω ἀπὸ ἕνα νεκρώσιμον καὶ πλάϊ στὴν ἀγγελίαν διαπρεποῦς σιφυλιδολόγου διαβάζουν τὰς ὀλίγον δυσεξηγήτους δι' αὐτοὺς Γανυμηδείους ἐπιγραφάς, ἢ ὁποῖες ὑπενθυμίζουν τὰς ἐρωτικὰς ἐπιγραφὰς τῶν ἑταιρῶν εἰς τοὺς ἀρχαίους Κήπους τῆς Ἀφροδίτης εἰς Ἀλεξάνδρειαν. Ραντεβοῦ ὀλιγόλογα, σχήματα, ρητά, ἀναστεναγμοί, ἐξομολογήσεις καὶ... βρῶμα ἀρχαιολογικοῦ χώρου—ἀλλὰ χάρις εἰς αὐτὴν τρέπονται εἰς φυγὴν οἱ ξένοι μας πρὶν προφθάσουν εὐτυχῶς νὰ μελετήσουν τὴν οὐρητηριακὴν μας φιλολογίαν καὶ νὰ ἐξηγήσουν τοὺς ἐκφωνουμένους λογους τῶν ὑπαιθρίων ρητόρων καὶ τύπωνι τῆς ζωῆς μας]τῶν κυκλοφορούντων παντοῦ.

Μετὰ σειρὰν ἐντόνων διδακτικῶν ἐκπλήξεων ἰδοὺ τὸ κορύφωμα τοῦ θαυμασμοῦ παρὰ τὸ τέρμα τῆς ὁδοῦ Πειραιῶς.

—Ἀντίκες Κεράμικος ;

—Ρὲ—σπεύδει μὲ φιλοφροσύνην ὁ θαρραλεώτερος τῶν ἐκεῖ ἐμπορικῶν παρασίτων ἀποτεινόμενος στὸν συνάδελφό του. Ρὲ πές τους νὰ καταλάβουνε τὰ βάσανα ἐσὺ ποὺ ξέρεις τὴ γλῶσσα τους. Ναὶ ρὲ πατριῶτες οὐΐ, γιές. Ἐδῶ εἶναι ὁ Κεραμικός, μὰ τώρα τόνε λένε Ἁγιατριάδα. Πάρα πέρα εἶναι καὶ τὸ Λαχανοπάζαρο μὲ ἀρχαιότητες ὅσες θέτε. Πάρα κάτω εἶναι τὸ Γκάζι ποὺ εἶχε μιὰ φορὰ τὰ κορίτσα. Πές το σὺ ρὲ φίλε νὰ τὸ καταλάβουνε καὶ κάμε τους καὶ νόημα ντεεεέ !

—Κατάλαβες πατριώτη ;

—Ἄαααα ντόντ νόου...

—Κατάλαβε σοῦ λέει ρέ. Κατάλαβε. Ξηγήσου καὶ περὶ ἀρχαίους... τώρα.

Τί τὰ θέλετε. Ἔτυχε καὶ εἰς ἐμὲ νὰ παίξω τὸν ρόλον τοῦ περιηγητοῦ—ἤ... ξαίρω κ' ἐγώ, τοῦ λόρδου, δύο φορές, πρὸ χρόνων, μαζὺ μὲ ἄλλους 150—200 συμπολίτας εἰς ὅλην τὴν Χερσόνησον τῶν Ἀπεννίνων μέχρι τῶν Ἑλβετικῶν Ἄλπεων. Τὴν... παράστασιν αὐτὴν εἶχεν ὀργανώσει ὁ «Ὁδοιπορικὸς Σύνδεσμος» ὁ ὁποῖος ἀφοῦ ἀπὸ χρόνια κατεμέτρησε βῆμα πρὸς βῆμα ὅλα τὰ βουνά, τὰς ἀκρογιαλιές, τὰ λειβάδια καὶ τὰ βράχια τῆς Ἑλλάδος καὶ ἀφοῦ χάρις εἰς ὅλ' αὐτὰ ἔγινε Πολιοῦχος τοῦ Σωματείου τῶν Τσαγγαράδων καὶ μέγας εὐεργέτης τῆς συντεχνίας τῶν Μπαλωματήδων ἀπεφάσισε νὰ στείλῃ κ' ἐμᾶς ἔξω τῶν ὁρίων τῆς χώρας μὲ τὸν σκοπὸν νὰ παραστήσωμε τοὺς λόρδους. Καὶ τοὺς παραστήσαμε, μὰ τὴν ἀλήθεια, φίνα. Τόσο ποὺ νὰ μᾶς θαυμάζουν οἱ τσιτσερόνε μας καὶ νὰ μᾶς τρέμουν τὰ ἐπαγγελματικὰ παράσιτα.

—Μᾶς ἐπλησίαζαν σεμνὲς Ἑλβετίδες καὶ Ἰταλίδες τῶν Ἄλπεων ἐπάνω στὸ Μοτταρρόνε γιὰ νὰ μᾶς προσφέρουν κάρτες καὶ ἄλλα φθηνὰ σουβενίρ, καθὼς καὶ χαμόγελα γλυκὰ κι' ἐμεῖς ἐν τῷ ἅμα τοὺς ἐκλείναμε τὸ μάτι... μὲ σημασίαν, ἢ τοὺς ἀφίναμε μιὰν ἑλληνοπρεπῆ θωπείαν εἰς τὸ μπράτσο.

—Περμέσσο...

Ἐδιπλάρωνε κοντά μας ὁ Ἰταλὸς συνάδελφος τοῦ δικοῦ μας τσαρουχοπώλη γιὰ νὰ πουλήσῃ σ' ἐμᾶς τοὺς Τουρίστι τὰ ἐμπορεύματά του καὶ ἐπελάγωνε στὶς διαπραγματεύσεις.

—Σινιόρε, κάτρο λίρε τοῦτο Ρικόρντο ντὶ Ρώμα.

—Πάψε ρὲ πατριώτη... Ἂν εἶσαι σὺ Ἰταλιάνο

—Καπῖτο Ἰταλιάνο ;

—Σί...

—Σίξι καὶ ξερό. Ἂν εἶσαι σὺ Ἰταλιάνο, εἴμαστε κι' ἐμεῖς Ρωμηοί. Ἀθηναῖοι...

—...

—Γκρέτσι ρέ ! Γκρέτσι...

—Ὦ ὦ ὦ ὦ Γκρέτσι... μπόνο! Φρατέλλι.

—Φραττέλλι βέβαια ! Ἄμ τί παίζουμε ; Γιὰ λόρδους μᾶς πῆρες.

—Ὦ ὦ, νό, νό...

Καὶ ἔτσι αἱ διαπραγματεύσεις ἄλλαζαν... μοτίβο κι' ἔπαιρναν, μὲ τὰ νοήματα τὸ πιὸ πολύ, τὸν τόνο τῆς εἰλικρινείας ποὺ διέπει δύο ὁμοίους ...

Ποῦ νὰ μᾶς ξεφορτώσουν ἐδῶ τέτοια, σὰν ἐμᾶς, ξεφτέρια τὰ τουριστικὰ ὑπερωκεάνεια ! Μᾶς ξεφορτώνουν ἁπλῶς θαυμαστὰς τῶν ἀρχαιοτήτων. Καὶ ἐνῶ ἐμεῖς ἀπὸ τὸ ἕνα μέρος τοὺς προσαγορεύουμε λόρδους, ἐκεῖνοι μεταφράζουν διαισθητικῶς, στὴ γλῶσσα τους, τὰ παληά μας αὐτοθαυμαστικὰ γιὰ τὸν τόπο μας λόγια:

Ὦ Ἀθήνα πρώτη χώρα

. . . . . .

Η ΠΛΑΣΙΕ

— Δὲν εἶμαι ἐδῶ γιὰ κανέναν ἀπολύτως! Ἄκουσες;

— Μάλιστα, κύριε.

Ἡ πόρτα τοῦ ἰδιαιτέρου Γραφείου κλείνει μὲ ὁρμὴ —μὲ αὐστηρότητα! —Ὁ κ. Διευθυντὴς κάθεται πλάϊ στὸ γραφεῖό του καὶ πρὶν ἀρχίσῃ τὸ ξεφύλλισμα τῶν χαρτιῶν του ἀφήνει τὸ νοῦ του νὰ τρέχῃ στὶς ὑποθέσεις τῆς ἡμέρας — μονότονες καὶ ἀνιαρές, σὰν τὰ παράπονα τῶν δανειστῶν, σὰν τὶς τρυφερὲς διαχύσεις τῆς ξεθυμασμένης συζύγου... Ὅλο τὰ ἴδια!

Δὲν περνᾶ ὥρα πολλὴ καὶ ἕνα ἐλαφρό, δειλό, ἄτολμο κτύπημα στὴν πόρτα τὸν ξαφνίζει.

— Ποιοοοός;;

— Κύριε... Σᾶς ζητ...

— Δὲν εἶπα πὼς δὲν μπορῶ... βρέ;

— Σᾶς ζητεῖ κύριε μία δεσποινὶς πλασιὲ.. γιὰ σπουδαίαν ὑπόθεσιν κύριε...

Ἀπαντᾶ μὲ σιγανὴ φωνή, ἀλλ' ἐπίμονα ὁ πονηρότατος γκροὺμ τοῦ γραφείου, ἀνοίγοντας λιγάκι καὶ

τὴν πόρτα.

— Μὰ δὲν εἶπα ; Δέν ...

— Κύριεεεε... Μὴν εἶσθε κακός, σὲ μιὰ στιγμὴ τελειώνει, ἐγὼ κάνω γρήγορα...

Διακόπτει μιὰ χαριτωμένη φωνίτσα καὶ συγχρόνως ἀπὸ τὸ πλάϊ τοῦ ὑπαλλήλου, παραμερίζοντάς τον ἐλαφρά, προβάλλει ἕνα ξανθὸ κεφαλάκι...

Δυὸ γαλανὰ μάτια παιγνιδιάρικα γεμάτα σκάνδαλο καὶ τσακπινιὰ μισοκλείνουν πονηρά, σὰν κουρασμένα ἀπὸ τὸ ἀπότομο φῶς, σὰν δείχνοντα κάποιον ἡδονικὸν προσατενισμὸν εἰς ὑποβλητικὸν μυστήριον. Χείλη φρεσκοβαμμένα διαστέλλονται εἰς ἕνα προκλητικὸν μειδίαμα. Ἕνα ἐπίχρυσο δοντάκι ποὺ στίλβει μὲ τὸ μειδίαμα ἴσως φανερώνει τὸ πρώϊμο φάγωμα ἀπηγορευμένων καρπῶν στοὺς κήπους τῆς ἡδονῆς.

Ἡ συνέχεια μὲ τὰ λίγα λόγια τῆς ἐρωτήσεως : Τί θέλετε παρακαλῶ;; γίνονται ἀφορμὴ νὰ συμπληρωθοῦν γρήγορα-γρήγορα ἡ χαριτωμένες κινήσεις τῆς πλαστικῆς εἰκόνος ποὺ ἐνέσκηψεν ἐκεῖ ὑπὸ τὴν ἰδιότητα τῆς πλασιέ.

— Κύριε Διευθυντά, μιὰ στιγμὴ νὰ σᾶς ἀπασχολήσω καὶ θὰ σᾶς ἐξηγήσω.

Καὶ πρὶν ἐκεῖνος δώσῃ καμμιὰν ἀπάντησιν, ἡ μικρὴ, ἡ ὀβελτοκίνητη πλασιὲ εὑρίσκεται κοντά του. Ἀφοῦ ἔκλεισε πίσω της τὴν πόρτα, πλησιάζει κοντὰ στὸ γραφεῖό του, ἀφήνει τὸ χαρτοφύλακά της καὶ ἑτοιμάζεται νὰ καθήσῃ.

— Λυποῦμαι πολὺ χαριτωμένη δεσποινὶς ποῦ δὲν... Μὰ εἶσθε τόσο χαριτωμένη—τῆς λέγει μετὰ καὶ διορθώνοντας τὸ μονόκλ τὴν θαυμάζει μὲ ἐρευνητικὲς ματιὲς ἀπὸ πάνω ὡς κάτω.

— Μὲ συγχωρεῖτε κύριε... Τί σὶκ ποὺ εἶσθε... Τὶ εὐγενής !... Μὲ συγχωρεῖτε, εἶμαι πλασιὲ τοῦ Ἐκδοτικοῦ Οἴκου «Αἰσθηματοπούλου» καὶ ἑνὸς μεγάλου Σπητιοῦ Μπιμπλώ... Εἶμαι ἐπίσης πλασιὲ καὶ μιᾶς μεγάλης Ἀσφαλιστικῆς Ἑταιρείας... Ἂν θέλετε νὰ ἀσφαλίσετε τὴ ζωή σας, ἂν καὶ εἶσθε τόσο νέος ἀκόμη !... Τόσο χαριτωμένος... Εἶμαι πλασιὲ δι' ὅλα. Ἀλλ' ἂς ἀρχίσουμε ἀπ' τὸν τιμοκατάλογον τῶν βιβλίων. Νὰ σᾶς δείξω.

— Τί κρῖμα νὰ ἔρχεσθε ὡραία δεσποινὶς τώρα μ' αὐτὴν τὴν δεινὴν κρίσιν. Καὶ δὲν ἔχουμε...

— Ἄχ, κύριε... Μὴ μοῦ ἀρνεῖσθε...

— Δὲν ἀρνοῦμαι δεσποινίς...

— Μὴ μοῦ ἀρνεῖσθε. Ἔχω κὸυρασθῆ πολὺ γιὰ νὰ κατορθώσω νὰ σᾶς εὕρω μόνον σας. Τρέχω ξεύρετε ἀπὸ τὴν ἄλλη ἄκρη... Καὶ νά, μὲ τόση ψύχρα σήμερα καὶ ἡ μασχάλες μου εἶνε ἱδρωμένες... Γιὰ κυττάξετε ...Καὶ βγάζοντας τὸ παλτό της καὶ μετὰ καὶ κάτι ἄλλο τοῦ κάνει τὴν ἐπίδειξι—ἐνῶ ἐκεῖνος τὴν κυττάζει ἄφωνος—καὶ τοῦ προσθέτει, σὰν παίρνει μιὰ πλαστικὴ πόζα ἐμπρός του.

— Δέχομαι μὲ δόσεις. Ἄλλως τε αὐτό εἶνε τὸ σύστημά μου. Δέχομαι ὅπως θέλετε σεῖς. Θέλετε ἀπὸ ἐμπρὸς τὴν πληρωμήν. Θέλετε. Ὅπως σᾶς ἀρέσει δέχομαι. Νά. Διαβάστε τὸν Τιμοκατάλογον. Ἰδέτε. Προσέξετε καλά. Ἀντιπροσωπεύω τὰ ἐκλεκτώτερα ἔργα. Ἀπὸ τὰς τιμὰς αὐτὰς ἂν θέλετε ἐμπρὸς τὴν πληρωμὴν θὰ σᾶς κάμω μεγάλας ἐκπτώσεις. Γιὰ Σᾶς ἐννοεῖται.

—...Τὸ ἐννοῶ δεσποινίς...Καθῆστε...ἐδῶ λιγάκι... Καθ...

—Ἄχ κύριε... Ἀααάχ... Αὐτὴ ἡ σκληρὴ ζωή... Κυττάξετε αὐτὸ τὸ δεῖγμα τοῦ μπιμπλὼ τί ὡραῖες γραμμὲς ἔχει καὶ γράφει ἐπάνω. «Σᾶς περιμένω» Ἂς διαβάσω καὶ τὸν Τιμοκατάλογον τῶν ἄλλων ἔργων... Ἰδοὺ—a propos -- ἕνα ἔργον ποὺ δὲν πρέπει νὰ λείψῃ ἀπὸ καμμίαν ἀπολύτως οἰκογένειαν : «Γαμασοῦτρα». Ἄλλο. «Πότε καὶ πῶς ἀπατῶνται οἱ Σύζυγοι».

—...«*Οἱ* Σύζυγοι, δεσποινίς... Διατί πότε ἀπατῶνται *αἱ* Σύζυγοι δὲν χρειάζεται κανένα βιβλίον νὰ τὸ μάθουμε... Ὅταν μιὰ τέτοια χαριτωμένη σὰν ἐσεῖς μπῇ στὴ μέση...ὄχι μόνον ἀπατᾶται ἡ σύζυγος, ἀλλὰ καὶ χωρίζεται...

— Συγγνώμην κύριε... προχωρεῖτε πολύ... Μὴ μὲ διακόπτετε. Νὰ σᾶς διαβάσω καὶ τοὺς ἄλλους τίτλους κοινωφελεστάτων βιβλίων.

«Αἱ ἀπολαύσεις τῆς ζωῆς εἰς πέντε ἢ καὶ ὀλιγώτερα μαθήματα».

— Μάλιστα...Χρησιμώτατον. Ἐγγράψατέ με συνδρομητὴν διὰ πέντε σώματα σὰν αὐτό...νὰ...

— Μὴ μ' ἀγγίξετε κύριε... Νὰ... καὶ ἄλλο «Τὰ μυστήρια τοῦ μοντέρνου ἔρωτος».

— Λαμπρά, εἶναι ἔργον νομίζω τοῦ Ἀριστοτέλους μεταφρασθὲν ἀπὸ τοὺς Πατέρας τῆς Ἐκκλησίας.

—Βλέπω ὅτι ἔχετε καὶ βαθυτάτην μόρφωσιν κύριε. Μπράβο ... Γνωρίζετε ὅλους τοὺς κλασικοὺς συγγραφεῖς καὶ ὅλα τὰ σπουδαῖα ἔργα. Δὲν πρέπει λοιπὸν νὰ λείψουν ἀπὸ τὴ βιβλιοθήκη σας ... Ἰδοὺ καὶ ἄλλα χρήσιμα ἔργα μὲ κάποιον ἀνώτερον σκοπόν,

«Ἡ ἱστορία τοῦ παρὰ κατὰ καὶ ὑπὲρ φύσιν ἔρωτος κατὰ τὴν ἀρχαιότητα, τὸν μεσαίωνα καὶ τὴν σύγ-

χρονον ἐποχὴν παρά τε τοῖς κοσμικοῖς καὶ τοῖς ἐν μοναστηρίοις».

— Εἶναι ἔργον τὸ ὁποῖον ἀφωρίσθη..,

— Ἀντιθέτως κύριε ... Κρῖμα στὴν μόρφωσίν σας. Τὸ ἔργον τοῦτο ἀποτελεῖται ἀπὸ ἐρανίσματα ἀπὸ τὸν Ἀριστοφάνην, τὸν Πλάτωνα, τὸν Λουκιανόν, τὸν Βοκάκιον, τὴν Παλαιὰν Διαθήκην, τὸν Ἀρετῖνον, τὸν Σουετώνιον, καὶ

—Ἄαα μάλιστα. Ἄλλα;

—Ἐκτὸς ἀπὸ αὐτὰ τὰ χρήσιμα καὶ κοινωφελῆ βιβλία ἔχω κύριε... Μὲ συγχωρεῖτε κύριε καὶ μερικὰ **Σόκιν** ποὺ δὲν εἶναι ἴσως γιὰ σᾶς—ὁ ὁποῖος θαρρῶ εἶσθε δικηγόρος. Ἀλλὰ τέλος πάντων, ἂς σᾶς διαβάσω τὸν σχετικὸν κατάλογον. Μπορεῖ νὰ τὰ θέλετε νὰ τὰ χαρίσετε εἰς τὴν κυρίαν σας ἢ σὲ καμμιὰ φιληναδίτσα, Αἴ; Νὰ λοιπὸν αὐτὰ τὰ σόκιν :

«Οἱ Νέοι Πανδέκται», Λεξικὸν Νομικῆς», «Ὅλη ἡ Σειρὰ τῆς Θέμιδος»,«Τὸ Κόρπους γιούρις τσιβίλις», «Ποινικὴ Δικονομία», «Τραπεζιτικὴ Λογιστική», «Λεξικὸν Βοτανικῆς»... Αὐτὸ σᾶς κάνει. Ἔχω ἐπίσης κύριε καὶ τὸ «Μεγάλο Μυστικὸ τῆς Εὐτυχίας», τὸ ὁποῖον. Ἀλλ' αὐτὸ θὰ τὸ διαβάσετε μὲ προσοχὴν μόνος σας. Δὲν εἶναι ἄσεμνον σὰν τὰ παραπάνω βιβλία τῆς σειρᾶς τῶν Πανδεκτῶν. Εἶναι νὰ...

—.....

—Μὴ...Ἄλλοτε, ἄλλοτε κύριεεεε...Ἄχ...Ἄλλοτε.

Στὸ μεταξὺ ὁ τόνος τῆς φωνῆς της χαμηλώνει ὀλίγον μυστηριωδῶς. Μετ' ὀλίγον ἀκόμη ἡ συνομιλία σταματᾶ ἐντελῶς. Κατόπιν ἀκούεται ἕνας ψίθυρος. Περνοῦν λίγα λεπτὰ τῆς ὥρας μεταξὺ ψιθύρου καὶ σιωπῆς καὶ κατόπιν ἐπαναλαμβάνεται ἡ διακοπεῖσα πει-

στικωτάτη ρητορική τῆς θελκτικῆς διοπαλαιστρίας.

— Νά, βλέπετε, κύριε, προσπαθῶ νὰ πλασάρω ὅ,τι ὡραῖον ἔχω. Καὶ εἶμαι καὶ πολὺ συγκαταβατική.

*
* *

Μετ' ὀλίγον ἡ δεσποινὶς πλασιὲ ξαναζωγραφίσασα τὰ ὡραῖα της χείλη, διορθώσασα τὸ παρεκτραπὲν σουτιέν της ἐξέρχεται ἀπὸ τὸ δι' ἄλλους ἀπροσπέλαστον γραφεῖον, φέρουσα εἰς τὸν χαρτοφύλακα τώρα ἐγγράφους ἐντολὰς δι' ἀγορὰν βιβλίων καὶ μπιμπλὼ καὶ εἰς τὴν ψυχὴν ἐλπίδας μεγαλειτέρου πλασαρίσματος δι' ὅ,τι ἔχει ἐκλεκτὸν καὶ εἰς τὸν ἄρτι κατακτηθέντα κύριον καὶ εἰς ἄλλους ποὺ ἔχει στὸ νοῦ της κα. πρὸς τοὺς ὁποίους τρέχει...τρέχει διαστικὰ διὰ νὰ προλάβῃ τὸν συναγωνισμὸν ἀπὸ τὰς πληθυνομένας μιμητρίας καὶ συναδέλφους της. Καὶ τρέχει πάντα καὶ προλαμβάνει μὲ βῆμα γοργό, μὲ μειδίαμα πονηρό, μὲ ματιὲς παιγνιδιάρες. Παραδιάζει ἀπαγορευτικὰς διαταγάς. Εἰσβάλλει εἰς τὸ ἄδυτον τῶν γραφείων κατὰ τὰς πλέον ἀκαταλλήλους ὥρας καὶ εὑρίσκει παντοῦ, παντοῦ προθύμους πελάτας. Καὶ προσφέρει τιμὲς καὶ ἀγάπες κλέφτικες καὶ θελκτικές.

— Εὐχαρίστως δεσποινίς...Γιὰ σᾶς...Νὰ σᾶς δώσω τρεῖς δόσεις ἀπ' ἐμπρός...Καὶ ἐλᾶτε μεθαύριο λιγάκι κρυφά... Ξέρετε, καλλίτερα ἀπὸ τὴν πίσω πόρτα. Καταλάβατε ;

Ἔτσι ὁ θηλυκὸς πλασιὲ ἐμπῆκε μέσα στὴ ζωή μας ὁρμητικά, τὴν κατάκτησε μὲ θελκτικὴν εὐκολίαν καὶ μᾶς ἐπέβαλε τὴν θέλησιν της.

— Νὰ σᾶς φέρω μερικὰ σώματα βιβλίων ;

— Ὄχι ! Εἶναι ἀρκετὰ τὰ σώματα σὰν τὸ δικό σας, δεσποινίς.

Καὶ ἀφοῦ ἡ Ἀτθὶς πλασιὲ ἐδημιούργησεν ἰδιαιτέραν ἐπαγγελματικὴν τάξιν, αὔριον ἴσως θὰ κάμῃ καὶ Συλλόγους ἐπαγγελματικούς της καὶ Σωματεῖα καὶ Συνομοσπονδίαν κατὰ τὸ πνεῦμα τοῦ Κολλεκτιβισμοῦ. Καὶ ἴσως μεθαύριον ἡ ὀργάνωσις τῆς Συντεχνίας συστήσῃ εἰδικὸν Γραφεῖον διὰ τὴν ταχεῖαν διεκπεραίωσιν τῶν μοιραίων διαζυγίων ποὺ θὰ προκύψουν μὲ τὴν δρᾶσιν τῆς κομψῆς πλασιεδίτσας μέσα στὸ γραφεῖον εἰς τὶς οἰκογένειες.

Ὁ δύστροπος Τραπεζίτης, ὁ αὐστηρὸς ὑπουργικὸς τμηματάρχης, ὁ πολυμέριμνος ἐπιχειρηματίας καὶ αὐτὸς ὁ κύριος ὑπουργὸς—ὁ καθένας ἀπὸ τοὺς ὀλιγοθώρητους κοινωνικοὺς τύπους—ὁ κατακτώμενος ἀπὸ τὴν θελκτικὴν πλασιέ, — ὄχι ἀπὸ ὅλες— ὅταν τώρα θὰ κλειδώνεται στὸ Γραφεῖο του γιὰ νὰ ἀπομονωθῇ καὶ νὰ ἐργασθῇ ἥσυχα, θὰ ἐξηγῇ κἄπως καλλίτερα εἰς τοὺς κλητῆρας τὰς ἀπαγορευτικὰς διαταγάς.

—Δὲν εἶμαι ἐδῶ σήμερα γιὰ κανέναν ἀπολύτως !! Ἄκουσες ;

— Μάλιστα...

— Ἐκτὸς...

— Ἐκτὸς ἂν εἰδοποιήσουν ἀπὸ τὸ Ὑπουργεῖον ;

— Ὄχι...μωρέ... Ἐκτὸς ἂν ἔλθῃ ἐκείνη ἡ ξανθοῦλα πλασιεδίτσα. Κατάλαβες ;

— Μάλιστα...

Καὶ κλειδωνόμενος εἰς τὸ ἄδυτον τοῦ Γραφείου του θὰ περιμένῃ τὴν γνώριμη πιὰ πλασιὲ καὶ μαζὺ μ' αὐτὴ καὶ τὴ γοητευτικὴ στιγμὴ ποὺ χαρίζουν ἔτσι ἡ κλέφτικες Ἀθηναϊκὲς Ἀγάπες.